

สรุปผลการดำเนินงาน

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร

ระหว่างวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕ - ๘ ธันวาคม ๒๕๕๖

กลุ่มงานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
สำนักกรรมการธิการ ๓
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คำนำ

ตามที่ สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๓ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔ ได้ตั้งคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ มีการปฏิบัติหน้าที่และภารกิจตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘๒ (๕) โดยมีอำนาจหน้าที่กระทำการพิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

ผลการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการได้มีการดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ตลอดจนแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ อันได้แก่ การศึกษาแผนนโยบายและแผนงานในการดำเนินการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนและการดำเนินงานของนโยบายการจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ พิจารณาศึกษาปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทย พิจารณาศึกษาแผนนโยบาย และการดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะในการประกอบอาชีพ รวมถึงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ สวัสดิการสำหรับเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พิจารณาศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ พิจารณาศึกษาแผนการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ พิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นต้น

ทั้งนี้ คณะกรรมการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือสรุปผลงานเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างกว้างขวางแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจศึกษาในเรื่องนี้ต่อไป

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
สภาผู้แทนราษฎร
ธันวาคม ๒๕๕๖

สารบัญ

	หน้า
ที่มาของคณะกรรมการ	๑
อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ	๑
รายนามคณะกรรมการ	๒
รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ	๙
ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ	๑๔
เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเด็ก	๒๕
เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเยาวชน	๓๐
เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับสตรี	๓๕
เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ	๔๐
เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเด็กและสตรี	๔๑
เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ	๔๗
เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับสตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ	๖๑
การรับรองแยกต่างประเทศ	๖๓
คณะอนุกรรมการ	๖๘
สรุปผลการจัดสัมมนาและศึกษาดูงานของคณะกรรมการ	๘๙
ภาคผนวก	๑๘๕
ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ	๒๕๕

ที่มาของคณะกรรมการ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓๕ ให้สภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตั้งเป็นกรรมาธิการสามัญ และต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้ เพื่อให้คณะกรรมการกระทำการ พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ แล้วรายงานผลการพิจารณาพร้อมข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติต่อสภาเพื่อพิจารณา

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘๒ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๓๕ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นมา ๓๕ คณะ (แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมาธิการ จำนวน ๑๕ คน)

อำนาจหน้าที่

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร

ตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ สภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ได้มีมติตั้งคณะกรรมการสามัญประจำสภาผู้แทนราษฎรสามสิบห้าคณะ เพื่อเป็นกลไกในการช่วยเหลือกิจการของสภาผู้แทนราษฎรในการทำงานด้านการตรวจสอบและควบคุมการบริหารราชการของฝ่ายบริหาร โดย ข้อ ๘๒ ให้สภาตั้งคณะกรรมการสามัญขึ้นสามสิบห้าคณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมาธิการมีจำนวนสิบห้าคน และ ๑ ใน ๓๕ คณะนั้น คือ คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ซึ่งอำนาจหน้าที่ตามข้อ ๘๒ (๕) ดังนี้

(๕) คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

มีอำนาจหน้าที่กระทำการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ ประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางการความร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

รายนาม
คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
สภาผู้แทนราษฎร
นางสาวอรุณี ชำนาญยา เป็นประธาน
ช่วงระหว่างวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔ ถึง วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๖

นางสาวอรุณี ชำนาญยา
ประธานคณะกรรมการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดพะเยา
เขตที่ ๑ พรรคเพื่อไทย

นางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่ ๑
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชัยภูมิ
เขตที่ ๓ พรรคเพื่อไทย

นายยุรนันท์ ภมรมนตรี
รองประธานคณะกรรมการ คนที่ ๒
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
พรรคเพื่อไทย
(ลาออกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖)

นางสาวพัชรี โพธิ์สุธน
รองประธานคณะกรรมการกิจการ คนที่ ๓
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี
เขตที่ ๔ พรรคชาติไทยพัฒนา

นางโสกา กาญจนะ
รองประธานคณะกรรมการกิจการ คนที่ ๔
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
เขตที่ ๓ พรรคประชาธิปัตย์

ร้อยตำรวจเอกปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์
กรรมการที่ปรึกษา
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
พรรครักษ์สันติ

นางผุสดี ตามไท
กรรมการที่ปรึกษา
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
พรรคประชาธิปัตย์
(ลาออกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖)

นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ
เลขานุการคณะกรรมการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร
เขตที่ ๑๖ พรรคเพื่อไทย

นางบุญยิ่ง นิติกาญจนา
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่ ๑
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี
เขตที่ ๒ พรรคภูมิใจไทย

นางเอมอร์ สิ้นสุไพโร
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการ คนที่ ๒
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดร้อยเอ็ด
เขตที่ ๕ พรรคเพื่อไทย
(ลาออกจากคณะกรรมการ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๖)

นางสาวบุญยิธิดา สมชัย
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการ คนที่ ๓
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี
เขตที่ ๘ พรรคประชาธิปัตย์

นางสาวพรพิมล ธรรมสาร
โฆษกคณะกรรมการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี
เขตที่ ๔ พรรคเพื่อไทย

นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล
โฆษกคณะกรรมการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช
เขตที่ ๙ พรรคประชาธิปัตย์

นายนิพนธ์ ศรีธีระศ
กรรมาธิการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดกาฬสินธุ์
เขตที่ ๕ พรรคเพื่อไทย
(ลาออกจากคณะกรรมการ ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖)

นายสมศักดิ์ ใจแคล้ว
กรรมาธิการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี
เขตที่ ๓ พรรคเพื่อไทย

นายชวนนท์ อินทรโกมาลย์สุต
กรรมการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
พรรคประชาธิปัตย์
(ดำรงตำแหน่งกรรมการ แทนตำแหน่งที่ว่าง
ตั้งแต่วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๖)

นายสมชัย อัสวชัยโสภณ
กรรมการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา
เขตที่ ๒ พรรคเพื่อไทย
(ดำรงตำแหน่งกรรมการ แทนตำแหน่งที่ว่าง
ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖)

นายประเสริฐ จันทรรวงทอง
กรรมการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา
เขตที่ ๑๔ พรรคเพื่อไทย
(ดำรงตำแหน่งกรรมการ แทนตำแหน่งที่ว่าง
ตั้งแต่วันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๖)

รายนาม
คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
สภาผู้แทนราษฎร
นายสมชัย อัครชัยโสภณ เป็นประธาน
ช่วงระหว่างวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ถึง วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖

นายสมชัย อัครชัยโสภณ
ประธานคณะกรรมการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดฉะเชิงเทรา
เขตที่ ๒ พรรคเพื่อไทย

นางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่ ๑
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดชัยภูมิ
เขตที่ ๓ พรรคเพื่อไทย

นางสาวพัชรี โพธสุธน
รองประธานคณะกรรมการ คนที่ ๓
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี
เขตที่ ๔ พรรคชาติไทยพัฒนา

นางโสภา กาญจนะ
รองประธานคณะกรรมการ คนที่ ๔
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
เขตที่ ๓ พรรคประชาธิปัตย์

นายक्रमานิตย์ สังข์พุ่ม
รองประธานคณะกรรมการ คนที่ ๕
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุรินทร์
เขตที่ ๕ พรรคเพื่อไทย
(ดำรงตำแหน่งกรรมการ แทนตำแหน่งที่ว่าง
ตั้งแต่วันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)

ร้อยตำรวจเอกประชัย เปี่ยมสมบูรณ์
กรรมการที่ปรึกษา
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
พรรครักสันติ

นายประเสริฐ จันทรวงทอง
กรรมการที่ปรึกษา
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครราชสีมา
เขตที่ ๑๔ พรรคเพื่อไทย

นายพลภูมิ วิภัติภูมิประเทศ
เลขานุการคณะกรรมการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร
เขตที่ ๑๖ พรรคเพื่อไทย

นางบุญยิ่ง นิติกาน
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่ ๑
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดราชบุรี
เขตที่ ๒ พรรคภูมิใจไทย

นางสาวบุญยิธิดา สมชัย
ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการธิการ คนที่ ๓
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุบลราชธานี
เขตที่ ๘ พรรคประชาธิปัตย์

นางสาวพรพิมล ธรรมสาร
โฆษกคณะกรรมการธิการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี
เขตที่ ๔ พรรคเพื่อไทย

นางสาวพิมพ์ภัทรา วิชัยกุล
โฆษกคณะกรรมการธิการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครศรีธรรมราช
เขตที่ ๙ พรรคประชาธิปัตย์

นายสมศักดิ์ ใจแคล้ว
โฆษกคณะกรรมการธิการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปทุมธานี
เขตที่ ๓ พรรคเพื่อไทย

นายชวนนท์ อินทรโกมาลย์สุต
กรรมการธิการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ
พรรคประชาธิปัตย์

นางเปล่งมณี เร่งสมบุญรสสุข
กรรมการธิการ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเลย
เขตที่ ๓ พรรคเพื่อไทย
(ดำรงตำแหน่งกรรมการธิการ แทนตำแหน่งที่ว่าง
ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)

รายชื่อที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการประจำคณะกรรมการ
กิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร

๑. นายสมชัย โกวิทเจริญกุล	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖)
๒. นางสลักจฤฏดิ์ ดิยะไพรัช	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕)
๓. นายสมชาย รังสิวัฒน์ศักดิ์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๔. นายอดิศร พิพัฒน์วานิชย์	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๖)
๕. นายณัฐกฤตย์ ณ ชุมพร	ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๖. นายธีรชัย เภาวิริยศิริพงศ์	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖)
๗. นายสมบูรณ์ บุญศิริ	ผู้ชำนาญการประจำคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๖)
๘. นายวิเชียร สุภัทรกุล	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖)
๙. นางกรวิภา วิลลาส	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๑๐. นางสาวพจณีย์ มีผล	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
๑๑. นางบุญญาพร เดชาเศรษฐ์	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๖)
๑๒. นางสาวศรุตษา อัครชัยโสภณ	นักวิชาการประจำคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๑๓. นางพานิช แท้กิจพัฒนา	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕
ถึง วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๖)
๑๔. นางมณฑิพย์ ศรีรัตน	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖
ถึง ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๑๕. นางสาวสรสนันท์ อัครชัยโสภณ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๑๖. นางสาวธัญวรัตน์ ชาลีเครือ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖)

๑๗. ว่าที่ร้อยตรี สิทธิโชค เต็มสวัสดิ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖)
๑๘. นายเกรียงศักดิ์ ฉวีวงศ์พันธ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖)
๑๙. นายธีระพงษ์ ร่มนาพะยา	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึง ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๒๐. นายจิรเดช นิติกาญจนา	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๒๑. นายณฤธร ถาคำฟู	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖)
๒๒. นายภูรี วัฒนศัพท์	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖)
๒๓. นางสาวกัญญา ชูวงษ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖)
๒๔. นางสาวศิวพร โพธิ์สุธน	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖)
๒๕. นางสาววชิราภรณ์ กาญจนะ	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๒๖. นายวิวัฒน์ กาญจนะ	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๒๗. นายศทาวุธ ภาชนะ	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕)
๒๘. นายชำนาญ ชาดิษฐ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๒๙. นางสาวสินาภรณ์ สมัครการ	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ ถึง วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๓๐. นางประภาพรรณ โรจนสุรพงศ์	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖)
๓๑. นายธีระเนตร์ ธรรมรักษาสีธิ	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖)
๓๒. นายสุทัศน์ สีวาทิรมย์รัตน์	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๖)
๓๓. นางสาวชญาภา สินธุ์ไพร	เลขานุการประจำคณะกรรมการธิการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๖)

๓๔. นางไพจิตร จารูวัชรวรรณ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖)
๓๕. นายสมบุญ ขุนทองไทย	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๓๖. นายจิระวุฒิ แก้วเขียว	เลขานุการประจำคณะกรรมการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖)
๓๗. นายไกรสิงห์ จันทรมาศ	เลขานุการประจำคณะกรรมการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๖)
๓๘. นายวิริยะ เตชะรุ่งโรจน์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๓๙. นางกัลยา ศิริเนาวกุล	เลขานุการประจำคณะกรรมการ
๔๐. นายชัยวัฒน์ ถาวรวัฒนยงค์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ (พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖)
๔๑. นายสีปกร ลีวตระกูล	เลขานุการประจำคณะกรรมการ (ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖)
๔๒. นางสาววราภรณ์ ธารามรรค์	เลขานุการประจำคณะกรรมการ

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สถาผู้แทนราษฎร
(ไม่ได้รับค่าตอบแทน)

๑. นางลดาวัลลิ์ วงศ์ศรีวงศ์	(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๒. นางกรวรรณต์ วงษ์ธีระไชย	(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๓. นางสาวนีย์ สัจจาไชยนันท์	
๔. นางจริยา อินทรทูต	(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๕. นายธนกร อิมคำนวร	(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๖. นายธีรชัย เภาวิริยศิริพงศ์	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖)
๗. นายสมชาย รังสิวัฒนศักดิ์	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๘. นายพจน์ ต้นวิบูลย์วงศ์	
๙. พลอากาศตรี สุรพันธ์ ทองคำเภา	
๑๐. ศ.ดร.อรรถ นันทจักร์	
๑๑. นายศุภชัย เลิศมณีสมบัติ	
๑๒. นายเกรียงศักดิ์ ฉวีวงศ์พันธ์	(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖)
๑๓. นายภูรี วัฒนศัพท์	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖)
๑๔. นางอุดร จินตะเวช	
๑๕. นางสาวสมิตรา บุญญาอรุณเนตร	(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)
๑๖. นายวิฑูรย์ กาญจนะ	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ถึง ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๑๗. นายอนุรักษ์ เลิศวัฒนาไพบูลย์	(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๑๘. นางอัปสร ปานประเสริฐ	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๑๙. นางกุลกัญญา ลาภนิมิตรชัย	(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๒๐. นายธรรมสรรค์ จรัสสุดิปรีดา	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๒๑. นางจรีพร สิ้นธุไพร	
๒๒. นางจิราภรณ์ อ่อนเกตุพล	
๒๓. นางมณฑิพย์ ศรีรัตน	(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๒๔. นางวันทนา บ่อโพธิ์	(พ้นจากตำแหน่ง วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)
๒๕. นางจิตาภา ลีวัตระกุล	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๖)
๒๖. นายสมหมาย นัยโมกษ์	
๒๗. นายกนก กาญจนภู	
๒๘. นางไพจิตร จารุวัชรธรณ	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๖)
๒๙. นางพานิช แท้กิจพัฒนา	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

๓๐. นายวิเชียร สุภัทรกุล	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ถึง ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๓๑. นางสาวรสนา เลิศเจริญธรรม	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๓๒. นายกิตติสิทธิ์ จิ่งสวนันท์	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๓๓. นายวงศ์วรุฒม์ ออร์ตันชัย	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๓๔. นายอัชชา ปติอารยกุล	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๓๕. นายศิริสิทธิ์ เมษะมาน	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)
๓๖. นางกัลยา ศิริพลวุฒิกุล	(ดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
(ผลงานระหว่างวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๔ ถึง ๘ ธันวาคม ๒๕๕๖)

ประชุมคณะกรรมการ ๕๗ ครั้ง พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

๑. พิจารณาเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการ , พิจารณากำหนดวัน เวลาในการประชุมคณะกรรมการ (๕ ตุลาคม ๒๕๕๔)
๒. พิจารณาการประกาศใช้พระราชบัญญัติคำสั่งเรียกของคณะกรรมการของสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๔ , พิจารณาแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการ (๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔)
๓. รับฟังบรรยายสรุปจากปลัดกระทรวงในฐานผู้แทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้แทนจากหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดูแล ส่งเสริมและพัฒนาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ (๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔)
๔. พิจารณาเรื่องที่ค้างการพิจารณาของคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ชุดที่แล้ว (๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔)
๕. พิจารณาศึกษาเรื่องแนวทางการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์ (๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔)
๖. พิจารณาศึกษาเรื่องแนวทางการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์ (๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๔)
๗. พิจารณาศึกษาเรื่องแนวนโยบาย แผนการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ (๑๑ มกราคม ๒๕๕๕)
๘. เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และหารือในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ณ ห้องประชุม ๓ กระทรวงการต่างประเทศ (๑๘ มกราคม ๒๕๕๕)
๙. พิจารณาติดตามความคืบหน้าในการส่งเสริมบทบาทสตรีให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและท้องที่ ภายหลังที่กระทรวงมหาดไทยมอบนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องที่ สนับสนุนและส่งเสริมสตรีให้เข้ามามีส่วนร่วมในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและท้องที่, พิจารณาติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนและการดำเนินงานของนโยบายการจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี รวมถึงติดตามความคืบหน้าโครงการก่อสร้างห้องแถวให้ประชาชนพักอาศัยในพื้นที่ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการก่อสร้างแต่มีความล่าช้าและไม่แล้วเสร็จตามกำหนด (๒๕ มกราคม ๒๕๕๕)
๑๐. พิจารณาติดตามผลการประชุมเรื่องการค้ามนุษย์ที่กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลัก ในการจัดประชุมเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๕ (๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)
๑๑. พิจารณาศึกษาแนวนโยบายและแผนงานในการดำเนินการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)
๑๒. พิจารณาศึกษาแนวนโยบายและแผนงานในการดำเนินการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)
๑๓. พิจารณาศึกษาข้อเสนอการปฏิรูปโครงสร้างอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูป (คปร.) , พิจารณาสรุปภาพรวมของปัญหาการค้ามนุษย์ (๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

๑๔. พิจารณาศึกษาแนวทางการจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับสถานการณ์ จำนวนคดี การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการดำเนินงานในอนาคตเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เสนอต่อคณะรัฐมนตรี และการจัดทำบูรณาการเพื่อให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประจำปี (๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕)

๑๕. พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียนให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาการขอโอนย้ายเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดย นางปณิชา ศรีจักร์ ผู้ร้องเรียน (๑๔ มีนาคม ๒๕๕๕)

๑๖. พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียนให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาการขอโอนย้ายเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนางปณิชา ศรีจักร์ (๒๑ มีนาคม ๒๕๕๕)

๑๗. พิจารณานโยบายและแผนการดำเนินงานด้านบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลกลุ่มเป้าหมาย (เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ) (๔ เมษายน ๒๕๕๕)

๑๘. พิจารณาศึกษาการจัดงบประมาณในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก (๒๕ เมษายน ๒๕๕๕)

๑๙. พิจารณาศึกษาแนวนโยบายและการดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะในการประกอบกรรวมถึงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ สวัสดิการสำหรับเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕)

๒๐. พิจารณาศึกษาแนวนโยบายและการดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะในการประกอบกรรวมถึงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ สวัสดิการสำหรับเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕)

๒๑. พิจารณาเรื่องการวางแผนการศึกษาดูงานภายในประเทศของคณะกรรมการ (๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕)

๒๒. พิจารณาศึกษาการขอความเป็นธรรมของนางชินนาภุ คุณเจริญ ผู้อำนวยการสำนักวางแผนปฏิบัติการทางพิเศษแห่งประเทศไทย กรณีสืบเนื่องมาจากการปฏิเสธไม่ให้เข้าประเทศบาห์เรน (๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๕)

๒๓. พิจารณาความคืบหน้าเรื่องร้องเรียนให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาการขอโอนย้ายเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนางปณิชา ศรีจักร์ (ผู้ร้องเรียน) (๘ สิงหาคม ๒๕๕๕)

๒๔. พิจารณาศึกษาปัญหาเด็กวัยร่นประพติตัวไม่เหมาะสมในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดราชบุรี (๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๕)

๒๕. พิจารณาศึกษาเรื่องการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน , พิจารณาเรื่องร้องเรียนจากเครือข่ายแม่หญิงพะเยา กรณีที่มีข้อความไม่สุภาพใน Facebook (๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕)

๒๖. พิจารณาการศึกษาการขอความเป็นธรรมของนายทศธรรม เปี่ยมสมบูรณ์ กรณีบริษัท ไรท์แมน จำกัด ผู้รับจ้างจัดงานให้แก่กระทรวงสาธารณสุข ได้แจ้งการยกเลิกการว่าจ้างการเป็นพิธีกรในพิธีแถลงข่าวการจัดงานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างกะทันหัน , พิจารณาการศึกษาการเข้าเป็นพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเรื่อง กระบวนการติดต่อร้องเรียน (๕ กันยายน ๒๕๕๕)

๒๗. พิจารณาการศึกษาการขอความเป็นธรรมของนายทศธรรม เปี่ยมสมบูรณ์ กรณีบริษัท ไรท์แมน จำกัด ผู้รับจ้างจัดงานให้แก่กระทรวงสาธารณสุข ได้แจ้งการยกเลิกการว่าจ้างการเป็นพิธีกรในพิธีแถลงข่าวการจัดงานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างกะทันหัน (๑๒ กันยายน ๒๕๕๕)

๒๘. พิจารณาการศึกษาการขอความเป็นธรรมของนายทศธรรม เปี่ยมสมบูรณ์ กรณีบริษัท ไรท์แมน จำกัด ผู้รับจ้างจัดงานให้แก่กระทรวงสาธารณสุข ได้แจ้งขอยกเลิกการว่าจ้างการเป็นพิธีกรในพิธีแถลงข่าว การจัดงานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างกะทันหัน , พิจารณาศึกษาปัญหาของสตรีมุสลิมในจังหวัดภาคใต้ (๑๙ กันยายน ๒๕๕๕)

๒๙. พิจารณาการศึกษาการขอความเป็นธรรมของนายทศธรรม เปี่ยมสมบูรณ์ กรณีบริษัท ไรท์แมน จำกัด ผู้รับจ้างจัดงานให้แก่กระทรวงสาธารณสุข ได้แจ้งขอยกเลิกการว่าจ้างการเป็นพิธีกรในพิธีแถลงข่าวการจัดงาน

Thailand Medical Hub Expo 2012 อย่างกะทันหัน , พิจารณาศึกษาสรุปผลการสัมมนา เรื่อง “ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในประเทศไทย” เมื่อวันจันทร์ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕ และพิจารณาร่างหนังสือถึงเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการขอความร่วมมือพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปัญหาการละเมิดสิทธิสตรีในสถานศึกษา (๒๖ กันยายน ๒๕๕๕)

๓๐. พิจารณาศึกษานโยบาย แผนการดำเนินงานและมาตรการการดูแลผู้สูงอายุทั่วประเทศ (๓ ตุลาคม ๒๕๕๕)

๓๑. พิจารณาศึกษานโยบาย แผนการดำเนินงานและมาตรการการดูแลผู้พิการทั่วประเทศ (๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๕)

๓๒. พิจารณาสรุปผลการเสวนาเรื่อง “การค้ามนุษย์ : Tier 2 watch list” เมื่อวันพุธที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ (๒๔ ตุลาคม ๒๕๕๕)

๓๓. พิจารณาสรุปผลการเสวนาเรื่อง “การค้ามนุษย์ : Tier 2 watch list” เมื่อวันพุธที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ (๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕)

๓๔. พิจารณาศึกษาหลักเกณฑ์และแนวทางการบรรจุแต่งตั้งนักเรียนนายร้อยตำรวจหญิงที่จบการศึกษาใหม่ , พิจารณาสรุปผลการเสวนาเรื่อง “การค้ามนุษย์ : Tier 2 watch list” เมื่อวันพุธที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ (๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๕)

๓๕. พิจารณาสรุปผลการพิจารณาศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ (๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕)

๓๖. พิจารณาศึกษากรอบการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ , พิจารณาศึกษาโครงการสุภาพบุรุษ (๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕)

๓๗. พิจารณาศึกษาแผนการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ (๙ มกราคม ๒๕๕๖)

๓๘. พิจารณาศึกษาแผนการดำเนินงานด้านสตรีและสถาบันครอบครัวของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ (๑๖ มกราคม ๒๕๕๖)

๓๙. พิจารณาศึกษาแผนการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ (๒๓ มกราคม ๒๕๕๖)

๔๐. พิจารณาศึกษาแผนการดำเนินงานด้านผู้พิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ (๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

๔๑. พิจารณาศึกษาผลการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และพิจารณาศึกษาแผนการดำเนินงานสำนักงานธรรมาคาร และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

๔๒. พิจารณาศึกษาแผนการดำเนินงานสำนักงานธรรมาคาร และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

๔๓. พิจารณาศึกษาแผนการดำเนินงาน รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสำนักงานธรรมาคาร สำนักงานสถานธนาบาลกรุงเทพมหานคร และโรงรับจำนำ (๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖)

๔๔. พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียน กรณีเด็กหญิงชาวกะเหรี่ยงถูกนายจ้างทำร้ายร่างกายในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร (๖ มีนาคม ๒๕๕๖)

๔๕. พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียน กรณีเด็กหญิงชาวกะเหรี่ยงถูกนายจ้างทำร้ายร่างกายในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร (พิจารณาต่อจากครั้งที่แล้ว) (๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖)

๔๖. พิจารณาเรื่องรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ ๓ คณะ คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย , คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ , คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย (๓ เมษายน ๒๕๕๖)

๔๗. พิจารณาศึกษาทิศทางการดำเนินการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในจังหวัด และแนวนโยบายที่จะควบคุมแหล่งจำหน่ายและแหล่งผลิตซึ่งหาได้ง่ายในระดับพื้นที่ ตลอดจนการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ รวมไปถึงทุกภูมิภาคของประเทศไทย (๑๐ เมษายน ๒๕๕๖)

๔๘. พิจารณาศึกษาทิศทางการดำเนินการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน และแนวนโยบายที่จะควบคุมแหล่งผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่ ตลอดจนการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย (๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖)

๔๙. พิจารณาศึกษาทิศทางการดำเนินการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชน และแนวนโยบายที่จะควบคุมแหล่งผลิตและจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่ ตลอดจนการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย (๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๖)

๕๐. พิจารณาสรุปผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ ๖ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ในระหว่างวันศุกร์ที่ ๒๘ ถึง วันเสาร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ (๑๓ สิงหาคม ๒๕๕๖)

๕๑. พิจารณาศึกษาการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานภายในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ , พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียนขอความอนุเคราะห์เกี่ยวกับการขอรับเด็กไทยเป็นบุตรบุญธรรมของชาวต่างชาติ (นายธนพล บำรุงศรี ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน สภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้องเรียน) (๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๖)

๕๒. พิจารณาศึกษาแนวทางการจัดทำร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาอนุญาตตั้งโรงงานสุราใกล้ชุมชน (๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๖)

๕๓. พิจารณาสรุปผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (๑๘ กันยายน ๒๕๕๖)

๕๔. พิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในการบวชภิกษุณีในประเทศไทย (๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๖)

๕๕. พิจารณาเลือกตั้งตำแหน่งประธานคณะกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง (๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)

๕๖. พิจารณาแนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการ , พิจารณาเรื่องการจัดสรรงบประมาณในส่วน of คณะกรรมการสามัญประจำ พ.ศ. ๒๕๕๗ (๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)

๕๗. พิจารณาศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ (๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖)

การจัดสัมมนา จำนวน ๗๐ ครั้ง

๑. จัดสัมมนา เรื่อง “ค่ายพัฒนาผู้นำเยาวชนด้านประชาธิปไตย” ณ อุทยานแห่งชาติน้ำตกภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา วันเสาร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔

๒. จัดสัมมนา เรื่อง “การเตรียมความพร้อมขององค์กรสตรีกับ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ” ณ โรงเรียนวัดปากไก่อ อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี วันศุกร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๓. จัดสัมมนา เรื่อง “การเตรียมความพร้อมขององค์กรสตรีกับ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ณ หอประชุมเทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี วันอังคารที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

๔. จัดสัมมนา เรื่อง “การเตรียมความพร้อมขององค์กรสตรีกับ “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันศุกร์ที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๕

๕. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพแกนนำสตรี อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี” ณ วัดกลางคลองสาม ตำบลคลองหลวง อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี วันจันทร์ที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๕

๖. จัดสัมมนา เรื่อง “การเตรียมความพร้อมขององค์กรสตรีกับ “กองทุนพัฒนามทบาทสตรี”” ณ ศูนย์ประสานงานพรรคเพื่อไทย บ้านโนนชัยศรี ตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด วันเสาร์ที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๕

๗. จัดสัมมนา เรื่อง “แม่หญิง ผู้หญิง สตรี ความหลากหลายกับบทบาทหน้าที่ของพวกเรา” ณ ห้องภูมยาร ๑ มหาวิทยาลัยพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันจันทร์ที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๕

๘. จัดสัมมนา เรื่อง “กองทุนพัฒนามทบาทสตรี” ณ ห้องประชุมโรงเรียนจตุรสิทธานุกูล อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ วันเสาร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๕

๙. จัดสัมมนา เรื่อง “กองทุนพัฒนามทบาทสตรี” ณ สำนักงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนิพนธ์ ศรีธเรศ ตำบลบัวขาว อำเภอกุสินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ วันเสาร์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๕

๑๐. จัดสัมมนา เรื่อง “กองทุนพัฒนามทบาทสตรี” ณ วิทยาลัยเทคนิคสกล อำเภอสกล จังหวัดนครศรีธรรมราช วันจันทร์ที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕

๑๑. จัดสัมมนา เรื่อง “กองทุนพัฒนามทบาทสตรี” ณ ศูนย์อนุรักษ์ควายไทย อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี วันอังคารที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๕

๑๒. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาผู้นำเยาวชนไทยสู่ประชาคมอาเซียน” โดย คณะกรรมการธิการ ร่วมกับ คณะทำงานเยาวชนอาเซียนแห่งประเทศไทย ณ ห้องประชุมหมายเลข ๒๑๕ - ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ วันศุกร์ที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๕

๑๓. จัดเสวนา เรื่อง “ก้าวต่อไป : ร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ” ณ ห้องประชุม คณะกรรมการธิการ หมายเลข ๒๑๓ - ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ วันศุกร์ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

๑๔. จัดเสวนา เรื่อง “เด็กเยาวชนไทย : กฎหมายใดจะคุ้มครอง” ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๑๓ - ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ วันศุกร์ที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

๑๕. จัดสัมมนา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนต่อการพัฒนามทบาทสตรี จังหวัดชัยภูมิ” ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ วันจันทร์ที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

๑๖. จัดสัมมนา เรื่อง “กองทุนพัฒนามทบาทสตรี” ณ หอประชุมเทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี วันอังคารที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๕

๑๗. จัดสัมมนา เรื่อง “ละอ่อนรักดีศักดิ์ศรีเมืองพะเยา ประจำปี ๒๕๕๕” ณ วัดต้าม่อน ตำบลบ้านต้า อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๓๐ สิงหาคม - วันเสาร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๕

๑๘. จัดสัมมนา เรื่อง “ปลดหนี้สตรีไทย : ก้าวแรกสู่เสรีภาพ” ณ วัดป่าพิทักษ์เดช หมู่ที่ ๕ ตำบลทรายทอง อำเภอห้วยเม็ก จังหวัดกาฬสินธุ์ วันเสาร์ที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๕

๑๙. จัดสัมมนา เรื่อง “ผู้นำสตรีกับการส่งเสริมการปฏิบัติธรรม” จำนวน ๒ รุ่น ณ วัดมงคลธรรมกายาราม ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันเสาร์ที่ ๘ - วันจันทร์ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕

๒๐. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ” ณ ศูนย์ประสานงานพรรคเพื่อไทย ตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด วันเสาร์ที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕

๒๑. จัดสัมมนา เรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนต่อการพัฒนามทบาทสตรีในระดับท้องถิ่น” ณ หอประชุมโรงเรียนจตุรสิทธานุกูล อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ วันเสาร์ที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๕

๒๒. จัดสัมมนา เรื่อง “ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในประเทศไทย” ณ ห้องประชุม คณะกรรมการธิการ หมายเลข ๒๑๕ - ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ วันจันทร์ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕

๒๓. จัดสัมมนา เรื่อง “ความสำคัญและความจำเป็นในการตรากฎหมายความเสมอภาคระหว่างเพศ” จัดโดยชมรมสมาชิกรัฐสภาสตรีไทย ร่วมกับคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและพิการ สภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการธิการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการและ

ผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๑๓ – ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ วันอังคารที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๕

๒๔. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาและฝึกอาชีพกลุ่มสตรี เขต ๓” ณ หอประชุมศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันเสาร์ที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕

๒๕. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาและฝึกอาชีพกลุ่มสตรี” ณ หอประชุมโรงเรียนวัดหัวป่า หมู่ ๒ ตำบลวัดยางงาม อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี วันอังคารที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๕

๒๖. จัดสัมมนา เรื่อง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” และเรื่อง “การจัดการปัญหาหนี้สินของสตรี” ณ หอประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๓ อำเภอพิบูลย์รักษ์ จังหวัดอุบลราชธานี ในวันเสาร์ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๕ และวันอาทิตย์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๕ ตามลำดับ

๒๗. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ” ณ ศูนย์ประสานงานพรรคเพื่อไทย ตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด วันอาทิตย์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๕

๒๘. จัดสัมมนา เรื่อง “การส่งเสริมศักยภาพกลุ่มสตรีในท้องถิ่น” ณ หอประชุมเทศบาลเมืองสนนรักษ์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี วันศุกร์ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕

๒๙. จัดสัมมนา เรื่อง “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ณ หอประชุมอำเภอนาเยี่ย จังหวัดอุบลราชธานี วันศุกร์ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕

๓๐. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาสุขภาพและส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ” จังหวัดพะเยา วันศุกร์ที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๕๕

๓๑. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาบทบาทและคุณภาพสตรี” ณ หอประชุมอำเภอชัยใหญ่ อำเภอชัยใหญ่ จังหวัดชัยภูมิ วันเสาร์ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๕

๓๒. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพสตรีสู่การเป็นผู้นำยุคใหม่” ณ หอประชุมที่ทำการ ส.ส.พิมพ์ภัทรา วิชัยกุล อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช วันเสาร์ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๕

๓๓. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพเยาวชนสู่การเป็นผู้นำยุคใหม่” ณ หอประชุมที่ทำการ ส.ส. พิมพ์ภัทรา วิชัยกุล อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช วันอาทิตย์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕

๓๔. จัดสัมมนา เรื่อง “รวมพลังสตรีนำเทคโนโลยีสู่สังคมไทย” ณ หอประชุมอำเภอบ้านนาสาร อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันอาทิตย์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๕

๓๕. จัดเสวนา เรื่อง “การคำนูญ : Tier 2 watch list” ณ ห้องประชุมวิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ วันพุธที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕

๓๖. จัดงานเสวนา เรื่อง “ความรุนแรงยุติได้...โดยทุกคน” ณ ห้องโถง ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๑ วันพุธที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

๓๗. จัดสัมมนา เรื่อง “บทบาทสตรีกับสังคมปัจจุบัน” ณ สำนักงานสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนิพนธ์ ศรีธเรศ ตำบลบัวขาว อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ วันศุกร์ที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๖

๓๘. จัดสัมมนา เรื่อง “การเสริมสร้างศักยภาพสตรีกับสิ่งแวดล้อม” ณ หอประชุมเทศบาลเมืองสนนรักษ์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี วันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๖

๓๙. จัดสัมมนา เรื่อง “โครงการมหกรรมกีฬา ๔ วัย” ณ สนามกีฬาเทศบาลตำบลเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันเสาร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๖

๔๐. จัดสัมมนา เรื่อง “การส่งเสริมศักยภาพและบทบาทสตรีต่อการเป็นผู้นำยุคใหม่” ณ หอประชุมที่ทำการ ส.ส.พิมพ์ภัทรา วิชัยกุล อำเภอสีชล จังหวัดนครศรีธรรมราช วันเสาร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๔๑. จัดสัมมนา เรื่อง “วันสตรีสากล จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๕๖” ณ อาคารอุบลรัตน์ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันเสาร์ที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๖

๔๒. จัดสัมมนา เรื่อง “เสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ วัดมงคลธรรมกายาราม ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันเสาร์ที่ ๒๓ – วันอังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๔๓. จัดเสวนา เรื่อง “ทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน” ณ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันพุธที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖

๔๔. จัดสัมมนา เรื่อง “เยาวชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย” ณ หอประชุมโรงเรียนจักรังวิทยานุกุล อำเภอจักรัง จังหวัดชัยภูมิ วันเสาร์ที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๖

๔๕. จัดเสวนา เรื่อง “ทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน” ณ หอประชุมสวนดอนธรรมรีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖

๔๖. จัดเสวนา เรื่อง “กลยุทธ์และแผนยุทธศาสตร์เพื่อควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ ๖ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ณ หอประชุมสหกรณ์ออมทรัพย์ครูพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันศุกร์ที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๖

๔๗. จัดสัมมนา เรื่อง “โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม เยาวชนพะเยาหัวใจไผ่ธรรม” จำนวน ๒ รุ่น ณ วัดมงคลธรรมกายาราม ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ได้แก่

รุ่นที่ ๑ ในระหว่างวันศุกร์ที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ถึง วันเสาร์ที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๖

รุ่นที่ ๒ ในระหว่างวันอาทิตย์ที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ถึง วันจันทร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๔๘. จัดสัมมนา เรื่อง “กองทุนสวัสดิการชุมชนกับผู้นำท้องถิ่น” ณ หอประชุมอำเภอดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี วันจันทร์ที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๔๙. จัดสัมมนา เรื่อง “โครงการฝึกอบรมกลุ่มสตรีอาสาพัฒนาอำเภอปากท่อ” ณ โรงเรียนวัดมณีลอย อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี วันศุกร์ที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๕๐. จัดสัมมนา เรื่อง “สตรีและการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย” ณ โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร วันพุธที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๕๑. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ” ณ หอประชุมอำเภออาจสามารถ อำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ในวันศุกร์ที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๖

๕๒. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาองค์กรบทบาทสตรี” ณ หอประชุมโรงเรียนบ้านเขว้าวิทยายน อำเภอบ้านเขว้า จังหวัดชัยภูมิ วันอาทิตย์ที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๖

๕๓. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำสตรีชุมชน” ณ หอประชุมอำเภอนาเยีย อำเภอนาเยีย จังหวัดอุบลราชธานี วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๖

๕๔. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ” ณ หอประชุมโรงเรียนธวัชบุรีพิทยาคม อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด วันเสาร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๖

๕๕. จัดสัมมนา เรื่อง “การเสริมสร้างอาชีพเพื่อคุณภาพชีวิตของครอบครัว” ณ หอประชุมเทศบาลเมืองสนนรักษ์ อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี วันจันทร์ที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖

๕๖. จัดสัมมนา เรื่อง “โครงการฝึกอบรมกลุ่มสตรีเขตอำเภอปากท่อ” ณ โรงเรียนบ้านห้วยยางโพน อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรี วันศุกร์ที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๖

๕๗. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำสตรีชุมชน” ณ หอประชุมอำเภอพิบูลมังสาหาร อำเภอพิบูลมังสาหาร จังหวัดอุบลราชธานี วันอาทิตย์ที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๖

๕๘. จัดสัมมนา เรื่อง “การติดตามกองทุนสวัสดิการชุมชน” ณ ศูนย์อนุรักษ์ควายไทย อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี วันจันทร์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖

๕๙. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน” ณ โรงเรียนขังคะทิวีศิลป์ ตำบลเปลี่ยน อำเภอสีล จังหวัดนครศรีธรรมราช วันจันทร์ที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๖

๖๐. จัดสัมมนา เรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชน” ณ ห้องกมลทิพย์ ชั้น ๒ โรงแรมเดอะสุโกศล กรุงเทพมหานคร วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖
๖๑. จัดสัมมนา เรื่อง “แผนพัฒนาสตรีสู่สถาบันครอบครัว” ณ โรงแรมอัญชลี ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันศุกร์ที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๕๖
๖๒. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำสตรีรองรับการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ณ โรงเรียนพะเยาพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันอาทิตย์ที่ ๒๙ – วันจันทร์ที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๖
๖๓. จัดสัมมนา เรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับผู้นำชุมชน” ณ ห้องประชุมวิทยาลัยเทคนิคพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันเสาร์ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๖
๖๔. จัดสัมมนา เรื่อง “การแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน” ณ หอประชุมอาคารอเนกประสงค์บ้านดอกบัว อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันจันทร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖
๖๕. จัดสัมมนา เรื่อง “การใช้ธรรมะแก้ปัญหาวิกฤตสุราชุมชน” ณ ศาลาอเนกประสงค์วัดอนาลโยพิทยาราม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันจันทร์ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖
๖๖. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพสตรีเพื่อก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ณ ห้องประชุม ศรุตสา โรงแรมแกรนด์ จอมเทียน พาเลซ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี วันอังคารที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๖๗. จัดเสวนา เรื่อง “การค้ำมนุษย์ : Tier 2 watch list” ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๖๐๑ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา ๓ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๖๘. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพเยาวชนและสตรี” ณ หอประชุมอำเภอเด่นชัย อำเภอเด่นชัย จังหวัดเลย วันเสาร์ที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๖๙. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนสู่การเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” ณ ห้องประชุมอเนกประสงค์ โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ จังหวัดปทุมธานี วันอาทิตย์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๖
๗๐. จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาศักยภาพเยาวชนและสตรี” ณ หอประชุมโรงเรียนจตุรสิทวิทยาการ อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ วันอาทิตย์ที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๖

การเดินทางไปศึกษาดูงานภายในประเทศ จำนวน ๒๙ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ จังหวัดพะเยา ระหว่างวันอาทิตย์ที่ ๒๐ – วันจันทร์ที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
๒. ศึกษาดูงานด้านการดำเนินการ บริหารงาน ปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ จังหวัดเชียงรายและจังหวัดพะเยา ระหว่างวันศุกร์ที่ ๒๓ – วันเสาร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔
๓. ศึกษาดูงานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ จังหวัดพะเยา วันอาทิตย์ที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕
๔. ศึกษาดูงานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ จังหวัดปทุมธานี วันพุธที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕
๕. เดินทางไปติดตามความคืบหน้าโครงการก่อสร้างห้องแถวให้แก่ประชาชนพักอาศัยในพื้นที่ตำบลบ้านส้อง อำเภอเวียงสระ และศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ระหว่างวันพุธที่ ๖ – วันพฤหัสบดีที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕
๖. ศึกษาดูงานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านหนองสำโรง ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว และศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบลสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา วันพฤหัสบดีที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๕
๗. ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย และรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของจังหวัดพะเยา ณ ห้องประชุมศาลาว่าการจังหวัดพะเยา วันศุกร์ที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

๘. ศึกษาดูงานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ตำบลหลักสอง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร วันพุธที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

๙. ศึกษาดูงานด้านกลุ่มอาชีพสตรี ด้านการพัฒนาศูนย์เด็กเล็ก ณ จังหวัดชัยภูมิ วันอาทิตย์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

๑๐. ศึกษาดูงานด้านเด็กและสตรี ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าจำปี และเยี่ยมกลุ่มสตรี ณ จังหวัดพะเยา ระหว่างวันอาทิตย์ที่ ๒ – วันจันทร์ที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๕

๑๑. ศึกษาดูงานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕

๑๒. ศึกษาดูงานเพื่อเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินงาน ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน บ้านกาญจนาภิเษก อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม วันพุธที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๖

๑๓. ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอกบัว ตำบลท่าวังทอง และโรงเรียนอนุบาลจำเนียร ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ระหว่างวันอาทิตย์ที่ ๑๓ – วันจันทร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๖

๑๔. ศึกษาดูงานด้านเด็กและสตรี ณ กลุ่มแม่บ้าน อำเภอแม่สาย และศูนย์เยาวชนวัดบ้านถ้ำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ระหว่างวันเสาร์ที่ ๒๓ – วันอังคารที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๑๕. ศึกษาดูงานด้านสตรี ณ กลุ่มผู้นำสตรี อำเภอบ้านเขว้า และอำเภอจัตุรัส จังหวัดชัยภูมิ ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๑๔ – วันศุกร์ที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๖

๑๖. ศึกษาดูงานเพื่อเยี่ยมชมการบริหารจัดการด้านเด็ก ณ โรงเรียนสัตยาไส อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖

๑๗. ศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กในกิจการเรือประมง ณ สถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖

๑๘. ศึกษาดูงานด้านเด็กปฐมวัย ณ โรงเรียนต้นกล้า อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่ วันอังคารที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖

๑๙. ศึกษาดูงานด้านเด็กปฐมวัย ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวันพุธที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๖

๒๐. ศึกษาดูงาน ณ โรงกลั่นสุราพื้นบ้าน รวมถึงรับฟังความคิดเห็นจากผู้ผลิตและผู้จำหน่ายสุราพื้นบ้าน อำเภอแม่ใจ จังหวัดพะเยา วันเสาร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๖

๒๑. เดินทางไปเข้าร่วมงาน “โครงการบทบาทสตรีกับการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก” ณ โรงแรมพะเยา เกทเวย์ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ระหว่างวันพุธที่ ๓ ถึง วันพฤหัสบดีที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๒๒. การศึกษาดูงานด้านเด็กและเยาวชน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย วันจันทร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖

๒๓. ศึกษาดูงานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ เครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันศุกร์ที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

๒๔. ศึกษาดูงานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนันทารักษ์ และบ้านสร้างโอกาส อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี วันจันทร์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

๒๕. ศึกษาดูงานด้านการดูแลผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ณ โรงพยาบาลพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ระหว่างวันอาทิตย์ที่ ๘ – วันจันทร์ที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๖

๒๖. ศึกษางานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ วัดทรงธรรมกัลยาณี ตำบลพระประโทน อำเภอมือง จังหวัดนครปฐม ในวันพุธที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

๒๗. ศึกษางานด้านการดูแลผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ณ โรงพยาบาลพะเยา อำเภอมือง จังหวัดพะเยา ในวันอาทิตย์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๖

๒๘. ศึกษางานด้านสตรี เยี่ยมผู้ต้องขังหญิง ณ เรือนจำจังหวัดพะเยา อำเภอมือง จังหวัดพะเยา วันอังคารที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

๒๙. ศึกษางานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ณ ศูนย์ ๓ วัยโครงการสายใยรักของครอบครัว และชุมชนเข้มแข็ง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา วันจันทร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

เดินทางไปศึกษาดูงานต่างประเทศ จำนวน ๖ ครั้ง คือ

๑. เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐอิตาลี สมาพันธรัฐสวิส และสหราชอาณาจักร ระหว่างวันอังคารที่ ๑๗ – วันศุกร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๒. เดินทางไปศึกษาดูงาน ณ นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ – วันจันทร์ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕

๓. เดินทางไปศึกษาดูงานด้านกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ และเจรจาธุรกิจ ณ ประเทศญี่ปุ่น ระหว่างวันพุธที่ ๑๙ – วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

๔. ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ (นางสาวอรุณี ชำนาญยา) เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการว่าด้วยสถานภาพสตรี (Commission on the Status of Women – CSW) สมัยที่ ๕๗ ระหว่างวันอาทิตย์ที่ ๓ ถึง วันจันทร์ที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา

๕. เดินทางไปศึกษาดูงานด้านกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ และเจรจาธุรกิจ ณ ราชอาณาจักรนอร์เวย์ และราชอาณาจักรสวีเดน ระหว่างวันอังคารที่ ๑๘ ถึง วันจันทร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

๖. เดินทางไปศึกษาดูงานด้านกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ และเจรจาธุรกิจ ณ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ ระหว่างวันอาทิตย์ที่ ๑ กันยายน ถึง วันอังคารที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖

รับรองแขกต่างประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. Mr. Hossein Kamalian เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มียอำนาจเต็มแห่งสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน (Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Islamic Republic of Iran) ประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะ นางสาวอรุณี ชำนาญยา ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ณ ห้องรับรองชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา

๒. พันโทหญิง ลัดดา แทมมี ดักเวิร์ธ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา เข้าเยี่ยมคารวะ นางสาวอรุณี ชำนาญยา ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการ ได้เป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารกลางวันแก่ ส.ส.แทมมี และคณะ ในวันศุกร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ระหว่างเวลา ๑๒.๐๐ – ๑๓.๐๐ นาฬิกา ณ ห้องราชดำเนิน โรงแรมรอยัล ปริ๊นเซส หลานหลวง กรุงเทพมหานคร

ตั้งคณะอนุกรรมการ ๓ คณะ คือ

๑. คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย มีการประชุม จำนวน ๑๐ ครั้ง

๒. คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการประชุม จำนวน ๑๒ ครั้ง

๓. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มีการประชุม จำนวน ๑๖ ครั้ง

ตั้งคณะทำงาน ๑ คณะ คือ

- คณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษาโครงการสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ในปัจจุบัน

กลุ่มงานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญ ดังนี้

๑. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในทางแพ่ง เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิควบคุมดูแลเด็ก พ.ศ. มีการประชุม จำนวน ๖ ครั้ง

๒. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีการประชุม จำนวน ๑๒ ครั้ง

๓. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ) มีการประชุม จำนวน ๔ ครั้ง

๔. คณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในทางแพ่ง เกี่ยวกับการละเมิดสิทธิควบคุมดูแลเด็ก พ.ศ. มีการประชุม จำนวน ๓ ครั้ง

๕. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีการประชุม จำนวน ๘ ครั้ง

เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเด็ก

- พิจารณาศึกษาแนวนโยบายและแผนงานในการดำเนินการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

เนื่องจากการดำเนินงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหลายกระทรวงที่เกี่ยวข้องไม่สอดคล้องกัน ดังนั้น คณะรัฐมนตรีจึงได้มีการวางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน ทำหน้าที่ประสานและบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้ได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพัฒนาศูนย์เด็กเล็กแต่ละแห่ง นอกจากนี้ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเด็กปฐมวัยให้มีความรู้และทักษะเฉพาะทางเพิ่มมากขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย เด็กปฐมวัยคือเด็กอายุตั้งแต่ ๐ - ๖ ปี เรียนอยู่ในชั้นอนุบาล ๑ - ๓ และมีการเรียนการสอนอยู่ในโรงเรียนร่วมกับชั้นประถมศึกษาที่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

กระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวกับการดูแลส่งเสริมและพัฒนาการเด็กเล็ก เพื่อส่งเสริมสุขภาพโดยการผลิต พัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางวิชาการ ทั้งการส่งเสริมสุขภาพและการจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของเด็กโดยอยู่ในความรับผิดชอบของกรมอนามัย

กรมอนามัยได้มีการพัฒนามาตรฐานของศูนย์เด็กเล็กมาอยู่ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยมีโครงการที่อยู่ในความรับผิดชอบคือ

ก. การส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก เช่น โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวในพระบรมราชูปถัมภ์ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร โครงการพัฒนาเด็กไทยฉลาดสมวัย

ข. การส่งเสริมและพัฒนาเด็กและเยาวชน เช่น โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โครงการลดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

การประเมินมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กในเบื้องต้นศูนย์เด็กเล็กจะเป็นผู้ประเมินตนเองตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดก่อน เมื่อมีความพร้อมมากขึ้นและประสงค์จะได้รับการประเมินก็จะแจ้งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดที่มีอยู่ทุกจังหวัดให้เข้าไปดำเนินการประเมินในลำดับต่อไป

ทั้งนี้ ยังได้มีการจัดอบรมและให้ความรู้แก่ผู้บริหารศูนย์เด็กเล็ก รวมถึงผู้ดูแลเด็กหรือครูพี่เลี้ยงอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครดำเนินการด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือให้บริการแก่เด็กในชุมชนอายุตั้งแต่ ๒ - ๖ ปี โดยแยกเป็นดังนี้

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในชุมชน

๒. ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด (ถ่ายโอนจากกรมการศาสนา)

๓. ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน (ถ่ายโอนจากกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ)

๔. ศูนย์สงเคราะห์เด็กในอาคารสงเคราะห์ ชุมชน และในแหล่งก่อสร้าง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พส.) รับผิดชอบ ๓ โครงการ คือ

๑. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัยในสถานรับเลี้ยงเด็กเอกชน

๒. โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัยในชุมชนด้อยโอกาส

๓. การให้บริการสวัสดิการสังคมในสถานสงเคราะห์

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (สท.)

รับผิดชอบ โครงการการส่งเสริมสวัสดิภาพเด็กปฐมวัยในชุมชน

พส. และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัด มีภารกิจหลักในการส่งเสริมให้ภาคเอกชนจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งหากเอกชนใดที่มีการรับเลี้ยงเด็กอายุไม่เกิน ๖ ปี และมีความประสงค์จะจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สามารถยื่นคำขอจดทะเบียนต่อกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้

กระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงานมีอำนาจหน้าที่ดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตั้งอยู่บริเวณสถานประกอบการและนิคมอุตสาหกรรม โดยทางกระทรวงมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กด้วยการสร้างแรงจูงใจทั้งการยกเว้นภาษีเงินได้ การให้ค่าปรึกษาต่าง ๆ เพื่อดึงดูดผู้ประกอบการจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กด้วยการสร้างเข้ามายังสถานประกอบการ อันอาจเป็นอันตรายและก่อให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ ด้านปัญหาอุปสรรคคือ บริเวณสถานประกอบการมักมีปัญหามลพิษและสุขอนามัยที่ไม่เหมาะสมและปัญหาด้านบุคลากรครูพี่เลี้ยงที่มีไม่เพียงพอ ทำให้การจัดตั้งศูนย์เด็กเล็กมีไม่มากเท่าที่ควร

กระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ประสานและดำเนินการส่งเสริมพัฒนา ให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และพัฒนาบุคลากรผู้ดูแลเด็กตลอดจนการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ ประสพการณ์ ตลอดจนการให้ความรู้แก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องการพัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมต่อไป

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เป็นองค์การทางวิชาการและแหล่งอ้างอิงระดับชาติและนานาชาติ ที่เชี่ยวชาญด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของไทยให้มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข สนุกกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การประเมินคุณภาพทางการศึกษาโดยทั่วไปสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะทำการประเมินอย่างน้อย ๑ ครั้ง ใน ๕ ปี แต่สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะมีการประเมินการปฏิบัติงานของศูนย์ทุก ๆ ๑ ปี ทั้งนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓ สมศ. ได้ทำการสำรวจหน่วยงานที่มีการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้วจำนวนทั้งสิ้น ๑๐ หน่วยงาน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการกิจการกับการดำเนินการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลเด็กเล็กนับแต่แรกเกิดการบริหารจัดการของหน่วยงานต่าง ๆ จึงต้องเป็นไปอย่างมีแบบแผนและเป็นระบบ โดยเฉพาะด้านการศึกษา การปลูกฝัง

คุณธรรมจริยธรรมแก่เด็ก การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน การปรับสถานะและค่าตอบแทน ครูพี่เลี้ยงเพื่อเป็นการสร้างกำลังใจและแรงผลักดันในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

๒. การดำเนินงานและการประเมินคุณภาพของศูนย์เด็กเล็กนั้น ควรมีแนวทางการดำเนินงาน และมีมาตรฐานที่เป็นเกณฑ์ชี้วัดในแนวทางเดียวกัน โดยมีหน่วยงานกลางดำเนินการประเมินคุณภาพแล้วรายงานผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

๓. ปัญหาสังคมที่เกี่ยวกับเด็กในปัจจุบัน สาเหตุหนึ่งเกิดจากเด็กมิได้รับการเลี้ยงดูจากพ่อแม่ส่งผลให้เด็กมีพฤติกรรมที่ก้าวร้าว ดังนั้น จึงควรส่งเสริมสนับสนุนการสานสัมพันธ์ระหว่างแม่กับลูก ให้ลูกที่ยังเป็นเด็กเล็กได้รับการดูแลเลี้ยงดูจากแม่เป็นหลักโดยมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นหน่วยงานเสริมดูแลควบคู่กัน และส่งเสริมการให้นมเด็กด้วยนมแม่ เนื่องจากนมแม่นับเป็นอาหารที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการทั้งด้านร่างกายและสติปัญญาของเด็ก

ที่ประชุมได้มีการตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อศึกษาเรื่องนี้โดยเฉพาะ ซึ่งมีการกิจ ดังนี้

วัตถุประสงค์

คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ คือ

๑. เพื่อให้ทราบถึงภาพรวมในการดำเนินการด้านศูนย์เด็กปฐมวัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
๒. เพื่อให้ทราบประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับการดำเนินการด้านศูนย์เด็กปฐมวัยของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๓. เพื่อหาข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินการด้านศูนย์เด็กปฐมวัย

๔. เพื่อสามารถนำข้อมูลเสนอต่อรัฐบาลเพื่อบูรณาการการแก้ปัญหาในการดำเนินการด้านศูนย์เด็กปฐมวัยของหน่วยงาน องค์กร และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินงาน

๑. จัดการประชุมโดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมการประชุมและชี้แจงการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัย

๒. ออกแบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

๓. ศึกษาดูงานเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานจริงในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยทั่วประเทศ

๔. จัดการเสวนาเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจภาคสนาม

๑. คณะอนุกรรมการได้มีการจัดทำแบบสอบถามเรื่องศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๓,๐๐๐ ชุด เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึก โดยส่งให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดทั่วประเทศเพื่อมอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการตอบแบบสอบถาม จำนวน ๓,๐๐๐ ชุด

๒. ลงพื้นที่ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประจำเทศบาลตำบล เทศบาลอำเภอ ในจังหวัดต่าง ๆ จำนวน ๘ ครั้ง

๓. มีการจัดประชุมเสวนา ๒ ครั้ง คือ

๓.๑ โครงการเสวนา เรื่อง “ทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน” ณ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันพุธที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖

๓.๒ โครงการเสวนา เรื่อง “ทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน” ณ หอประชุมสวนดอนธรรมรีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖

ด้านการประชุม คณะอนุกรรมการชุดนี้ ได้มีการประชุมรวมทั้งสิ้น ๑๒ ครั้ง

ผลการดำเนินงาน

จากการประชุมพิจารณาร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการลงพื้นที่ และจัดการเสวนา คณะอนุกรรมการได้ประมวลข้อมูลต่าง ๆ อย่างรอบด้านและได้ข้อสรุป ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินการด้านศูนย์เด็กปฐมวัย ดังนี้

๑. ด้านมาตรฐานการดำเนินงาน

จากการศึกษาวิจัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแก่เด็กปฐมวัย อนุกรรมการศึกษาแนวทางพัฒนาเด็กปฐมวัยพบว่า มีการใช้มาตรฐานที่มาจากหลายหน่วยงานจนนำไปสู่ความซ้ำซ้อนและสับสนในการดำเนินงานตามมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

- ควรผลักดันให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแก่เด็กปฐมวัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รับรู้และเข้าใจ “มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ” ซึ่งเป็นมาตรฐานกลางที่มีความครอบคลุมรอบด้าน รวมถึงการนำมาตรฐานไปใช้อย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาปฐมวัย และพัฒนาคุณภาพของเด็กในทุกด้าน
- ควรเร่งสร้างกระบวนการสนับสนุนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ เช่น เครื่องมือการดำเนินงานตามมาตรฐาน แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ฯลฯ โดยจัดทำเป็นมาตรฐานพื้นฐานร่วมฉบับเดียว แต่ให้แต่ละหน่วยงานไปจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมตามบริบทของแต่ละกระทรวง
- ควรวางแผนการพัฒนามาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติโดยมีความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กระทรวงศึกษาธิการ และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงสาธารณสุข
- ควรมีการศึกษาวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาปฐมวัยจากการวิจัยต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการพัฒนาและกำหนดนโยบายพัฒนาให้ทัดเทียมสากล

๒. ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน

การประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศ และการประเมินผลการดำเนินงานยังเน้นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งขาดการประเมินด้านคุณภาพและขาดการนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

- ควรเร่งประเมินคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ความพร้อมในภาพรวมและพิจารณาปรับปรุงวิธีการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยโดยคำนึงถึงการประเมินเชิงคุณภาพควบคู่กับการประเมินเชิงปริมาณ เพื่อจุดมุ่งหมายสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ

๓. ด้านผู้นำและบุคลากร

ผู้นำและผู้บริหารท้องถิ่นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการศึกษพบว่า ผู้นำและผู้บริหารท้องถิ่นบางส่วน ขาดวิสัยทัศน์และขาดความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่งซึ่งนำไปสู่ปัญหาการจัดการศึกษาในทุกด้าน นอกจากนี้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแก่เด็กปฐมวัย

ก็เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย แต่บุคลากรที่สำคัญเหล่านี้มักขาดโอกาสในการพัฒนาฝีมืออบรมอย่างต่อเนื่องและขาดความต่อเนื่องในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

- ควรมียุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรผู้ดูแลเด็กในด้าน การพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดการหลักสูตรฝึกอบรม
- ควรกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมของ ชุมชนทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย

๔. ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์

ในปัจจุบันความพร้อมของอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอน เด็กปฐมวัยมีความแตกต่างกันมาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้สูงมักจะมีความพร้อมทางด้านอาคาร สถานที่มากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำกว่า ซึ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการดูแลและพัฒนา เด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

- ควรให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันประเมินและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแก่เด็กปฐมวัยให้ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำของมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติอย่างน้อย หนึ่งแห่งต่อหนึ่งตำบลทั่วประเทศ เพื่อเป็นต้นแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสม

๕. ด้านงบประมาณ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนแก่เด็กปฐมวัยจำนวนมากประสบปัญหาการขาด งบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งได้รับการสนับสนุนจากภายนอก เช่น ผู้ปกครอง หรือบริษัทเอกชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

- ควรให้ผู้นำและผู้บริหารจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยโดยให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น

๖. ด้านอื่นๆ

รัฐบาลควรดำเนินการจัดทำนโยบายสำคัญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้

- นโยบายเร่งด่วน ภายใต้โครงการ “๑ ตำบล ๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีมาตรฐาน” โดยดำเนินการ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. “**ควบรวม**” ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีหลายแห่งในพื้นที่ตำบล หากพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใด มีมาตรฐานการดำเนินงานที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ให้เหลือเพียงแห่งเดียว

๒. มีการเจรจาและจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบการศึกษาในตำบล

- รัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินการควบรวม อันเป็นการเตรียมความพร้อม ก่อนการดำเนินการทั้งหมด

คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้รายงานผลการศึกษาในเรื่องนี้ต่อ ที่ประชุมคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ให้ได้รับทราบ และคณะกรรมการได้มี หนังสือกราบบังคมทูลพระกรุณาฯ และนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง มหาดไทย และเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำเสนอข้อเสนอแนะและแนวทางการดำเนินงาน ด้านเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเยาวชน

๑. พิจารณาศึกษาปัญหาเด็กวัยรุ่นประพัตต์ตัวไม่เหมาะสมในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดราชบุรี โดยเชิญผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่นที่ประพัตต์ตัวไม่เหมาะสมในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี โดยมีพฤติกรรมเปิดโรงแรม่านรูดและประพัตต์ตัวไม่เหมาะสม ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี จึงมอบหมายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าไปเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา เฝ้าระวังโดยแจ้งไปยังสถานศึกษาที่เด็กเรียนอยู่ ห้ามไล่เด็กออก เว้นแต่เด็กยินยอม ให้ครูฝ่ายปกครองและผู้ปกครองของเด็กเฝ้าระวังและติดตามพฤติกรรมอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งจัดกิจกรรมและสัมมนาโครงการอบรมจริยธรรม

ส่วนกรณีคลิปเด็กนักเรียนกระทำผิดทางเพศในโรงภาพยนตร์ในจังหวัดราชบุรีนั้น สถานีตำรวจภูธรเมืองราชบุรีได้ดำเนินคดีกับผู้ดูแลโรงภาพยนตร์ที่นำคลิปลงสื่อออกเผยแพร่ รวมถึงได้ทำหนังสือแจ้งไปยังหน่วยงานไอซีที สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อตรวจสอบคลิปลงสื่อแล้ว อีกทั้ง พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดราชบุรีได้เข้าตรวจเยี่ยมและดำเนินการเฝ้าระวังเด็กแล้ว

ทั้งนี้ คณะกรรมการการได้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำการจัดสรรงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อเป็นกลไกของรัฐในการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ โดยเน้นกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์เพื่อเป็นการช่วยเหลือเด็กที่ร่วมกันกับผู้ปกครองของเด็กอีกทางหนึ่ง

๒. พิจารณาการศึกษาการขอความเป็นธรรมของนายทศธรรม เปี่ยมสมบูรณ์ กรณีบริษัท ไรท์แมน จำกัด ผู้รับจ้างจัดงานให้แก่กระทรวงสาธารณสุข ได้แจ้งขอยกเลิกการว่าจ้างการเป็นพิธีกรในพิธีแถลงข่าวการจัดงานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างกะทันหัน โดยเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม

ที่ประชุมพิจารณาเรื่องร้องเรียนขอความเป็นธรรมของนายทศธรรม เปี่ยมสมบูรณ์ กรณีบริษัท ไรท์แมน จำกัด ผู้รับจ้างจัดงานให้แก่กระทรวงสาธารณสุข ได้แจ้งขอยกเลิกการว่าจ้างการเป็นพิธีกรในพิธีแถลงข่าวการจัดงานของกระทรวงสาธารณสุขอย่างกะทันหัน โดยอ้างเหตุว่า ผู้ร้องเรียนเป็นบุตรของนักการเมือง อาจทำให้มีประเด็นทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องได้ ซึ่งผู้ร้องเรียนเห็นว่า การเลิกจ้างดังกล่าวเป็นการละเมิดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ และโดยที่ผู้ร้องเรียนเป็นเยาวชน การกระทำดังกล่าวถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของเยาวชนในการประกอบอาชีพโดยสุจริต อีกทั้งเป็นการปิดโอกาสและถูกจำกัดสิทธิเพียงเพราะทัศนคติของสังคม

นางสาวจันทิมา ขาติวิริยะอำนวย ตัวแทนบริษัท ไรท์แมนฯ ในฐานะผู้จัดการโครงการ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ก่อนที่จะติดต่อนายทศธรรมฯ ได้มีการติดต่อบุคคลอื่นอยู่ก่อนแล้ว แต่ได้ยกเลิกไปเนื่องจากมีการเลื่อนกำหนดการจัดงาน ดังนั้น การยกเลิกการว่าจ้างจึงเป็นเรื่องปกติที่สามารถเกิดขึ้นได้ ส่วนกรณีนายทศธรรมฯ นั้น เนื่องจากในวันงานแถลงข่าวไม่จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญภาษาต่างประเทศแล้ว และเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่าย จึงได้แจ้งการยกเลิกสัญญาไป

นายแพทย์สุชุม กาญจพิมาย รองอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ชี้แจงว่า กรมสนับสนุนบริการสุขภาพเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดโครงการดังกล่าว รวมถึงการว่าจ้างบริษัทเอกชนในการจัดงาน โดยมีการประกวดราคาจัดจ้างตามระบบ เมื่อถึงขั้นตอนการเสนอราคาประมูลงาน บริษัท ไรท์แมนฯ ได้แจ้งรายชื่อพิธีกรดำเนินงานให้คณะกรรมการผู้ดำเนินโครงการทราบแล้ว ซึ่งขณะนั้นไม่มีชื่อนายทศธรรมฯ อยู่ในรายชื่อที่เสนอมาแต่อย่างใด การว่าจ้างและกำหนดตัวผู้รับหน้าที่พิธีกรเป็นหน้าที่ของบริษัท ไรท์แมนฯ ผู้รับจ้าง แต่เพียงฝ่ายเดียว กรมสนับสนุนบริการสุขภาพจึงไม่ทราบเรื่องที่มีการว่าจ้างและเลิกจ้างนายทศธรรมฯ แต่อย่างใด

นางสาวชญาณิศวรร ศุภาสวัสดิ์ดำรงกุล ผู้ประสานงานในการจัดงาน Thailand Medical Hub Expo 2012 ซึ่งแจ้งว่า การกล่าวอ้างว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขมีความประสงค์ให้เปลี่ยนแปลงผู้ทำหน้าที่พิธีกรในงานแถลงข่าวดังกล่าวนั้นเป็นเหตุผลที่ตนยกขึ้นมาเอง เนื่องจากต้องการให้เหตุผลในการขอลีกการจ้างมีน้ำหนักเพียงพอโดยไม่มีเจตนาจะทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน นอกจากนี้ได้กล่าวอ้างว่านายทศธรรมฯ ได้แจ้งกับตนไว้ว่าไม่ถนัดในการใช้ภาษาไทยที่เป็นพิธีการเป็นอย่างยิ่ง

ในคราวประชุมครั้งถัดมาคณะกรรมการได้เชิญนายอุปลัมภ์ นิสิตสุขเจริญ กรรมการผู้จัดการ เข้าชี้แจงเพื่อแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในฐานะผู้บริหารของบริษัท ไรท์แมนฯ โดยได้ข้อสรุปว่า นายอุปลัมภ์ได้กล่าวขอโทษต่อที่ประชุมและร้อยตำรวจเอกประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งหมด และขอโทษแทนนางสาวชญาณิศวรรที่ได้ใช้เหตุผลส่วนตัวในการยกเลิกว่าจ้างที่ไม่เหมาะสม ด้วยประสบการณ์ทำงานที่มีน้อยทำให้เกิดความเสียหายทั้งตัวเองและบริษัท ทั้งนี้ บริษัทยินดีดำเนินการส่งหนังสือขอโทษอย่างเป็นทางการมายังคณะกรรมการและนายทศธรรม เปี่ยมสมบูรณ์ด้วย

๓. พิจารณาศึกษาการเข้าเป็นพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง กระบวนการติดต่อร้องเรียน โดยเชิญ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เข้าร่วมประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาศึกษาการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง กระบวนการติดต่อร้องเรียน พิธีสารเลือกรับฯ ฉบับดังกล่าวเป็นข้อตกลงเสริมของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก นอกเหนือจากพิธีสารเลือกรับฯ ที่ไทยเข้าเป็นภาคีก่อนหน้านี้ ๒ ฉบับ คือ พิธีสารเลือกรับฯ เรื่อง การขายเด็ก การค้าประเวณี และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็ก และพิธีสารเลือกรับฯ เรื่อง ความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยอาวุธ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ (สท.) ได้ดำเนินการตามกระบวนการของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่อง กระบวนการติดต่อร้องเรียน ดังนี้

๑. จัดทำคำแปลเป็นภาษาไทย โดยมีการเปลี่ยนชื่อพิธีสารเลือกรับฯ จาก “กระบวนการรับและพิจารณาข้อร้องเรียน” เป็น “กระบวนการติดต่อร้องเรียน” เพื่อให้สะท้อนถึงการดำเนินการในการรับเรื่องร้องเรียนซึ่งมีการประสานข้อมูลระหว่างคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติกับรัฐภาคี

๒. สร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็น โดยจัดประชุมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของพิธีสารเลือกรับฯ และรับฟังความคิดเห็นต่อความพร้อมของไทยในการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ

๓. ศึกษาเนื้อหาสาระและแนวทางการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ เรื่อง กระบวนการติดต่อร้องเรียน พร้อมข้อวิเคราะห์เพื่อประกอบการพิจารณาการเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ

โดยที่หลักการและเจตนารมณ์ของพิธีสารเลือกรับฯ คือ เพื่อให้เด็กได้รับการคุ้มครองที่เข้มแข็งขึ้น โดยที่ข้อ ๗ แห่งพิธีสารเลือกรับฯ ดังกล่าวข้างต้น ระบุให้บุคคลหรือผู้แทนของบุคคลสามารถยื่นคำร้องต่อคณะกรรมการสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติได้ต่อเมื่อมีการดำเนินการตามกระบวนการเยียวยาภายในประเทศสิ้นสุดลงแล้ว

ประเด็นการพิจารณาและข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการผลักดันการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น ซึ่งร่างพระราชบัญญัติสื่อลามกฯ นั้นไม่มีบทลงโทษที่ชัดเจน

๒. การสร้างความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็น ได้มีการดำเนินงานคู่ขนานโดยจัดการประชุมขึ้น ๒ ครั้ง ให้แก่ผู้ทำงานด้านเด็กและเยาวชนของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม รวมถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจากทั่วประเทศ

๓. การเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ นั้น ไม่จำเป็นต้องผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาในการออกกฎหมายเพื่อรองรับพันธกรณี เนื่องจากคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเหมาะสมรองรับพิธีสารเลือกรับฯ ฉบับดังกล่าวแล้ว ฉะนั้นการลงนามจึงขึ้นอยู่กับอำนาจคณะรัฐมนตรีโดยไม่จำเป็นต้องผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาอีก

๔. การร้องเรียนตามพิธีสารเลือกรับฯ ผู้ร้องเรียนต้องดำเนินการตามกระบวนการเยียวยาภายในประเทศให้สิ้นสุดก่อน จึงจะสามารถร้องเรียนต่อคณะกรรมการฯ ได้ แต่หากเกิดความล่าช้าหรือไม่สามารถเยียวยาได้ หรือหากมีความล่าช้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือไม่อาจนำไปสู่การบรรเทาอย่างมีประสิทธิภาพก็สามารถร้องเรียนไปยังคณะกรรมการฯ ได้

๕. กลไกในการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานของรัฐและเอกชน รวมถึงกระบวนการเยียวยาที่เข้าถึงยาก ทำให้เด็กอาจไม่ได้รับการเยียวยาได้อย่างแท้จริง หรือ กรณีพ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีความยากจนไม่สามารถร้องเรียนแทนเด็กได้ องค์การเอกชนและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะเป็นหน่วยงานคู่ขนานในการดำเนินงานไปกับหน่วยงานของรัฐ

๖. การเข้าเป็นภาคีพิธีสารเลือกรับฯ ถือว่าเป็นการเพิ่มกระบวนการทบทวน ตรวจสอบในการพัฒนากฎหมายภายในประเทศเกี่ยวกับเด็กให้ดีขึ้น เมื่อเด็กส่งข้อร้องเรียนไปยังคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กแห่งสหประชาชาติ คณะกรรมการจะส่งหนังสือมายังประเทศไทยเพื่อสอบถามและชี้แจง ซึ่งกลไกดังกล่าวจะเป็นการกระตุ้นให้มีการดำเนินงานอย่างเคร่งครัดขึ้น

๗. กระบวนการของการสร้างความรู้ความเข้าใจ ควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในหลายมิติและอย่างรอบด้าน ซึ่งควรสร้างกระบวนการที่ชัดเจนและกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน

๘. การดำเนินงานควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนและภายหลังจากการลงนามพิธีสารเลือกรับฯ ฉบับนี้แล้ว ควรมีการเตรียมการเพื่อรองรับพิธีสารเลือกรับฯ อันจะเป็นการสร้างกลไกในระยะยาว

๙. การลงนามพิธีสารเลือกรับฯ ควรมีการบูรณาการเรื่องการค้ามนุษย์เข้าด้วยกัน และควรศึกษาถึงผลกระทบเกี่ยวกับ TIP Report ซึ่งการเข้าเป็นภาคีพิธีสารในเบื้องต้นนั้นถือว่าประเทศไทยได้สร้างกลไกเพื่อตรวจสอบเรื่องการค้ามนุษย์อีกทางหนึ่ง

๑๐. การดำเนินงานควรมีเวทีสำหรับการทำความเข้าใจและการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้มากยิ่งขึ้น

๔. พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียน กรณีเด็กหญิงชาวกะเหรี่ยงถูกนายจ้างทำร้ายร่างกายในพื้นที่จังหวัดกำแพงเพชร โดยเชิญผู้แทนเครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมผู้ร้องเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม สรุปได้ ดังนี้

ผู้แทนเครือข่ายกะเหรี่ยงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ชี้แจงว่า เหตุที่ร้องเรียนเพราะเด็กหญิงกะเหรี่ยง อายุ ๑๒ ปี ถูกทำร้ายอย่างทารุณโดยผู้กระทำความรู้สูง เป็นวิศวกร จบจากสถาบันที่มีชื่อเสียงการทำร้ายต่อเด็กด้วยความรุนแรง เมื่อจับผู้กระทำได้แล้ว เหตุใดจึงให้ประกันแล้วปล่อยตัวไป จึงร้องขอความเป็นธรรมและอยากให้กระบวนการยุติธรรมดำเนินไปด้วยความยุติธรรมโดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนที่ควรต้องได้รับการดูแล แม้เป็นคนต่างด้าวก็ตาม และเรื่องนี้เป็นกรณีตัวอย่างของความรุนแรงที่มีต่อชนเผ่า

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงความคืบหน้าของการดำเนินคดีและการดำเนินการ ว่าภายหลังตำรวจได้เข้าจับกุมผู้ต้องหา ๒ สามีมรรยา คือ นายนที แดงอ่อน และนางสาวรัตนกร ปิยะวรรณ มาดำเนินคดี ผู้ต้องหาได้ขอใช้สิทธิยื่นขอประกันตัวโดยใช้หลักทรัพย์ประกันตัวมูลค่า ๗ แสนบาท การให้ประกันในชั้นพนักงานสอบสวนนั้นใช้หลักประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๑๒ (สิทธิการได้รับการประกันตัว เป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานของผู้ต้องหา) และต่อมาไม่มาตามหมายเรียกที่ตำรวจนัดหมาย ถือเป็นการหลบหนี ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดกำแพงเพชรได้ออกคำสั่งแต่งตั้งชุดติดตามไล่ล่าผู้ต้องหา และได้ตั้งรางวัลผู้ชี้เบาะแสการหลบหนีของผู้ต้องหาทั้ง ๒ คน ไว้ที่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท พร้อมทั้งประสานขอความร่วมมือไปยังตำรวจตรวจคนเข้าเมืองทุกด่านทั่วประเทศ เพื่อเป็นการสกัดกั้นผู้ต้องหาหลบหนีออกนอกประเทศ แต่ยังไม่ปรากฏการผ่านเข้าออกนอกประเทศ และยังไม่พบความเคลื่อนไหวของผู้ต้องหา คดีนี้มีอายุความ ๒๐ ปี ขณะนี้เด็กอยู่ในความดูแลของบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดกำแพงเพชรซึ่งมีนักสังคมสงเคราะห์และเจ้าหน้าที่ให้การดูแลโดยเฉพาะ พ่อแม่ของเด็กเป็นกะเหรี่ยงสัญชาติพม่าที่หลบหนีเข้าเมือง ทำงานไร่อ้อย ขณะนี้สภาพจิตของเด็กเริ่มดีขึ้น เพราะได้รับการฟื้นฟู รักษาสภาพจิตใจในระดับหนึ่งแล้ว แต่สภาพร่างกายค่อนข้างได้รับผลกระทบหนัก และได้ส่งตัวเด็กเข้ารับการรักษา ณ โรงพยาบาลรามธิบดีในลำดับต้นแล้วแต่ยังไม่อนุญาตให้เด็กกลับไปอยู่กับพ่อแม่จนกว่าจิตใจและสภาพร่างกายจะดีขึ้น

ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้ให้การคุ้มครองสิทธิกับผู้เสียหายที่ได้รับความเสียหายถึงแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ เนื่องจากการกระทำความผิดทางอาญาของผู้อื่น กรณีเด็กกะเหรี่ยงถูกทำร้ายร่างกายอย่างสาหัสนี้ อยู่ในเกณฑ์ที่ได้ความคุ้มครองจากพระราชบัญญัตินี้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม โดยคณะกรรมการพิจารณาค่าตอบแทนตามกฎหมายฉบับนี้ ได้จ่ายเงินเยียวยาในอัตราสูงสุด ๓๐,๐๐๐ บาท ส่วนการดำเนินการฟ้องคดีทางแพ่ง กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพรีบไปดำเนินการและประสานต่อให้ อนึ่ง กรณีของเด็กกะเหรี่ยงนี้ ไม่อยู่ในเกณฑ์ที่จะได้รับสัญชาติไทยแม้เกิดในประเทศไทย เนื่องจากพ่อแม่เป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ควรให้เด็กหญิงกะเหรี่ยงคนดังกล่าวได้เข้ารับการรักษาพยาบาลควบคู่ไปกับการดำเนินคดี เพื่อเป็นการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ รวมทั้งควรให้การศึกษาด้วย

๒. ภายหลังที่มีความคืบหน้าของคดีหรือคดีถึงที่สุด ควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดแถลงข่าวผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ อันจะเป็นการส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทยต่อสายตาชาวต่างชาติ เพื่อให้ทราบว่าเจ้าหน้าที่รัฐได้ดำเนินการอย่างจริงจังโดยไม่นิ่งเฉย

๓. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพควรเป็นผู้ฟ้องคดีทางแพ่งแทนเด็กกะเหรี่ยงในการเรียกร้องค่าเสียหาย

๔. ควรมีการประชาสัมพันธ์ถึงกฎหมายคุ้มครองแรงงานที่มีการกำหนดไว้ว่าการจ้างแรงงานเด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี เป็นการผิดกฎหมาย ต้องได้รับโทษ เพื่อประชาชนจะได้รักษาสีของตนได้

๕. ควรมีการรายงานความคืบหน้าการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิดและการให้ความช่วยเหลือเยียวยาเด็กหญิงชาวกะเหรี่ยงต่อสาธารณชน เนื่องจากคดีดังกล่าวเป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไป

๖. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้เป็นอย่างบูรณาการและเกิดผลที่เป็นรูปธรรมต่อไป

นอกจากนี้ คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ได้มีหนังสือถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดกำแพงเพชร อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เพื่อเป็นการเร่งรัดและติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอีกทางหนึ่ง ขณะเดียวกันคณะกรรมการ ได้มีหนังสือแจ้งผลการดำเนินงานในเรื่องนี้ไปยังผู้ร้องเรียนด้วยแล้ว

เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับสตรี

๑. พิจารณาติดตามความคืบหน้าในการส่งเสริมบทบาทสตรีให้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและท้องที่ภายหลังที่กระทรวงมหาดไทยมอบหมายนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและท้องที่สนับสนุนและส่งเสริมสตรีให้เข้ามามีส่วนร่วมในการองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นและท้องที่ โดยเชิญอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และอธิบดีกรมการปกครอง ซึ่งได้มอบหมายให้ผู้แทนเข้าร่วมประชุมแทน

ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นชี้แจงว่า การแต่งตั้งผู้บริหารท้องถิ่นนั้น ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้บริหารท้องถิ่น ทั้งนี้ กฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้แต่เพียงจำนวนผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าดำรงตำแหน่งเท่านั้น ไม่ได้ระบุว่าต้องเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย เพราะอาจเข้าข่ายการละเมิดสิทธิมนุษยชนได้ ดังนั้น การออกระเบียบให้ผู้หญิงมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องกำหนดไว้ในประมวลกฎหมายท้องถิ่นหรือกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสียก่อน

นอกจากนี้ ผู้แทนกรมการปกครองชี้แจงว่า กฎหมายว่าด้วยลักษณะการปกครองท้องที่ ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับการดำรงตำแหน่งที่มาจากการแต่งตั้งว่าต้องเป็นหญิงหรือชาย ขึ้นอยู่กับผู้ใหญ่บ้านในการพิจารณาเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถเป็นหลัก ดังนั้น การจะออกระเบียบภายในในการแต่งตั้งสตรีเข้าดำรงตำแหน่งใดในการบริหารงานท้องที่ที่จะต้องมีการยอมรับ หากในอนาคตจะมีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าว กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นยินดีที่จะดำเนินการ

๒. พิจารณาติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนและการดำเนินงานของนโยบายการจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ โดยเชิญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งได้มอบหมายให้ผู้แทนเข้าร่วมประชุมแทน

ผู้แทนกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ชี้แจงว่า กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ เป็นนโยบายของรัฐบาลชุดปัจจุบัน ซึ่งต้องดำเนินการภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ โดยนายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ และมีประชุมพิจารณาร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติแล้ว

วัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ คือ

๑. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย
๒. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี
๓. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทสตรี
๔. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการสนับสนุนโครงการอื่น ๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสตรี
๕. เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการของกองทุน

การจัดสรรเงินกองทุนฯ ตามวัตถุประสงค์อนุมัติงบประมาณวงเงินเฉลี่ยจังหวัดละ ๑๐๐ ล้านบาท โดยเน้นการรวมกลุ่มสตรีตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป ซึ่งสตรีทุกคนต้องลงทะเบียนใหม่เพื่อเป็นสมาชิกของกองทุนฯ

ทั้งนี้ คณะกรรมการขับเคลื่อนกองทุนฯ ได้เสนอรูปแบบการพิจารณาเงินกองทุนฯ ไว้ ๓ รูปแบบ ซึ่งต้องเสนอคณะกรรมการแห่งชาติพิจารณา ดังนี้

๑. พิจารณาตามจำนวนประชากร
๒. พิจารณาจัดขนาดเป็น SME
๓. พิจารณาตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นตัวแทน

๓. พิจารณาศึกษาเรื่องร้องเรียนให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาการขอโอนย้ายเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ นางปณิชา ศรีจักร์

คณะกรรมการธิการได้รับเรื่องร้องเรียนจากนางปณิชา ศรีจักร์ ตำแหน่งข้าราชการครู ระดับ ค.ศ. ๑ สังกัดวิทยาลัยชุมชนพิจิตร มีหน้าที่เป็นอาจารย์ผู้สอนประจำสาขาการบัญชี หัวหน้าสาขาการบัญชี หลักสูตรอนุปริญญาและอื่น ๆ อีกหลายตำแหน่ง กรณีถูกนายวัลลภ พิงไชย รองผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนพิจิตรกระทำอนาจารและมีความบาดหมางกันมาโดยตลอด

จนกระทั่ง เมื่อวันพุธที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ นายพิเชษฐ์ มีแม่นวิทย์ ครูอัตราจ้างแผนกช่างเชื่อมโลหะ ได้แอบซ่อนเข้ามาภายในห้องพักพยายามข่มขืนและทำร้ายร่างกายผู้ร้องเรียน โดยหลังจากที่นายวัลลภได้มอบตัวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ นายวัลลภก็ได้ใช้ตำแหน่งประกันตัวผู้ต้องหา ซึ่งไม่ได้มีการไต่ถามหรือกล่าวแสดงความเห็นใจต่อผู้ร้องเรียนแต่อย่างใด นอกจากนี้ นายพิเชษฐ์ยังได้โทรศัพท์มาขอขมาผู้ร้องเรียนหลายครั้ง พร้อมทั้งรับสารภาพว่าตนได้ถูกนายวัลลภยุงส่งเสริมให้กระทำการดังกล่าว

จากนั้น ผู้ร้องเรียนได้มาช่วยปฏิบัติราชการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์และได้ดำเนินการขอโอนย้ายจากสังกัดเดิมคือ สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน ไปสังกัดยังมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ซึ่งได้รับการปฏิเสธการขอโอนย้าย เนื่องจากตามประกาศคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) ข้อ ๑ กำหนดไว้ว่า การรับโอนข้าราชการที่มีใช้ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามาเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษานั้นต้องสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีและมติคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ (คปร.) ซึ่งกรณีนี้ได้มีมติคณะรัฐมนตรีปี พ.ศ. ๒๕๔๙ กำหนดห้ามมิให้มีการโอนย้ายข้าราชการข้ามสังกัดดังกล่าว

ทั้งนี้ จากเหตุการณ์ดังกล่าว นับเป็นปัญหาการคุกคามทางเพศและการละเมิดสิทธิสตรี ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อร่างกายและจิตใจ รวมถึงการปฏิบัติหน้าที่การงาน ตลอดจนการดำรงชีวิตตามปกติทั่วไปของผู้ร้องเรียนเป็นอย่างมาก ผู้ร้องเรียนจึงได้มีหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรมมายังคณะกรรมการธิการ เพื่อขอให้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวิทยาลัยชุมชนพิจิตรและพิจารณาการขอโอนย้าย เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

คณะกรรมการธิการได้ดำเนินการในเรื่องร้องเรียนดังกล่าว ดังนี้

คณะกรรมการธิการได้นำเรื่องร้องเรียนดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของที่ประชุมคณะกรรมการหลายครั้ง โดยได้เรียนเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ร้องเรียนเข้าร่วมประชุม เพื่อชี้แจงและให้ข้อมูลในประเด็นดังกล่าว ซึ่งในการพิจารณาแยกออกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. กรณีการสอบสวนข้อเท็จจริงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในวิทยาลัยชุมชนพิจิตร สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง เพื่อทำหน้าที่พิจารณาสอบสวนเรื่องดังกล่าว

โดยต่อมา คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการธิการ เพื่อชี้แจงและรายงานผลการสอบสวน พร้อมทั้งได้มีการส่งรายงานผลการสอบสวนมายังคณะกรรมการธิการอย่างเป็นทางการแล้วนั้น ซึ่งจากการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานปรากฏว่า การกระทำของนายพิเชษฐ์ มีแม่นวิทย์ จำเลยที่ได้พยายามข่มขืนและทำร้ายร่างกายผู้ร้องเรียนนั้น เป็นการกระทำส่วนตัวของจำเลยเอง ไม่ได้เกิดจากการยุยงส่งเสริมของผู้ใดทั้งสิ้น กรณีดังกล่าวจึงไม่อาจดำเนินการลงโทษทั้งทางอาญาและวินัยแก่นายวัลลภ พิงไชย รองผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนพิจิตรตามที่ผู้ร้องเรียนกล่าวอ้างได้

๒. กรณีพิจารณาการขอโอนย้ายไปยังมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ กระทรวงศึกษาธิการได้ทำการพิจารณาหาแนวทางการเยียวยาให้แก่ผู้ร้องเรียนอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่องเสมอมา แต่เนื่องจากการขอโอนย้ายตามที่ผู้ร้องเรียนมีความประสงค์นั้น เป็นการขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๙ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้พิจารณาหาแนวทางโอนย้ายให้แก่ผู้ร้องเรียนตามแนวทางที่สามารถดำเนินการได้ ซึ่งต่อมา สำนักงานคณะกรรมการการ

อาชีวศึกษาได้มีการประสานไปยังผู้ร้องเรียน เพื่อแจ้งให้ทราบว่าวิทยาลัยการอาชีพบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ มีอัตราว่างสามารถรับโอนข้าราชการครูได้ แต่ผู้ร้องเรียนแจ้งว่าไม่ประสงค์จะโอนไปตามที่มีการเสนอมา

ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะกรรมการได้มีมติถึงแนวทางในการดำเนินการกรณีการขอโอนย้ายเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้

๑. การโอนย้ายไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ตามที่ได้มีการแจ้งให้ทราบแล้วว่า วิทยาลัยการอาชีพบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์มีอัตราว่างนั้น สามารถดำเนินการโอนย้ายได้ทันที

๒. หากประสงค์จะขอโอนย้ายไปมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ซึ่งเป็นการโอนย้ายข้ามสังกัด ขัดต่อมติคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๙ กระทรวงศึกษาธิการก็จะดำเนินการตามขั้นตอน โดยการนำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุม คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) อันเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะและให้ คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการบริหารงานบุคคลของข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพิจารณาเห็นควรนำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีให้มีการพิจารณายกเว้นมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวต่อไป

ทั้งนี้ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา (ก.พ.อ.) ได้มีการประชุมพิจารณา กรณีดังกล่าวแล้วมีมติไม่เห็นควรตามแนวทางดังกล่าว จึงไม่สามารถนำเรื่องเข้าสู่ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีได้ต่อไป ซึ่งคณะกรรมการได้มีการสอบถามไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาถึงแนวทางการพิจารณาในขั้นต่อไป โดยได้รับทราบว่า ขณะนี้ผู้ร้องเรียนได้มีการแจ้งความประสงค์เป็นหนังสือไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าประสงค์ขอโอนย้ายไปสังกัด ตำแหน่งข้าราชการครู ในวิทยาลัยอาชีวศึกษานครสวรรค์ ซึ่งสามารถดำเนินการได้ เนื่องจากไม่ใช่การโอนย้ายข้าราชการข้ามสังกัด แต่ขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา หากผลเป็นประการใด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจะรายงานผลการดำเนินการมายังคณะกรรมการให้ทราบต่อไป

๔. พิจารณาศึกษาการขอความเป็นธรรมของนางชินนาฏ คุณเจริญ ผู้อำนวยการสำนักงาน แผนปฏิบัติการ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย กรณีสืบเนื่องมาจากการปฏิเสธไม่ให้เข้าประเทศบาทเรน โดยเชิญ ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เข้าร่วมประชุม

ผู้แทนผู้บังคับการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) ชี้แจงว่า กรณีบุคคลเดินทางไปต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองประเทศไทยจะดำเนินการตรวจสอบข้อมูลและบันทึกเฉพาะข้อมูลของประเทศที่จะ เดินทางไป อาทิ สายการบิน และวัตถุประสงค์ที่เดินทางไปยังประเทศนั้น เป็นต้น แต่ไม่มีการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิเสธไม่ให้เข้าประเทศและส่งตัวกลับ จึงไม่มีฐานข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์หรือแฟ้มประวัติจากเหตุการณ์ ดังกล่าว หรืออาจเป็นกรณีที่เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองได้ทำการตรวจสอบหนังสือเดินทางแล้วพบว่ามีการตรวจพบ การเข้า – ออกประเทศเป็นวันเดียวกันซึ่งนับว่าเป็นเรื่องผิดปกติ คณะกรรมการได้แสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า ตม.ควรต้องมีมาตรการในการตรวจสอบและแนวทางในการปฏิบัติต่อบุคคลที่เดินทางเข้า – ออกประเทศอย่างเสมอ ภาคเท่าเทียมกัน ปราศจากการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม รวมถึงการประสานความร่วมมือไปยังประเทศต่าง ๆ เพื่อเป็น การป้องกันและลดการเกิดปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ ขอให้ตม.ตรวจบุคคลเข้าและออกประเทศด้วยความสุภาพโดยคำนึงถึง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสภาพสตรีด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมการได้ทำหนังสือถึงนางชินนาฏ คุณเจริญ เพื่อให้ทราบ ในรายละเอียดของการชี้แจงจากตัวแทนของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

๕. พิจารณาศึกษาปัญหาของสตรีมุสลิมในจังหวัดภาคใต้ โดยเชิญ นางอังคณา นีละไพจิตร เข้าร่วมประชุม
นางอังคณา นีละไพจิตร ได้ชี้แจงถึงสภาพปัญหาของสตรีมุสลิมในจังหวัดภาคใต้เกิดจาก

๑. สตรีมุสลิมขาดการเข้าถึงการศึกษาและข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอ

๒. กระบวนการบัญญัติกฎหมายอิสลามไม่เปิดรับฟังความคิดเห็นจากหญิงมุสลิมในพื้นที่ก่อน ดำเนินการอื่นใด

๓. เรียกร้องให้กฎหมายอิสลามให้มีสภาพบังคับใช้ได้ทั่วประเทศ รวมถึงในพื้นที่ ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย อันจะเป็นการช่วยเหลือให้สตรีมุสลิมไม่ถูกบีบบังคับและถูกละเมิดสิทธิความเป็นมนุษย์

ทั้งนี้ คณะกรรมการการเห็นความชอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านกฎหมายในคณะกรรมการได้พิจารณาด้านการหาวิธีการที่จะทำให้การปรับปรุงกฎหมายมีสภาพบังคับใช้ได้ทั่วประเทศ และคณะกรรมการจะให้การสนับสนุนการเผยแพร่ให้ข้อมูลความรู้ การศึกษาแก่สตรีมุสลิมในทุกพื้นที่ต่อไป

๖. เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาเกี่ยวกับสตรีพิจารณาศึกษาผลการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โดยเชิญ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นางสาวคันสนีย์ นาคพงศ์) เข้าร่วมประชุมผลการสรุปได้ดังนี้

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (กพส.) เป็นการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลซึ่งได้เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยวัตถุประสงค์ คือ

๑. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย ในการสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับการลงทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือพัฒนาไปสู่การสวัสดิการให้แก่สตรี

๒. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี การคุ้มครองและพิทักษ์สตรี ตลอดจนการช่วยเหลือเยียวยาสตรีที่ประสบปัญหาในทุกรูปแบบ

๓. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทสตรีการสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสตรี

๔. เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการสนับสนุนโครงการอื่น ๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสตรี ตามที่คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติพิจารณาเห็นสมควร

การบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี แบ่งออกเป็น ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค

ส่วนกลาง บริหารงานโดยคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการ

ส่วนภูมิภาค บริหารงานโดย

๑. คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัด (คกส.จ) ประกอบด้วย ผู้แทนคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ตำบล อำเภอละ ๑ คน รวมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ คน ที่คณะกรรมการแต่งตั้ง โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นที่ปรึกษา

๒. คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ผู้แทนสมาชิกในกรุงเทพมหานคร เลือกกันเอง จำนวน ๑๒ คน รวมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ คน ที่คณะกรรมการแต่งตั้ง มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นที่ปรึกษา

๓. คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล(คกส.ต) ประกอบด้วย ผู้แทนสมาชิกหมู่บ้านหรือชุมชนละ ๑ คน รวมกับผู้ทรงคุณวุฒิ ๕ คน ที่คณะกรรมการกองทุนฯ จังหวัดแต่งตั้ง

๔. คณะกรรมการติดตามและสนับสนุนการดำเนินงานจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จัดสรรออกเป็น ๒ ส่วน คือ

: เงินกู้ยืม (เงินทุนหมุนเวียน) จำนวนร้อยละ ๘๐ ของกองทุน ให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ย ๐ - ๓ % สมาชิกสามารถเสนอโครงการได้ไม่เกินโครงการละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

: ประเภทส่งเสริม หรือเงินอุดหนุน จำนวนร้อยละ ๒๐ ของกองทุน สมาชิกเสนอโครงการได้ไม่เกินโครงการละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

หลักเกณฑ์โครงการที่จะได้รับการสนับสนุนเงินกองทุน

ประเภทเงินทุนหมุนเวียน

- โครงการที่เป็นการกู้ยืม ต้องมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการใช้เงินอย่างชัดเจน ซึ่งมีผลต่อการทำงานการพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน หรือการสร้างรายได้เป็นสำคัญ

ประเภทเงินอุดหนุน

- เป็นโครงการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสตรี องค์กรสตรี หรือชุมชนในการพัฒนาศักยภาพ บทบาท สตรี และเครือข่ายสตรี การเฝ้าระวังและดูแลปัญหาของสตรี การช่วยเหลือเยียวยาสตรีที่มีปัญหาสตรีในทุกมิติ

- เป็นโครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทและแก้ไขปัญหาสตรีของ องค์กรต่าง ๆ การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ คุณภาพชีวิต การสร้างสวัสดิภาพหรือสวัสดิการให้แก่สตรี รวมทั้งส่งเสริมความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของสตรี

ทั้งนี้ มีเงื่อนไขกำหนดว่าโครงการที่จะขอรับการสนับสนุนต้องไม่เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุน งบประมาณจากส่วนราชการและแหล่งเงินทุนอื่น เว้นแต่กรณีได้รับแต่ไม่เพียงพอ

คุณสมบัติของผู้ขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุน

(๑) เป็นสมาชิกของกองทุนเท่านั้น ซึ่งสมาชิกของกองทุนแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ ประเภทบุคคลธรรมดา และประเภทสมาชิกองค์กรสตรี โดยในกรณีที่สมาชิกประเภทบุคคลธรรมดา ต้องมีการรวมตัวกันตั้งแต่ ๕ คนขึ้นไป

(๒) ภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ หรือสถานที่ทำงาน หรือสำนักงาน ตั้งอยู่ในท้องที่ที่ขอยื่นคำขอไม่น้อย กว่าหกเดือน

(๓) บุคลากรหรืออาสาสมัครในการปฏิบัติงานประจำ หรือมีที่ปรึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับการช่วยเหลือ การคุ้มครอง และพิทักษ์สตรี

(๔) ดำเนินการและมีผลงานเกี่ยวกับการทำงานหรือมีอาชีพ การพัฒนา การช่วยเหลือคุ้มครอง และพิทักษ์สตรี หรือมีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสตรี

(๕) ไม่ดำเนินกิจการที่อาจก่อให้เกิดความวุ่นวายหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑. การดำเนินงานของกองทุนควรเน้นในเรื่องการให้การศึกษา การเพิ่มรายได้ เพื่อเป็นการลดปัญหา ความยากจน และปัญหาสังคม

๒. คณะกรรมการกองทุนควรมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ

๓. ควรสนับสนุนหรือแก้ไขระเบียบให้มีการขยายโอกาสให้กับบุคคลซึ่งไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุน สามารถเข้าถึงกองทุนได้

๔. การดำเนินงานของกองทุนควรให้ความสำคัญและสนับสนุนด้านการพัฒนาศักยภาพสตรี อย่างจริงจัง เพื่อจะสามารถสร้างความเข้มแข็งของชุมชนให้สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

๕. คณะกรรมการกองทุนจังหวัดควรมีการทำงานร่วมกับองค์กรสตรีภาคเอกชน เพื่อร่วมขับเคลื่อน วิธีคิดและการดำเนินงาน

๖. การจัดสรรเงินให้แก่จังหวัดนั้น ควรจะคำนวณตามสัดส่วนสตรีที่มีอยู่ในท้องถิ่นนั้นเพื่อสตรี สามารถเข้าถึงกองทุนได้อย่างทั่วถึง

๗. คณะกรรมการบริหารระดับชาติ ควรมีโครงสร้างผู้บริหารที่ประกอบด้วยผู้มีความรู้ความสามารถ ที่มาจากทั้งภาคราชการและเอกชน

เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

- พิจารณาศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยเชิญ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เข้าร่วมประชุม

ที่ประชุมได้พิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการ เรื่อง เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงข้อมูลต่อที่ประชุมสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นางผุสดี ตามไท รองผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้แทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ได้ชี้แจงต่อที่ประชุม ดังนี้ หลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุภายในเขตกรุงเทพมหานครเป็นตามนโยบายของรัฐบาลเช่นเดียวกับในจังหวัดอื่น ๆ คือจะเป็นไปตามขั้นบันได โดยการจ่ายเงินจะดำเนินการตามจำนวนผู้สูงอายุที่มีการขึ้นทะเบียนไว้ที่กรุงเทพมหานคร และจะจ่ายภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน แต่บางเดือนอาจมีการจ่ายเงินล่าช้ากว่าที่กำหนด โดยเฉพาะในช่วงเดือนตุลาคม – พฤศจิกายน ที่เป็นต้นปีงบประมาณ ซึ่งกรณีดังกล่าวนี้สำนักงานเขตจะดำเนินการวางฎีกาที่สำนักพัฒนาสังคม เพื่อทำการยืมเงินสะสมจากกรุงเทพมหานครมาจ่ายเป็นเบี้ยยังชีพก่อนที่จะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล โดยปัญหาความล่าช้าของการจ่ายเงินมีสาเหตุสำคัญ คือ ระยะเวลาที่ใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร และประสิทธิภาพของแต่ละสำนักงานเขต

นายพนมเทียน เล็งอัน ผู้อำนวยการส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสาธารณสุขและสวัสดิการสังคม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ชี้แจงต่อที่ประชุม ดังนี้ การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งมีการกำหนดอัตราเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันได ซึ่งผู้สูงอายุที่มีความประสงค์ขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจะต้องมาลงทะเบียนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนเองมีทะเบียนบ้านอยู่ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี โดยขั้นตอนการจ่ายเงิน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุ โดยให้ผู้สูงอายุที่มีสิทธิแสดงความประสงค์จะรับเงินโดยเลือกวิธีหนึ่งวิธีใดที่สะดวก ได้แก่

- รับเป็นเงินสด
- นำเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคาร
- มอบอำนาจให้บุคคลอื่นรับแทนเป็นเงินสด
- โอนเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้รับมอบอำนาจ

ทั้งนี้ จะดำเนินการจ่ายภายในวันที่ ๑๐ ของทุกเดือน

สำหรับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน ทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน อีกทั้งยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยที่ประชุมคณะกรรมการขอให้กรุงเทพมหานครและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดูแลแก้ไขปัญหาอุปสรรคเพื่อให้มีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นไปด้วยความสะดวกและทั่วถึง

เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาการศึกษาเกี่ยวกับเด็กและสตรี

๑. พิจารณาการศึกษาเรื่อง ปัญหาการค้ำมนุษย์ของประเทศไทย

พิจารณาการศึกษาเรื่องนโยบาย แผนการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ โดยรับฟังข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ดังนี้

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดทำร่างแผนการปฏิบัติป้องกันปราบปรามเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ที่มีชื่อว่า “แผนพิทักษ์เด็ก สตรีและครอบครัว และป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓” โดยมีกรอบยุทธศาสตร์หลัก ๒ ด้าน คือ

๑. การป้องกันเด็ก เยาวชนและสตรี ไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการค้ำมนุษย์

๒. การป้องกันและสอบสวน ซึ่งเป็นแผนในภาพรวมอย่างกว้าง ๆ เพื่อรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วมอบหมายให้แต่ละหน่วยงานนำไปดำเนินการ

การปฏิบัติงาน ภายหลังจากเมื่อมีการพบผู้เสียหาย ตำรวจจะมีการประสานงานกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เพื่อนำผู้เสียหายไปตรวจร่างกาย ซึ่งหากพิสูจน์แล้วว่าผู้เสียหายตกเป็นเหยื่อ ก็จะส่งให้ พม.นำตัวไปอยู่ในความคุ้มครองเป็นการชั่วคราวที่ “บ้านพัก” (ไม่ใช่สถานที่คุมขัง) เพื่อดำเนินการในการแสวงหาข้อเท็จจริง

ซึ่งในส่วนการประสานงานระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ได้ตั้งศูนย์กักการระหว่างประเทศ โดยสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ โดยเฉพาะด้านการใช้ภาษา มาปฏิบัติงาน เนื่องจากต้องมีการติดต่อสื่อสารกันระหว่างประเทศ อีกทั้งประเทศไทยเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางเกี่ยวกับการค้ำมนุษย์ ซึ่งทำให้สภาพปัญหาหลากหลายรูปแบบ ดังนั้น ศูนย์จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยการทำงานที่ผ่านมาได้มีการประสานงานกับประเทศพม่า ลาว และมาเลเซียในการแจ้งเบาะแสและเข้าจับกุม ซึ่งนอกจากการปฏิบัติงานอย่างเข้มแข็งของเจ้าหน้าที่แล้วนั้น การให้ความร่วมมือจากผู้เสียหายมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินการในทางคดี ปัญหาในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สำคัญ คือ

๑. ด้านข้อกฎหมาย ที่จำกัดความของกฎหมายไม่ครอบคลุมอยู่ในหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้ไม่มีอำนาจในการดำเนินการ

๒. ด้านบุคลากร โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจหญิง ซึ่งมีความจำเป็นต่อการดำเนินงานในทางปฏิบัติในเรื่องการสอบสวนกับผู้เสียหายที่เป็นผู้หญิง

๓. ด้านงบประมาณที่ไม่ได้มีการจัดสรรให้โดยตรง โดยปัจจุบันเป็นการจัดตั้งภายใต้การเกลี่ยงบประมาณจากหน่วยอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการดำเนินงาน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้รับมอบหมายให้เป็นเจ้าภาพหลักหรือหน่วยงานกลางในการดำเนินงาน ซึ่งกระทรวงได้เริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่ก่อนมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ บังคับใช้ ในพระราชบัญญัติได้กำหนดให้มีคณะกรรมการในการดำเนินงาน ๒ คณะ ได้แก่

๑. คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (คณะกรรมการ ปคม.) มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

๒. คณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (คณะกรรมการ ปกค.) มีรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน

ทั้งสองคณะจะมี พม.โดยสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เป็นฝ่ายเลขานุการและเป็นศูนย์กลางในการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแนวทางการดำเนินงาน ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๙ ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสำคัญที่เรียกว่า ๔P ได้แก่

๑. Prevention การป้องกัน

๒. Prosecution การดำเนินคดี การสืบสวนและการปราบปราม

๓. Protection and Assistance การคุ้มครองช่วยเหลือ พ้นฟูเยียวยา และส่งตัวกลับยังภูมิลำเนา

๔. Policy การพัฒนานโยบายและการขับเคลื่อน รวมทั้งการพัฒนาและการบริหารข้อมูล

โครงสร้างและกลไกการบริหารระดับชาติ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการ ปคม. และคณะกรรมการ ปกค.โดยการทำงานของ พม. หน่วยงานของกระทรวงที่ดำเนินงานในการแก้ปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์มี ๓ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ (สท.) ส่วนหน่วยงานระดับท้องถิ่น ประกอบด้วย พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ประจำจังหวัด เป็นศูนย์กลางในการประสานงาน และดำเนินการภายในจังหวัด และสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ทำหน้าที่ดูแล คุ้มครอง พ้นฟูเยียวยา ตลอดจนการฝึกอาชีพให้กับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔๐ ได้กำหนดให้ พม. เป็นผู้จัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์และการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประจำปี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี การส่งรายงานนั้นจะส่งให้คณะกรรมการ ปคม.เป็นผู้พิจารณาก่อนที่จะเสนอรายงานประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี ความล่าช้าของการจัดทำรายงานมักอยู่ในกระบวนการนำเสนอ ส่วนการจัดเก็บข้อมูล และเนื้อหาสาระต่าง ๆ เกี่ยวกับการค้ามนุษย์จะเกิดความล่าช้าในขั้นตอนของการสอบถามข้อมูล

สถานการณ์การค้ามนุษย์ ประเทศไทยยังคงถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่ ๒ บัญชีรายชื่อประเทศที่ต้องถูกจับตามอง (Tier 2 Watch List) กล่าวคือ ยังไม่มีความพยายามเพียงพอในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งสาเหตุสำคัญเกิดจากการบังคับใช้กฎหมายและการดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิด รวมถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐที่สมรู้ร่วมคิด ส่งผลให้การดำเนินการเป็นไปอย่างล่าช้า และมิได้มีผลงานที่ชัดเจนเพียงพอ นอกจากนี้ด้านการคุ้มครอง พ้นฟู เยียวยา ผู้เสียหายของประเทศไทยกลับถูกมองว่าผู้เสียหายถูกกักกันตัวในสถานกักกัน มิใช่ถูกดูแลคุ้มครองภายในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ด้านการจัดทำรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในประเทศไทยที่จะเสนอต่อกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น พม.เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการจัดทำ เมื่อผ่านความเห็นชอบจาก ปคม. แล้ว จึงส่งให้ กระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้แปลภาษาอังกฤษ พร้อมทั้งจัดส่งให้แก่สหรัฐอเมริกาเป็นประจำทุกปี

สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ

จากการดำเนินงานปัจจุบัน สถิติผู้เสียหายหญิงที่ถูกส่งตัวมายังสถานคุ้มครองมีจำนวนลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยผู้เสียหายชาวไทยมีจำนวนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับชาวต่างชาติ ซึ่งส่วนมากจะเป็นชาวลาว พม่า และกัมพูชา ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ ค่าใช้จ่ายในการส่งตัวผู้เสียหายกลับไปยังภูมิลำเนา ที่ไม่สามารถชดเชยจากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ได้ เนื่องจากกองทุนดังกล่าวมิได้ให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายชาวต่างชาติ จึงมีความจำเป็นต้องขอค่าใช้จ่ายส่วนนี้จากกองทุนต่างประเทศแทน

สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ (ชาย) จังหวัดปทุมธานี

มีหน้าที่ดูแล คุ้มครองผู้เสียหายชายอายุตั้งแต่ ๑๘ ปีขึ้นไป ตลอดถึงรับผู้เสียหายที่เป็นครอบครัว ซึ่งผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชายที่พบส่วนมากจะเป็นเหยื่อในอุตสาหกรรมประมง และเป็นชาวพม่ามากที่สุด สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานที่พบคือ การดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดเป็นไปอย่างล่าช้า และยังไม่สามารถ นำตัวมาลงโทษได้ อีกทั้งค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล จากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ยังมีข้อจำกัดในการขอเงินส่วนนี้

บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดเชียงราย

ดำเนินการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในจังหวัดเชียงราย เริ่มตั้งแต่ การรับแจ้งเหตุ การสืบเสาะหาข้อเท็จจริง การดำเนินการช่วยเหลือคุ้มครอง เรียกร้องค่าเสียหาย ตลอดจนถึงการส่งตัว ผู้เสียหายกลับสู่สังคม ซึ่งสถิติผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔ ปรากฏว่า มีแนวโน้มลดลง อย่างต่อเนื่อง สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินงาน คือ การดำเนินงานในการให้ความคุ้มครอง ช่วยเหลือ เป็นไปอย่างล่าช้า อันเนื่องมาจากผู้เสียหายบางส่วนมิได้ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร อีกทั้งไม่มีล่ามแปลภาษา ประกอบกับ ทีมสหวิชาชีพมีเวลาในการปฏิบัติงานและภาระหน้าที่ไม่ตรงกัน

กรมสอบสวนคดีพิเศษ

กรมสอบสวนคดีพิเศษได้ตั้งศูนย์ต่อต้านการค้ามนุษย์ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ แต่เนื่องจากคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์นั้นไม่ได้เป็นคดีที่อยู่ในท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวน คดีพิเศษให้เป็นคดีพิเศษ ดังนั้นการสอบสวนคดีดังกล่าวจึงต้องเสนอต่อคณะกรรมการคดีพิเศษเห็นชอบก่อนจึงทำให้ คดีเกิดความล่าช้า คดีที่สอบสวนได้โดยไม่ต้องผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการคดีพิเศษ คือ คดีที่มีการตายเกิดขึ้น เข้าลักษณะของการขายอวัยวะ และลักษณะของการข่มขืนเท่านั้น ส่วนอำนาจหน้าที่อื่นตามพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมสอบสวนคดีพิเศษจะเข้าร่วมในคณะอนุกรรมการตามที่พระราชบัญญัติ ดังกล่าวกำหนดให้แต่งตั้งขึ้น อำนาจหน้าที่หลักตามพระราชบัญญัตินี้จะเป็นของ พม. โดยกรมสอบสวนคดีพิเศษ จะเป็นผู้เข้าร่วมประสานงานทั้งหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศเพื่อยุติปัญหาการค้ามนุษย์ เช่น การประสานงาน กับตำรวจพม่าในการเข้าสอบสวนแรงงานชาวพม่าที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์

กระทรวงแรงงาน

ปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเรื่องของการคุ้มครองลูกจ้างที่เข้าทำงานในสถานประกอบการไม่ว่าลูกจ้างจะเข้าทำงานโดยผิดกฎหมายหรือไม่ และเข้าร่วม ในคณะอนุกรรมการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ในส่วนของ การคุ้มครองแรงงานนอกระบบและแรงงานต่างด้าวนั้นกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมีเครือข่ายเป็น อาสาสมัครแรงงานและสายด่วน 1111 ของสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อรับเรื่องร้องทุกข์จากกลุ่มแรงงานดังกล่าว

ที่ประชุมได้เสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลในเชิงลึกระหว่าง หน่วยงานทั้งภายในและต่างประเทศเพื่อให้การทำงานด้านการปราบปรามการค้ามนุษย์เป็นไปอย่างมีระบบและ เกิดประสิทธิภาพ

๒. เข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และหารือในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ ของประเทศไทย ณ ห้องประชุม ๓ กระทรวงการต่างประเทศ วันพุธที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๕๕

อธิบดีกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ รองอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ ที่เกี่ยวข้องในฐานะผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ บรรยายสรุปเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

สถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยได้ถูกเผยแพร่โดยรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ซึ่งเป็นรายงานประจำปีที่กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน้าที่ต้องจัดทำตามกฎหมายเพื่อเสนอต่อรัฐสภาสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งระบุว่าประเทศไทยเป็นทั้งประเทศต้นทาง ทางผ่าน และปลายทางของการค้ามนุษย์ โดยสหรัฐอเมริกาได้มีการจัดระดับเกี่ยวกับเรื่องการค้ามนุษย์เป็น ๓ ระดับ คือ

ระดับ Tier ๑ หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการโดยสอดคล้องตามมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดการการค้ามนุษย์ตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา

ระดับ Tier ๒ หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายการค้ามนุษย์ของสหรัฐอเมริกา แต่ได้ใช้ความพยายามอย่างมีนัยสำคัญในการปรับปรุงแก้ไข

ระดับ Tier ๒ Watch List คล้ายกับ Tier ๒ แต่มีผู้ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์เพิ่มเป็นจำนวนมาก หรือเพิ่มขึ้นมาก หรือไม่มีหลักฐานชัดเจนแสดงให้เห็นว่าได้ใช้ความพยายามเพิ่มขึ้นในการต่อต้านการค้ามนุษย์

ระดับ Tier ๓ หมายถึง ประเทศที่ดำเนินการไม่สอดคล้องตามมาตรฐานขั้นต่ำของกฎหมายการค้ามนุษย์ของสหรัฐอเมริกาและไม่ได้ใช้ความพยายามในการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งสหรัฐอเมริกาอาจพิจารณาจะระงับการให้ความช่วยเหลือที่มีไว้ความช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ธรรม

โดยในขณะนี้ประเทศไทยถูกจัดระดับอยู่ในระดับ ๒ Watch List ๒ ปีติดต่อกัน คือ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และปี พ.ศ. ๒๕๕๔ (ตามกฎหมายสหรัฐฯประเทศที่ถูกจัดอยู่ในระดับ ๒ Watch List สองปีติดต่อกันจะถูกปรับลดเป็น Tier ๓ โดยอัตโนมัติ)

สหรัฐอเมริกาก็ได้มีข้อเสนอแนะให้กับประเทศไทยในการแก้ไขปัญหาและต่อต้านการค้ามนุษย์ เพื่อยกระดับให้ดีขึ้นหรือไม่ให้ตกลงไปอยู่ในระดับ ๓ เหตุผลหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยถูกจัดระดับอยู่ในระดับ ๒ Watch List คือ ประเทศไทยไม่มีหลักฐานชัดเจนและเพียงพอว่าได้เพิ่มความพยายามในการต่อต้านการค้ามนุษย์ เนื่องจากสถิติข้อมูลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย การจับกุมการดำเนินคดี และการลงโทษผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ มีสถิติที่ต่ำและไม่ชัดเจนเพียงพอ อย่างไรก็ตาม กระทรวงการต่างประเทศได้กำหนดจัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕

ทั้งนี้ คณะกรรมการสิทธิได้กล่าวถึงความเป็นไปได้ในสิ่งที่คณะกรรมการจะสามารถรวมแก้ปัญหา ดังกล่าวข้างต้นได้นั้น คือ

๑. เสนอให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายการค้ามนุษย์
๒. ผลักดันในเรื่องของงบประมาณที่จะนำไปใช้ในเรื่องการแก้ไขและต่อต้านการค้ามนุษย์
๓. จัดสัมมนาในระดับประเทศเพื่อระดมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาบูรณาการร่วมกันและเพื่อให้เกิดการดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน

๓. พิจารณาติดตามผลการประชุมเรื่องการค้ามนุษย์ที่กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลักในการจัดประชุมเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ที่ประชุมได้พิจารณารายงานผลการประชุมเตรียมทำที่ไทยต่อรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกา (Trafficking in Persons Report – TIP Report) ประจำปี ๒๕๕๕ ซึ่งกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ กระทรวงการต่างประเทศ ได้จัดการประชุมขึ้นในวันศุกร์ที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๕ โดยเห็นว่ารายงานผลการประชุมดังกล่าวเป็นการสรุปประเด็นและไม่มีรายละเอียดที่เป็นรูปธรรมของแผนการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความคืบหน้าในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่จะนำไปสู่การจัดทำ action plan ของกระทรวงการต่างประเทศเพื่อนำเสนอแก่ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะการกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบกลไกและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อให้เห็นถึงความพยายามอย่างเพียงพอในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

จากนั้น ที่ประชุมได้มีมติแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อพิจารณาศึกษาโครงการสัมมนาเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทยในปัจจุบัน เพื่อให้ได้ข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์อีกทางหนึ่ง ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้จัดการสัมมนาเรื่อง “ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในประเทศไทย” ในวันจันทร์ที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๑๕ – ๒๑๖ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒ โดยมีสรุปผลการสัมมนาเป็นดังนี้

จากการพิจารณาเกี่ยวกับปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมถึงการสัมมนา เรื่อง “ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์” เมื่อวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๕ ของคณะกรรมการนั้น จะเห็นได้ว่าการจัดทำ Tip Report เพื่อรายงานไปยังสหรัฐอเมริกาในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีนั้น ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศและมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นฝ่ายเลขานุการในการรวบรวมและสนับสนุนข้อมูล เป็นการทำงานแบบต่างคนต่างทำขาดการบูรณาการร่วมกัน อีกทั้งประธานในการจัดทำ Tip Report ควรเป็นผู้บริหารระดับนโยบาย เนื่องจากต้องมีการประสานงานที่ดีกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ควรเป็นเพียงอธิบดีกรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ซึ่งอาจไม่มีความรู้ในภาคพื้นเอเชียเพียงพอเป็นผู้รับผิดชอบ และเนื่องจากการเสนอรายงานไปยังสหรัฐอเมริกามีเวลาเหลือเพียงประมาณ ๔ เดือน จึงควรเร่งจัดทำสถิติและฐานข้อมูลให้ได้มากที่สุดและเป็นปัจจุบันและอย่างเป็นทางการ ซึ่งอาจนำเงินจากกองทุนในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มาใช้เป็นงบประมาณในการจัดจ้างอาจารย์หรือนักวิชาการในมหาวิทยาลัยจัดทำข้อมูลดังกล่าวเพื่อเป็นการสนับสนุนข้อมูลให้กับกระทรวงการต่างประเทศได้อีกทางหนึ่ง และทั้งนี้อาจเชิญ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเข้าร่วมการประชุมเพื่อให้ข้อมูลกับคณะกรรมการเพิ่มเติมในเรื่อง การดำเนินการของกองบังคับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ว่าได้มีการดำเนินการอย่างไร และมีความก้าวหน้าในเรื่องใดหรือไม่ รวมถึงเรื่องการบรรจุแต่งตั้งนายร้อยตำรวจหญิงว่ามีขั้นตอนหรือระเบียบในการแต่งตั้งอย่างไร เนื่องจากพนักงานสอบสวนหญิงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

อีกทั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจเรือประมงควรเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจตราหนังสือคนประจำเรือ (Seaman Book) ว่ามีอย่างถูกต้องหรือไม่

นอกจากนี้ คณะกรรมการอาจขอสนับสนุนหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลจาก UN ซึ่งได้มีการดำเนินการในเรื่องการค้ามนุษย์ในแถบกลุ่มน้ำโขง และข้อมูลจากหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยรัฐบาลของจีน เวียดนาม ลาว และกัมพูชาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการในเรื่องการค้ามนุษย์โดยเฉพาะ

ทั้งนี้ รัฐควรใช้บุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในปัญหา รวมทั้งราชการส่วนท้องถิ่น ให้ความรู้และทำความเข้าใจกับครอบครัวและชุมชน ซึ่งหากครอบครัวและชุมชนมีความรู้และความเข้มแข็งก็จะเป็นเกราะป้องกันในเรื่องปัญหาที่เกิดขึ้นได้ อีกทั้งรัฐควรให้การสนับสนุนทั้งในเรื่องงบประมาณและเครื่องมืออื่น ๆ ให้กับหน่วยงานที่ดำเนินการเรื่องการค้ามนุษย์ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน รวมถึง NGO ต่าง ๆ ที่ทำงานอย่างเข้มแข็งและจริงจัง โดยอาจนำเงินจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมาสนับสนุนก็ได้

อีกทั้งควรมีการหารือร่วมกับสำนักงานงบประมาณในเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้กับหน่วยงานที่มีภารกิจในการดำเนินการด้านการค้ามนุษย์ ให้เพียงพอและตรงตามภารกิจ

อนึ่ง ที่ประชุมยังมีความเห็นว่าสิ่งที่คณะกรรมการจะสามารถดำเนินการและสนับสนุนผลักดัน เพื่อจะนำไปสู่การแก้ปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ได้อีกทางหนึ่งนั้น คือ

๑. ผลักดันให้คดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์บรรจุเป็นคดีพิเศษในท้ายพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ เนื่องจากคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์มีใช้คดีพิเศษ จึงต้องนำเสนอไปยังคณะกรรมการคดีพิเศษเพื่อพิจารณาเห็นชอบให้เป็นคดีพิเศษก่อน กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) จึงจะดำเนินการสอบสวนได้ ซึ่งทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินคดี โดยเรื่องดังกล่าวสามารถนำเสนอไปยังคณะกรรมการคดีพิเศษให้มีมติเห็นชอบบรรจุให้คดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์เป็นคดีพิเศษได้

๒. ผลักดันในเรื่องการแก้ไขพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้มีผลบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยในเรื่องนี้ที่ประชุมได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านกฎหมายนำไปพิจารณาศึกษาว่า ควรมีการแก้ไขปรับปรุงในส่วนใดเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในการบังคับใช้มากขึ้น

๓. ผลักดันให้มีการจัดตั้ง Hub ในแต่ละภูมิภาคเพื่อเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา โดยอาจเริ่มต้นที่จังหวัดเชียงราย หรือจังหวัดพะเยาเป็น Hub ภาคเหนือเพื่อเป็นการนำร่อง

๔. รวบรวมข้อมูล ข้อคิดเห็นจากการประชุมของคณะกรรมการและข้อคิดเห็นจากการสัมมนา เรื่อง “ทิศทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในประเทศไทย” เพื่อนำไปสู่การเสวนาหาแนวทางความเป็นไปได้ ในการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์

ทั้งนี้ หากจะมีการจัดการเสวนาเพื่อผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์ควรมีการ กำหนดแนวคิดและผังแสดงโครงสร้างของศูนย์ รวมถึงภาพของกลไก กระบวนการการค้ามนุษย์ในปัจจุบัน (Mapping) เสียก่อน ซึ่งนางมุสดี ตามไท กรรมการที่ปรึกษา ได้รับไปดำเนินการจัดทำเพื่อนำเสนอที่ประชุมในคราวต่อไป

๕. ผลักดันให้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์เพื่อเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมต่อ การทำระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากที่มีอยู่ในปัจจุบันนั้น เป็นในรูปของคณะกรรมการซึ่งเป็นภาคนโยบาย ไม่ใช่ภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง

๖. รวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการประชุมและการเสวนาเพื่อขอเข้าพบปะหารือกับนายกรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอข้อมูล รวมถึงปัญหาข้อขัดข้องและข้อคิดเห็นของคณะกรรมการในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์

และเนื่องจากรัฐบาลให้ความสำคัญในเรื่องการค้ามนุษย์โดยหยิบยกให้เป็นวาระแห่งชาติ คณะกรรมการจึงเห็นควรจัดให้มีการเสวนาเพื่อสร้างความเข้าใจในปัญหารวมถึงระดมความคิดเพื่อหาแนวทาง ป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม ซึ่งได้มีมติให้จัดเสวนา โต๊ะกลมเรื่อง “การค้ามนุษย์ : Tier 2 watch list” ในวันพุธที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๕ ณ ห้องประชุมวิเทศสโมสร กระทรวงการต่างประเทศ จากนั้นคณะกรรมการได้ทำการสรุปผลการเสวนา ตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาและ อุปสรรคในเรื่องการค้ามนุษย์ นำเสนอต่อนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี (ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เพื่อให้ รับทราบข้อมูลและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ คณะกรรมการได้ตั้งอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ เพื่อศึกษาเรื่องนี้โดยเฉพาะ โดยมีร้อยตำรวจเอกปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ เป็นประธาน คณะอนุกรรมการเพื่อติดตามศึกษาและรายงานให้คณะกรรมการทราบความคืบหน้าเป็นระยะ ๆ ต่อไป

เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

๑. พิจารณาศึกษาแนวนโยบายและการดำเนินงานเกี่ยวกับการเสริมสร้างทักษะในการประกอบกรรวมถึงการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ สวัสดิการสำหรับเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ เพื่อเตรียมความพร้อมของประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๘ โดยสำนักงานได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาบุคลากรในหน่วยงาน ผู้เกี่ยวข้อง ผู้นำคนพิการและคนพิการ ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนและกรอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ รวมถึงการพัฒนาศักยภาพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภารกิจด้านคนพิการในภูมิภาคอาเซียน ขณะเดียวกันได้ดำเนินการภายใต้กรอบยุทธศาสตร์อาเซียนด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘ ควบคู่กันไป

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้ดำเนินการในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน โดยได้ดำเนินโครงการและกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่

- (๑) การประชุมสมัชชาสตรีระดับภาคและระดับชาติ ในช่วงเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม ๒๕๕๕
- (๒) โครงการภายใต้แผนงานเพื่อผลักดันปฏินุญการขจัดความรุนแรงต่อสตรีในอาเซียน ในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน ๒๕๕๕
- (๓) การประชุมคณะกรรมการอาเซียนด้านสตรี ครั้งที่ ๑๑ ในระหว่างวันที่ ๑๖ – ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- (๔) การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสตรี ครั้งที่ ๑ ในวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๕ ณ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
- (๕) กิจกรรมที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวจะส่งเสริมสตรีเข้าสู่เวทีอาเซียน ซึ่งจะดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๕๖
- (๖) การดำเนินงานตามโครงการในแผนงานอาเซียนด้านสตรี โดยจะดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๕๗

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เยาวชน

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์เยาวชนได้ดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีการดำเนินโครงการและกิจกรรมในปีงบประมาณ ๒๕๕๕ – ๒๕๕๖ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิ สวัสดิการสำหรับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่

- (๑) การประชุมเชิงปฏิบัติการ “เยาวชนไทยกับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน”
- (๒) การจัดงานวันเยาวชนแห่งชาติ (สอดแทรกความรู้เรื่องการเตรียมตัวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘) โดยกลุ่มเป้าหมายเป็นเยาวชนอายุ ๑๕ – ๒๕ ปี
- (๓) การจัดการประชุมประจำปีและมอบรางวัลให้กับบุคคลที่มีผลงานดีเด่นในด้านการมีส่วนร่วมในการส่งเสริม และพัฒนาชุมชนและสังคมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน โดยกลุ่มเป้าหมายจะเป็นเยาวชนจากประเทศอาเซียนประมาณ ๔๐ คน

(๔) กิจกรรมส่งเสริมสภาเด็กและเยาวชน โดยกลุ่มเป้าหมายมาจากสภาเด็กและเยาวชนแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร ระดับจังหวัด ๗๖ แห่ง และระดับอำเภอ ๘๗๘ อำเภอ

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาส

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้ด้อยโอกาสได้จัดโครงการบูรณาการทางสังคม เพื่อการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาสจากผลกระทบประชาคมอาเซียน โดยมีการวิจัยเรื่อง “ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาสจากประชาคมอาเซียน” ซึ่งวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อเหตุการณ์และสถานการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ให้ทุกภาคส่วนของสังคมได้รับรู้และตระหนัก ถึงความสำคัญของผลกระทบที่มีต่อการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้ด้อยโอกาสจากประชาคมอาเซียน

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้จัดทำโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนและนโยบายของ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยได้กำหนดแผนการดำเนินงาน ดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ (ตระหนักรู้/วางแผน) เป็นการเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากร ด้านแผนงาน/ โครงสร้าง และด้านกลุ่มเป้าหมาย/เครือข่าย

ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ (ดำเนินการ) เป็นการพัฒนาความรู้และทักษะด้านบุคลากร พัฒนาระบบการ ให้บริการตามภารกิจให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น และพัฒนากลุ่มเป้าหมาย/เครือข่ายให้เกิดภูมิคุ้มกัน

ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ (เน้นหนัก/ขยายครอบคลุม) เป็นการพัฒนาความรู้และทักษะด้านบุคลากร ทั้งในเชิงลึกและเชิงกว้าง พัฒนาระบบการให้บริการตามภารกิจให้มีการสอดคล้องกับบทบาทภารกิจที่เกี่ยวข้อง ในแต่ละมาตรการอย่างบูรณาการ โดยมีลักษณะโครงการ/งานที่เป็นรูปธรรม และขยายการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย/ เครือข่ายให้ครอบคลุมพื้นที่ เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกัน ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ (เกิดความพร้อม) เกิดความพร้อมทั้งด้าน บุคลากร ด้านการให้บริการ และด้านกลไก/เครือข่าย

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีการดำเนินงานโดยแบ่งคณะทำงานเป็น ๑๒ คณะ ซึ่งในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ นั้น คณะทำงาน ที่เกี่ยวข้องก็ได้มีการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมาย ทั้งที่เป็นเด็ก สตรีและผู้สูงอายุ โดยส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านสาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของ แรงงานที่เข้ามาทำงานในประเทศและแรงงานที่ออกไปทำงานนอกประเทศ เนื่องจากการเคลื่อนไหวดังกล่าวมีผล ต่อคุณภาพของแรงงานและปัญหาโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ ที่มากับแรงงานด้วย

สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ได้มีการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของประเทศไทยโดยมี แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ ๑๑ โดยเน้นด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาความร่วมมือระหว่างภูมิภาค ซึ่งจะได้มีการ ทำความเข้าใจแก่ผู้ประกอบการในทุกมิติ รวมถึงการเสริมสร้างความเข้มแข็งในด้านการเกษตร ตลอดจน การเชื่อมโยงในด้านสังคมและสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย ส่วนการพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศ ได้ดำเนินการเสริมสร้างด้านการขนส่ง กฎระเบียบต่าง ๆ และพัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจในจังหวัดชายแดนเพื่อเชื่อมโยง เศรษฐกิจในระหว่างภูมิภาค ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับนี้ เป็นการกำหนดทิศทางให้หน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินงาน ตามภารกิจของกระทรวง โดยสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเป็นผู้ทำแผนเชื่อมโยงโครงสร้าง

และดูแลความก้าวหน้าของกระทรวงในแต่ละด้านที่ได้ดำเนินการตามแผนฉบับดังกล่าวเพื่อป้องกันการพัฒนา และการเตรียมการในแผนครั้งต่อไปให้เป็นรูปธรรมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

กระทรวงแรงงาน

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมีภารกิจในการฝึกอบรม ส่งเสริมให้สถานประกอบการพัฒนาฝีมือแรงงาน และควบคุมมาตรฐานฝีมือแรงงาน การเตรียมการในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ได้มีการพัฒนา บุคลากรเพื่อรองรับการเคลื่อนย้ายแรงงานไปสู่ประเทศในภูมิภาค โดยจะเน้นการพัฒนาด้านภาษา อบรม วัฒนธรรมของกลุ่มประเทศอาเซียนและอบรมสารสนเทศต่าง ๆ ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกรมพัฒนาฝีมือ แรงงานได้จัดเตรียมหลักสูตรสำหรับธุรกิจอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้แล้ว ส่วนกลุ่มคนทั่วไปในเบื้องต้นได้อบรมให้ ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนโดยเน้นการฝึกอบรมในด้านภาษา

กรมการจัดหางาน

กรมการจัดหางานมีภารกิจในการจัดหางาน โดยมีการพัฒนาในระบบหาข้อมูลต่าง ๆ และมีการ จัดอบรมนักศึกษาที่เพิ่งจบใหม่เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อนึ่ง แรงงานในประเทศ ไทยมีแรงงานต่างด้าวรวมอยู่ด้วยประมาณ ๑ ล้านคน โดยเป็นแรงงานที่มีการพิสูจน์สัญชาติประมาณ ๒ แสนคน ซึ่งทำอาชีพระดับล่าง เช่น ก่อสร้าง การประมง คนไทยมักจะไม่ทำ จึงทำให้มีการขาดแคลนแรงงานในด้าน ดังกล่าว ดังนั้น จึงมีการแก้ไขปัญหาโดยมีทำสัญญาลงทะเบียนนำเข้าแรงงานเพื่อป้องกันแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

๒. พิจารณาศึกษาเรื่องการทำงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน โดยเชิญรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมอบหมายให้ผู้แทนเข้าร่วมประชุม

ผู้แทนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) ได้ให้ข้อมูลและชี้แจงแสดง ความคิดเห็นต่อที่ประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) เป็นศูนย์การเรียนรู้ของคนในชุมชน มีการบริหารจัดการ ในรูปองค์กรประชาชน เรียกว่า “คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน” ภายใต้การกำกับดูแลและการสนับสนุน ในด้านวิชาการและงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และกรุงเทพมหานคร ตามนโยบายการ บริหารประเทศของรัฐบาลที่ส่งเสริมการสร้างสถาบันครอบครัวให้มีความอบอุ่น แข็งแรง เพื่อเป็นหน่วยพื้นฐาน ในการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่สมาชิกทุกวัยในครอบครัวจากปัญหาสังคม ศูนย์พัฒนาครอบครัว ในชุมชนได้เริ่มต้นให้มีการจัดตั้ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

๑. เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสถาบันครอบครัว ในลักษณะบูรณาการ จากทุกภาคส่วนในสังคม

๒. เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีศูนย์รวมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชน ในรูปของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

๓. เพื่อสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่จะนำไปสู่ ความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน

บทบาทหน้าที่ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่สำคัญมี ๓ ประการ ได้แก่

๑. การสำรวจศึกษาปัญหา วิเคราะห์ข้อมูลในพื้นที่

๒. การเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหา รวมทั้งให้คำแนะนำ

๓. การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนได้รับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

๑. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๒. องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ)
๓. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)
๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๕. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนนั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ กระทรวง พม.ได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยในการจัดทำมาตรฐานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อกำหนดให้มีเกณฑ์ที่ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่จะทำให้การดำเนินงานตามภารกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายโดยตั้งมาตรฐานไว้ ๒ ระดับ คือ ระดับดีเด่น และ ระดับดี ศพค.ใดที่ผ่านมาตรฐานทั้ง ๒ ระดับ จะได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้เป็นพิเศษอีกด้วย

๓. พิจารณาศึกษาแผนการดำเนินงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ โดยเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมอบหมายให้ผู้แทนเข้าร่วมประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

แผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ ของกระทรวงในด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ มีงบประมาณทั้งสิ้น ๒,๓๑๓,๐๙๑,๘๐๐ บาท มีแผนการดำเนินงาน ดังนี้

ด้านเด็กและเยาวชน มีงบประมาณทั้งสิ้น ๒๐๖.๙๓ ล้านบาท หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ

๑. สำนักปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ มีโครงการหลัก ได้แก่ โครงการยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนตั้งครรภ์ไม่พร้อม โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ ระดับภูมิภาคและระดับชาติ

๒. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (พส.) เป้าหมายผลผลิต คือเด็กและเยาวชนได้รับการเสริมสร้างความรู้และสภาพแวดล้อมทางครอบครัวที่เหมาะสม โดยมี ๖ กิจกรรมหลัก อาทิ การป้องกันและแก้ไขปัญหาลูกตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กปฐมวัย การคุ้มครองและพัฒนาเด็กในครอบครัวทดแทน

๓. สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ (สท.) มี ๑๒ โครงการ และกิจกรรมหลัก อาทิโครงการส่งเสริมสวัสดิภาพเด็กปฐมวัยในชุมชน โครงการพัฒนาระบบการคุ้มครองเด็ก โครงการสร้างคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โครงการเยาวชนไทยหัวใจสีขาว

ด้านสตรีและครอบครัว มีงบประมาณทั้งสิ้น ๑,๒๑๓ ล้านบาท หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ

๑. สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๒๑๖ ล้านบาท โดยมีผลผลิต ๔ ประการ ได้แก่

๑.๑ ผลผลิตด้านสตรี : สตรีได้รับการส่งเสริมความเสมอภาคและพัฒนาศักยภาพ มีกิจกรรมหลัก อาทิ ถ่ายทอดองค์ความรู้ พัฒนาและกำหนดนโยบายกลไกด้านการส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชาย ส่งเสริมบทบาทสตรีในการมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศ

๑.๒ ผลผลิตด้านสตรี : โครงการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีกิจกรรมหลักในการจัดกิจกรรมมีส่วนร่วมของสตรีในการเตรียมความพร้อมเข้าร่วมประชาคมอาเซียน

๑.๓ ผลผลิตด้านครอบครัว : ประชากรเป้าหมายที่ได้รับการคุ้มครองและพัฒนาศักยภาพ เพื่อเป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง โดยมีภารกิจหลัก เช่น ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ พัฒนาศักยภาพกลไกด้านครอบครัวเพื่อป้องกันปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น

๑.๔ ผลผลิตด้านเครือข่าย : กิจกรรมหลัก คือ พัฒนาศักยภาพภาคเครือข่าย เพื่อมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว และสนับสนุนการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวในมิติพื้นที่

๒. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน ๙๙๗ ล้านบาท โดยมีผลผลิต ๒ ประการ ได้แก่

๒.๑ ผลผลิตด้านสตรี : สตรีได้รับการส่งเสริมความเสมอภาคและพัฒนาศักยภาพ โดยมีกิจกรรมย่อย คือ พัฒนาทักษะอาชีพแก่สตรีกลุ่มเสี่ยงในสถาบันและให้บริการสวัสดิการแก่สตรี

๒.๒ ผลผลิตด้านครอบครัว : ประชากรเป้าหมายได้รับการคุ้มครองและพัฒนาศักยภาพเพื่อเป็นครอบครัวเข้มแข็ง มีกิจกรรมหลัก อาทิ ช่วยเหลือคุ้มครองโดยศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว พัฒนาคุณภาพชีวิตคน ๓ วัย ตามศูนย์ ๓ วัย สายใยรักแห่งครอบครัว ส่วนเสริมศักยภาพครอบครัวระดับตำบล

ด้านผู้สูงอายุ มีงบประมาณทั้งสิ้น ๖๙๐.๑๙๒ ล้านบาท หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ

๑. กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน ๒๓๙.๓๑ ล้านบาท โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ๙๒,๔๘๐ คน มีการจัดกิจกรรมหลัก อาทิ จัดกิจกรรมในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ สร้างโอกาสและการเข้าถึงสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ ให้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก ช่อมบ้านผู้สูงอายุในชุมชน

๒. สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน ๒๗๖.๒๔๒ ล้านบาท โดยมีกลุ่มเป้าหมาย ๓๕๕,๔๒๐ คน โดยมีผลผลิต ได้แก่

๒.๑ โครงการสนับสนุนการจัดการศพผู้สูงอายุตามประเพณี กลุ่มเป้าหมาย ๙๑,๓๒๐ คน

๒.๒ โครงการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างมีคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย ๒๖๔,๑๐๐ คน

๒.๓ กองทุนผู้สูงอายุ ได้รับงบประมาณ ๑๗๔,๖๐๐ ล้านบาท โดยดำเนินการ

- สนับสนุนเงินทุนกู้ยืมประกอบอาชีพแก่ผู้สูงอายุ ๑๖๖,๕๐๐ ล้านบาท มีกลุ่มเป้าหมาย ๕,๕๕๐ คน

- สนับสนุนกลุ่ม องค์กร เครือข่ายผู้สูงอายุในการจัดทำโครงการด้านผู้สูงอายุ ๘.๑๐๐ ล้านบาท มีทั้งหมด ๘๐ โครงการ

ด้านผู้พิการ มีงบประมาณทั้งสิ้น ๒๐๒.๙๖๑๗ ล้านบาท

หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ มีภารกิจสำคัญ ดังนี้

ด้านที่ ๑ ด้านการส่งเสริมความเสมอภาค การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิ อาทิ การออกบัตรประจำตัวคนพิการ การสนับสนุนให้คนพิการเข้าถึงสิทธิ การส่งเสริมการจ้างงานคนพิการ การจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานสำหรับคนพิการไม่น้อยกว่า ๕ ประเภท ได้แก่ ทางลาด ห้องน้ำ ที่จอดรถ ป้ายและสัญลักษณ์และบริการข้อมูลข่าวสารตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ด้านที่ ๒ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพคนพิการและองค์กรด้านคนพิการ อาทิ การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้และพัฒนาคนพิการในชุมชน การส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการและการรับรองมาตรฐานองค์กรด้านคนพิการ

ด้านที่ ๓ ด้านการขับเคลื่อนนโยบาย มาตรการและกลไกด้านคนพิการ อาทิ การบูรณาการความร่วมมือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการกับองค์กรบริหารส่วนจังหวัด การสนับสนุนเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๖ (ไตรมาสที่ ๑ ตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๕๕)

๑. แผนงาน : เสริมสร้างความมั่นคงของชีวิตและสังคม ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมหลัก ๗ กิจกรรม ผลการดำเนินงานตามไตรมาสแรกโดยเฉลี่ยเกินกว่ากึ่งหนึ่งของเป้าหมายที่ได้วางไว้

๒. แผนงาน : พัฒนาความสัมพันธ์และพัฒนความร่วมมือกับประเทศด้านภูมิภาค ซึ่งประกอบไปด้วย กิจกรรมหลัก คือ การส่งเสริมและความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาด้านคนพิการในภูมิภาคอาเซียน ผลการดำเนินงานโดยเฉลี่ยอยู่ประมาณ ๒๕ เปอร์เซ็นต์ของเป้าหมายที่ได้วางไว้

ในส่วนแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗ ขณะนี้สำนักงานฯ อยู่ระหว่าง ดำเนินการร่างประมาณการเพื่อนำเสนอกระทรวง ซึ่งจะประกอบไปด้วย

๑. ยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy)

๒. ยุทธศาสตร์อาเซียน (ASEAN Strategy)

๓. ยุทธศาสตร์กระทรวง/นโยบายสำคัญ/ยุทธศาสตร์หน่วยงาน

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะจากที่ประชุม

๑. การจัดทำแผนการดำเนินงานด้านเด็กและเยาวชน ควรมีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนมุ่งให้เกิดผล ในทางปฏิบัติ โดยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทุกฝ่ายดำเนินการตามแผนร่วมกันอย่างบูรณาการ เพื่อให้เด็กและ เยาวชนไทยเติบโตอย่างมีศักยภาพ

๒. ในส่วนของคนพิการ กระทรวง พม. ควรมีหน่วยงานติดตามและประเมินผลการจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก ๕ ประเภท อย่างจริงจัง โดยอาจเริ่มจากหน่วยงานราชการเป็นอันดับแรก

๓. กระทรวง ควรเร่งประชาสัมพันธ์การขึ้นทะเบียนขอรับสิทธิเบี้ยความพิการ ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๔. ขอให้สำนักงานฯ ช่วยคิดรูปแบบศูนย์บริการเพื่อคนพิการให้เป็นรูปธรรม โดยเน้นให้เกิดประโยชน์ กับผู้พิการในพื้นที่จริง

๕. ในการของบประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ขอให้กระทรวงฯ ให้ความสำคัญต่อคนพิการเป็นอันดับแรก และควรได้เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เพียงพอต่อการดำเนินการ

๔. **พิจารณาศึกษาเรื่องราวเรียนขอความอนุเคราะห์เกี่ยวกับการขอรับเด็กไทยเป็นบุตรบุญธรรม ของชาวต่างชาติ (นายธนพล บำรุงศรี ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการธิการการพัฒนาการเมือง การ สื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน สภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้องเรียน)** โดยเชิญ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เข้าร่วมประชุม

ที่ประชุมได้มีการพิจารณาศึกษาเรื่องราวเรียนขอความอนุเคราะห์เกี่ยวกับการขอรับเด็กไทยเป็น บุตรบุญธรรมของชาวต่างชาติ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นางสาวนภาพร เมฆาผ่องอำไพ ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ผู้แทน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุม ดังนี้

ในเรื่องการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม แบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภท คือ การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ภายในประเทศและระหว่างประเทศ ซึ่งเด็กที่นำมาพิจารณาในการเป็นบุตรบุญธรรม แบ่งเป็น ๓ ประเภท คือ

๑. เด็กที่ผู้ปกครองมอบให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการดำเนินการหาครอบครัวบุญธรรมให้

๒. เด็กที่ถูกทอดทิ้ง ซึ่งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้ทำการติดตามหาครอบครัวที่แท้จริงแล้ว แต่ไม่สามารถติดตามได้

๓. เด็กที่ผู้ปกครองฝากให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการแล้วทอดทิ้ง ไม่มีการติดต่อเป็น ระยะเวลาเกิน ๑ ปี

ตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม ประสงค์ให้เด็กอยู่ภายใต้การดูแลของครอบครัวที่ให้กำเนิด ดังนั้น การพิจารณาในเรื่องดังกล่าวจึงมีขั้นตอนการพิจารณา ดังนี้

๑. พยายามสืบหาครอบครัวที่ให้กำเนิดของเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถได้กลับไปอยู่ในความดูแลของครอบครัว

๒. หากไม่สามารถหาครอบครัวที่ให้กำเนิดได้ ก็จะเข้าสู่การพิจารณาเพื่อหาครอบครัวบุญธรรม โดยจะพิจารณาจากผู้ประสงค์จะขอรับเด็กในประเทศไทยก่อน หากไม่มีก็จะพิจารณาจากผู้ประสงค์ขอรับชาวต่างชาติ ซึ่งการพิจารณาและมีมติในการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม

สำหรับกรณีชาวต่างชาติขอรับเด็กไทยเป็นบุตรบุญธรรม จะมีขั้นตอน ดังนี้ ผู้ประสงค์ขอรับเด็กไทยต้องมีการยื่นคำร้องต่อองค์การสวัสดิภาพเด็ก หรือสำนักงานกลางของประเทศนั้น ๆ ซึ่งจะมีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ขอ นอกจากนี้ ยังมีการตรวจสอบสภาพร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการตรวจสอบประวัติทางอาญาด้วยว่ามีการกระทำความผิดเกี่ยวกับเด็กหรือไม่ เพื่อเป็นการป้องกันกระบวนการค้ามนุษย์ หากตรวจสอบเรียบร้อยแล้วจะมีการออกหนังสือรับรองว่าบุคคลดังกล่าวมีคุณสมบัติเหมาะสม องค์การสวัสดิภาพเด็กจะส่งเรื่องมายังสำนักงานกลางของประเทศนั้น ๆ และส่งมายังกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการของประเทศไทย ขึ้นบัญชีไว้เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมต่อไป

ตามเรื่องร้องเรียนดังกล่าว การขอรับบุตรบุญธรรมของชาวโปรตุเกสได้มีการบันทึกในบัญชีของศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมแล้ว โดยได้มีการยื่นคำขอเมื่อปี ๒๕๕๔ ระบุประสงค์ขอรับเด็กไทยอายุระหว่าง ๐ - ๒ ปี มีร่างกายแข็งแรง จึงยังคงอยู่ในระหว่างการดำเนินการพิจารณาคุณสมบัติของเด็กที่พร้อมตรงตามความประสงค์ของผู้ขอ เนื่องจากปัจจุบันแม้เด็กในความดูแลของสถานสงเคราะห์ของประเทศไทยจะมีจำนวนมาก แต่ในการพิจารณาต้องเป็นเด็กที่ไม่สามารถหาครอบครัวที่ให้กำเนิดได้แล้วและต้องมีคุณสมบัติตรงตามความประสงค์ของผู้ขอด้วย ซึ่งยังคงมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความประสงค์

ทั้งนี้ ศูนย์อำนวยการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จะมีหนังสือรายงานความคืบหน้าต่อผู้ร้องเรียนให้ทราบ ซึ่งต่อมากรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้ร้องเรียน และแจ้งกลับมายังคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ให้ทราบในรายละเอียดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๕. พิจารณาศึกษาทิศทางการดำเนินการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในจังหวัด และแนวนโยบายที่จะควบคุมแหล่งจำหน่ายและแหล่งผลิตซึ่งหาได้ง่ายในระดับพื้นที่ ตลอดจนการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่จังหวัดภาคเหนือ รวมไปถึงทุกภูมิภาคของประเทศไทย โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุม

สืบเนื่องจากการนำเสนอข่าวเรื่องสถิติการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยจังหวัดในแถบภาคเหนือมีสถิติการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากเป็นอันดับ ๑ ของประเทศ โดยได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าชี้แจงซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

รองผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของจังหวัดพะเยา คือ

๑. จำนวนสถานที่ผลิตและจำหน่ายสุราในพื้นที่ที่มีมากขึ้น

๒. วัฒนธรรมท้องถิ่นและวิถีชีวิตชุมชน เอื้อต่อการดื่มสุรา

สังคมไทยมองเรื่องการดื่มแอลกอฮอล์ว่าเป็นเรื่องธรรมดา จะเห็นได้ว่างานสังสรรค์ งานบุญ และงานประเพณีต่าง ๆ จะต้องมีการดื่มแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบด้วยเสมอ ปัจจุบันจะยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

และหากไม่เลี้ยงเครื่องต้มแอลกอฮอล์เจ้าภาพจะถูกตำหนิให้เสียหน้าว่าขี้เหนียว และจากการสำรวจงานเลี้ยงที่มีการจัดเลี้ยงเครื่องต้มแอลกอฮอล์มากที่สุด ๖ อันดับ คือ งานแต่งงาน รองลงมาคือ งานศพ งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ งานบวชนาค งานทอดกฐิน และงานทอดผ้าป่า

ค่านิยมและวิถีชีวิตชุมชนหลังจากเสร็จงานก็จะมี การตั้งวงดื่มสุราและเครื่องต้มแอลกอฮอล์ ด้วยมีความเชื่อว่าจะช่วยให้เลือดลมไหลเวียนดี เป็นการดื่มเพื่อผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยหลังจากการทำงานหนักมาทั้งวัน ทำให้มีการดื่มหลังเลิกงานทั้งงานภาคเกษตร งานรับจ้าง

๓. เหล้าพื้นบ้านในจังหวัดพะเยาค่อนข้างมีมาก หาบริโภคง่าย ตลอดจนวัฒนธรรมและค่านิยมของประชาชนที่ใช้เหล้าเป็นเครื่องต้มฉลองในทุกอารมณ์ ทั้งดีใจ เสียใจ ใช้เหล้าฉลอง ทำให้แนวโน้มของการดื่มเหล้าในจังหวัดพะเยาสูงขึ้น แม้ว่าขณะนี้หลายพื้นที่ในจังหวัดพะเยามีการรณรงค์งดเหล้าในงานศพ แต่งงานรื่นเริงต่าง ๆ ฉะนั้น ควรต้องเริ่มต้นที่ผู้นำก่อนเป็นต้นแบบให้ประชาชนทั่วไปได้เห็นว่าการรื่นเริงหรือวัฒนธรรมในพื้นที่ไม่จำเป็นต้องมีเหล้าก็สนุกสนานได้

การดำเนินการเพื่อเป็นการลดจำนวนผู้บริโภคแอลกอฮอล์ของจังหวัดพะเยา

๑. การขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อควบคุม แก้ไข ปัญหาในระดับจังหวัด เช่น แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องต้มแอลกอฮอล์ทั้งระดับอำเภอ ระดับจังหวัด การประชาสัมพันธ์เรื่องพิษภัยของสุรา กฎหมายที่เกี่ยวข้องทางสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ การส่งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมายไปอบรม ฝึกทักษะการปฏิบัติตามกฎหมาย

๒. การรณรงค์และขับเคลื่อนในชุมชน โดยหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การรณรงค์การงดเหล้า การส่งเสริมบทบาทขององค์กร ครอบครัว และคนต้นแบบ อีกทั้งจัดกิจกรรมเพื่อสร้างกระแสสังคมให้ตระหนักถึงโทษและพิษภัยของเครื่องต้มแอลกอฮอล์

๓. การกำชับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องต้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยเน้นการประชาสัมพันธ์ให้สถานประกอบการ ร้านค้าในพื้นที่และประชาชน ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องต้มแอลกอฮอล์อย่างเคร่งครัด

รองผู้ว่าราชการจังหวัดลำปาง

พฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องต้มแอลกอฮอล์นั้น ค่านิยมและวิถีชีวิตชุมชนมองว่าการดื่มสุราเป็นเรื่องธรรมดาที่มีการดื่มกันในงานสังสรรค์ งานเลี้ยง และงานประเพณีต่าง ๆ ซึ่งจะมีการดื่มมากที่สุดคือ งานแต่งงาน รองลงมาคือ งานศพ จากปัญหาดังกล่าว จังหวัดลำปางได้มีการรณรงค์สร้างความตระหนักให้รู้ถึงโทษภัยของการดื่มอย่างต่อเนื่อง และได้มีการทำ MOU ร่วมกับคณะสงฆ์ กรมสรรพสามิต องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล ในการร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งก็ทำให้ได้ผลตอบรับที่ดี

รองผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

พฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องต้มแอลกอฮอล์ของประชากรในจังหวัดแพร่ ปัจจัยหลักคือ ค่านิยมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

มาตรการการดำเนินงานเพื่อสร้างความตระหนักในเรื่องการบริโภคเครื่องต้มแอลกอฮอล์ คือ

๑. การประชาสัมพันธ์/รณรงค์ ในกิจกรรมและเทศกาลต่าง ๆ เช่น การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ครอบครัวและชุมชนตระหนักถึงภัยและการจัดการกับปัญหาจากการบริโภคเครื่องต้มแอลกอฮอล์ พัฒนาต้นแบบของเยาวชนเป็นคนรุ่นใหม่ปลอดแอลกอฮอล์ การรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา

๒. การเฝ้าระวังและการบังคับใช้กฎหมาย โดยจัดให้มีการดำเนินงานเฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องต้มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อย่างเคร่งครัด

๓. การบำบัดรักษา จัดให้มีการบริการบำบัดรักษาผู้ติดยาในโรงพยาบาลทุกแห่ง พัฒนาระบบการติดตามดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่องในชุมชน ตลอดจนจัดตั้งกลุ่มดูแลช่วยเหลือผู้มีปัญหาการติดยาและผู้ติดยาในชุมชน
๔. การบริหารจัดการ ขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยแต่งตั้งและจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการและคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด

รองผู้ว่าราชการจังหวัดเชียงใหม่

ปัจจัยหลักในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ ค่านิยมและวัฒนธรรมท้องถิ่น ซึ่งมักจะดื่มกันมากในงานเลี้ยง งานสังสรรค์ งานฉลอง และงานบุญต่าง

การเฝ้าระวังส่งเสริมป้องกันและควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

๑. ตั้งคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยวางมาตรการ การควบคุม เข้มงวดกวดขัน การจำหน่าย การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้ถือปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ พร้อมทั้งการตรวจเตือน ตรวจจับการละเมิดกฎหมาย โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งระดับจังหวัดและระดับอำเภอ
๒. เร่งรัดการประชาสัมพันธ์การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และอันตรายที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้กับนักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
๓. ลดปัจจัยที่เอื้อต่อการบริโภคแอลกอฮอล์ สนับสนุนการจัดตั้งชุมชนต้นแบบปลอดเหล้า จัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพิ่มพื้นที่เชิงบวก โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ภาคีเครือข่าย

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดเชียงราย

ปัจจัยหลักของการดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรเชียงรายคือ ค่านิยมและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มองว่าการดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องธรรมดา ซึ่งจะเห็นเป็นเรื่องปกติในงานเลี้ยง งานสังสรรค์ และงานประเพณีต่าง ๆ ประชากรในภาคเหนือมักมีความเชื่อเรื่องยาตองเหล้าซึ่งมีดีกรีสูง ดังนั้น ควรมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดกับทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย และสร้างความเข้มแข็งโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ได้เสนอแผนผังกลไกการดื่มแอลกอฮอล์ โดยเริ่มต้นจากปัจจัยที่ทำให้เกิดการดื่ม คือ ๑. ค่านิยมของสังคม วัฒนธรรม ๒. การเข้าถึงเครื่องดื่ม ด้านเศรษฐศาสตร์ (ราคา) ด้านกายภาพ (ร้านจำหน่าย) ด้านสังคม (กิจการงานเลี้ยง) ๓. การโฆษณา ปัจจัยส่งเสริมการตลาดต่าง ๆ ทั้งหมดนำมาซึ่งการเริ่มต้นของการดื่ม

กลไกการเกิดปัญหาเกิดจากรูปแบบการดื่มและปริมาณการดื่ม ซึ่งประเทศไทยมีนักดื่ม ๓๑.๕% แบ่งเป็นเพศชาย ๕๐% เพศหญิง ๑๐% ซึ่งรูปแบบและปริมาณการดื่มสามารถนำไปสู่ผลและปัญหาที่แตกต่างกัน เช่น เกิดโรคเรื้อรัง อุบัติเหตุ ปัญหาสังคมเฉียบพลัน (ปัญหาอาชญากรรม) และปัญหาสังคมเรื้อรัง (ปัญหาการพัฒนาประเทศ)

นโยบายที่จะเข้ามาควบคุมปัจจัยเหล่านี้ได้ ตามหลักวิชาการ แบ่งได้ ๗ กลุ่ม ดังนี้

๑. ภาษีและราคา
๒. การควบคุมการเข้าถึงผ่านช่องทางวันและเวลา สถานที่ห้ามจำหน่าย
๓. ปรับบริบทการบริโภค
๔. จุดปัญหาการขับขีหลังดื่ม
๕. มาตรการการให้ความรู้และโน้มน้าว ซึ่งเป็นเพียงมาตรการหนึ่งของการจัดการปัญหาแอลกอฮอล์
๖. การควบคุมการตลาด
๗. การบำบัดรักษาและการกรองผู้ป่วยที่ติดยาเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

การดำเนินงานหลักของ สสส. ในการรณรงค์ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๑. สนับสนุนการสื่อสารสาธารณะเพื่อสังคม ทั้งการเผยแพร่ทางสื่อสารมวลชน สปอตโฆษณา เช่น งดเหล้าเข้าพรรษา ให้เหล้าเท่ากับแข่ง หรือ สติกเกอร์ แบนเนอร์เพื่อการเผยแพร่
๒. สนับสนุนการรณรงค์ และประชาสัมพันธ์โดยภาคประชาสังคม เช่น เครือข่ายงดเหล้า เครือข่ายเยาวชนป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ เครือข่ายผู้ได้รับผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยดำเนินการในโอกาสต่าง ๆ เช่น ตามเทศกาล งานประเพณี รวมทั้งการรณรงค์เฝ้าระวังและบังคับใช้กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
๓. สนับสนุนกลไกการทำงานระดับจังหวัด ขับเคลื่อนกระตุ้นให้คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดและอนุกรรมการชุดต่าง ๆ มีการประชุม เพื่อผลักดันให้ผู้กำหนดนโยบายในหน่วยงานต่าง ๆ ดำเนินการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่หรือในการจัดงานกิจกรรม
๔. การสนับสนุนงานวิชาการ โดยการใช้ข้อมูลความรู้ งานวิชาการ งานวิจัย ข้อมูลทิศทางการตลาดแอลกอฮอล์

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

พฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยนับวันยิ่งเพิ่มปริมาณมากขึ้น โดยทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรมีการบูรณาการร่วมกันในการลดปัญหาดังกล่าวโดย

๑. มีการสร้างตัวแบบกิจกรรมที่ดี
๒. มีการสร้างเครือข่ายและประสานการทำงานร่วมกัน
๓. มีการรณรงค์ผ่านสื่อทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง
๔. ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด

ประธานชมรมท้องถิ่นไทย, สมาชิกท้องถิ่น และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดพะเยา

พฤติกรรมการดื่มสุราของประชากรในพื้นที่นั้นเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติกันจนเกิดความเคยชินและถือเป็นเรื่องปกติ ส่วนใหญ่มีการดื่มในงานประเพณีงานบุญต่าง ๆ รวมถึงอีกปัจจัยหนึ่งคือ เวลาที่ว่าง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมดังกล่าวอาจจะเป็นไปได้ยากในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ จึงเห็นว่าชุมชนต้องมีความเข้มแข็งและมีการรณรงค์อย่างต่อเนื่อง สิ่งที่สำคัญที่จะช่วยลดพฤติกรรมดังกล่าวได้ คือ

๑. นโยบายรัฐ ควรมีมาตรการจำกัดปริมาณการผลิตและจำหน่าย
๒. กฎหมาย ควรมีการบังคับใช้อย่างจริงจังและเข้มงวด
๓. พฤติกรรม ควรมีกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมให้มีการปรับเปลี่ยน

โดยทุกภาคส่วนควรประสานความร่วมมือกันไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคท้องถิ่น รวมถึงภาคศาสนา เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมบูรณาการในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันและทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมส่งเสริมการเกษตร เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการรับจดทะเบียนและออกใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนแก่วิสาหกิจชุมชนให้แก่วิสาหกิจชุมชนที่ได้มีการขอรับการส่งเสริม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. ๒๕๔๘ โดยอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรอำเภอทำหน้าที่เป็นนายทะเบียน ซึ่งจากข้อมูลล่าสุดวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๕๖ มีวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการอนุมัติ รวมทั้งประเทศเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๑,๔๕๖ กลุ่ม

กรมส่งเสริมสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องวิธีการบริหารงานสุรา พ.ศ. ๒๕๔๓ เกี่ยวกับผู้ที่ขออนุญาตทำและขายส่งสุรากลั่นรายใหม่ต่อกรมสรรพสามิตต้องเป็นบริษัทจำกัดซึ่งจดทะเบียนตามกฎหมายไทย ต่อมากลุ่มที่ดำเนินการตามรูปแบบของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรหรือกลุ่มบุคคลธรรมดาที่มีสัญชาติไทยตามกฎหมายเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชน สามารถขออนุญาตทำสุราแช่ชุมชน หรือสุรากลั่นชุมชนกับกรมสรรพสามิตได้ และหลังปี พ.ศ. ๒๕๔๔ มีการขยายการขออนุญาตตั้งโรงงานผลิตสุรา ซึ่งพบว่าจำนวนสหกรณ์ที่ไปยื่นคำขอตั้งโรงงานสุรามีทั้งสิ้น ๔๐๐ สหกรณ์ กลุ่มเกษตรกร ๓๐๐ กลุ่ม แต่ด้วยข้อกำหนด หลักเกณฑ์และเงื่อนไขหลายประการที่ผู้ได้รับอนุญาตทำสุราต้องปฏิบัติตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง วิธีการบริหารงานสุรา รวมทั้งเมื่อผลิตแล้วต้องส่งตัวอย่างให้หน่วยงานที่กรมสรรพสามิตรับรอง ทำการตรวจวิเคราะห์คุณภาพก่อนออกจำหน่าย ทำให้สหกรณ์กว่า ๙๐% เลิกทำการผลิตสุรา รวมถึงปัจจัยการณรงก์ไม่ดื่มสุราในงานต่าง ๆ รวมด้วย จึงทำให้ไม่มีการผลิตในรูปของสหกรณ์มากเท่าใดนัก

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ชี้แจงการดำเนินงานและวางมาตรการเพื่อป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน นักศึกษา โดยมอบนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดทั้ง ๔๑๖ แห่งทั่วประเทศ หาแนวทางป้องกันตลอดจนสอดส่องดูแลเด็กและเยาวชนไม่ให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา และขอความร่วมมือร้านค้าในบริเวณสถานศึกษาให้งดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่นักศึกษา พร้อมทั้งประสานงานกับตำรวจเพื่อกวาดล้างและดำเนินคดีกับร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใกล้สถานศึกษา และมีมาตรการป้องกันโดยการจัดกิจกรรมการต่อต้าน รมรงค์ และประชาสัมพันธ์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ให้ความสำคัญกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยทำความเข้าใจกับสถานศึกษาและงดขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกชนิดในสถานศึกษา นอกจากนี้บุคลากรทางการศึกษาก็ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติอย่างเคร่งครัดเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในสถานศึกษาและถ้าฝ่าฝืนจะมีบทลงโทษทางวินัย

สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ให้ความสำคัญต่อการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งตามยุทธศาสตร์การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่นำเสนอต่อที่ประชุมโดยศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) ได้เน้นไปที่จุดตรวจสุขภาพสุรากลั่นชุมชน แต่อีกยุทธศาสตร์หนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรมสรรพสามิต คือ การควบคุมการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น การออกใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งพบว่าใบอนุญาตจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีราคาที่สูง ทำให้เยาวชนเข้าถึงแหล่งจำหน่ายได้ง่าย คณะกรรมการฯ ได้นำส่งข้อมูลไปให้กรมสรรพสามิตได้พิจารณาการเพิ่มค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจำหน่ายให้มีอัตราสูงขึ้น

จากการวิเคราะห์สาเหตุของอัตราการดื่มของวัยรุ่นไทย สรุปได้ว่า มีสาเหตุ ๔ ประการ คือ

๑. การเข้าถึงทางกายภาพง่ายมาก โดยเด็กไทยสามารถเข้าถึงและซื้อสุราได้ภายในระยะเวลาไม่ถึง ๓ นาที แสดงให้เห็นถึงความหนาแน่นของร้านค้าจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๒. การควบคุมผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังไม่มีมาตรการตรวจว่าผู้ซื้ออายุถึงเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

๓. สถานที่ประกาศตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ทั้งสถานที่เวลาห้ามดื่ม ห้ามขาย ซึ่งหลายสถานที่ละเลย ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

๔. การโฆษณาของผู้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ประเด็นการพิจารณา : แนวทางการจัดทำร่างกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไข การพิจารณาอนุญาตตั้งโรงงานสุรากลั่นชุมชน

กรมสรรพสามิต

ผู้ที่ขออนุญาตผลิตสุรากลั่นชุมชนนั้น ต้องใช้แรงงานผลิตน้อยกว่า ๗ คน และใช้เครื่องจักรต่ำกว่า ๕ แรงม้า ซึ่งโดยข้อเท็จจริงเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ในเวลาต่อมาบางโรงงานมีการขยายโรงงาน ทำให้ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขที่ขออนุญาตผลิตสุรากลั่นชุมชน ดังนั้น กรมสรรพากรจึงหารือกับกรมโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อปรับปรุงกฎกระทรวงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการพิจารณาและอนุญาตโรงงานสุรา โดยเพิ่มจากเดิมอีกหนึ่งระดับคือ โรงงานที่มีแรงงานผลิตไม่เกิน ๒๐ คน และใช้เครื่องจักรขนาดไม่เกิน ๒๐ แรงม้า เพื่อสามารถกำกับดูแลโรงงานสุรากลั่นชุมชนที่อยู่นอกเหนือหลักเกณฑ์ให้ได้มากขึ้น

มาตรการในการกำกับดูแลคุณภาพการผลิตมี ๒ มาตรการ คือ ก่อนออกจำหน่าย จะมีการสุ่มตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างสุรา หากได้มาตรฐานจะได้รับอนุญาตให้จำหน่ายได้และเสียภาษีโดยการปิดแสตมป์ที่ภาชนะบรรจุ และเมื่อออกจำหน่ายแล้ว จะมีการสุ่มตรวจวิเคราะห์ตัวอย่างสุรา ๒ แหล่ง คือ สุ่มเก็บตัวอย่างจากโรงงานและสุ่มเก็บตัวอย่างจากตลาด หากผลการตรวจวิเคราะห์ไม่ได้มาตรฐาน โรงงานต้องเก็บสุราออกจากตลาดให้หมด โดยต้องออกค่าใช้จ่ายเอง และหากตรวจพบว่าไม่ได้มาตรฐานในครั้งหลังซ้ำอีก โรงงานอาจถูกสั่งพักใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามแต่กรณี

กรมโรงงานอุตสาหกรรม

โรงงานสุราที่อยู่ภายใต้อำนาจการกำกับดูแลของกรมโรงงานอุตสาหกรรมนั้น ประกอบด้วย คุณสมบัติพื้นฐาน ดังนี้

- ๑) โรงงานต้องมีพื้นที่อย่างน้อย ๒๐๐ ไร่
- ๒) การผลิตสุราต้องมีปริมาณ ๓๐,๐๐๐ ลิตรขึ้นไปต่อวัน

นอกจากนี้ กรมโรงงานอุตสาหกรรมจะมีการพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่น เช่น สมควรที่จะอนุญาตให้ตั้งโรงงานผลิตสุราหรือไม่ ออกรับฟังความคิดเห็นของคนในชุมชน วิเคราะห์ถึงกระบวนการผลิตของโรงงานตรวจสอบรายงานเกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เป็นต้น

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการ

๑. ขอความร่วมมือให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หามาตรการในการช่วยลดปริมาณการดื่มในเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเป็นการแก้ปัญหาจากต้นทาง
๒. กรมสรรพสามิตเป็นหน่วยงานหลักที่ควรต้องดำเนินการด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับสุรามากกว่าการจัดเก็บภาษี และควรมีภาคีเครือข่ายร่วมดำเนินการ
๓. การกำหนดพื้นที่จำหน่ายสุรา ควรมีการพิจารณาจัดโซนนิ่งมากกว่าการกำหนดระยะต่อเนื่อง
๔. ควรมีการรณรงค์ การให้ความรู้ และการควบคุมการดื่มสุราควรเริ่มต้นดำเนินการตั้งแต่เยาว์วัยมากกว่าช่วงอายุอื่น เพื่อให้ประชาชนรู้จักการรักตัวเอง รู้จักกาลเทศะและความเหมาะสม
๕. กรณีเรื่องเหล้าปิ่นมีปัญหาข้อกฎหมายที่ขัดกับพระราชบัญญัติสุราของกระทรวงการคลัง ทำให้ไม่สามารถควบคุมการผลิต การจำหน่ายเหล้าปิ่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.๒๕๕๑ ได้ นั้น กระทรวงการคลังควรพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติสุราเพื่อแก้ไขปัญหาลเหล้าปิ่น
๖. คณะกรรมการธิการมีความห่วงใยในเรื่องการตรวจสอบคุณภาพสุราชุมชน กรมสรรพสามิตควรคิดค้นกระบวนการตรวจสอบคุณภาพสุราชุมชน

๗. ขอให้มีการประชาสัมพันธ์ในสื่อสาธารณะแสดงให้เห็นถึงจำนวนผู้ติดสุราเรื้อรังที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและแสดงพิษภัยของการดื่มสุราที่มีผลอันตรายต่อสุขภาพและชีวิต

ในการนี้คณะกรรมการได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑. จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ ๖ จังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยความร่วมมือของภาคีเครือข่ายองค์กรงดเหล้า สสส. คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และฝ่ายวิชาการศูนย์วิจัยปัญหาสุรา ณ จังหวัดพะเยาในระหว่างวันศุกร์ที่ ๒๘ ถึง วันเสาร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๖

๒. จัดเสวนา เรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชน” ณ ห้องกมลทิพย์ ชั้น ๒ โรงแรมเดอะสุโกศล กรุงเทพมหานคร วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖

๓. จัดเสวนา เรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับผู้นำชุมชน” ณ ห้องประชุมวิทยาลัยเทคนิคพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันเสาร์ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๖

๔. จัดสัมมนา เรื่อง “การแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน” ณ หอประชุมอาคารอเนกประสงค์บ้านดอกบัว อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันจันทร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

๕. จัดสัมมนา เรื่อง “การใช้ธรรมะแก้ปัญหาวิกฤติสุราชุมชน” ณ ศาลาอเนกประสงค์วัดอนาลโยทิพยาราม อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา วันจันทร์ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

๖. พิจารณาศึกษาการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานภายในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ที่ประชุมได้พิจารณาศึกษาการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานภายในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

การพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการภายในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กระทรวงเห็นควรให้มีการปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการภายในเพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน โดยมีการแบ่งภารกิจของแต่ละหน่วยงานตามกลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบเป็น ๗ หน่วยงาน ดังนี้

๑. สำนักงานรัฐมนตรี
๒. สำนักงานปลัดกระทรวง
๓. กรมประชาสงเคราะห์
๔. กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
๕. กรมกิจการเด็กและเยาวชน
๖. กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ
๗. กรมกิจการผู้สูงอายุ

การปรับปรุงโครงสร้างดังกล่าวเป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองของคณะกรรมการประสานงานพรรคร่วมรัฐบาล

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑. ในการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานราชการภายในกระทรวง ควรให้มีการรวมอำนาจหน้าที่ของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งในภูมิภาคเข้ากับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

๒. ควรให้สำนักป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ เป็นหน่วยงานในสำนักงานปลัดกระทรวง แทนกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว เพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติป้องกันและ

ปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่กำหนดให้ปลัดกระทรวงทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ทั้งนี้ คณะกรรมการธิการได้ทำหนังสือเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อทราบและพิจารณาด้วยแล้ว

๗. พิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในการบวชภิกษุณีในประเทศไทย โดยเชิญ ดร.สุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล ผู้ประสานงานเครือข่ายผู้หญิงพลิกโฌม เข้าร่วมชี้แจง ซึ่งสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

การบวชภิกษุณีสายเถรวาทในประเทศไทย จะต้องเป็นการบวชโดยสงฆ์ทั้ง ๒ ฝ่าย กล่าวคือ บวชโดยภิกษุและภิกษุณี ต้องบริสุทธฺ์ในสงฆ์ ๒ ฝ่าย บริสุทธฺ์ หมายความว่า แสดงอันตรายิกธรรมแล้วกับภิกษุณีสงฆ์ แล้วจึงมาบวชในภิกษุสงฆ์ แต่อุปสรรคที่สำคัญคือ พระภิกษุและคนยังไม่ยอมรับเรื่องภิกษุณีในประเทศไทย ยังติดอยู่ในเงื่อนไขคำสั่งสมเด็จพระสังฆราช “ห้ามไม่ให้พระเถรทุกรูปบวชหญิงเป็นภิกษุณี เป็นสิกขมานา และเป็นสามเณรี” ประกาศตั้งแต่วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๓๑ ประกอบกับคำวินิจฉัยของมหาเถรสมาคมในการประชุมครั้งที่ ๒๘/๒๕๒๗ และครั้งที่ ๑๘/๒๕๓๐ “ห้ามภิกษุสงฆ์ทำพิธีอุปสมบทในสตรีเป็นภิกษุณี” และพระวรธรรมคตสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๔ “ห้ามบวชให้แก่สตรีเพื่อเป็นภิกษุณี” โดยข้อความดังกล่าวห้ามมิให้ภิกษุสามเณรบวชให้แก่ภิกษุณีเท่านั้น แต่มิได้ห้ามสตรีไทยออกบวชเป็นภิกษุณี หากสตรีใดมีศรัทธาแรงกล้าประสงค์จะอุปสมบทก็ควรแสวงหาคณะสงฆ์อื่นที่มีความพร้อมในการบวชให้ เช่น คณะสงฆ์ศรีลังกา การรับรองสถานภาพทางกฎหมายในฐานะ “นักบวช” ของภิกษุณีไทยเป็นการรับรองสิทธิตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ มิใช่เป็นการรับรองโดยคณะสงฆ์ไทย จึงมิได้เป็นการก้าวล่วงหรือผิดพระบัญชาแต่อย่างใด ภิกษุณีสงฆ์เป็น “สิทธิและเสรีภาพ” ของพลเมืองที่รัฐธรรมนูญกำหนด การให้ความคุ้มครองสิทธิในการนับถือศาสนาของบุคคล

ในการนี้ ที่ประชุมได้มีการแสดงความคิดเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องละเอียดอ่อนต้องค่อย ๆ ประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจ ในฐานะที่รัฐสภาเป็นองค์กรนิติบัญญัติควรมุ่งประเด็นการคุ้มครองสิทธิ โดยทั้งนี้ ประธานคณะกรรมการกิจการเด็กฯ ได้มีหนังสือถึงประธานชมรมรัฐสภาสตรีไทยที่ประกอบด้วยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นสตรีในองค์กรนิติบัญญัติ เพื่อให้พิจารณาดำเนินการผลักดันสถานภาพของภิกษุณีให้เกิดผลในทางกฎหมายต่อไป

เรื่องที่คณะกรรมการทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับสตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

พิจารณาศึกษาแผนการดำเนินงาน รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของสำนักงานธรรมาภิบาล
สำนักงานสถานธรรมาภิบาลกรุงเทพมหานคร และโรงรับจำนำ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วมประชุม
ผลการประชุมสรุปได้ ดังนี้

สำนักงานธรรมาภิบาล เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวง
การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เดิมเป็นโรงรับจำนำของรัฐ จัดตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อ ปี พ.ศ.๒๔๙๘ ต่อมา
ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้พัฒนาหน่วยงานนี้เป็นรัฐวิสาหกิจ สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย โดยใช้
ชื่อว่า “สำนักงานธรรมาภิบาล” ปัจจุบันสำนักงานธรรมาภิบาลได้โอนไปสังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อปี ๒๕๔๕ ซึ่งสถานธรรมาภิบาลมีรวมทั้งหมด ๓๔ แห่ง
ตั้งอยู่ในเขตต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒๙ แห่ง ปริมาณพล จำนวน ๔ แห่ง และส่วนภูมิภาค จำนวน ๑ แห่ง
วัตถุประสงค์การจัดตั้งสำนักงานธรรมาภิบาล เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย และผู้ที่ประสบปัญหา
เฉพาะหน้าขาดแคลนเงินใช้ในการดำรงชีพและการประกอบอาชีพ โดยนำทรัพย์สินมาจำนำเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ
และเพื่อเป็นการตรึงระดับอัตราดอกเบี้ยรับจำนำ มิให้โรงรับจำนำเอกชนเก็บอัตราดอกเบี้ยเกินอัตราที่กฎหมาย
กำหนด

ส่วนสำนักงานธรรมาภิบาลเป็นโรงรับจำนำของรัฐ มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจเช่นเดียวกับสำนักงานธรรมาภิบาล
โดยโอนจากกรมการปกครองมาขึ้นกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ปัจจุบันมี
สถานธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ จำนวนรวมทั้งสิ้น ๒๑๓ แห่ง

การดำเนินงานของสถานธรรมาภิบาลทุกประเภท ได้แก่ สถานธรรมาภิบาล สถานธรรมาภิบาลและ
โรงรับจำนำ (เอกชน) จะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งถือได้ว่าการใช้มาเป็นระยะเวลานาน
โดยยังไม่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ธุรกิจโรงรับจำนำสามารถประกอบธุรกิจให้ทันต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม
ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การดำเนินงานมีปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัดหลายด้าน

การตั้งโรงรับจำนำหรือขยายโรงรับจำนำ เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมโรงรับจำนำ
ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมอัยการ อธิบดีกรมการ
ปกครอง อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ซึ่งการเสนอความเห็นหรือกำหนดจำนวนโรงรับจำนำขึ้นอยู่กับ
คณะกรรมการชุดดังกล่าว

ด้านการให้บริการได้ปฏิบัติตามกฎหมายกำหนด อาทิ การรับจำนำจะใช้บัตรประจำตัวประชาชน
หรือบัตรที่ทางราชการออกให้ ระยะเวลาการรับจำนำ หากเกิน ๔ เดือนโรงรับจำนำจะปิดประกาศแจ้งไว้ ถ้าไม่มา
ไถ่ถอนคืนภายใน ๓๐ วัน ทรัพย์สินนั้นจะตกเป็นของโรงรับจำนำ ทรัพย์สินหลุดจำนำมีประมาณ ๑ - ๒% ของ
ทรัพย์สินคงเหลือ ส่วนการจำหน่ายทรัพย์สินหลุดจำนำจะใช้ลักษณะของการประมูลทรัพย์สิน

สำนักงานสถานธรรมาภิบาลกรุงเทพมหานคร (สธก.) จัดตั้งโดยได้รับนโยบายจากกระทรวงมหาดไทย
วัตถุประสงค์เพื่อสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อยให้สามารถแก้ปัญหาทางการเงินในระยะสั้นได้โดยไม่ต้องเสียดอกเบี้ย
ในอัตราสูง ดังนั้นการกำหนดอัตราดอกเบี้ยของ สธก.จึงต่ำกว่ากฎหมายกำหนดเพราะเป็นการกำหนดไว้เพียงเพื่อ
พียงฐานะตัวเองมิให้ประสบกับภาวะขาดทุนเท่านั้น

สถานธรรมาภิบาลในกรุงเทพมหานครมีทั้งหมด ๒๐ สาขา และเพิ่งเปิดสถานธรรมาภิบาลทุ่งครุกรุงเทพฯ
เป็นสาขาที่ ๒๑

อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๗ แม้จะมีสถานธรรมาภิบาลในกรุงเทพมหานครทั้งหมด ๒๑ สาขา
และได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยต่ำ อีกทั้งมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานกิจการและแบกรับภาระดอกเบี้ยเงินกู้
สถานธรรมาภิบาลกรุงเทพยังมีกำไรกว่า ๓๐๐ ล้านบาท ซึ่งต้องตัดเงินเป็นเงินอุดหนุนกรุงเทพมหานครอีก ๓๐%

เป็นเงิน ๑๐๐ ล้านบาท ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าการดำเนินธุรกิจโรงรับจำนำนอกจากจะช่วยเหลือประชาชนแล้วยังช่วยให้รัฐมีรายได้อีกด้วย

จากวัตถุประสงค์การตั้งโรงรับจำนำของรัฐเพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยหรือผู้มีความเดือดร้อนเฉพาะหน้า โดยนำทรัพย์สินมาจำนำเสียดอกเบี้ยในอัตราต่ำ ที่ประชุมเห็นว่า เป็นกิจการที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชนที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับการเงินเพื่อยังชีพของครอบครัวได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นการช่วยเหลือประชาชนที่ยากจนจะได้ไม่ต้องไปกู้ยืมเงินจากเอกชนซึ่งจะต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูงและสามารถป้องกันปัญหาหนี้นอกระบบได้อีกด้วย แต่จำนวนของสถานธนาณุเคราะห์ สถานธนาณูปาลที่มีอยู่น้อยมาก ไม่สามารถช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยได้อย่างทั่วถึง กฎหมายที่ใช้อยู่ล้าสมัย และไม่เอื้อต่อสถานการณ์และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

คณะกรรมการธิการได้มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการพิจารณาดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ๒ หน่วยงาน คือ กระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังนี้

๑. ควรมีการพิจารณาปรับปรุงพระราชบัญญัติโรงรับจำนำ พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนที่มีมากขึ้น

๒. ควรเพิ่มจำนวนสถานธนาณุเคราะห์และสถานธนาณูปาล โดยการออกใบอนุญาตที่คำนึงถึงศักยภาพของหน่วยงานในการดำเนินการ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงสถานธนาณุเคราะห์และสถานธนาณูปาลมากที่สุด

๓. ควรตรวจโรงรับจำนำของภาคเอกชนอย่างเคร่งครัด รวมถึงเปิดศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ เพื่อช่วยเหลือประชาชนไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ

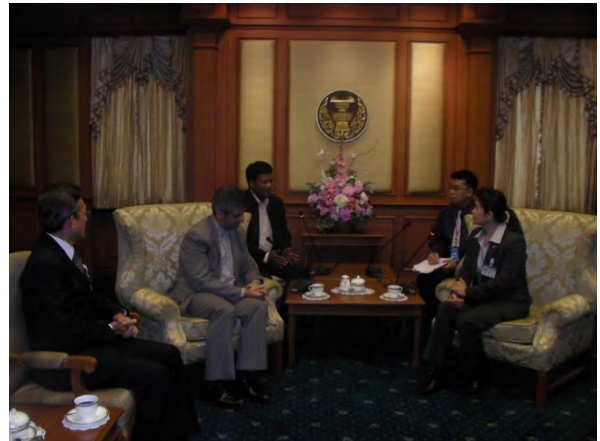
ทั้งนี้ คณะกรรมการธิการได้ทำหนังสือแจ้งข้อเสนอแนะดังกล่าวไปยังไปยังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ด้วยแล้ว

การรับรองแขกต่างประเทศ

๑. Mr. Hossein Kamalian เอกอัครราชทูตวิสามัญผู้มียอำนาจเต็มแห่งสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน (Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Islamic Republic of Iran) ประจำประเทศไทย เข้าเยี่ยมคารวะ นางสาวอรุณี ชำนาญยา ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๔.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องรับรอง ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๑

มีประเด็นข้อหารือ ดังนี้

Mr. Hossein กล่าวว่า ประเทศอิหร่านได้ให้ความสำคัญกับผู้หญิงเป็นอย่างมาก ในมหาวิทยาลัย ๖๕% เป็นผู้หญิงและเรียนเก่งมักจะทำคะแนนได้ดีกว่า เพราะผู้หญิงขยันกว่าผู้ชาย การทำงานในอิหร่านผู้หญิงจะประสบความสำเร็จมากกว่าผู้ชาย ได้เงินเดือนที่เหมาะสมกว่า ผู้หญิงอิหร่านมีบทบาททั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง คำพูดของผู้หญิงจะมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ ซึ่งผู้ชายส่วนใหญ่จะให้ความไว้วางใจ ในรัฐสภา วุฒิสมาชิกส่วนมากจะเป็นผู้หญิง หลักการของประเทศอิหร่านจะให้สตรีเข้ามามีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเทศ อาจกล่าวได้ว่าเจ้าของประเทศอิหร่านเป็นผู้หญิง ทั้งนี้ อิหร่านมีกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองผู้หญิงด้วยและนอกจากหน้าที่การทำงานแล้วผู้หญิงยังต้องดูแลครอบครัวและลูก ๆ ในขณะเดียวกัน

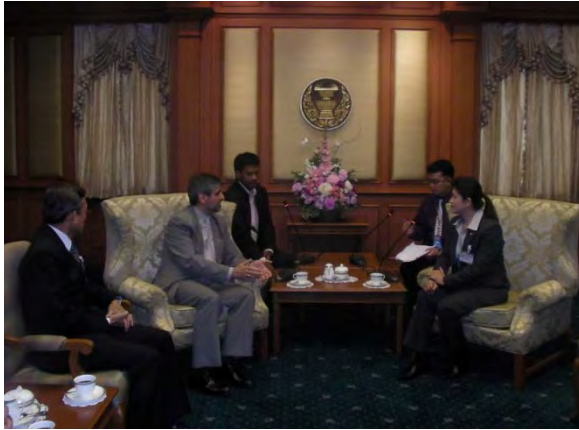
เรื่องเด็กและเยาวชน อิหร่านให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างยิ่ง รัฐบาลให้ทุนการศึกษาจนถึงมัธยมศึกษา จำนวนประชากรทั้งประเทศ ๗๐ ล้านคน มีผู้หญิงหนังสือเพียง ๓% (เป็นกลุ่มของคนชรายุคเก่าที่ไม่ได้เรียนหนังสือ) ปัจจุบันเยาวชนซึ่งมีจำนวน ๒๓% ของประชากรทั้งประเทศเป็นผู้มีความรู้แทบทั้งสิ้น รัฐบาลได้ให้ความสนใจใส่ดูแลด้านสุขภาพและการศึกษาแก่เยาวชนเหล่านี้อย่างดี เพราะเยาวชนคือความหวังและเป็นผลตอบแทนที่มีคุณค่าของชาติที่จะสร้างความรุ่งเรือง ความมั่นคงอย่างยั่งยืนให้กับประเทศชาติในอนาคต กระทรวงที่ดูแลเรื่องสุขภาพ ศิลปะ วัฒนธรรมของเด็กและเยาวชนของอิหร่านคือกระทรวงกีฬาและเยาวชน

ต่อคำถามถึงประเด็นปัญหาเรื่องของเยาวชนปัจจุบันจะแก้ไขอย่างไรนั้น Mr. Hossein ให้ความเห็นว่า ในด้านตัวเด็กนั้นไม่ใช่ปัญหา เด็กนั้นคือโอกาสที่เต็มไปด้วยพลังงานและความหวังของอนาคต เราจะทำอย่างไรที่จะออกแบบในการสร้างอนาคตให้เด็ก ปัญหาเยาวชนแม้เป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนแต่ประเด็นก็มีความเรียบง่ายในตัวเอง รัฐบาลอิหร่านพยายามให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาและออกกำลังกาย พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศให้เด็กได้มีโอกาสเข้าทำงานหรือมีกิจกรรมในสังคมโดยต้องสร้างกิจกรรมหลาย ๆ อย่างซึ่งอาจต้องมีการลงทุนสนับสนุนภารกิจ อีกประการหนึ่งคือทำอย่างไรให้เด็กยอมรับวัฒนธรรมและปฏิบัติตามวัฒนธรรมดั้งเดิม ประเด็นเรื่องของเยาวชนนี้หากมีคำถามว่าคุณต้องการอะไรจากเด็ก ตนสามารถตอบได้ทันทีว่าต้องการให้เด็กมี ๑. การศึกษา ๒. ประพฤติดี และ ๓. ออกกำลังกาย (เล่นกีฬา ทำให้ร่างกายแข็งแรง) ประเทศอิหร่านนั้นครอบครัวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ หลักการเรื่องครอบครัวคือ พ่อแม่ที่ดีสามารถสร้างอนาคตที่ดีให้กับลูกและประเทศชาติ

ด้านผู้สูงอายุ ประเทศอิหร่านได้ให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุเป็นอย่างยิ่ง ผู้สูงอายุหรือคนชราจะได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ซึ่งการดูแลเป็นค่าใช้จ่ายที่รัฐพอสมควร วัฒนธรรมของอิหร่านจะให้เกียรติผู้สูงอายุมาก

อีกทั้งในเวทีสหประชาชาติประเทศอิหร่านก็จะกล่าวถึงผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ และจากการประชุมเรื่องผู้สูงอายุที่รัฐสภา ที่ประชุมได้มีมติโดยกระจายให้กลุ่มต่าง ๆ ร่วมกันดูแลรับผิดชอบคนชรา

ภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นภารกิจสำคัญอีกประการหนึ่งที่รัฐต้องดูแล รัฐบาลได้พยายามที่จะรวบรวมให้ชาวอิหร่านทุกคนเสมือนมาอยู่บ้านหลังเดียวกัน มีการสื่อสารร่วมมือร่วมใจกัน เมื่อเกิดภัยพิบัตินอกจากรัฐบาลจะให้ความช่วยเหลือแล้ว ชาวบ้านยังสามารถให้ความช่วยเหลือและดูแลซึ่งกันและกันได้ อย่างไรก็ตาม ประเทศ

ในเอเชียส่วนใหญ่ศิลปวัฒนธรรมจะใกล้เคียงกัน ประสบการณ์ของประเทศหนึ่งก็สามารถนำมาเป็นประสบการณ์ของอีกประเทศหนึ่งได้ ปัญหาต่าง ๆ ทางสังคมและแนวทางการแก้ไขอาจจะเทียบเคียงหรือหารื้อในกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านได้ การได้มีโอกาสและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการได้มีโอกาสเข้าหารือแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับประธานคณะกรรมการกิจการเด็กฯ ในครั้งนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเราจะได้มีโอกาสหารือหรือทำ MOU (Memorandum of Understanding)

ร่วมกันในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จในทุกด้านในอนาคต และจะรู้สึกเป็นเกียรติมากหากคณะกรรมการธิการจะไปเยือนประเทศอิหร่าน

นางสาวอรุณี ชำนาญยา กล่าวว่า ประเทศไทยกำลังขับเคลื่อนบทบาทผู้หญิงครั้งใหญ่โดยมี “กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี” ให้ผู้หญิงมีบทบาททางสังคมและการเมืองมากขึ้น ซึ่งก็ได้ผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง ขณะเดียวกันก็ได้ขับเคลื่อนทางด้านกฎหมายด้วย เช่น ผลักดันร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมทางเพศ เดิมวัฒนธรรมไทยผู้หญิงเป็นช้างเท้าหลัง แต่ปัจจุบันก็ได้รับการยอมรับจากผู้ชาย ขณะนี้เรามีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้หญิง ในเวลาเดียวกันผู้หญิงก็เป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญของครอบครัวด้วย

ด้านการศึกษาของเด็กยังมีปัญหาเพราะการโอนให้เป็นภาระของอบต. (องค์การบริหารส่วนตำบล) ทำให้ความเท่าเทียมทางการศึกษาของเด็กชนบทค่อนข้างต่ำกว่าเด็กในเมือง ปัญหาของเด็กต่อสังคมมาจากครอบครัวด้วย ครอบครัวจะต้องดูแลเบื้องต้นก่อนส่งให้โรงเรียน ต่อมาคือเรื่องสื่อที่มีผลต่อเด็ก เรื่องวัฒนธรรมที่เข้ามาก็เป็นปัญหาที่เราต้องรณรงค์ต่อไป ส่วนผู้สูงอายุรัฐบาลให้การดูแลเรื่องสวัสดิการ รวมทั้งการจัดหาบ้านพักคนชรา ในภาพรวมยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะยังมีผู้ด้อยโอกาสที่ยังเข้าไม่ถึง ปัญหาใหญ่ของผู้สูงอายุคือขาดคนดูแล ประธานคณะกรรมการธิการกล่าวต่อว่าในหลาย ๆ อย่างประเทศไทยอาจจะยังด้อยกว่าประเทศอิหร่าน สำหรับข้อมูลที่ได้รับเป็นประโยชน์ที่จะนำไปพิจารณาในคณะกรรมการธิการ โดยเฉพาะเรื่องบทบาทผู้หญิงอิหร่านในการทำงานและการเป็นผู้นำน่าสนใจมาก จากนั้นได้กล่าวขอบคุณท่านเอกอัครราชทูตในโอกาสที่มาเยือนและให้คำแนะนำ

๒. คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ร่วมกับ คณะกรรมการการสวัสดิการสังคม สมาคมผู้แทนราษฎร และชมรมสมาชิกรัฐสภาสตรีไทย ให้การต้อนรับ พันโทหญิง ลัดดา แทมมี ดักเวิร์ธ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา วันศุกร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ณ ห้องราชดำเนิน โรงแรมรอยัลปริ้นเซส หลานหลวง กรุงเทพมหานคร โดยคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการเป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารกลางวันในลักษณะ Working Lunch

ประวัติพันโทหญิง ลัดดา แทมมี ดักเวิร์ธ (Ladda Tammy Duckworth, เกิด พ.ศ. ๒๕๑๑) ผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงกิจการทหารผ่านศึกของประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นทหารผ่านศึกหญิง ลูกครึ่งไทย – สหรัฐผู้สูญเสียทั้งสองข้างในสงครามอิรัก และเป็นผู้สมัคร ส.ส. จากพรรคเดโมแครต คว่ำชัยชนะในเขต ๘ รัฐอิลลินอยส์ สร้างประวัติศาสตร์เป็นส.ส.หญิงเชื้อสายเอเชียคนแรก ที่ได้รับการเลือกตั้ง

ในระหว่างการรับประทานอาหารกลางวันได้มีการสนทนาไปด้วย (Working Lunch) โดยมีการตั้งคำถามและตอบดังต่อไปนี้

สมาชิกรัฐสภาสตรีไทย การทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยมีความคล้ายคลึงกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประเทศไทยหรือไม่

พันโทหญิง ลัดดา ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรของสหรัฐอเมริกาย่อมมีโอกาสที่ฝ่ายค้านและฝ่ายรัฐบาลมีความคิดเห็นในบางประเด็นที่ไม่ตรงกัน แต่ในการทำงานของผู้แทนอย่างเราพึงระลึกไว้เสมอว่า การที่ผู้แทนทุกคนมาทำงาน ณ จุดนี้ เนื่องจากความรักในประเทศของตน ดังนั้น เราจึงต้องร่วมมือกันทำงานเพื่อประเทศชาติ อีกทั้ง ประชาชนที่เลือกผู้แทนเข้ามานั้น ย่อมหวังให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ตนลงคะแนนเสียงเลือกเข้ามานั้นสามารถทำงานร่วมกับสมาชิกฯ คนอื่นได้ หากสมาชิกฯ คนใดไม่ยอมให้ความร่วมมือในการทำงานกับสมาชิกฯ คนอื่นหรือไม่รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น ประชาชนจะไม่เลือกสมาชิกฯ คนนั้นเข้ามาอีก

สมาชิกรัฐสภาสตรีไทย ได้ทราบว่าท่าน ส.ส.แทมมีฯ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงกิจการทหารผ่านศึก ท่านมีบทบาทอย่างไรบ้างในการทำงานด้านนี้ และสภาพร่างกายมีอุปสรรคต่อการทำงานหรือไม่ และชาวอเมริกันมีทัศนคติอย่างไรต่อตัวท่าน

พันโทหญิง ลัดดา ความพิการของตงเกิดจากการเป็นทหารผ่านศึกหญิง โดยสูญเสียขาทั้งสองข้าง และแขนขาพิการในสงครามอิรัก จึงได้รับการยอมรับจากประชาชนที่เลือกตนเข้ามา จะค่อนข้างลำบากช่วงที่หาเสียงเลือกตั้ง เนื่องจากสภาพร่างกายไม่ค่อยเอื้ออำนวยนัก แต่สหรัฐอเมริกามีกฎหมายสำหรับคนพิการที่กำหนดให้ทุกตึกที่สร้างใหม่ต้องมีทางลาดให้แก่ผู้ที่นั่งรถเข็นขึ้นได้ และต้องสนับสนุนโอกาสให้ผู้พิการทำทุกสิ่งทุกอย่างได้เช่นเดียวกับคนทั่วไปได้

ทั้งนี้ การหาเสียงของสหรัฐอเมริกานั้น ใช้เวลาประมาณ ๑๘ เดือน โดยจะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้วาระละ ๒ ปีเท่านั้น ฉะนั้น เมื่อเข้าทำงานได้ประมาณ ๖ เดือน ก็ต้องเริ่มหาเสียงกันอีกแล้ว โดยคู่แข่งที่ต้องการสมัครรับเลือกตั้งในคราวต่อไปจะเริ่มเสนอชื่อ และจะแข่งขันกันว่าใครจะได้ลงสมัครในนามของพรรคเดโมแครต (Democratic Party) หรือพรรครีพับลิกัน (Republican Party)

สมาชิกรัฐสภาสตรีไทย การเป็นลูกครึ่งเอเชียมีผลต่อการยอมรับของประชาชนอเมริกันหรือไม่

พันโทหญิง ลัดดา มีผลบ้าง เนื่องจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาทอนี้มีการกล่าวถึงประเด็นของ Legal Immigration Reform หรือกฎหมายอิมมิเกรชั่น ที่กล่าวถึงการให้การรับรองสถานะคนต่างชาติดีอาศัยและทำงานอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา ฉะนั้น การที่แทมมีเป็นลูกครึ่งเอเชียจึงทำให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้ทั้งในฐานะคนชาติอเมริกันและในฐานะที่เป็นลูกครึ่งเอเชีย ซึ่งคนส่วนใหญ่ก็พร้อมที่จะรับฟัง

สมาชิกรัฐสภาสตรีไทย สัดส่วนของนักการเมืองหญิงในประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกา คือ ร้อยละ ๒๐ แต่ประเทศไทยในขณะนี้ นักการเมืองหญิงมีไม่ถึงร้อยละ ๒๐ รัฐบาลได้มีกองทุนหรือหน่วยงานใดที่ให้การส่งเสริมบทบาทสตรีในทางการเมืองหรือไม่

พันโทหญิง ลัดดาฯ รัฐบาลไม่สามารถให้การสนับสนุนทางการเมืองหรือช่วยผู้สมัครคนใดหาเสียงได้ แต่มีองค์การไม่แสวงหาผลกำไร (Non-Profit Organization) เป็นผู้คัดเลือกสตรีทั่วประเทศเพื่อลงสมัครรับเลือกตั้ง ในรัฐอิลลินอยด์จะมีองค์กร IWIL (Illinois Women's Institute for Leadership) ส่วนองค์กรที่ดูแลภาพรวมทั้งประเทศ คือ EMILY's List โดยที่องค์กรเหล่านี้จะทำการคัดเลือกสตรีที่มีความสามารถ พามาสอนการหาเสียง การจัดตั้งรายการ การจ้างแรงงานคนมาช่วยทำงาน ทั้งยังสอนการบริหารจัดการเงินทุนและให้ความรู้ทางการเมืองด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ ยังให้การสนับสนุนด้านเงินทุนในการหาเสียงครั้งแรก

นอกจากนี้ ได้มีโอกาสไปเยี่ยมทหารของกองทัพสหรัฐอเมริกาที่ประจำอยู่ในประเทศอัฟกานิสถาน โดยมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหญิงของอัฟกานิสถานไปด้วย ได้มีโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และได้ทราบว่าถึงแม้ประเทศของเข่าจะได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกา แต่เงินดังกล่าวถูกนำไปใช้ในด้านอื่น ๆ ไม่ได้ถูกนำมาใช้ในการส่งเสริมสตรี ดังนั้น เมื่อกลับไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาจึงมีการปรึกษากันว่าควรต้องมีกฎหมายฉบับหนึ่งให้การสนับสนุนเงินแก่อัฟกานิสถานจำนวนหนึ่ง เพื่อใช้ในการส่งเสริมสิทธิและความสามารถแก่สตรีโดยเฉพาะ

สมาชิกรัฐสภาสตรีไทย ชมรมสมาชิกรัฐสภาสตรีไทย เป็นชมรมที่รวบรวมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นสตรีเข้าด้วยกัน โดยมีนางปวีณา หงสกุล เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งขึ้น จึงอยากเสนอให้ประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกามีเครือข่ายในรูปแบบของ Network Friendship Group เพื่อเป็นจุดเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสภาไทยและรัฐสภาสหรัฐอเมริกาให้มีความใกล้ชิดกันยิ่งขึ้น และเป็นจุดประสานการทำงานร่วมกันในการส่งเสริมบทบาททางการเมืองของสตรีในภายภาคหน้า

พันโทหญิง ลัดดาฯ ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีเครือข่ายในการรวมตัวกันอย่างนี้มาก่อน เพราะการทำงานของวุฒิสมาชิกและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้ทำงานร่วมกัน แต่ในบางโอกาส วุฒิสมาชิกของรัฐนิวยอร์กได้จัดรายการช่วยผู้หญิงที่ลงสมัครรับเลือกตั้งในการหาเสียงและได้เชิญให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปร่วมรายการด้วย ดังนั้น หากจะจัดตั้งเครือข่ายของสองประเทศจะลองหาโอกาสเสนอต่อสภาองเกรสเพื่อพิจารณา ทั้งนี้ หากมีโอกาส

ได้กลับมาเยือนประเทศไทยอีกครั้ง หวังว่าจะได้เชิญเพื่อนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรท่านอื่นมาด้วย เพื่อจะได้มาประชุมหารือกัน

สมาชิกรัฐสภาสตรีไทย ประเทศไทยมีการจัดหลักสูตรการพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้งระดับสูง โดยสถาบันพัฒนาการเมืองและการเลือกตั้ง เพื่อเปิดโอกาสให้นักการเมือง ผู้บริหารของพรรคการเมือง นักวิชาการ ตลอดจนผู้บริหารระดับสูงของภาครัฐ ได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรเพื่อให้เข้าใจเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการปกป้องสิทธิและหน้าที่ของตนเอง ไม่ทราบว่าประเทศสหรัฐอเมริกามีการจัดหลักสูตรรูปแบบนี้หรือไม่

พันโทหญิง ลัดดา การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนจะขึ้นอยู่กับแต่ละรัฐว่าจะจัดหลักสูตรให้เป็นไปในแนวทางใด บางรัฐอาจมีหลักสูตรที่เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่บางรัฐอาจไม่มี

สมาชิกรัฐสภาสตรีไทย สืบเนื่องจากประเทศไทยได้ลงนามใน Commitment International Millennium Development Goal หรือ เป้าหมายแห่งศตวรรษ เพื่อต้องการเพิ่มสัดส่วนของนักการเมืองหญิงทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศให้มีจำนวนมากขึ้น ปัจจุบันประเทศไทยจึงพยายามผลักดันให้มีการเพิ่มสัดส่วนของนักการเมืองหญิงให้มีจำนวนมากขึ้น จากที่ตั้งเป้าไว้ที่ร้อยละ ๓๐ แต่ขณะนี้มันักการเมืองหญิงอยู่เพียงร้อยละ ๑๗ เท่านั้น

พันโทหญิง ลัดดา ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการผลักดันเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเช่นกัน แต่ครอบคลุมไปยังกลุ่มผู้พิการด้วย โดยมีเป้าหมายไว้ว่าในทุก ๆ แผนของรัฐบาลจะต้องมีผู้หญิงและผู้พิการในสัดส่วนที่กำหนดไว้

เมื่อได้เวลาพอสมควร คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ได้มอบของที่ระลึกและถ่ายภาพหมู่ร่วมกัน

คณะอนุกรรมการ
ในคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานตามนโยบายของคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ดังนั้น จึงได้มีการตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นตามภารกิจต่าง ๆ จำนวน ๓ คณะ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย
๒. คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย
๓. คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

คณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นมีหน้าที่ปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ และจะรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการทราบต่อไป

**สรุปผลการทำงาน
ของ
คณะอนุกรรมการด้านกฎหมาย**

คณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นางผุสดี ตามไท	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นางสาวปาริชาติ ชาสีเครือ	รองประธานคณะอนุกรรมการ
๓. นางมนพร เจริญศรี	โฆษกคณะอนุกรรมการ
๔. นางมุกดา พงษ์สมบัติ	อนุกรรมการ
๕. นางสาวศรียุดา ปาติมาพันธ์	อนุกรรมการ
๖. นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	อนุกรรมการ
๗. นางกรวิภา วิลลาส	อนุกรรมการ
๘. นางสาววัชรภรณ์ อารีย์วงศ์	อนุกรรมการ
๙. นางผกาดี สุพรรณจิตวนา	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวอารีวรรณ จตุทอง	อนุกรรมการ

หมายเหตุ นางผุสดี ตามไท ประธานคณะอนุกรรมการ ลาออกจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. ๒๕๕๖

ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. หม่อมหลวงปรียพรรณ ศรีธวัช

มีการประชุมทั้งหมด ๙ ครั้ง

เรื่องที่พิจารณาศึกษา

๑. พิจารณาศึกษาแนวทางการปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
๒. พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.
๓. ร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.
๔. ร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิต พ.ศ.
๕. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนส่งเสริมการพัฒนามาบทบาทและคุณภาพชีวิตสตรีแห่งชาติ พ.ศ.

สรุปสาระโดยสังเขปของเรื่องที่พิจารณา

๑. พิจารณาศึกษาแนวทางการปรับปรุงและแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ โดยมีรายการดังต่อไปนี้

๑.๑ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติความผิดเกี่ยวกับเพศและความผิดต่อเสรีภาพที่มีอายุเด็กเป็นองค์ประกอบ โดยที่สภาผู้แทนราษฎรมิได้รับหลักการในวาระที่หนึ่งแล้ว

- ๑.๒ ร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.
- ๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิต พ.ศ.
- ๑.๔ ร่างพระราชบัญญัติกองทุนส่งเสริมการพัฒนาบทบาทและคุณภาพชีวิตสตรี
- ๑.๕ ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์
- ๑.๖ ร่างพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในทางแพ่งเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิควบคุมดูแลเด็ก พ.ศ.
- ๑.๗ ร่างพระราชบัญญัติผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐
- ๑.๘ ร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓
- ๑.๙ กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ประเด็นการพิจารณา

๑) การแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ในประเด็นบทบัญญัติที่ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ ถ้าศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวอนุญาตให้ผู้กระทำความผิดฐานกระทำชำเราโดยผู้เสียหายยินยอมที่มีอายุไม่เกินสิบแปดปีสมรสกับผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กอายุกว่าสิบสามปีแต่ไม่เกินสิบห้าปี (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๗) โดยควรพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมใน ๒ เรื่อง คือ

- อายุของผู้กระทำความผิดที่ควรกำหนดให้เป็นบุคคลอายุไม่เกินยี่สิบปี เพื่อให้ผู้กระทำความผิดซึ่งเป็นบุคคลที่มีอายุสิบแปดปีจนถึงอายุไม่เกินยี่สิบปีได้รับการคุ้มครองทางกฎหมายด้วยเช่นกัน เนื่องจากสภาพข้อเท็จจริงในสังคมปัจจุบัน ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์โดยสมัครใจระหว่างบุคคลในช่วงอายุดังกล่าวกับผู้เสียหายซึ่งเป็นเด็กอายุกว่าสิบสามปีแต่ไม่เกินสิบห้าปีมีอยู่ทั่วไป หากให้ผู้กระทำความผิดที่ยังไม่มีวัยวุฒิเป็นผู้ใหญ่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาปกติที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกนั้น จะทำให้สังคมสูญเสียโอกาสในการส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่าต่อไป

- การกำหนดให้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ผู้กระทำความผิดสมรสกับเด็กผู้เสียหายได้แล้วนั้น ควรมีการบัญญัติแนวทางให้ศาลได้ใช้กลไกตามกฎหมายเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กด้วย เช่น การนำพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาประกอบการพิจารณาในกรณีที่เห็นสมควรอนุญาตให้ผู้กระทำความผิดกับเด็กผู้เสียหายสมรสกัน ควรมีการกำหนดให้ผู้สมรสดังกล่าวได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบในการสร้างสถาบันครอบครัว ซึ่งจะช่วยให้กลไกในการคุ้มครองเด็กมีความสมบูรณ์ครบถ้วนมากขึ้น โดยในร่างพระราชบัญญัตินี้ควรมีการบัญญัติข้อความเพิ่มเติมต่อท้ายในมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๒๗๗ วรรคห้า ดังนี้ “ทั้งนี้ ให้ศาลคำนึงถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลและคุ้มครองเด็กและเยาวชนประกอบการใช้ดุลยพินิจ เพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชนเป็นสำคัญ”

๒) การแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ได้มีการพิจารณาแก้ไขในมาตรา ๓ ที่เป็นการแก้ไขมาตรา ๒๗๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๕๐ โดยคณะกรรมการการวิสามัญได้มีการเพิ่มเติมความที่กำหนดให้ การกระทำความผิดตามมาตรา ๒๗๗ นั้น ในกรณีที่เด็กยินยอม หากพฤติการณ์แห่งคดีแสดงให้เห็นว่าเด็กเป็นฝ่ายก่อให้เกิดการกระทำชำเรานั้น ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ ทั้งนี้ ให้ศาลคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพศ

อายุ ประวัติ นิสัย อาชีพ ความประพฤติ สุขภาพ ภาวะแห่งจิตของผู้กระทำความผิดและเด็กผู้ถูกระทำ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำความผิดกับเด็กผู้ถูกระทำ หรือเหตุอันอื่นควรเพื่อประโยชน์ของเด็กผู้ถูกระทำด้วย

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมคณะอนุกรรมการพิจารณาแล้วไม่เห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของคณะกรรมการวิสามัญ โดยเห็นว่า การกระทำความผิดตามมาตรา ๓ นี้ว่าจะเกิดจากการกระทำหรือพฤติการณ์แห่งคดีที่เห็นว่าเป็นผู้ก่อให้เกิดการกระทำซ้ำเรานั้นเพียงใดก็ตาม ก็ไม่ควรจะเป็นเหตุที่ทำให้ผู้กระทำความผิดยกขึ้นเป็นข้ออ้าง หรือนำมาเป็นข้อโต้แย้งให้พ้นความรับผิดชอบ หรือเป็นเหตุที่ศาลจะลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้นเพียงใดก็ได้ เนื่องจากไม่ว่าอย่างไรเด็กก็จะมีความคิดหรือวุฒิภาวะที่เป็นเด็ก ฉะนั้นผู้ที่เป็นผู้ใหญ่ก็ควรจะมีวุฒิภาวะและมีความคิดที่มากกว่า จึงควรต้องมีสติรู้จักคิดและยับยั้งชั่งใจ เพราะไม่ว่ากรณีใด ๆ ก็ไม่ควรนำมาใช้เป็นข้อแก้ตัวได้

๓. พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ.

หน่วยงานที่มาชี้แจง คือ

๑. คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย

๒. มูลนิธิผู้หญิง

ประเด็นการพิจารณา

พิจารณาสาระสำคัญและข้อแตกต่างของร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. (ร่างคณะรัฐมนตรี) ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ. (ร่างคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย) และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ. (ร่างประชาชน)

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมคณะอนุกรรมการเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. (ร่างคณะรัฐมนตรี) ยังมีเนื้อหาสาระที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งทำให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้อาจจะไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้หญิงอย่างแท้จริง โดยเฉพาะได้มีการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติในส่วนนิยามของการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ที่ระบุอยู่ในมาตรา ๓ วรรคแรก ของร่างพระราชบัญญัติ ที่ได้มีการกำหนดข้อยกเว้นไว้ในประโยคสุดท้ายของคำนิยาม ซึ่งประโยคสุดท้ายของคำนิยามดังกล่าวนี้อาจจะเป็นการขัดต่อพันธกรณีของไทยตามอนุสัญญาว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบที่ห้ามการแบ่งแยก การกีดกัน หรือการจำกัดใด ๆ เพราะเหตุแห่งเพศ เนื่องจากข้อยกเว้นนี้อาจเปิดช่องให้มีการเลือกปฏิบัติต่อสตรีด้วยเหตุผลบางประการโดยการรับรองของกฎหมาย ซึ่งอาจจะเป็นการทำลายเจตนารมณ์ของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ที่มุ่งส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศตั้งแต่ต้น โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๕ แล้ว ดังนั้น หากร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคระหว่างเพศ พ.ศ. ซึ่งเป็นร่างของคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายที่ได้มีการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว คณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายควรจะทำหนังสือถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายกรัฐมนตรี เพื่อขอส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้สภาผู้แทนราษฎร และคณะรัฐมนตรีได้รับทราบและนำไปพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้กฎหมายที่จะนำมาใช้เป็นกฎหมายที่มีความเสมอภาคระหว่างเพศอย่างแท้จริง

๔. พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิต พ.ศ.

หน่วยงานที่มาชี้แจง คือ

- คณะทำงานพิจารณาศึกษาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิของกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ในคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร

ประเด็นการพิจารณา

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการจดทะเบียนคู่ชีวิต พ.ศ. คือ การบัญญัติให้มีการรับรองสถานะทางกฎหมายแก่คู่ชีวิตที่จดทะเบียนตามร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยให้มีสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายเสมือนคู่สมรส ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยครอบครัวและมรดก และกฎหมายอื่น อาทิ สิทธิในการใช้ชื่อสกุล สิทธิตามกฎหมายเกี่ยวกับการประกันภัยหรือประกันชีวิต สิทธิตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ สิทธิตามกฎหมายประกันสังคม สิทธิในการลดหย่อนภาษี สิทธิของผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เป็นต้น รวมถึงสิทธิอื่น ๆ ตามกฎหมายที่อาจมีการให้การรับรองสิทธิแก่คู่สมรสเพิ่มเติมในอนาคต แต่ร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่ได้ให้สิทธิในเรื่องการรับบุตรบุญธรรมแก่คู่ชีวิตดังเช่นสิทธิในการรับบุตรบุญธรรมของคู่สมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๕๙๘/๒๖

ผลการพิจารณา

โดยร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ร่างเสร็จเรียบร้อยแล้วได้จัดให้มีการสัมมนา เพื่อทำประชาพิจารณ์และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปครบทั้ง ๔ ภาคแล้ว ซึ่งมีการจัดสัมมนาใหญ่อีกครั้งหนึ่งในวันศุกร์ที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๖ เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็นที่ได้รับจากการจัดสัมมนา ๔ ภาค มาพิจารณาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ต่อไป

๕. พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติกองทุนส่งเสริมการพัฒนามหาชนและคุณภาพชีวิตสตรีแห่งชาติ พ.ศ.

คณะอนุกรรมการด้านสตรี ในคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา และสมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมายแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ร่วมกันจัดทำร่างพระราชบัญญัติกองทุนส่งเสริมการพัฒนามหาชนและคุณภาพชีวิตสตรีแห่งชาติ พ.ศ. โดยมีเหตุผลเพื่อส่งเสริมการพัฒนามหาชนให้เป็นไปอย่างบูรณาการและยั่งยืน พร้อมทั้งสนับสนุนบทบาทของสตรีในการมีส่วนร่วมพัฒนาประเทศอย่างเสมอภาค ซึ่งมีหลักการที่สำคัญคือการส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของสตรี และคุณภาพชีวิตของสตรีเพื่อให้สตรีได้รับการยอมรับ การคุ้มครองในการมีส่วนร่วมตามกฎหมายอย่างเท่าเทียม ไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

โดยสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัตินี้มีดังนี้

๑. กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนามหาชนและคุณภาพชีวิตสตรีแห่งชาติ (คสช.) เป็นคณะกรรมการระดับชาติที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

๒. กำหนดให้มีองค์กรเครือข่ายสตรีเป็นแนวร่วมในการปฏิบัติ เพื่อผลักดันให้มีการพัฒนามหาชนของสตรีอย่างแท้จริง โดยแบ่งองค์กรเครือข่ายสตรีออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่

(๑) องค์กรเครือข่ายสตรีแห่งชาติ (อสช.)

(๒) องค์กรเครือข่ายสตรีจังหวัด (อสจ.) ในทุกจังหวัด และองค์กรเครือข่ายสตรีกรุงเทพมหานคร (อสก.)

(๓) องค์กรเครือข่ายสตรีอำเภอ (อสอ.) ในทุกอำเภอ

๓. กำหนดให้มีการส่งเสริมการทำหน้าที่ขององค์กรเอกชน โดยให้การสนับสนุนองค์กรภาคเอกชนที่ทำงานด้านสตรีและเป็นนิติบุคคลในด้านเงินอุดหนุนและการสนับสนุนความร่วมมือจากองค์กรเครือข่ายสตรี

๔. กำหนดให้มีกองทุนส่งเสริมการพัฒนามหาชนและคุณภาพชีวิตสตรีแห่งชาติ เพื่อเป็นแหล่งเงินที่ใช้ในการดำเนินการ โดยให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนและหลักเกณฑ์ในการใช้จ่าย และตรวจสอบการบริหารกองทุนเพื่อให้เกิดความโปร่งใส

๕. กำหนดเรื่องการตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานขององค์กรเครือข่ายสตรี การเงิน การบัญชี และการพัสดุขององค์กร ทั้งจากภายใน (คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์กรเครือข่ายสตรี) และจากภายนอก (สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน)

โดยคณะผู้จัดทำได้มีการนำเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวต่อรัฐบาล เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในเรื่องการจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งในปัจจุบันได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๕๕ บังคับใช้เป็นกฎหมายขับเคลื่อนการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวแล้ว โดยกฎหมายทั้ง ๒ ฉบับ มีสาระสำคัญคล้ายคลึงกันในการเน้นให้มีการส่งเสริมบทบาทและพัฒนาศักยภาพสตรี แต่ก็ยังคงมีความแตกต่างกันในบางส่วน ได้แก่

๑. หลักการและแนวคิด ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ มีแนวคิดในการเสริมสร้างพัฒนาศักยภาพสตรีในลักษณะการให้กู้ยืมเงินกองทุนดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย มากกว่าการให้เป็นเงินทุนในลักษณะให้เปล่า เพื่อให้สตรีนำเงินดังกล่าวไปทำกิจกรรมต่าง ๆ

๒. การกำหนดลักษณะสมาชิกกองทุน ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ได้กำหนดคุณสมบัติของสมาชิกว่าต้องเป็นสตรีผู้มีสัญชาติไทย และมีอายุตั้งแต่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป อีกทั้งต้องไปดำเนินการลงทะเบียนก่อนจึงจะเป็นผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์จากกองทุนได้ ในขณะที่ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้มีการกำหนดคุณสมบัติไว้เพื่อให้สตรีทุกคนสามารถได้รับประโยชน์อย่างเท่าเทียมกัน

๓. สัดส่วนของเงินทุนหมุนเวียน ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ได้แบ่งเงินกองทุนออกเป็นเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมร้อยละ ๘๐ และเงินทุนเพื่อการพัฒนาบทบาทสตรี ร้อยละ ๒๐ ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวมีความแตกต่างกันอย่างมาก อันอาจส่งผลกระทบในการจัดสรรเงินทุนที่อาจไม่ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน

๔. ที่มาของคณะกรรมการบริหารกองทุน ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ได้กำหนดที่มาของกรรมการจากภาคเอกชนน้อยกว่าภาครัฐ แต่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดให้กรรมการมีที่มาจากภาครัฐและเอกชนในส่วนที่เท่า ๆ กัน

ผลการพิจารณา

ที่ประชุมได้แสดงข้อคิดเห็นว่า การดำเนินการเสริมสร้างและพัฒนาบทบาทสตรีนั้น ควรให้มีการดำเนินการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยจะมีการนำร่างพระราชบัญญัติกองทุนส่งเสริมการพัฒนาบทบาทและคุณภาพชีวิตสตรีแห่งชาติ พ.ศ. มาพิจารณาศึกษาเพื่อนำไปใช้ประโยชน์สำหรับการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ในส่วนที่มีข้อบกพร่อง อันจะนำไปสู่การตราเป็นพระราชบัญญัติต่อไป

สรุปผลการทำงาน ของ คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

คณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นางสาวอรุณี ชำนาญยา	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นางมณฑิพย์ ศรีรัตน	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นางจริยา อินทรทูต	รองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่สอง
๔. นางบุญเรือน ศรีธเรศ	อนุกรรมการที่ปรึกษา
๕. นางเอมอร สิ้นธุไพร	อนุกรรมการ
๖. นางพจณีย์ มีผล	อนุกรรมการ
๗. นายวิริยะ เตชะรุ่งโรจน์	อนุกรรมการ
๘. นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	อนุกรรมการ
๙. นายวีระชาติ ทศรัตน์	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวกัญญา เวชศิลป์	อนุกรรมการ

มีการประชุมทั้งหมด ๑๒ ครั้ง

เรื่องที่พิจารณาศึกษา

๑. พิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเดียวกันหรือมีมาตรฐานใกล้เคียงกันทั้งระบบ
๒. พิจารณาศึกษาโครงสร้างศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเดียวกันหรือมีมาตรฐานใกล้เคียงกันทั้งระบบ
๓. พิจารณาการจัดทำร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กปฐมวัยที่อยู่ในการกำกับดูแลของหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น
๔. พิจารณาสรุปผลการดำเนินงานศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กเล็ก

สรุปสาระโดยสังเขปของเรื่องที่พิจารณา

การพัฒนาเด็กปฐมวัย

เด็กช่วงวัยแรกเกิดถึง ๕ ขวบหรือเด็กปฐมวัย ถือเป็นช่วงวัยที่สำคัญในการเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้หากการเลี้ยงดูไม่เหมาะสมอาจทำให้เด็กปฐมวัยขาดโอกาสการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อันจะเป็นรากฐานของการพัฒนาไปสู่วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ ที่มีความสมบูรณ์พร้อมเป็นคนดี มีคุณภาพชีวิตที่ดี แต่ในภาวะเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน บทบาทของพ่อแม่ในการทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูลูกลดน้อยลง พ่อแม่จำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้าน จึงต้องฝากความคาดหวังของการเลี้ยงดูในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือโรงเรียนด้วยว่าจะได้รับการศึกษาอบรมที่ดีจากโรงเรียนหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก

ปัจจุบันระบบการศึกษาของประเทศไทยมีระบบการศึกษาภาคบังคับที่เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กฎหมายกำหนด แต่ยังคงมีเด็กที่ไม่ได้อยู่ในระบบการศึกษา คือ ๐ - ๕ ปี แต่อย่างไรก็ตามตามแผนยุทธศาสตร์ชาติด้านเด็กปฐมวัย (แรกเกิดถึงก่อนเข้าประถมศึกษาปีที่ ๑) ตามนโยบายด้านเด็กปฐมวัย พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ นโยบายของรัฐคือ เร่งรัดให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนารอบด้าน ตามวัย อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง โดยมี

เป้าหมายให้เด็กปฐมวัยร้อยละ ๙๐ มีพัฒนาการตามวัยภายในปี ๒๕๕๙ โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงยุติธรรม แต่ละหน่วยงานต่างรับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของตน ซึ่งอาจทำให้มาตรฐานการดำเนินงานตลอดจนการบริหารจัดการมีความแตกต่างกัน อันจะส่งผลต่อการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กที่ไม่เท่าเทียมกัน

นอกจากนี้นโยบายการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงสู่ท้องถิ่นตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนภารกิจหลายด้าน ทั้งด้านสังคม ด้านสาธารณสุข และด้านการศึกษา ทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องถูกถ่ายโอนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย อย่างไรก็ตามการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังคงประสบปัญหาต่าง ๆ ในหลายด้าน เช่น ด้านมาตรฐานการดำเนินงาน ด้านการประเมินผล ด้านบุคลากรและผู้นำฯ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก แม้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความรับผิดชอบหลายด้านก็ตาม

จากการศึกษาของคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยการออกแบบสอบถามเพื่อศึกษาข้อมูลเชิงลึกของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ ได้ข้อสรุป ดังนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) จากการส่งแบบสอบถามไปตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วทุกภาค ได้ผลตอบรับรวม ๔,๖๖๗ ชุด

๑.๒ สถานะของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ ๖๒ ของกลุ่มตัวอย่างอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ “องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)” รองลงมาคือ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ “เทศบาล” ร้อยละ ๓๒

๑.๓ ครูผู้ดูแลเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนครูผู้ดูแลเด็กเฉลี่ยศูนย์ละ ๓ คน

๑.๔ จำนวนและอายุเด็กปฐมวัย จำนวนเด็กปฐมวัยต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเฉลี่ย ๕๖ คน เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง ๒ – ๓ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๔ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง ๓ – ๔ ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๔ และเด็กปฐมวัยที่อายุสูงกว่า ๔ ปีคิดเป็นร้อยละ ๒๑

๒. มาตรฐานการดำเนินการ

๒.๑ การใช้มาตรฐานการดำเนินการ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) สูงสุดถึงร้อยละ ๘๘ รองลงมาคือ มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายุ (กระทรวงสาธารณสุข) ร้อยละ ๗๗

๒.๒ ความสำคัญของมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ล้วนเห็นว่ามาตรฐานเป็นสิ่งสำคัญ

๒.๓ ปัญหาของมาตรฐานการดำเนินการ

ร้อยละ ๘๗ คือ ปัญหา “หลายมาตรฐาน ทำให้ซ้ำซ้อน” รองลงมาคือ มาตรฐานมีรายละเอียดมากเกินไป ร้อยละ ๗๑ มาตรฐานเข้าใจได้ยาก ร้อยละ ๖๘ และปัญหามาตรฐานไม่เหมาะสม ร้อยละ ๕๙ ตามลำดับ

๓. การประเมินผลงานตามมาตรฐาน

๓.๑ หน่วยงานที่ประเมินผลงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ร้อยละ ๘๓ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการประเมินตามมาตรฐานโดย กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

รองลงมาคือ การประเมินตามมาตรฐานโดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประเมินตนเอง และได้รับการประเมินตามมาตรฐานโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

๓.๒ ระยะเวลาการประเมิน จากการสำรวจพบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กการประเมินค่าร้อยละสูงสุดคือ ปีละครั้ง รองลงมาคือ มีการประเมิน ๖ เดือนต่อครั้ง

๓.๓ กิจกรรมที่ทำหลังจากการประเมิน ร้อยละ ๙๔ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก “หาแนวทางปรับปรุง” หลังการประเมิน ร้อยละ ๓๗ ทำการประชาสัมพันธ์ผลการประเมิน และร้อยละ ๒ ไม่ได้ดำเนินการใด ๆ

๓.๔ การแจ้งผู้ปกครอง ร้อยละ ๙๑ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการแจ้งผลการพัฒนาการของเด็ก ต่อผู้ปกครอง

๓.๕ ความสำคัญของการประเมินผลตามมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่าง ๆ ล้วนเห็นว่าการประเมินผลงานเป็นสิ่งสำคัญ

๓.๖ ปัญหาของการประเมินผลงานตามมาตรฐานการดำเนินงาน

เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับปัญหาการประเมินเน้นตัวเลขมากเกินไปร้อยละสูงสุด (ร้อยละ ๗๖) รองลงมาคือปัญหาการประเมินขาดการนำไปต่อยอดพัฒนา และปัญหาการประเมินมีขั้นตอนมาก ยุ่งยาก ตามลำดับ

๔. ผู้นำและบุคลากร

๔.๑ ความสำคัญของผู้นำและบุคลากร

เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ส่งผลให้ศูนย์ฯ มีผลงานที่ดีร้อยละสูงสุด (ร้อยละ ๖๔) รองลงมาคือ คุณภาพของผู้ดูแลเด็กส่งผลต่อการพัฒนาของศูนย์ฯ และวาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารส่งผล ต่อการพัฒนาศูนย์ฯ

๔.๒ ปัญหาด้านผู้นำและบุคลากร จากการสำรวจพบว่า ปัญหาการมีผู้ดูแลเด็กเปลี่ยนแปลงเป็นประจำ ปัญหาผู้ดูแลเด็กขาดการพัฒนาต่อเนื่อง และปัญหาจำนวนผู้ดูแลเด็กมีน้อย

๕. อื่น ๆ

๕.๑ สถานที่และอุปกรณ์

สถานที่ ร้อยละ ๗๐ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสนามเด็กเล่นแต่ไม่เพียงพอ อุปกรณ์ จากการสำรวจพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวนมากมีความต้องการเครื่องเล่นสนาม ร้อยละสูงสุด รองลงมาคือสื่อการเรียนการสอน

๕.๒ งบประมาณ

ร้อยละ ๙๑ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับงบประมาณจาก “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล อบจ. หรือ อบต.)” รองลงมาคือ ได้รับงบประมาณจาก “ส่วนราชการกลาง”

แบบสอบถามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

๑. ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (N) จากการส่งแบบสอบถามไปตามเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทั่วประเทศ ๑๘๓ เขต จำนวน ๕๔๙ ฉบับ ได้ผลตอบรับรวม ๓๖๔ ฉบับ

๑.๒ สถานะของโรงเรียนที่เป็นตัวแทน สพฐ. ในการตอบแบบสอบถาม ร้อยละ ๖๒ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ “องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)” รองลงมาคือ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของ “เทศบาล” (ร้อยละ ๓๒)

๑.๓ จำนวนครูผู้ดูแลเด็ก (ข้าราชการครู) ครูอัตราจ้างสอนระดับปฐมวัย และครูผู้ช่วย

๑.๓.๑ จำนวนครูผู้ดูแลเด็ก (ข้าราชการครู)	เฉลี่ยโรงเรียนละ ๔ คน
๑.๓.๒ จำนวนครูอัตราจ้างสอนระดับปฐมวัย	เฉลี่ยโรงเรียนละ ๒ คน
๑.๓.๓ จำนวนจำนวนครูผู้ช่วย	เฉลี่ยโรงเรียนละ ๓ คน

จำนวนครูผู้ดูแลเด็ก : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สำรวจมีจำนวนครูผู้ดูแลเด็กเฉลี่ยศูนย์ละ ๓ คน

๑.๔ จำนวนและอายุเด็กปฐมวัยในโรงเรียน

จำนวนเด็กปฐมวัยต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยเฉลี่ย ๕๖ คน อายุเฉลี่ยอยู่ช่วงอายุ ๓ – ๔ ขวบ สูงสุด

๒. มาตรฐานการดำเนินงาน

๒.๑ การใช้มาตรฐานของหน่วยงานในการดำเนินงาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการใช้มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ร้อยละสูงสุด รองลงมาคือ มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กน่ายอยู่ (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข)

๒.๒ ความสำคัญของมาตรฐาน

โรงเรียนสพฐ. และศูนย์เด็กเล็กมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพต้องมีมาตรฐานเป็นสิ่งสำคัญ และการดำเนินงานของบุคลากรในโรงเรียนควรปฏิบัติตามมาตรฐานอย่างเคร่งครัดและสม่ำเสมอ

๒.๓ ปัญหาที่พบในการดำเนินงานตามมาตรฐาน

มาตรฐานมีหลายมาตรฐานจึงทำให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน รายละเอียดมากเกินไป และมีประเด็นที่เข้าใจได้ยาก

๓. การประเมินผลงานตามมาตรฐาน

๓.๑ หน่วยงานที่ประเมินผลงาน

หน่วยงานที่ประเมินผลงาน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ร้อยละสูงสุดคือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รองลงมาคือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการประเมินตามมาตรฐานโดย “กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข” รองลงมาคือ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒ ระยะเวลาการประเมินตามมาตรฐาน

ระยะเวลาการประเมิน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าร้อยละสูงสุดคือ ประเมินปีละครั้ง และ ๖ เดือนครั้ง

๓.๓ กิจกรรมที่ทำหลังการประเมินตามมาตรฐาน

กิจกรรมที่ทำหลังการประเมิน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือ หาแนวทางพัฒนาปรับปรุง รองลงมาคือ ประชาสัมพันธ์

๓.๔ การแจ้งผลการประเมินพัฒนาการของเด็กแต่ละคนต่อผู้ปกครอง

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีค่าร้อยละสูงสุดคือการแจ้งผู้ปกครอง

๓.๕ ความสำคัญของการประเมินผลงานตนเอง

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เห็นด้วยอย่างยิ่งกับความสำคัญของการประเมินผลงานตนเองเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงานและการประเมินผลงานตนเองควรทำเป็นประจำและต่อเนื่อง

๓.๖ ปัญหาในการประเมินผลงานตนเอง

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเห็นด้วยกับปัญหาในการประเมินผลงานตนเองร้อยละสูงสุด รองลงมาคือ ประเมินผลงานตนเองมีขั้นตอนมากและมีความยุ่งยาก เน้นการประเมินเชิงปริมาณ (ตัวเลข) มากเกินไป และขาดการนำไปต่อยอดเพื่อการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

๔. ด้านผู้นำและบุคลากร

๔.๑ ความสำคัญของผู้นำและบุคลากร

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ผู้นำและบุคลากรมีวิสัยทัศน์ส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาและมีผลงานที่ดี วาระการดำรงตำแหน่งของผู้บริหารระดับนโยบาย มีผลต่อการพัฒนาโรงเรียน และคุณภาพของผู้ดูแลเด็กส่งผลให้โรงเรียนมีการพัฒนาและมีผลงานที่ดี

๔.๒ ปัญหาของผู้นำและบุคลากร

ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาขาดวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานเกี่ยวกับปฐมวัย ไม่สานต่อการดำเนินงานปฐมวัยและเปลี่ยนแปลงนโยบายบ่อยเกินไป

ด้านบุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงผู้ดูแลเด็กเป็นประจำ ผู้ดูแลเด็กขาดวุฒิภาวะ/ทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลเด็กขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และจำนวนผู้ดูแลเด็กมีน้อย ไม่เพียงพอ กับจำนวนเด็กที่ต้องดูแล

๕. ด้านสถานที่และอุปกรณ์

๕.๑ บริเวณสนามเด็กเล่นพร้อมอุปกรณ์เครื่องเล่นและอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีค่าร้อยละสูงสุดคือ มีบริเวณสนามเด็กเล่นพร้อมอุปกรณ์เครื่องเล่นและอุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ แต่ไม่เพียงพอ

๕.๒ สิ่งอำนวยความสะดวกที่โรงเรียนจัดให้เด็กปฐมวัย

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีค่าร้อยละสูงสุดคือ มีสถานที่พักผ่อนสำหรับผู้ปกครองและเด็ก

๖. งบประมาณ

๖.๑ ได้รับเงินงบประมาณจากที่ใด

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ได้รับงบประมาณจากส่วนราชการกลางสูงสุด

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สูงสุด

๖.๒ งบประมาณต่อปี

โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ได้รับงบประมาณต่อปี ต่ำกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท/ปี ร้อยละสูงสุด

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับงบประมาณต่อปีระหว่าง ๑๐๐,๐๐๐ – ๕๐๐,๐๐๐ บาท/ปี ร้อยละสูงสุด

๖.๓ งบประมาณของโรงเรียน ถูกจัดสรรไปใช้ในด้านใดมากที่สุด

งบประมาณของโรงเรียน ใน สพฐ. ถูกจัดสรรไปใช้ใน ๓ ด้าน คือ วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านบุคลากร

บทสรุป

คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้มีการประชุมโดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัย ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข คณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ คณะกรรมการพัฒนาระบบข้าราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

จากการพิจารณาได้ข้อสรุปว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัย คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีบทสรุปดังต่อไปนี้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ได้รับนโยบายจากรัฐบาลในการถ่ายโอนภารกิจจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจากการศึกษาพบปัญหาสำคัญ ดังนี้

ปัญหาผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่แล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักเน้นดูแลเรื่องโครงสร้างพื้นฐานมากกว่า อีกทั้งผู้บริหารขาดความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมไปถึงขาดความต่อเนื่องในการบริหารงานเมื่อมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่นชุดใหม่แล้ว ความต่อเนื่องและการสนับสนุนในเรื่องนโยบายเดิมมักจะถูกปรับเปลี่ยนไปด้วย จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกิดความแตกต่างของมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ซึ่งจะเป็นผลพวงไปสู่การได้รับการดูแลทั้งด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและด้านวิชาการ รวมไปถึงการสนับสนุนด้านอื่น ๆ ที่ลดน้อยลง อันส่ง

ผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยในการไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันหรือได้รับต่ำกว่ามาตรฐานที่ควรเป็น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาเด็กในระดับที่สูงขึ้นไปในชั้นประถมศึกษาพร้อมด้วย ดังนั้น จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ต้องมีการ แก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น เพราะวิกฤติปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทยในปัจจุบัน ล้วนมีรากฐานมาจากการปลูกฝังในช่วงวัยเด็กแทบทั้งสิ้น

กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดการศึกษาในระบบ ๒ ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานและการศึกษาระดับอุดมศึกษา การศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งครอบคลุมการดูแลและการศึกษาที่จัดให้กับเด็กแรกเกิด ถึงอายุ ๖ ปี แต่การจัดการศึกษาในระดับเด็กปฐมวัยได้รับความใส่ใจน้อยกว่าการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา เนื่องจากการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยไม่ใช่การศึกษาภาคบังคับ จึงไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัย

๑. ด้านมาตรฐานการดำเนินงาน

จากการศึกษาวิจัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัย ของคณะอนุกรรมการ เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาเด็กปฐมวัยพบว่า มีการใช้มาตรฐานที่มาจากหลายหน่วยงานจนนำไปสู่ความซ้ำซ้อน และสับสนในการดำเนินงานตามมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ

- ควรผลักดันให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง รับรู้และเข้าใจ “มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ” ซึ่งเป็นมาตรฐานกลางที่มีความครอบคลุมรอบด้าน รวมถึงการนำมาตรฐานไปใช้อย่างจริงจัง เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาปฐมวัย และพัฒนาคุณภาพของเด็กในทุกด้าน

- ควรเร่งสร้างกระบวนการสนับสนุนมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ เช่น เครื่องมือการดำเนินงานตามมาตรฐาน แบบประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ฯลฯ โดยจัดทำเป็นมาตรฐานพื้นฐานร่วมฉบับเดียว และให้แต่ละหน่วยงานไปจัดทำรายละเอียดเพิ่มเติมตามบริบทของแต่ละกระทรวง

- ควรวางแผนการพัฒนามาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งชาติโดยมีความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และกระทรวงสาธารณสุข

- ควรมีการศึกษาวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาปฐมวัยจากงานวิจัยต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางดำเนินการพัฒนาและกำหนดนโยบายพัฒนาให้ทัดเทียมสากล

๒. ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน

การประเมินผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังไม่เป็นแบบแผนเดียวกันทั่วประเทศ และการประเมินผลการดำเนินงานยังเน้นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งขาดการประเมินด้านคุณภาพและขาดการนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

- ควรเร่งประเมินคุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั่วประเทศ เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ความพร้อมในภาพรวมและพิจารณาปรับปรุงวิธีการประเมินพัฒนาการของเด็กปฐมวัยโดยคำนึงถึงการประเมินเชิงคุณภาพควบคู่กับการประเมินเชิงปริมาณ เพื่อจุดมุ่งหมายสู่การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นสำคัญ

๓. ด้านผู้นำและบุคลากร

ผู้นำและผู้บริหารท้องถิ่นมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากการศึกษาพบว่า ผู้นำและผู้บริหารท้องถิ่นบางส่วน ขาดวิสัยทัศน์และขาดความต่อเนื่องในการดำรงตำแหน่งอันนำไปสู่ปัญหา

การจัดการศึกษาในทุกด้าน นอกจากนี้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยยังเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัย แต่บุคลากรที่สำคัญเหล่านี้มักขาดโอกาสในการพัฒนาฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงขาดความต่อเนื่องในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

- ควรมียุทธศาสตร์การพัฒนาผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรผู้ดูแลเด็กในด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดการหลักสูตรและการฝึกอบรม
- ควรกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครอง และการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย

๔. ด้านอาคารสถานที่และอุปกรณ์

ในปัจจุบันความพร้อมของอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยมีความแตกต่างกันมาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้สูงมักจะมีความพร้อมทางด้านอาคารสถานที่มากกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ต่ำกว่า ซึ่งทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

- ควรให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกันประเมินและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยให้ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำของมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติอย่างน้อยหนึ่งแห่งต่อหนึ่งตำบลทั่วประเทศ เพื่อเป็นต้นแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสม

๕. ด้านงบประมาณ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยจำนวนมากประสบปัญหาการขาดงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบางแห่งได้รับการสนับสนุนจากภายนอก เช่น ผู้ปกครองหรือบริษัทเอกชนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ

- ควรให้ผู้นำและผู้บริหารท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยให้ความสำคัญเป็นลำดับต้น

๖. ด้านอื่นๆ

รัฐบาลควรดำเนินการจัดทำนโยบายสำคัญด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังต่อไปนี้

- นโยบายเร่งด่วน ภายใต้โครงการ “๑ ตำบล ๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีมาตรฐาน” โดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

๑. “**ควบรวม**” ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีหลายแห่งในพื้นที่ตำบล หากพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดมีมาตรฐานการดำเนินงานที่ต่ำกว่าเกณฑ์

๒. มีการเจรจาและจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่รับผิดชอบการศึกษาในตำบล

- รัฐบาลต้องสนับสนุนงบประมาณเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินการควบรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการนี้ คณะกรรมการธิการได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อขอเสนอข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัย และยังได้นำเรียนไปยังประธานคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อพิจารณานำข้อเสนอแนะไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป

สรุปผลการทำงาน
ของ
คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

คณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. ร้อยตำรวจเอกปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์	ประธานคณะอนุกรรมการ
๒. นางสาวพรพิมล ธรรมสาร	อนุกรรมการ
๓. นางจริยา อินทรทูต	อนุกรรมการ
๔. นายวิริยะ เตชะรุ่งโรจน์	อนุกรรมการ
๕. นายธนกร อิมคำนวร	อนุกรรมการ
๖. พลตำรวจโทณรงค์ ศิริสุนทร	อนุกรรมการ
๗. นายสุภาพ ทองรัตน์	อนุกรรมการ
๘. ว่าที่ร้อยโท กิตติพงศ์ ว่องวิภาสมิตกุล	อนุกรรมการ
๙. พันตำรวจเอกธัชชัย ปิตะนิละบุตร	อนุกรรมการ
๑๐. นางสาวสิรินทร์ ทองนพ มงคละศิริ	อนุกรรมการ

ที่ปรึกษาประจำคณะอนุกรรมการ ประกอบด้วย

๑. นายแพทย์ธนารักษ์ สถาพรวรรคัตต์

มีการประชุมทั้งหมด ๑๖ ครั้ง

เรื่องที่พิจารณาศึกษา

๑. พิจารณาศึกษาการค้ามนุษย์เชิงเพศพาณิชย์
๒. พิจารณาศึกษา การดำเนินงานของรัฐบาลตามแผนปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์ (Action Plan) ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทยได้จัดทำเสนอต่อกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา
๓. พิจารณาศึกษาการดำเนินงานด้านการตรวจเรือประมงบริเวณน่านน้ำไทย
๔. พิจารณาศึกษาแผนบูรณาการด้านการตรวจแรงงานบนเรือประมงใน ๕ จังหวัดน่านน้ำได้แก่ ชลบุรี ระยอง สงขลา นครศรีธรรมราช และตรัง เพื่อเสนอของบประมาณจากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
๕. พิจารณาการเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กในกิจการเรือประมง ณ กองบังคับการตำรวจน้ำ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำบลดงเค็ง อำเภอมะนัง จังหวัดสมุทรสาคร
๖. พิจารณาศึกษาโดยการเดินทางลงพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนและแท้จริงตรงตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น
๗. การจัดงานแถลงข่าวโครงการบูรณาการตรวจสภาพการจ้างและการทำงานกิจการประมง

สรุปสาระโดยสังเขปของเรื่องที่พิจารณา

๑. พิจารณาศึกษาการค้ามนุษย์เชิงเพศพาณิชย์
 - ๑.๑ พิจารณาคดีการจับกุมกระบวนการค้ามนุษย์ที่อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส
การจับกุมกระบวนการค้ามนุษย์ที่อำเภอสุโขทัย-ลก จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๔
เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเข้าตรวจค้นและจับกุมเจ้าของร้านคาราโอเกะ ๒ แห่ง จากการตรวจค้นพบหญิง

ชาวลาวทั้งหมด ๔๑ คน โดยคัดแยกเป็นผู้เสียหายที่ไม่เข้าข่ายการค้ามนุษย์จำนวน ๒๑ คน เป็นผู้เสียหายที่เข้าข่ายการค้ามนุษย์จำนวน ๒๐ คน หลังการจับกุมเมื่อได้ทำการพิสูจน์หลักฐานต่าง ๆ แล้ว ได้ส่งหญิงสาวชาวลาวกลับประเทศไปจำนวน ๒๑ คน และอีก ๒๐ คน ที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ทีมสหวิชาชีพ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ร่วมคัดแยกเหยื่อโดยหญิงสาว ๑๗ ราย ส่งไปบ้านพักจังหวัดสุราษฎร์ธานี และอีก ๓ ราย ส่งไปบ้านเกร็ดตระการ

ปัญหาที่พบในการดำเนินการจับกุมกระบวนการค้ามนุษย์ ได้แก่ ประเด็นการคัดแยกผู้เสียหาย มีอุปสรรคเนื่องจากฐานข้อมูลอายุของเหยื่อไม่ตรงกัน กรมสอบสวนคดีพิเศษได้มีการประสานขอความร่วมมือไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจลาว เพื่อหาเบาะแสของกระบวนการที่ให้ข้อมูลอันเป็นเท็จในการออกหนังสือเดินทาง จนได้ข้อมูลว่า กระบวนการออกหนังสือเดินทางที่ประเทศลาว มีนายหน้าชาวลาวเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดโดยมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลปีที่เกิด เพื่อให้อายุเกิน ๑๘ ปี แต่อย่างไรก็ตาม ขณะนี้คดีถึงที่สุด หญิงสาวทั้งหมดจำนวน ๒๐ ราย ได้ถูกส่งกลับประเทศลาวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

๑.๒ พิจารณาความคืบหน้าเกี่ยวกับคดีการช่วยเหลือหญิงสาวชาวไทยที่ถูกหลอกลวงไปค้ามนุษย์ที่ประเทศเกาหลีใต้

กรณีหญิงสาวชาวไทยที่ถูกหลอกลวงไปค้าประเวณีที่ประเทศเกาหลีใต้ นั้น สรุปข้อเท็จจริงได้ว่า ผู้ต้องหาชื่อ นางเพียงใจ คิม (นามสกุลเดิม พันธุ์ปาโด) ได้ชักชวนหลานสาวชื่อ นางสาวจิตานุช ไปทำงานเป็นพนักงานนวดแผนไทยที่ประเทศเกาหลีใต้ โดยอ้างว่ามีรายได้ดี นางสาวจิตานุชจึงหลงเชื่อและเดินทางไปทำงานที่ร้านนวดแผนไทยชื่อ “อวยุยา” ตั้งอยู่ที่เมืองแทนิง กรุงโซล จากนั้น เจ้าของร้านเป็นชายชาวเกาหลีใต้ ได้บังคับขู่脅ให้นางสาวจิตานุชค้าบริการทางเพศ นางสาวจิตานุชทนไม่ได้จึงแอบติดต่อกับเพื่อนทางระบบ Facebook เมื่อพลเมืองดีทราบเรื่องจึงแจ้งเบาะแสไปยังกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จนนำไปสู่การเข้าช่วยเหลือผู้เสียหายกลับมายังประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจกองกำกับการ ๑ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ สามารถจับกุมตัวนางเพียงใจ คิม ได้และมอบให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมายต่อไป

๒. พิจารณาศึกษา การดำเนินงานของรัฐบาลตามแผนปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์ (Action Plan) ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทยได้จัดทำเสนอต่อกระทรวงการต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา

การรายงานผลการดำเนินงานและความคืบหน้าตามแผนปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์นั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลัก ที่มีหน้าที่ประสานงานและรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาจัดทำรายงาน กระทรวงการต่างประเทศมีหน้าที่ในการแปลเป็นภาษาอังกฤษ และชี้แจงข้อซักถามในเรื่องต่าง ๆ ต่อสหรัฐฯ รวมถึงชี้แจงความสนใจ ความคาดหวัง และข้อกังวลของสหรัฐฯ ต่อหน่วยงานปฏิบัติที่เกี่ยวข้องของไทยได้รับทราบและพิจารณา

ซึ่งจากรายงานที่ได้นำเสนอต่อสหรัฐฯ ไปแล้วนั้น สิ่งที่สหรัฐอเมริกามีความกังวลและให้ความสนใจ การดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ประสิทธิภาพของการตรวจแรงงานและการคุ้มครองผู้เสียหาย โดยเฉพาะประเด็นการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ระหว่างปี ๒๕๕๔ – ๒๕๕๕

ในรายงานผลการดำเนินงานและความคืบหน้าตามแผนปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์ ประจำปี ๒๕๕๕ ที่ประเทศไทยเสนอต่อประเทศสหรัฐอเมริกานั้น ที่ประชุมคณะอนุกรรมการมีความเห็นว่า รายงานมีรายละเอียดเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเพียงเล็กน้อย อีกทั้งยังขาดข้อมูลในเรื่องสถิติการจับกุม การดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดตามที่สหรัฐอเมริกาให้ความสำคัญ รวมถึงควรมีการนำผลการจับกุมดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ที่อำเภอสุโขทัย-โกสุมพิสัย จังหวัดนราธิวาส มาบรรจุไว้ในรายงานเพื่อเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีความจริงจังกับการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว และมีความเห็นว่าควรมีการปรับเปลี่ยนหน่วยงานที่เป็นผู้รับผิดชอบ

จากเดิม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพราะเป็นหน่วยงานที่มีข้อมูลโดยตรง แต่ทั้งนี้จะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ เนื่องจากกำหนดให้หน้าที่ในการจัดทำรายงานดังกล่าวตามพระราชบัญญัติเป็นหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ส่วนผลการจัดอันดับประเทศไทยในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ (Trafficking in Persons Report 2013 – TIP Report) ประเทศไทยยังอยู่ในระดับ Tier 2 Watch List เป็นปีที่ติดต่อกันโดยได้รับการยกเว้นจากการถูกปรับลดระดับลงเป็น Tier 3 โดยอัตโนมัติติดต่อกันสองปี โดยฝ่ายสหรัฐฯ ให้เหตุผลว่า ประเทศไทยมีแผนปฏิบัติการต่อต้านการค้ามนุษย์ที่ทู่หมัด ทรัพยากรเพียงพอที่จะดำเนินการตามแผนนั้น แต่ประเทศไทยยังมิได้แสดงหลักฐานว่ามีความพยายามเพิ่มขึ้นในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์เมื่อเทียบกับปีที่แล้ว ทั้งนี้ การที่ประเทศไทยได้รับการยกเว้นจากการถูกปรับลดระดับลงเป็น Tier 3 โดยอัตโนมัติมาเป็นเวลาสองปีติดกันแล้วนั้น ตามกฎหมายของสหรัฐฯ ปีหน้า คือ ใน TIP Report ประจำปี ค.ศ. ๒๐๑๔ ประเทศไทยจะไม่สามารถได้รับยกเว้นจากการถูกปรับลดระดับลงเป็น Tier 3 โดยอัตโนมัติแบบสองปีที่ผ่านมาได้อีกต่อไป

หากประเทศไทยอยู่ในระดับ Tier 3 อาจถูกฝ่ายสหรัฐฯ พิจารณาระงับความช่วยเหลือที่มีใช้ความช่วยเหลือทางการค้าและความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรม อย่างไรก็ตาม ผลกระทบที่เป็นผลทางอ้อมของ TIP Report ซึ่งประเทศไทยห่วงกังวลคือ ภาพลักษณ์ของประเทศด้านสิทธิมนุษยชน และภาพลักษณ์ของสินค้าไทยในตลาดการส่งออก

จากผลการจัดอันดับประเทศไทยในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๖ นั้น สหรัฐฯ ได้มีข้อท้วงติงประเทศไทย ดังนี้

๑. มีจำนวนสถิติการจับกุมเพิ่มมากขึ้น แต่ในส่วนกระบวนการยุติธรรมกลับมีจำนวนลดน้อยลง ซึ่งสหรัฐฯ ต้องการให้มีการแยกเป็นจำนวนที่มีการดำเนินคดีมิได้มีเพียงการจับกุม

๒. ปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทยนั้น สหรัฐฯ ยังเห็นว่ามิได้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปเกี่ยวข้อง แต่ไม่เคยมีการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด

๓. สหรัฐฯ ระบุว่า ระบบตุลาการของไทยมีความล่าช้า

๔. กรณีการเผยแพร่ภาพเด็กหญิงที่ถูกทารุณกรรมที่จังหวัดกำแพงเพชร สหรัฐฯ มองว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๕. คดีการจับกุมการค้ามนุษย์เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบันยังไม่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้

๖. สหรัฐฯ ระบุว่า สถานคุ้มครองและบุคลากรของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีไม่เพียงพอต่อผู้เสียหาย

๗. ประเทศไทยยังขาดความพยายามในการคัดแยกผู้เสียหายอย่างมีประสิทธิภาพและล่ามในการแปลภาษายังมีไม่เพียงพอ

๘. ประเทศไทยยังขาดความจริงใจในการตรวจแรงงานในทุกภาคการประกอบการ

๙. ประเทศไทยยังขาดการให้ความสำคัญการใช้โทรศัพท์สายด่วนในการรับเรื่องร้องเรียนและการส่งต่อไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑๐. ประเทศไทยยังมีระบบนายหน้าการจัดหาแรงงานต่างด้าวที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

๑๑. ประเทศไทยยังมิได้มีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานแรงงานประมงใน ๗ จังหวัดชายฝั่งทะเล และยังไม่มีความชัดเจนในเรื่องบทบาทหน้าที่ของศูนย์

๑๒. การบังคับใช้กฎหมายในกลุ่มแรงงานเด็กในกิจการประมงยังไม่มีความเข้มงวด

๑๓. ประเทศไทยไม่มีการรายงานเรื่องบริษัทจัดหาแรงงานถูกกลโกงด้วยข้อกล่าวหาเรื่องการใช้แรงงาน แต่จะเป็นการทำความผิดในเรื่องกฎหมายแรงงาน

๑๔. ประเทศไทยจะต้องมีความพยายามมากขึ้นในการลดความต้องการการซื้อบริการจากเด็ก

๑๕. ประเทศไทยยังไม่ให้สัตยาบันพิธีสารการค้ามนุษย์

อนึ่ง ที่ประชุมได้หารือถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งหน่วยงานที่จะดำเนินการในเรื่องการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขึ้น โดยมีฐานะเป็นกรม คล้ายกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ปปส.) การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีหน้าที่หลักในการให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหาย แต่ตามกฎหมายกลับกำหนดให้เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ทำให้การขับเคลื่อนเรื่องการปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่ได้ผลเท่าที่ควร

๓. พิจารณาศึกษาการดำเนินงานด้านการตรวจเรือประมงบริเวณน่านน้ำไทย

กองทัพเรือ มีหน้าที่ตรวจดูแลพื้นที่บริเวณอ่าวไทยตอนบนจนถึงจังหวัดตราด ตรวจดูแลพื้นที่บริเวณอ่าวไทยตอนล่างจนถึงขอบชายแดนประเทศมาเลเซีย และมีหน้าที่ตรวจดูแลบริเวณทะเลอันดามัน การตรวจเรือประมงของกองทัพเรือในอดีตที่พบการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ เนื่องจากลูกเรือมีการร้องขอความช่วยเหลือและมีการแจ้งว่าถูกบังคับมา แต่ในการตรวจเรือครั้งที่ผ่านมานั้นไม่ปรากฏการแจ้งดังกล่าว นอกจากนี้เอกสารข้อมูลต่าง ๆ เช่น หนังสือคนประจำเรือ (Seaman Book) ข้อมูลเรือที่เข้า – ออก น่านน้ำไทย เป็นต้น ผู้ประกอบการมักจะเก็บไว้ที่ฝั่ง หรือมีแต่ไม่สามารถยืนยันได้ว่าเป็นฉบับที่แท้จริง อีกทั้งข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ที่ฝั่งยังคงมีไม่เพียงพอ ดังนั้น หากข้อมูลจากหน่วยงานตั้งแต่ฝั่งมีความถูกต้อง สมบูรณ์ครบถ้วน และมีการประสานข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานจะทำให้การตรวจเรือในทะเลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรมเจ้าท่า กรมเจ้าท่ามีภารกิจในการดำเนินการเกี่ยวกับเรือสินค้าเป็นหลัก มีการตรวจเรือประมงร่วมด้วยโดยจะทำการตรวจเรือที่มีขนาดตั้งแต่ ๖๐ ตันกรอสขึ้นไป ตรวจทั้งก่อนเรือออกจากท่าและเรือกลับเข้าท่า กรมเจ้าท่าจะทำการตรวจโดยเน้นความปลอดภัยของเรือ ความถูกต้องของเรือ เช่น ทะเบียนเรือ ใบอนุญาตการใช้เรือ การตรวจแรงงานนั้นมิได้เป็นภารกิจของกรมแต่อย่างใด แต่ทั้งนี้ กรมเจ้าท่าได้ตั้งคณะทำงานเพื่อสนับสนุนโครงการบูรณาการในการตรวจเรือประมงร่วมกับกรมประมง กองทัพเรือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) โดยมีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นหน่วยงานหลัก ซึ่งจะดำเนินการใน ๕ จังหวัดน่านน้ำ คือ ชลบุรี ระยอง นครศรีธรรมราช ตรัง และสงขลา จัดชุดปฏิบัติการออกตรวจร่วมกัน ๕ หน่วยงานดังกล่าวข้างต้น แต่ทั้งนี้ก็ยังมิมีข้อขัดข้องในเรื่องงบประมาณทั้งในเรื่องการจัดซื้อเรือและค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการออกตรวจเรือประมง

กรมประมง ภารกิจการตรวจเรือประมงของกรม จะทำการตรวจใบอนุญาตการทำประมง เครื่องมือการทำประมง ใบอนุญาตการใช้เรือ ใบอนุญาตผู้ควบคุมเรือ โดยผู้ควบคุมเรือจะต้องเป็นคนไทย กรมประมงมีศูนย์ที่ทำหน้าที่ในการตรวจสอบการทำประมงจำนวน ๖ ศูนย์ใน ๖ จังหวัดคือ สมุทรปราการ ระยอง ชุมพร สงขลา ปัตตานี กระบี่

การตรวจของกรมประมงนั้นจะทำการตรวจใน ๒ ลักษณะคือ ตรวจการทำประมงให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการประมง พ.ศ. ๒๔๙๐ และตรวจสิทธิจากการใช้ทรัพยากร การตรวจจะทำการตรวจก่อนออกทำการประมง ขณะทำการประมง และหลังจากการทำประมง กรมประมงมิได้ทำการตรวจเกี่ยวกับแรงงานบนเรือประมงเนื่องจากมิใช่ภารกิจหลักของกรม อย่างไรก็ตาม กรมประมงก็ได้มีการร่วมกันทำแผนบูรณาการในการออกตรวจเรือประมงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่การออกตรวจเรือประมงร่วมกันนั้น ยังมีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการเนื่องจากงบประมาณในการสนับสนุนภารกิจยังมีไม่เพียงพอ ที่ประชุมจึงมีความเห็นว่าควรมีการจัดสรรงบประมาณจากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์สนับสนุนภารกิจดังกล่าว

๔. พิจารณาศึกษาแผนบูรณาการด้านการตรวจแรงงานบนเรือประมงใน ๕ จังหวัดน่านร่องได้แก่ ชลบุรี ระยอง สงขลา นครศรีธรรมราช และตรัง เพื่อเสนอของบประมาณจากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน แรงงานในกิจการประมงทะเลจัดเป็นแรงงานกลุ่มเสี่ยงต่อการถูกบังคับใช้แรงงานและการค้ามนุษย์อันเนื่องมาจากปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ประกอบกับสภาพการทำงานโดยเฉพาะงานบนเรือประมงเป็นงานที่หนักและแตกต่างจากงานบนบกอย่างสิ้นเชิง แรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานข้ามชาติ ทางกรมจึงได้นัดประชุมหารือเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจแรงงานในเรือประมง ซึ่งประกอบด้วย กรมเจ้าท่า กรมประมง กรมสอบสวนคดีพิเศษ กองทัพเรือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบังคับการตำรวจน้ำ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เพื่อให้สามารถบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ ปัญหาอุปสรรคที่มีอยู่เดิม คือ แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องใช้งบประมาณของตนเอง ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหรืองบพิเศษใด ๆ ที่ประชุมดังกล่าวมีความเห็นร่วมกันในการจัดทำแผนบูรณาการด้านการตรวจแรงงานบนเรือประมงใน ๕ จังหวัดน่านร่องได้แก่ ชลบุรี ระยอง สงขลา นครศรีธรรมราช และตรัง เพื่อเสนอขอการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในแผนบูรณาการด้านการตรวจแรงงานบนเรือประมงและคุ้มครองแรงงานในกิจการเรือประมง งบประมาณที่เสนอเป็นเงินจำนวน ๒๑ ล้านบาท ทั้งนี้ เป้าหมายการดำเนินงานของปี ๒๕๕๗ มุ่งเน้นเรื่องการตรวจเรือประมง โดยวางแผนไว้ว่าให้มีการตรวจเรือในทะเลเดือนละ ๒ ครั้ง

อนึ่ง คณะอนุกรรมการ ได้เห็นถึงความสำคัญของปัญหาการบังคับใช้แรงงานบนเรือประมงที่ผิดกฎหมาย และเห็นด้วยอย่างยิ่งกับโครงการดังกล่าว

กองบริหารกองทุน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มีกลุ่มเป้าหมาย ๒ ส่วน ดังนี้

๑. ประเภทบุคคล ให้การช่วยเหลือผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ เช่น ค่าใช้จ่ายในการครองชีพ ค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น

๒. ประเภทโครงการ เช่น การดำเนินการตามกฎหมายและการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดอย่างจริงจัง การพัฒนาบุคลากร การสร้างเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง การให้คำตอบแทนเป็นรางวัลนำจับผู้กระทำความผิด เป็นต้น

ตามที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้เสนอ โครงการบูรณาการการตรวจแรงงาน ในเรือประมงทะเลเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มานั้น คณะกรรมการกองทุนได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นโครงการที่มีความสำคัญอนุมัติงบประมาณสนับสนุนโครงการดังกล่าว จำนวนเงินทั้งสิ้น ๑,๖๑๐,๐๘๐ บาท เพื่อดำเนินการในระยะแรก ๒ จังหวัด คือจังหวัดตรังและสงขลา เพื่อที่จะดูแลได้ทั้ง ๒ น่านน้ำ คือ น่านน้ำฝั่งอ่าวไทยและฝั่งทะเลอันดามัน การดำเนินการตามแผนจะเริ่มในเดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๕๗ ทั้งนี้ หากการดำเนินงานบรรลุผลตามโครงการ กองทุนอาจพิจารณาขยายเขตจังหวัดและวงเงินให้

๕. พิจารณาการเดินทางไปศึกษาดูงาน ณ สถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

โดยมีการกำหนดการเดินทางไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กในกิจการเรือประมง ณ สถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖ สรุปข้อมูลโดยสังเขป ดังนี้

สถานีตำรวจน้ำ ๔ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบใน ๓ จังหวัด ตั้งแต่พื้นที่คลองพระราม ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอมะนิ จังหวัดสมุทรสาคร ถึงบ้านหนองศาลา อำเภอยายาง จังหวัดเพชรบุรี มีกำลังพล ๕๐ นาย ชั้นสัญญาบัตร ๑๗ นาย และชั้นประทวน ๓๓ นาย มีเรือตรวจการณ์ ๕ ลำ โดยมีภารกิจหน้าที่ คือ

๑. ถวายความปลอดภัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์
๒. รักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญทั้งทางบกและทางน้ำ
๓. รักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ
๔. ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่าง ๆ
๕. รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
๖. การค้นหาและช่วยเหลือทางเรือ อากาศยาน และผู้ประสบภัยทางน้ำ
๗. การช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนและนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะตลาดน้ำอัมพวา

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. สภาพของเรือตรวจการณ์ในปัจจุบันมีศักยภาพในการทำงานไม่เต็มขีดความสามารถ เนื่องจากได้ใช้ในราชการมาเป็นระยะเวลายาวนาน

๒. กำลังพลมีจำนวนจำกัด เนื่องจากไปช่วยราชการในภารกิจอื่นนอกหน่วย

๓. งบประมาณน้ำมันเชื้อเพลิงและการซ่อมบำรุงเรือตรวจการณ์มีจำนวนจำกัด

๔. ปัญหาการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานบนเรือประมง ซึ่งยังคงไม่สามารถเข้าดำเนินการได้ทุกกรณี เนื่องจากมีกรณีนายหน้าเรือที่ไม่ได้จดทะเบียนได้ทำการลักลอบนำลูกเรือที่ถูกหลอกลวงไปค้าแรงงานยังต่างประเทศ เมื่อเรือออกนอกน่านน้ำไทยไปแล้ว ลูกเรือเหล่านั้นก็มีการหลบหนีออกมาแจ้งยังสถานทูตหรือสถานตำรวจของต่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยถูกกล่าวหาว่ามีการค้ามนุษย์ ซึ่งในการจดทะเบียนเรือและการตรวจการเข้า – ออกของเรือจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมเจ้าท่า ส่วนการตรวจบัญชีลูกเรือทั้งหมดจะเป็นหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยหากเป็นเรือที่มีการจดทะเบียนจะถูกตรวจก่อนออกน่านน้ำไทยเสมอ แต่ที่เป็นปัญหาคือเรือที่ไม่ได้มีการจดทะเบียนจึงไม่มีการตรวจเรือก่อนออกไป

๕. ปัญหาข้อกฎหมาย เรื่องอำนาจหน้าที่ของตำรวจน้ำในการตรวจเรือ ซึ่งจะมีอำนาจเพียงการตรวจเรือสัญชาติไทยเท่านั้น แต่ไม่มีอำนาจตรวจเรือสัญชาติอื่น

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการ

ในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์บริเวณน่านน้ำมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายส่วน ซึ่งกองบังคับการตำรวจน้ำเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินงานดังกล่าว ซึ่งยังคงมีปัญหาข้อกฎหมายที่เจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำยังไม่มีอำนาจเข้าตรวจเรือที่มีสัญชาติอื่นได้ จึงควรมีการพิจารณาแก้ไขกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๖. พิจารณาศึกษาโดยการเดินทางลงพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความชัดเจนและแท้จริงตรงตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

การลงพื้นที่ของนายวิริยะ เตชะรุ่งโรจน์ อนุกรรมการ เพื่อสำรวจการจำหน่ายสื่อลามกอนาจารในพื้นที่บริเวณตลาดคลองถม จากการสำรวจจะพบว่า การควบคุมเป็นไปได้ยากเนื่องจากขาดความต่อเนื่องในการตรวจจับ และจากประเด็นดังกล่าวอาจนำมาพิจารณาถึงความเป็นไปได้ในการดำเนินการให้การซื้อ – การจำหน่ายให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง โดยต้องทำการศึกษาในรายละเอียดเพิ่มเติมต่อไป

ส่วนบริเวณซอยทองหล่อและย่านใจกลางเมือง พบว่าในเวลาหลังเที่ยงคืนจะมีกลุ่มเด็กขายดอกไม้เป็นจำนวนมาก ซึ่งจากการสอบถามทราบว่ากลุ่มเด็กดังกล่าวจะมาขายดอกไม้เป็นประจำจนถึงช่วงเช้า โดยจะอยู่อาศัยกับบุคคลที่เรียกว่าแม่และพี่สาว นอกจากนี้ ยังพบเห็นชายและหญิงวัยกลางคนคอยเฝ้าสังเกตการณ์ในระหว่าง

ที่เด็กเหล่านั้นขายดอกไม้ด้วย สำหรับการสำรวจบริเวณสถานบริการอาบ อบ นวด ได้สอบถามจากผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำแขก พบว่าหญิงที่ให้บริการดังกล่าวมีอายุเกิน ๑๘ ปี และส่วนมากเป็นหญิงที่มาจากภาคเหนือ

๗. การจัดงานแถลงข่าวโครงการบูรณาการตรวจสอบสภาพการจ้างและการทำงานกิจการประมง

คณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดย ร้อยตำรวจเอก ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ประธานคณะอนุกรรมการได้จัดงานแถลงข่าวโครงการบูรณาการตรวจสอบแรงงานในเรือประมงทะเลเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ณ ห้องประชุมคณะกรรมการหมายเลข ๓๖๐๑ ชั้น ๖ อาคารรัฐสภา ๓ ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ และแถลงข่าวต่อสื่อหนังสือพิมพ์ และวิทยุ โทรทัศน์ ณ ห้องแถลงข่าว ชั้น ๑ อาคารรัฐสภา ๑ ในวันเดียวกัน

ร้อยตำรวจเอกปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ ประธานคณะอนุกรรมการพิจารณาศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ในคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สมาชิกผู้แทนราษฎร ร่วมกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน แถลงข่าวจัดโครงการตรวจสอบและคุ้มครองแรงงานในกิจการประมงทะเล เพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ เนื่องจากแรงงานกลุ่มดังกล่าวเสี่ยงต่อการถูกบังคับใช้แรงงานและการค้ามนุษย์ อันเนื่องจากปัญหาการขาดแคลนแรงงาน ซึ่งปัญหาการค้ามนุษย์เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาประเทศไทย ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในระดับ Tier 2 Watch List นับจากปี ๒๕๕๓ – ๒๕๕๖ เป็นเวลา ๔ ปีติดต่อกัน หากไม่รีบแก้ไข ปีต่อไปประเทศไทยจะถูกจัดให้อยู่ในระดับ Tier 3 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือของประเทศไทย กระทบต่อสินค้าไทยในตลาดส่งออกและอื่น ๆ หากทุกภาคส่วนในสังคมร่วมแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง จะทำให้ประเทศไทยมีอำนาจต่อรองกับต่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการพัฒนาแรงงานในประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ดังนั้น คณะอนุกรรมการ จึงร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องผลักดันโครงการดังกล่าวขึ้นเพื่อเป็นการบูรณาการด้านการตรวจแรงงานบนเรือประมง โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยระยะแรกของโครงการเริ่มดำเนินการที่จังหวัดสงขลาและจังหวัดตรัง เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีการใช้แรงงานต่างด้าวในกิจการประมงเป็นจำนวนมากที่อาจเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ การดำเนินงานตามแผนจะเริ่มในเดือนมกราคม ๒๕๕๗ จากนั้นจะมีการประเมินผลของโครงการเมื่อครบ ๖ เดือนแล้ว ซึ่งคณะอนุกรรมการอาจจะลงพื้นที่ไปศึกษาดูงานการทำงานกิจการประมง พร้อมทั้งติดตามความคืบหน้าของโครงการต่อไป

สรุปผลการจัดสัมมนา
และศึกษาดูงาน
ของคณะกรรมการ

สรุปผลการศึกษาดูงาน
ณ จังหวัดเชียงราย และจังหวัดพะเยา
ระหว่างวันศุกร์ที่ ๒๓ ถึง วันเสาร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔

วันศุกร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ เรือนจำกลางเชียงราย จังหวัดเชียงราย

คณะกรรมการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปในด้านการดำเนินการ การบริหารงาน และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของเรือนจำกลางเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดยรับทราบข้อมูลดังนี้

เรือนจำจังหวัดเชียงรายเป็นเรือนจำเก่าแก่ ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๑ มีพื้นที่ ๙ ไร่ ๑๖ ตารางวา ปี พ.ศ. ๒๕๑๙ กรมราชทัณฑ์ได้ยกฐานะเรือนจำจังหวัดเชียงรายเป็นเรือนจำกลางเชียงรายและเป็นเรือนจำพิเศษ เชียงรายสังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย เดิมมีสภาพเก่าแก่เป็นอาคารไม้ ความมั่นคงต่ำ แต่ด้วยจำนวน ผู้ต้องขังที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นจึงเกิดความแออัด เกิดปัญหาระบบสิ่งแวดล้อม จึงได้มีการย้ายสถานที่ปลายปี ๒๕๔๒ พร้อมเสริมความมั่นคงที่มีประสิทธิภาพ กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรมอยู่ห่างจากตัวเมือง ๑๐ กิโลเมตร มีภูเขาล้อมรอบ มีแม่น้ำกกไหลผ่าน ปลอดภัยไม่แออัด มีขนาดพื้นที่ ๒๐๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ภายใน เรือนจำ ๕๒ ไร่ พื้นที่ภายนอก ๑๕๑ ไร่ เรือนจำชั่วคราวดอยราง ๘๘ ไร่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับอนุมัติให้จัดเป็น เรือนจำที่มีความมั่นคงสูงด้านการควบคุมนักโทษเด็ดขาดชาย-หญิง กำหนดโทษถึงตลอดชีวิต

เรือนจำกลางเชียงรายมีมาตรฐานความจุ รองรับผู้ต้องขัง ๔,๕๖๙ คน อัตราส่วนเจ้าหน้าที่ต่อ ผู้ต้องขังมาตรฐานสหประชาชาติ ๑ : ๕ คน แต่ปัจจุบัน ๑ : ๒๕ คน สถิติความผิดส่วนใหญ่เป็นคดียาเสพติด คดีต่อทรัพย์ และคดีต่อชีวิตตามลำดับ

ภารกิจ

การควบคุมมีระบบเสริมความมั่นคงเมื่อ เกิดเหตุร้าย การแหกขัง การหลบหนี มีกำแพง คอนกรีตเสริมเหล็กสูง ๗ เมตร มีลวดไฟฟ้า ๘,๐๐๐ โวลต์ ภายในกำแพงเรือนจำจัดเป็น ๑๐ แดน

แดน ๑ แดนเขตควบคุมพิเศษ ผู้ต้องขังคดียาเสพติด คดีผู้ร้ายสำคัญ กำหนดโทษตลอดชีวิต มีระบบโทรทัศน์วงจรปิด พร้อมห้องควบคุมเป็นเอกเทศ มีห้องขังซอยเป็น ๑๐ ห้อง

แดน ๒ แดนผู้ต้องขังเด็ดขาด มีอาคารแยกขังเดี่ยว จำนวน ๑๐ ห้อง

แดน ๓ แดนผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี

แดน ๔ แดนผู้ต้องขังหญิง

แดน ๕ แดนแรกรับ แดนผู้สูงอายุและสถานที่ควบคุมเพื่อรอผลการตรวจพิสูจน์และกักขัง

แดน ๖ แดนพยาบาล

แดน ๗ แดนการศึกษา

แดน ๘ แดนฝึกวิชาชีพ

แดน ๙ แดนญาติเยี่ยม

แดน ๑๐ แดนสุทธารม

ระบบเสริมความมั่นคง แบ่งเป็น

๑. ระบบป้องกันการแหกหัก หลบหนี ประกอบด้วย

- ระบบเตือนภัยรอบบริเวณ
- ระบบจับความเคลื่อนไหวด้วยกล้อง
- ระบบกล้องวงจรปิด ติดตั้งทั่วบริเวณทั้งภายในและภายนอกเรือนจำ
- ระบบลดทอนป้องกันการแหกหัก ปีนป่าย ดึง ตัดรั้วตาข่าย

๒. ระบบตรวจสอบการผ่านเข้าออกด้วยกลไกไฟฟ้า ประกอบด้วย

- เครื่อง X-Ray ตรวจสอบสิ่งของต้องห้าม ๑ เครื่อง
- เครื่องตรวจโลหะแบบมือถือ ๒ เครื่อง
- ระบบเปิด - ปิดประตูใหญ่ด้วยกลไกไฟฟ้า

๓. ระบบเสริม ๒ ระบบแรกให้ทำงานดียิ่งขึ้น ปลอดภัย

- ระบบวิทยุสื่อสาร เครื่องกระจายเสียง โทรศัพท์ภายใน
- ระบบเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง เพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าและแสงสว่าง กรณีกระแสไฟฟ้า

ส่วนภูมิภาคขัดข้องไม่สามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าได้ตามปกติ ห้องควบคุมระบบเสริมความมั่นคงมีเจ้าหน้าที่ดูแลตลอด ๒๔ ชั่วโมง

จากผลการดำเนินการดังกล่าวเรือนจำกลางเชียงรายได้รับรางวัลและผ่านการรับรองมาตรฐานด้านการควบคุมและรักษาความปลอดภัยประจำปี ๒๕๕๒ จากกรมราชทัณฑ์ซึ่งเป็น ๑ ใน ๖ เรือนจำทั่วประเทศที่ได้รับรางวัลนี้

การดำเนินงานตามแผนโครงการของเรือนจำกลางเชียงราย แยกเป็น

- ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาเรือนจำจากบุคคลภายนอกหลากหลายอาชีพ และการเลือกตั้งตัวแทนผู้ต้องขังแดนละ ๒ คน ร่วมเป็นคณะกรรมการบริหารงานเรือนจำร่วมกับข้าราชการและคณะกรรมการพัฒนาเรือนจำ

- ด้านการฝึกวิชาชีพ ฝึกอาชีพด้านช่างไม้ ช่างแกะสลัก ช่างปูน ช่างเชื่อมโลหะ ช่างเสริมสวย ชัก รีดเสื้อผ้า การแปรรูปอาหาร ทำขนมหวานและไอศกรีม แรงงานรับจ้างเอกชนได้แก่ การเย็บปักถักร้อย การทำดอกไม้ประดิษฐ์

- ด้านการศึกษาอบรม จัดการศึกษาสายสามัญ สายอาชีพ ธรรมศึกษาและอบรมลูกเสือยุวกาชาด รวมทั้ง การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จัดให้มีห้องสมุด เพื่อการศึกษาค้นคว้าจนได้มาตรฐาน ได้รับพระราชทาน ชื่อห้องสมุด “พร้อมปัญญา” จากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี และเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๕๓ ทรงเสด็จพระราชดำเนินเป็นองค์ประธานเปิดห้องสมุด พร้อมปัญญาตามโครงการปรับปรุงห้องสมุดเรือนจำทัณฑสถานทั่วประเทศ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งอยู่ชั้น ๒ อาคารศูนย์การเรียนรู้พัฒนาวิถี แดนการศึกษา ประกอบด้วย อุปกรณ์สารสนเทศกว่า ๑๓,๐๐๐ รายการที่จัดกลุ่มสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกแก่เจ้าหน้าที่และผู้ต้องขังในด้านการค้นคว้าหาความรู้ และมีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดศูนย์บริการการศึกษาให้นักศึกษาในเรือนจำ นอกจากนั้นเปิดสอนวิชาชีพหลักสูตรคอมพิวเตอร์สำหรับเป็นวิชาชีพติดตัวตามวิสัยทัศน์ปรับเปลี่ยนเรือนจำสู่สถาบันการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้ต้องขังมีโอกาสศึกษาหาความรู้ที่จะนำไปสู่การยอมรับของสังคมต่อไป

- การส่งเสริมการออกกำลังกายแก่ผู้ต้องขัง จัดให้มีการแข่งขันกีฬาแดนสามัคคีเกมส์ การแสดงวัฒนธรรมชนเผ่าประจำปี

- ด้านการรักษาพยาบาล ประกอบด้วย

๑. งานด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขัง

๒. งานส่งเสริมอนามัยผู้ต้องขัง

๓. งานควบคุมและป้องกันโรค

๔. งานส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้จัดทำข้อตกลงกับมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายในการดูแลรักษาโรค ด้านการรักษาโรคแพทย์แผนไทยซึ่งเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ต้องขัง

โครงการที่ดำเนินการมาแล้วและประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพอใจ

๑. โครงการระบบคอมพิวเตอร์สำหรับร้านส่งเคราะห์ผู้ต้องขัง โดยนำระบบคอมพิวเตอร์เครือข่ายมาประยุกต์ใช้ในร้านส่งเคราะห์ผู้ต้องขังที่มีความทันสมัย ถูกต้อง รวดเร็ว จำหน่ายสินค้าโดยใช้บาร์โค้ด เพื่อควบคุมราคาและระบบสินค้า ผู้ต้องขังใช้บัตรสมาร์ตการ์ดหรือลายนิ้วมือของผู้ต้องขังเองซื้อสินค้าแทนการใช้เงินสด ซึ่งระบบคอมพิวเตอร์จะตัดยอดบัญชีเงินฝากที่ญาตินำมาฝากเข้าบัญชีไว้ให้ผู้ต้องขัง ซึ่งเป็นการประหยัดทรัพยากรบุคคล ป้องกันการทุจริต การลักลอบนำสินค้าเข้ามาจำหน่ายนอกกระบวนและการนำเงินสดมาใช้ในเรือนจำได้เป็นเป็นอย่างดี

๒. การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือชุมชนบำบัด เรือนจำกลางเชียงรายได้นำโปรแกรมบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดหรือชุมชนบำบัด หลักสูตร ๑ ปี ๖ เดือน มาใช้บำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังติดยาเสพติด ซึ่งมีมากที่สุดที่เรือนจำ โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามาร่วมการดำเนินงาน จากการดำเนินงานเรือนจำได้รับใบกิจกรรมประกาศเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เป็นเรือนจำที่ผ่านการรับรองคุณภาพสถานบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบต้องโทษของกระทรวงสาธารณสุข ถือเป็น ๑ ใน ๔ แห่งของเรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ

๓. โครงการฝากขังทางไกลผ่านจอภาพ (Video-Conference) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ฝากขังระหว่างเรือนจำกับศาลจังหวัดเชียงราย ซึ่งมีระยะห่าง ๑๐ กิโลเมตร เป็นการประหยัดบุคลากรค่าใช้จ่าย มีความสะดวกรวดเร็วและมุ่งเน้นความปลอดภัย

๔. โครงการดำเนินการตรวจวินิจฉัยโรคของผู้ต้องขังโดยผ่านระบบการตรวจด้วยกล้องจุลทรรศน์ร่วมกับโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ทำให้ผู้ต้องขังได้รับความสะดวก เป็นการประหยัดงบประมาณและอัตรากำลังในการควบคุมผู้ต้องขัง

๕. โครงการพัฒนามาตรฐานความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการใช้ชีวิตภายในเรือนจำ เรือนจำกลางเชียงรายได้พัฒนามาตรฐานความจำเป็นขั้นพื้นฐานการดูแลผู้ต้องขัง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านสุทธกรรม ด้านโรงเลี้ยงอาหาร ด้านสถานพยาบาล ด้านที่นอน และการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล

เรือนจำกลางเชียงรายยังมีการกึ่งในการจัดทำโครงการเตรียมพร้อมในด้านการฝึกวิชาชีพเกษตรกรรมให้ผู้ต้องขังก่อนการพ้นโทษโดยใช้พื้นที่เรือนจำชั่วคราวดอยราง ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากเรือนจำกลางเชียงราย ๑ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๘๙ ไร่ ซึ่งเรือนจำชั่วคราวดอยรางกรมราชทัณฑ์จัดให้เป็นเรือนจำนำร่อง ๑ ใน ๔ ของเรือนจำชั่วคราวทั่วประเทศในการจัดทำโครงการกำลังใจในพระดำริของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา โดยการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปรับใช้เพื่อให้ผู้ต้องขังนำไปประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ และเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ได้เสด็จเป็นการส่วนพระองค์ ทรงเป็นองค์ประธานเปิดโครงการอบรมผู้ต้องขังตามโครงการ รุ่นที่ ๑ และวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ได้เสด็จทรงติดตามผลการดำเนินงานโครงการกำลังใจ โครงการกำลังใจประกอบด้วย การฝึกวิชาชีพด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำน้ายาอเนกประสงค์ การทำน้ำหมักชีวภาพ การเลี้ยงไก่ หมู ปลา การปลูกพืชเศรษฐกิจไม้ยางพารา ไม้เบญจพรรณโตเร็วและศูนย์สมุนไพร เพื่อเป็นศูนย์กลางเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้โอกาสเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และเป็นหนึ่งทางสังคมสำหรับผู้ต้องขัง ซึ่งจะเป็นแหล่งการศึกษาของนักเรียน นักศึกษาและประชาชนทั่วไป

เรือนจำกลางเชียงรายกำหนดวิสัยทัศน์ในการทำงานที่ว่า “ปรับเปลี่ยนเรือนจำสู่สถาบันการเรียนรู้” (Change Prison to Institute)

วันเสาร์ที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๔ กลุ่มแม่บ้าน (กลุ่มอาชีพผักตบชวาบ้านต๋อมดง จังหวัดพะเยา)

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สถาผู้แทนราษฎร ได้เดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปในด้านการดำเนินการ บริหารงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานกลุ่มแม่บ้าน(กลุ่มอาชีพผักตบชวาบ้านต๋อมดง จังหวัดพะเยา) โดยได้รับทราบข้อมูลดังนี้

ประวัติความเป็นมา

กลุ่มสานผักตบชวา หมู่ ๗ เริ่มก่อตั้งกลุ่มเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ มีสมาชิก ๒๒ คน ที่ตั้งกลุ่มอยู่เลขที่ ๖๒ หมู่ ๗ ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา บนพื้นที่ส่วนตัวของผู้จัดตั้งกลุ่ม มีนางสาวปรางประภา วงศ์ปัญญา เป็นผู้จัดตั้งกลุ่ม ปัจจุบันมีสมาชิกกลุ่มฯ และสมาชิกในเครือข่ายหมู่บ้านและตำบลใกล้เคียง จำนวน ๑๓๐ คน

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกลุ่ม

๑. เพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้กับชาวบ้านในชุมชน
๒. เพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านมีกิจกรรมร่วมกัน
๓. เพื่อความสามัคคีภายในหมู่บ้าน

แหล่งที่มาของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตสินค้า คือ ผักตบชวาจากกว๊านพะเยา และสั่งซื้อจากต่างจังหวัด รูปแบบ ลวดลายผลิตภัณฑ์ กลุ่มสามารถผลิตสินค้าตามรูปแบบที่หลากหลาย และตามความต้องการของลูกค้า รูปแบบผลิตภัณฑ์มีให้เลือกถึง ๒๐๐ แบบ

ด้านการพัฒนากลุ่มอาชีพ กลุ่มฯ ได้รับการขึ้นทะเบียนกลุ่มอาชีพและได้มาตรฐานรับรองดังนี้

๑. ขึ้นทะเบียนกลุ่มอาชีพตามโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

๒. ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มผช.)

ผลิตภัณฑ์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

กลุ่มสามารถผลิตสินค้าได้ตามขนาดและรูปแบบเดิมอย่างมีคุณภาพ และได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ในด้านรูปแบบและลวดลายต่าง ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และตรงตามความต้องการของลูกค้า มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เป็นรูปแบบต่าง ๆ และมีการนำกระดาษ napkin มาพันที่บนกระเป๋ เพื่อเพิ่มลวดลายและสีสัน ส่งผลิตภัณฑ์คัดสรรสุดยอดผลิตภัณฑ์ไทย(OTOP)ในปีพ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ระดับประเภท ๔ ดาว

ยอดการจำหน่าย กลุ่มฯ มีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าประมาณเดือนละ ๒๐๐,๐๐๐ – ๖๐๐,๐๐๐ บาท ปริมาณการผลิตของกลุ่มฯ ประมาณ ๓๐๐ ชิ้นต่อเดือน หากมีลูกค้าสั่งซื้อสินค้าเข้ามามากเกินไปกำลังการผลิต

ของกลุ่มฯ จะมีการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล ยังมีช่องทางการจำหน่ายทั้งภายในจังหวัดและต่างจังหวัด อีกทั้งได้เพิ่มช่องทางการตลาดหน้าเว็บไซต์ www.lovelypinkshop.com ทำให้มีลูกค้าใหม่เกิดขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ร้านค้าในตลาดอินโดจีน ร้านค้าในพัทยา เกาะสมุย หาดใหญ่ พัทลุง ร้านค้าในตลาดนัดสวนจตุจักร สำเพ็ง กรุงเทพฯ และกลุ่มร้านค้าทั่วประเทศที่ส่งสินค้าผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต

คณะกรรมการบริหารจัดการกลุ่มฯ

๑. นางสาวปรางประภา วงศ์ปัญญา
๒. นางอรุณ จินะใจหาญ
๓. นางเพ็ญพิศ เมืองวงศ์
๔. นางเบญจวรรณ เขมาพิทักษ์
๕. นางสมศรี วงศ์ปัญญา

ประธานกลุ่ม
รองประธานฯ
เลขานุการ
เหรัญญิก
ที่ปรึกษา

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. ข้อจำกัดในด้านรูปแบบการสานผักตบชวา สมาชิกไม่มีลวดลายใหม่ ๆ ในการถัก จึงทำให้ผลิตได้ในลวดลายเดิม ๆ ซ้ำ ๆ ลูกค้าก็จะไม่สั่งซื้อสินค้าและทำให้ยอดการผลิตลดจำนวนลง ดังนั้น ในด้านองค์ความรู้และการพัฒนาลวดลายใหม่ ๆ กลุ่มสานผักตบชวาจึงมีความต้องการในการพัฒนาฝีมือ เพื่อให้เกิดความสร้างสรรค์และได้มาซึ่งลวดลายใหม่ ๆ

๒. ข้อจำกัดในด้านการขาดเงินทุนหมุนเวียน เป็นเงินกองกลาง เนื่องจากปัจจุบันราคาก้านผักตบชวาอบแห้งมีราคาสูงมากขึ้น อีกทั้งยังมีกลุ่มผู้สานผักตบชวาลากหลายกลุ่มแย่งกันซื้อก้านผักตบชวาอบแห้ง จึงทำให้กลุ่มฯ ต้องใช้เงินทุนซื้อสินค้าจำนวนมากในแต่ละครั้ง

๓. ข้อจำกัดในด้านการเพิ่มช่องทางการตลาดให้มากยิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดปี

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

๑. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการต่อเรือนจำกลางเชียงราย จังหวัดเชียงราย

จากการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปในด้านการดำเนินการ การบริหารงาน และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของเรือนจำกลางเชียงราย จังหวัดเชียงราย คณะกรรมการได้กล่าวแสดงข้อคิดเห็น ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. เนื่องจากการกิจหนึ่งของคณะกรรมการธิการเกี่ยวกับการสอบสวน สืบสวนทุกภาคส่วนทั้งเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ โดยที่สนใจเป็นพิเศษเรื่อง ผู้ต้องขังหญิง ซึ่งประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ถูกจับตามองจากนานาประเทศในการถูกลดอันดับความน่าเชื่อถือ เรื่องการค้าประเวณี รวมทั้งผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่ที่ถูกคุมขังจะเป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด สถานการณ์ปัจจุบันมีแนวโน้มรุนแรงและขยายพื้นที่การลักลอบขนย้ายมากขึ้น ตามแนวชายแดน มีการลำเลียงในเขตภาคเหนือกว่า ๘ จังหวัด ดังนั้น คณะกรรมการธิการมีข้อเสนอแนะให้มีการจัดหา เครื่องตรวจจับยาเสพติดให้ครบทุกด่านของภาคเหนือ อันเป็นการสกัดกั้นกระบวนการค้ายาเสพติดไม่ให้ขยายต่อไป

๒. ในส่วนของเรือนจำกลางเชียงราย จังหวัดเชียงราย ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงจากแต่เดิมอย่างเห็นได้ชัดเจน เรือนจำกลางไม่ได้เป็นเพียงสถานที่กักขังผู้ต้องขังอีกต่อไป ยังเป็นแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนในการพัฒนาอาชีพ พัฒนาองค์ความรู้ให้กับผู้ต้องขังและชุมชนใกล้เคียง ปัจจุบันพื้นที่ของภาคเหนือมีการส่งเสริมให้ปลูกยางพารามากขึ้น เพื่อเป็นการรองรับการผลิตยางพารา คณะกรรมการธิการสนับสนุนให้มีการฝึกอาชีพกฤษฎา โดยอาจต้องพิจารณาคัดเลือกผู้ต้องขังที่มีคุณสมบัติใกล้เคียง เป็นคนไม่ร้ายแรงหรือกระทำผิดไม่ได้ตั้งใจเข้ารับการอบรม เพราะจำนวนผู้กฤษฎาพารามีน้อย แต่สามารถสร้างรายได้สูง จึงขอให้เรือนจำกลางพิจารณาประเด็นดังกล่าวนี้ด้วย

๒. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการต่อกลุ่มแม่บ้าน (กลุ่มอาชีพบ้านต๋อมดง จังหวัดพะเยา)

จากการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปถึงแนวทางการดำเนินการ การบริหารงาน ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ของกลุ่มสานผักตบชวบ้านต๋อมดง จังหวัดพะเยา คณะกรรมการธิการได้กล่าวแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. สังคมไทยปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่าสตรีเป็นผู้มีบทบาทอย่างมาก ทั้งนี้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งสตรีในชุมชนเพื่อผลิตสินค้าเพิ่มรายได้ให้ครอบครัว และเป็นตัวอย่างหนึ่งของชุมชนที่มีการรวมกลุ่มกันอย่างเข้มแข็ง

โดยทั่วไปสินค้าที่ผลิตจากชาวบ้านมักจะติดปัญหาด้านการตลาด ผลิตออกมาจำนวนมาก แต่ไม่มีตลาดรองรับสินค้า หากแต่กลุ่มสานผักตบชวได้สร้างโอกาสใหม่ในการเผยแพร่สินค้าสู่ตลาดโลก คือ การเปิดช่องทางสินค้าทางเว็บไซต์ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ดังนั้น คณะกรรมการธิการเสนอแนะให้กลุ่มแม่บ้านสานผักตบชวพัฒนารูปแบบและลวดลายผลิตภัณฑ์ โดยขอความร่วมมือวิทยากรจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน และกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม รวมถึงกระทรวงแรงงานเพื่อให้ความรู้กับกลุ่มแม่บ้าน

๒. ในส่วนของงบประมาณเพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียน รัฐบาลได้มีนโยบายจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาสตรีทุก ๆ ด้าน โดยในระยะอันใกล้จะมีงบประมาณกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีแห่งชาติ ในระดับตำบลและจังหวัด สามารถนำงบประมาณส่วนนี้มาดำเนินงาน ภายใต้วัตถุประสงค์ของกองทุนฯ ได้

๓. การดำเนินงานของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน

- ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการจัดหาครูฝึก อาชีพจักสานผักตบชวา เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงใน ด้านการฝึกอาชีพ การพัฒนาทักษะฝีมือ

๒. กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

- ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการจัดหาครูฝึกอาชีพจักสานผักตบชวา เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่เป็นแกนกลางในการส่งเสริมและพัฒนารูปแบบ ให้คำปรึกษา ฝึกอบรม การพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์

๔. ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ

จากการทำหนังสือถึงกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน อธิบดีกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้ให้

ความอนุเคราะห์และสั่งการไปยังผู้อำนวยการศูนย์พัฒนา ฝีมือแรงงานจังหวัดพะเยา ดำเนินการดังมีหนังสือตอบกลับ จากกระทรวงแรงงาน ที่ รง ๐๔๐๖.๑๐.๔/๐๐๖๗ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๕ เรื่อง การพัฒนาทักษะกลุ่มจักสาน ผักตบชวา โดยศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดพะเยา ได้ ประสานกับประธานกลุ่มเพื่อพัฒนารูปแบบของ ผลิตภัณฑ์ จะดำเนินการเปิดฝึกอบรมให้กับสมาชิกของกลุ่ม เป็นหลักสูตรฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน สาขาการจักสาน ผักตบชวา จำนวน ๖๐ ชั่วโมง ระหว่างวันที่ ๖ - ๑๕

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ณ อาคารอเนกประสงค์บ้านต๋อมดง จังหวัดพะเยา

นางสาวปนัดดา ระกิติ

วิทยาการปฏิบัติการ สำนักกรรมการ ๓

ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

อำพรพันธุ์/พิมพ์

นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการศึกษาดูงาน ณ จังหวัดนครราชสีมา วันศุกร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๕

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว

คณะกรรมการกิจการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา โดยรับทราบข้อมูลดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรงได้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยพระธรรมมลคลญาณ (วิริยงค์ สิรินธโร) ซึ่งเดิมสถานที่จัดตั้งได้ใช้ศาลาวัดเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีสามเณรเป็นผู้สอนจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๓๓ กรมพัฒนาชุมชนได้เข้ามาดูแลและย้ายศูนย์จากศาลาวัดมาจัดตั้งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรงในปัจจุบัน ต่อมาในปี ๒๕๔๕ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรงได้ถูกถ่ายโอนไปอยู่ในความดูแลและรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลลาดบัวขาว ซึ่งมีหน้าที่ส่งเสริม พัฒนาและจัดสรรงบประมาณให้

องค์การบริหารส่วนตำบลลาดบัวขาว ดูแลและรับผิดชอบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ๓ ศูนย์ คือ

๑. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง มีเด็กอยู่ในความดูแล ๔๒ คน มีครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๒ คน

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านลาดบัวขาว มีเด็กอยู่ในความดูแล ๔๕ คน มีครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๒ คน

๓. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคลองกะจะ มีเด็กอยู่ในความดูแล ๓๕ คน มีครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน ๒ คน

สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง มีเด็กอยู่ในความดูแล ๔๒ คน แม่ครัว ๑ คน และครูผู้ดูแลเด็ก ๒ คน มีพื้นที่ ๓ ไร่เศษ ซึ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นพื้นที่วัด โดยรับเด็กตั้งแต่อายุ ๒ ปี ๖ เดือน ถึง ๔ ปี และหลังจากนั้นเด็กจะถูกถ่ายโอนให้กับโรงเรียนในเขตพื้นที่

การจัดสรรงบประมาณ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ส่งเสริมด้านอาหารกลางวันและอาหารเสริมต่าง ๆ รวมถึงสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ได้รับการเสริมสร้างด้านอารมณ์และจิตใจ ด้านร่างกาย ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง

๑. เพื่อให้เด็กได้รับการดูแลอย่างถูกสุขลักษณะ

๒. เพื่อพัฒนาความพร้อมของเด็กในทุก ๆ ด้าน

๓. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมในการเข้าเรียน

ในระดับประถมศึกษา

๔. เพื่อเป็นการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชนให้สามารถร่วมกันวางแผนเพื่อพัฒนาชุมชน

๕. เพื่อแบ่งเบาภาระในการอบรมผู้ปกครอง

๖. เพื่อให้พัฒนาการของเด็กเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักเกณฑ์ของการรับสมัครเด็กเข้าดูแล คือ สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาสูติบัตร

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง

การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง เป็นการดำเนินงานร่วมกับกรมอนามัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และมูลนิธิซี.ซี.เอฟ โดยมีประธาน ผู้ประสานงานและผู้อุปถัมภ์ และที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินงาน นอกจากนี้แผนพัฒนาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง ตำบลลาดบัวขาว ได้ดำเนินงานโดยแบ่งเป็นกลุ่ม ดังนี้

๑. กลุ่มพัฒนาเด็กเล็กซึ่งจะดำเนินการสัปดาห์ละ ๕ วัน พัฒนาด้านต่าง ๆ คือ

- พัฒนาสมอง
- พัฒนาร่างกาย
- พัฒนาสังคม
- พัฒนาอารมณ์และจิตใจ

๒. กลุ่มผู้ปกครองเด็กจะดำเนินการอย่างน้อยเดือนละ ๑ ครั้ง เป็นการประชุมหารือหรือให้ความรู้ในเรื่อง

- การเลี้ยงและการดูแลเด็ก
- การพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ
- ความสำคัญในการพัฒนาเด็ก
- การปรับปรุงบริเวณและอาคาร

๓. กลุ่มประชาชนดำเนินการในโอกาสอันสมควร โดยการประชุมหารือหรือให้ความรู้

- การเลี้ยงและการดูแลเด็ก
- การพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ
- ความสำคัญในการพัฒนาเด็ก
- การปรับปรุงบริเวณและอาคาร

๒. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว

ความเป็นมาและการจัดตั้ง

เทศบาลตำบลสีคิ้วได้ยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล ในปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งผู้บริหารท้องถิ่นมีความสนใจด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ ซึ่งหลังจากมีนโยบายให้ถ่ายโอนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้อยู่ในความดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในปี ๒๕๔๔ ซึ่งรับถ่ายโอนเด็กอายุ ๓ ขวบ และได้ตั้งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยอาศัยสถานที่โรงเรียนบ้านโนนกลุ่มมิตรภาพที่ ๒๑๐ และในปี ๒๕๔๕ ได้ขยายช่วงอายุจาก ๓ ขวบ เป็น ๔ ขวบ และได้ประสานงานขอให้ที่ราชพัสดุ บนพื้นที่ ๑๒ ไร่เศษ เพื่อก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต่อมาปี ๒๕๔๖ ได้ขยายช่วงอายุของเด็ก จาก ๔ ขวบ เป็น ๕ ขวบ และได้ย้ายจากโรงเรียนบ้านโนนกลุ่มมิตรภาพที่ ๒๑๐ มาเรียนที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตั้งปัจจุบัน

วิสัยทัศน์

ส่งเสริมให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่น่าอยู่ มีคุณภาพ และมาตรฐานควบคู่การพัฒนาเด็ก ๓ – ๕ ขวบ ให้มีความพร้อมทุก ๆ ด้าน คือ ด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจสติปัญญา และมีคุณธรรมนำไปสู่การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี สามารถดำรงชีวิตร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

กรอบแนวคิดการดำเนินงาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสีคิ้ว มีกรอบแนวคิดการดำเนินงานว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องน่าอยู่ มีคุณภาพ และได้คุณภาพ ซึ่งการวางกรอบการดำเนินงานได้นำหลักสรุปภูมิวิทย์ พ.ศ. ๒๕๔๖ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่น่าอยู่ของกรมอนามัย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เป็นแนวทางในการดำเนินงาน

การส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย

พัฒนาการที่เน้นเด็ก ๓ ขวบ

- ร่างกาย เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้
- อารมณ์ – จิตใจ แสดงอาการพอใจ และไม่พอใจ
- สังคม การรับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง
- สติปัญญา สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ

พัฒนาการที่เน้น ๔ ขวบ

- ร่างกาย รักษาความปลอดภัย
- อารมณ์ – จิตใจ รู้จักชื่นชมความสามารถและผลงานคนอื่น
- สังคม รู้จักแบ่งปันให้คนอื่น
- สติปัญญา บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้

พัฒนาการที่เน้น ๕ ขวบ

- ร่างกาย วาดภาพตามจินตนาการได้
- อารมณ์ – จิตใจ เข้าร่วมกิจกรรมศิลปะและร้องเพลงได้
- สังคม อยู่ร่วมกับผู้อื่นและยอมรับข้อตกลงได้
- สติปัญญา ฟังและปฏิบัติสนทนาได้ตอบกับผู้อื่นได้

การจัดการเรียนการสอน

๑. ตัวเด็ก

- ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย
- สุขนิสัย
- คุณธรรม จริยธรรม
- ฯลฯ

๒. บุคคลและสถานที่แวดล้อม

- ครอบครัว
- ชุมชน
- สถานศึกษา
- ฯลฯ

๓. ธรรมชาติรอบตัว

- สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต
- ปรากฏการณ์ของธรรมชาติ
- อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- ฯลฯ

๔. สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

- อาหาร
- เครื่องมือ เครื่องใช้
- การติดต่อสื่อสาร

เรียนอย่างไร

- การใช้ประสาทสัมผัส
- การเล่น
- การสำรวจ
- การทดลอง
- ประสบการณ์ตรง
- ฯลฯ

เรียนแล้วได้อะไร

๑. พัฒนาด้านร่างกาย

- สุขนิสัย
- กล้ามเนื้อใหญ่ – เล็ก
- ความปลอดภัย

๒. พัฒนาด้านอารมณ์ – จิตใจ

- สุขภาพจิต
- คุณธรรม
- จริยธรรม

๓. พัฒนาด้านสังคม

- ช่วยเหลือตนเอง
- อยู่ร่วมกับผู้อื่น
- รักความเป็นไทย
- อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

๔. พัฒนาด้านสติปัญญา

- คิดแก้ปัญหา
- คิดสร้างสรรค์
- ใฝ่รู้
- ใช้ภาษาสื่อสาร

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการ

การจัดการศึกษาในประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา แต่การเรียนรู้และเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กในระดับปฐมวัยที่มีความสำคัญ แต่รัฐยังให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็กช่วงวัยดังกล่าว อีกทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลเด็กแต่ละช่วงวัย เช่น ระดับประถมศึกษา มีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ดูแล ระดับอาชีวศึกษามีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นผู้ดูแล ระดับอุดมศึกษามีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเป็นผู้ดูแล แต่เด็กช่วงปฐมวัยมีหน่วยงานที่ดูแลหลายหน่วยงาน ทำให้การจัดการศึกษาในการดูแลเด็กปฐมวัยยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น คณะกรรมการธิการจึงศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็ก

๑. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดเล็ก มีสถานที่สำหรับเด็กในการทำกิจกรรมและเสริมสร้างการเรียนรู้ จำนวน ๒ อาคาร โดยอาคารจะเปิดกว้างเป็นห้องเดียว เด็กจะทำกิจกรรมร่วมกันในห้อง ส่วนอุปกรณ์เสริมทักษะจะมีน้อย

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของครูพี่เลี้ยง ครูพี่เลี้ยงควรมีทักษะในการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็ก
๒. อุปกรณ์การเสริมทักษะควรมีความเหมาะสม ซึ่งต้องขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารในการจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็ก

๒. ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการธิการต่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสีคิ้ว เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขนาดใหญ่ มีอาคารสำหรับจัดกิจกรรมและเสริมสร้างการเรียนรู้ จำนวน ๒ อาคาร มีการจัดห้องเป็นสัดส่วน แบ่งเป็นห้องที่ติดเครื่องปรับอากาศทุกห้อง มีห้องคอมพิวเตอร์ โรงอาหาร ห้องครัว และมีรถรับ - ส่งนักเรียน

ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. การดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัยจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ ผู้บริหารท้องถิ่นที่เป็นผู้ดูแลต้องมีวิสัยทัศน์ที่ดี และส่งเสริมการดำเนินงานโดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กเป็นสำคัญ แต่ผู้บริหารท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังคงมีวิสัยทัศน์และให้ความสำคัญด้านเศรษฐกิจมากกว่าการพัฒนาเด็กให้เกิดประสิทธิภาพ

๒. ระบบของการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะมีมาตรฐาน ซึ่งมาตรฐานการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีความแตกต่างกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมาก

๓. ปัญหาเรื่องหลักสูตร ครูพี่เลี้ยงจะต้องจบการศึกษาด้านปฐมวัย แต่เนื่องจากบุคลากรมีไม่เพียงพอ จึงทำให้ครูที่จบจากสาขาอื่นเข้าอบรม ทำให้ครูพี่เลี้ยงไม่ได้จบตรงสาขา

นางสาวรัตติยา พนาจันทร์
นิติกรปฏิบัติการ สำนักกรรมการ ๓
ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

อำพรพันธุ์/พิมพ์
นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการศึกษาดูงาน
ณ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ตำบลหลักสอง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
ในวันพุธที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

๑. ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ตำบลหลักสอง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร

คณะกรรมการธิการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ตำบลหลักสอง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร โดยรับทราบข้อมูลดังนี้

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.)

เป็นศูนย์กลางในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข และให้คำแนะนำแก่ครอบครัวที่มีการบริหารจัดการในรูปแบบของ คณะทำงานศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนชุมชนและตัวแทนเครือข่ายครอบครัว ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและการสนับสนุนขององค์กรการบริหารส่วนตำบล เทศบาล กรุงเทพมหานคร ในด้านงบประมาณและด้านวิชาการ

สภาพทั่วไป

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ตำบลหลักสอง มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๔,๖๐๕ ตารางเมตร หรือประมาณ ๙,๑๒๘ ไร่ โดยมีพื้นที่ครอบคลุมหมู่บ้านทั้งหมด ๗ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านคลองเจ็ดริ้วเก่า มี ๑๒๙ ครัวเรือน ประชากร ๕๘๕ คน

ชาย ๒๘๔ คน หญิง ๓๐๑ คน

หมู่ที่ ๒ บ้านหลักสอง มี ๑๗๓ ครัวเรือน ประชากร ๗๓๙ คน

ชาย ๓๖๑ คน หญิง ๓๗๘ คน

หมู่ที่ ๓ บ้านปากคลองเขื่อนขันธุ์ มี ๗๒ ครัวเรือน ประชากร ๓๐๖ คน

ชาย ๑๕๐ คน หญิง ๑๕๖ คน

หมู่ที่ ๔ บ้านคลองเขื่อนขันธุ์ มี ๖๔ ครัวเรือน ประชากร ๓๕๑ คน

ชาย ๑๖๕ คน หญิง ๑๘๖ คน

หมู่ที่ ๕ บ้านกระโจมทอง มี ๒๑๓ ครัวเรือน ประชากร ๙๖๗ คน

ชาย ๔๗๐ คน หญิง ๔๙๗ คน

หมู่ที่ ๖ บ้านพัฒนา มี ๑๒๘ ครัวเรือน ประชากร ๖๔๒ คน

ชาย ๓๑๐ คน หญิง ๓๓๒ คน

หมู่ที่ ๗ บ้านรางช้างสี มี ๑๔๗ ครัวเรือน ประชากร ๘๗๒ คน

ชาย ๔๓๔ คน หญิง ๔๓๘ คน

รวมประชากรทั้งสิ้น ๔,๔๖๒ คน ชาย ๒,๑๗๔ คน หญิง ๒,๒๘๘ คน

ประชากรมีอาชีพเกษตรกรรม

รายได้ของประชากรทั้งหมด ๕๖,๑๔๕ บาท/ปี

วัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

๑. เพื่อประสานความร่วมมือในการพัฒนาสถาบันครอบครัวในลักษณะบูรณาการจากทุกภาคส่วน
๒. เพื่อให้ชุมชนมีศูนย์รวมในการพัฒนาครอบครัวที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัว
๓. เพื่อสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในการบริหารงานและแก้ไขปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน

บทบาทหน้าที่ของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

๑. สำรวจศึกษาปัญหา
๒. เฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหา และให้คำแนะนำ
๓. พัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว

หลักการดำเนินงาน

๑. ใช้กระบวนการประชาคมเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน
๒. การประสานเครือข่ายครอบครัวและหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
๓. การติดตามประเมินผลโดยใช้ตัวชี้วัดจากผลการดำเนินงาน

กลุ่มเป้าหมาย

๑. กลุ่มก่อนสมรส
๒. กลุ่มครอบครัวปกติ
๓. กลุ่มครอบครัวที่มีปัญหา

รายชื่อคณะกรรมการของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนตำบลหลักสอง ประกอบด้วย

๑. นายเอกชัย เอ็งเจริญสุข	ตำแหน่ง ประธานศูนย์ฯ
๒. นายบุญส่ง เดชเพชร	ตำแหน่ง รองประธานศูนย์ฯ
๓. นางสาวฐิตาพร เพ็ชรนิล	ตำแหน่ง เลขานุการศูนย์ฯ
๔. นางสาววิไล มีสมิง	ตำแหน่ง ผู้ช่วยเลขานุการฯ
๕. นางสุดาทิพย์ มีแสงเงิน	ตำแหน่ง เภรณูญิกศูนย์ฯ
๖. นายหัสดี ขวัญไตรรงค์	ตำแหน่ง ผู้ช่วยวิชาการฯ
๗. นายสมภพ เขียวขำ	ตำแหน่ง ฝ่ายทะเบียนฯ
๘. นางสาวาล ตาดเล็ก	ตำแหน่ง ผู้ช่วยทะเบียนฯ
๙. นายสนธิ เลี้ยงอยู่	ตำแหน่ง ฝ่ายกิจกรรมฯ
๑๐. นายสมศักดิ์ หทัยรัตนานนท์	ตำแหน่ง ผู้ช่วยกิจกรรมฯ
๑๑. นายประยงค์ เลี้ยงอยู่	ตำแหน่ง ฝ่ายประชาสัมพันธ์ฯ
๑๒. นายภูมิพัฒน์ ระหงส์	ตำแหน่ง ผู้ช่วยประชาสัมพันธ์ฯ

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) มีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมโดยกรรมการแต่ละคนจะรับหน้าที่ดูแลชาวบ้าน ๑๒ ครัวเรือน ซึ่งได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้คนในชุมชนสม่ำเสมอ อาทิ

๑. การเดินทางเข้าเยี่ยมผู้ด้อยโอกาสตามบ้านพักเพื่อรับทราบปัญหา โดยมีการให้ยืมสัตว์เพื่อนำไปประกอบอาชีพ เช่น ไก่ หมู เป็นต้น หรือการให้เครื่องมือทำกิน ทั้งนี้ คณะกรรมการจะเดินทางเข้าดูแลอย่างน้อยเดือนละครั้ง โดยมีนายกเหล่ากาชาดนำถุงยังชีพไปแจกจ่ายด้วย

๒. การเป็นแกนนำให้คนในครอบครัวในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมพักค้างคืนในชื่อโครงการ “การจัดชีวิตคู่เข้มแข็งที่เก่งกระฉิบ” เพื่อลดปัญหาครอบครัว โดยจะมีกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ กิจกรรมของชีวิตคู่ โดยให้สามีภรรยาได้ระบายความในใจ ซึ่งจะเป็นการกล่าวถึงข้อบกพร่องของแต่ละฝ่าย เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ชีวิตคู่ รู้จักการขอโทษและการให้อภัย

๓. การจัดทำสตีกเกอร์รับปรึกษาปัญหาครอบครัวในชุมชน โดยมีหมายเลขโทรศัพท์รับปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ด้วย

๔. การปลูกสร้างบ้านหรือซ่อมแซมบ้านให้ชาวบ้านที่ด้อยโอกาส เป็นการร่วมแรงร่วมใจของคนในชุมชน ซึ่งคณะกรรมการจะช่วยเหลือไม่เฉพาะในหมู่บ้านของตนแต่จะช่วยเหลือไปยังหมู่บ้านใกล้เคียงตามการร้องขอ ทั้งนี้มีงบประมาณสนับสนุนจากเหล่ากาชาดส่วนหนึ่งร่วมกับจากการบริจาคของชาวบ้าน

๕. การเป็นวิทยากรอบรมให้หน่วยงานอื่นที่มาขอรับการฝึกอบรมเพิ่มศักยภาพ

๖. การจัดกิจกรรมให้เด็กและเยาวชนในชุมชนปฏิญาณตนเป็นคนดี ไม่กระทำความผิดและนำคำปฏิญาณนั้นเขียนลงกระดาษแล้วรวบรวมวางบนฐานพระพุทธรูป

๗. การจัดการประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

ปัญหาที่พบในพื้นที่มากที่สุด

๑. ปัญหาเศรษฐกิจ เกษตรกรมีหนี้สินเป็นจำนวนมาก
๒. ปัญหายาเสพติดที่เริ่มระบาดในพื้นที่
๓. ปัญหาราคาสินค้าทางการเกษตรมีราคาสูง เช่น ปุยเคมี แต่ผลผลิตทางการเกษตรถูกกดราคาและไม่มีตลาดรองรับสินค้าที่ผลิต

๔. ปัญหาความตึงเครียดหนักจากการรายงานข่าวน้ำท่วมเกินจริงในพื้นที่อำเภอบ้านแพ้ว

๕. ปัญหาหน่วยงานราชการไม่มีการบูรณาการทำงานร่วมกัน ทำให้ประชาชนเสียประโยชน์

๖. ปัญหาครอบครัวไม่เข้มแข็ง ไม่อบอุ่น ทะเลาะวิวาทและปัญหาท้องไม่พร้อม

๗. ปัญหาไม่มีแรงงานภาคการเกษตร เนื่องจากเคลื่อนย้ายไปทำงานภาคอุตสาหกรรม

ปัญหาที่พบในพื้นที่และปัญหาที่ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนเสนอต่อคณะกรรมการ

๑. การขอรับความช่วยเหลือจากภาครัฐไม่ว่าจะเป็นพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หรือหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ประชาชนในพื้นที่มักไม่ได้รับการตอบสนองในการช่วยเหลือได้ทันเวลาที่ต่อการแก้ปัญหา

๒. เสนอให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนมีงบประมาณดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

๓. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนทำงานด้วยจิตอาสา แม้ไม่มีความพร้อมทางเศรษฐกิจ แต่ด้วยจิตใจที่มุ่งมั่นในการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งด้วยตนเอง จึงอาสาปฏิบัติงานนี้อย่างเต็มความสามารถ

๔. ปัญหาการครอบครองที่ดิน ปัจจุบันเกษตรกรคนทำสวนมีจำนวนลดน้อยลง ผู้เป็นเจ้าของที่ดินเองมีน้อย จะมีในลักษณะขายที่ดินทำกิน ภายหลังต้องเช่าที่ดินผู้อื่นทำการเกษตร จึงทำให้เกษตรกรมีรายได้ไม่พอกับรายจ่ายที่เกิดขึ้น

๒. ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

จากการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรคของศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ตำบลหลักสอง อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร คณะกรรมการได้กล่าวชื่นชมการทำงานด้านสังคมด้วยจิตอาสาของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ตำบลหลักสอง จึงขอให้กำลังใจในการทำงานด้วยความอดทน จริ่งใจในการทำงาน และสร้างความเข้าใจกับคนในชุมชนเพื่อขอความร่วมมือในด้านต่าง ๆ อันจะทำให้เกิดความเข้มแข็งของคนในชุมชนมากยิ่งขึ้น โดยได้ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

๑. ให้ผู้นำชุมชน ผู้นำศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน นำวิธีคิดที่จะดึงทรัพยากรต่าง ๆ ที่รัฐมีให้เพื่อนำมาเป็นต้นทุนงบประมาณ ในการช่วยบริหารจัดการงบประมาณในชุมชน อาทิ โครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน และชุมชน ในการใช้บ SML เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนไทยให้แข็งแรง กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เป็นต้น

๒. ให้ชุมชนได้มีการพึ่งพาตนเอง โดยการดึงทรัพยากรบุคลากรในพื้นที่ที่มีความรู้ความสามารถมาแลกเปลี่ยนภูมิปัญญาและองค์ความรู้ จึงจะเป็นการปฏิบัติตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวง อันจะทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและยั่งยืน เพราะหน่วยงานราชการในบางครั้งไม่สามารถพึ่งพาได้ทั้งหมด คนในชุมชนจึงจำเป็นต้องร่วมมือช่วยเหลือกัน ทั้งในการคิด การวางแผนงาน และการเรียนรู้ที่จะอยู่กับชุมชนและทรัพยากรที่ตนมี

๓. เรื่องการเยี่ยมเยียนผู้ยากไร้ ควรเป็นบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานราชการ เพราะการดำเนินการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการซ่อมแซมบ้านเรือน หรือการปลูกสร้างบ้านให้ผู้ยากไร้ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมีเครื่องมือและงบประมาณในการสนับสนุนการดำเนินงาน จึงเสนอแนะให้ผู้นำชุมชนได้ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานดังกล่าวก่อนดำเนินการอื่นใด

๔. เรื่องการครอบครองที่ดิน ด้วยพื้นที่แห่งนี้มีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก หากใช้พื้นที่ดินผิดประเภทย่อมเสียประโยชน์อย่างมหาศาล จึงเสนอให้อย่าซื้อขายที่ทำกิน ขอให้มีการเพาะปลูกพืชในที่ดินแห่งนี้ต่อไป

๕. ให้มีการสำรวจพื้นที่ในชุมชน และควรมีการจำกัดพื้นที่เขตอุตสาหกรรมไม่ให้อุตสาหกรรมเข้ามาในพื้นที่ที่มีการทำการเกษตร เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น

นางสาวปนัดดา ระกิติ

วิทยากรปฏิบัติการ สำนักกรรมการธิการ ๓

ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

อำพรพันธุ์/พิมพ์

นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการศึกษาดูงาน

ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

วันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๖

๑. ข้อมูลที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษกนำเสนอ

คณะกรรมการการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินงานและการบริหารจัดการ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในบ้านกาญจนาภิเษก อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม โดยรับทราบข้อมูลดังนี้

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก หรือ บ้านกาญจนาภิเษก เป็นหน่วยงานในสังกัด กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลคลองโยง อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ขนาด ๓๒ ไร่ ซึ่งบริจาคโดย คุณหญิงสมนึก เปรมวัฒนะ และ คุณหญิงสุภัทรา ตันติพิพัฒน์พงศ์

บ้านกาญจนาภิเษกจัดตั้งขึ้นบนพื้นฐานแนวคิดที่เน้นการเป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ ไม่มีกำแพงสูง และสร้างความรู้สึกริ้วางใจให้มากที่สุดแทนที่จะเป็นบรรยากาศของการกักขังจองจำ เพื่อให้เป็นสถานควบคุมต้นแบบที่สามารถบำบัดฟื้นฟูเยาวชนเด็กและเยาวชนได้อย่างมีคุณภาพ โดยดำเนินการในลักษณะผสมผสานสภาพแวดล้อมทั้งบ้านทั้งสถานควบคุมและเป็นสถานที่ที่พื้นใจ ช่วยเติมเต็มสิ่งที่ขาดพร่องให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดก่อนที่จะคืนเด็กและเยาวชนกลับสู่ครอบครัว สู้สังคม โดยที่ภาพลักษณ์ที่ไม่ซ้ำรูดบกร่อง ในขณะที่เดียวกันตระหนักถึงคุณค่าของตนเองมากขึ้น

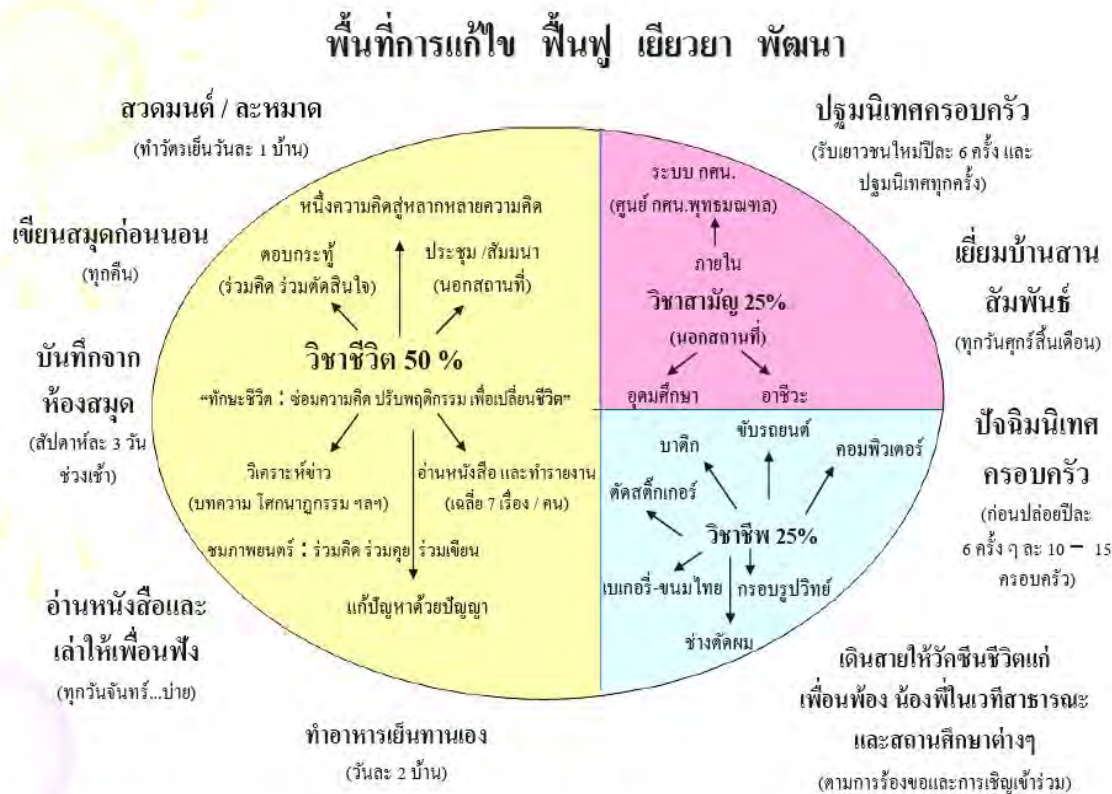
ลักษณะเฉพาะของบ้านกาญจนาภิเษก คือ การเป็นศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนนาร่องในระบบเปิด ที่มีการควบคุมต่ำ ไม่มีกำแพงสูง ไม่มีประตู ซึ่งบ้านกาญจนาภิเษกต้อนรับเยาวชนชายอายุระหว่าง ๑๖ – ๒๔ ปี จากสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ๔ แห่ง คือ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกรูณา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านมูทิตา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านอุเบกขา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต ๒ จังหวัดราชบุรี เข้าฝึกและอบรม

ผู้อำนวยการคนปัจจุบัน คือ นางทิตา ณ นคร โดยมีแนวคิดในการบริหารจัดการ คือ “บ้านกาญจนาภิเษกไม่ใช่คุก เยาวชนไม่ใช่นักโทษหรืออาชญากร เจ้าหน้าที่ไม่ใช่ผู้คุม แต่บ้านกาญจนาภิเษก คือ บ้านทดแทนชั่วคราวของวัยรุ่นที่ก้าวพลาดก้าวผิดจังหวะ” ซึ่งนำไปสู่การบริหารจัดการที่ปราศจากความเป็นสถานควบคุม กักขัง รวมถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเจ้าหน้าที่กับเด็กและเยาวชน และเพิ่มการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการคิดและการตัดสินใจต่อการกระทำและทุกกิจกรรมที่จะเกิดภายในบ้านกาญจนาภิเษก

การฝึกและอบรม

ปัจจุบันพื้นที่การเรียนรู้ในบ้านกาญจนาภิเษก ประกอบด้วย ๓ ส่วน คือ ๑) การเรียนหนังสือ (ระบบ กศน.) ๒๕% ๒) การเรียนวิชาชีพ (๑๓ วิชาชีพหลักสูตร ๓ เดือน) ๒๕% และ ๓) การเรียนวิชาชีพชีวิต ๕๐%

กิจกรรมตามอักษยายามว่าง : ดนตรี ฟุตบอล ฟุตซอล ฟุตบอล ปิงปอง เปตอง บาสเก็ตบอล แบดมินตัน มวยไทย/กระบี่กระบอง

เหตุผลที่บ้านกาญจนาภิเษกให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับวิชาชีวิต เพราะเชื่อว่าหากสามารถออกแบบกิจกรรมและสร้างกระบวนการการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อขับเคลื่อนความคิดของเยาวชนผู้ (เคย) ก้าวพลาดได้ พฤติกรรมที่ถูกสั่งการจากระบบคิดจะถูกปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เมื่อความคิดเปลี่ยน พฤติกรรมก็จะเปลี่ยน ดังคำกล่าวที่ว่า ความคิดที่สูงงอมมีอานุภาพกว่าอาวุธทั้งกองทัพ

“วิชาชีวิต” คือ วิชาที่เรียนเพื่อพัฒนาระบบคิดให้มีความเป็นมนุษย์ที่รู้ร้อน รู้หนาว และสามารถเห็นจุดเกาะเกี่ยวเชื่อมโยงระหว่างชีวิตและสามารถรักษาตัวเองด้านดีไว้ได้แม้ในช่วงเวลาที่แย่ที่สุด ในกรณีที่ผิดพลาดไปแล้วก็เรียนเพื่อซ่อมความคิดที่ผิดพลาดเพราะความคิดที่ผิดพลาด คือ โรงงานผลิตพฤติกรรมที่สร้างความเดือดร้อน ความสูญเสียทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เป้าหมายสุดท้าย คือ เพื่อเพิ่มหรือสร้างทุนความคิด ทุนชีวิต ทุนการเป็นพลเมืองให้กับเยาวชน

“วิชาชีวิต” ในภาคปฏิบัติของบ้านกาญจนาภิเษก คือ การวิเคราะห์ข่าว บทความ โศกนาฏกรรม ในสังคมหรือเรื่องอื่นใดก็ตามที่เคลื่อนไหวอยู่ในสังคม รวมถึงการตอบกระทู้ การชมภาพยนตร์และร่วมคิด ร่วมคุย ร่วมเขียนหลังชมภาพยนตร์และเปิดพื้นที่การเรียนรู้ที่ทำให้เยาวชนเห็นที่มาที่ไปของปัญหา เห็นจุดเกาะเกี่ยว ห่วงโซ่ความสำเร็จ ความทุกข์ ความผิดพลาด ความเสียหาย รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตทั้งที่คาดหมายได้และเหนือความคาดหมาย ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นปัจจัยร่วมที่มีนัยสำคัญในการนำเยาวชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทั้งสิ้น

“วิชาชีวิต” เป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยกระตุ้นหรือเพิ่มทุนความเป็นพลเมืองและความรู้สึกเชิงคุณค่าให้กับเยาวชนจนแข็งแกร่งและยกระดับไปถึงความรู้สึกนับถือตนเองเห็นคุณค่าของตนเอง ที่สำคัญคือ เยาวชนสามารถจัดการรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตได้อย่างรู้เท่าทันยิ่งขึ้น ดังนั้นการเรียนวิชาชีวิตอาจจำเป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าวิชาสามัญ วิชาชีพ และต้องการความจริงจังในการเรียนรู้ทั้งสาระและกระบวนการ เพราะการเรียนวิชาชีวิต คือ การแปลงเชื้อโรคร้ายให้เป็นวัคซีนเพื่อเพิ่มภูมิคุ้มกันโรคสังคม คือ การเติมเต็มทักษะในการบริหาร การจัดการชีวิต คือ การเพิ่มต้นทุนการเดินทางเพื่อก้าวสู่ พลเมืองผู้เป็นพลังไม่ใช่ภาระอีกต่อไป

วิชาชีวิต

ขั้นตอนการออกแบบเครื่องมือที่เรียกว่า วิชาชีวิต ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ คือ การรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อาทิ บทความ บทสัมภาษณ์ เพลง ภาพยนตร์ ป้ายรณรงค์ต่าง ๆ เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๒ คือ การตั้งคำถามที่กระตุ้นให้เยาวชนสะท้อนตนเอง โดยมีข้อห้ามพื้นฐาน คือ ต้องไม่ทำให้เป็นเรื่องไกลตัว สะท้อนความเมตตา เข้าใจผู้ผิดพลาดอ่อนแอ ซึ่งจะทำให้เยาวชนกล้าที่จะพูดคุยหรือขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่

ขั้นตอนที่ ๓ คือ การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลมาผลิตเป็นใบงานเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบจัดเวลาให้เยาวชนลงมือปฏิบัติต่อไป

บริบทเนื้อหา “วิชาชีวิต” ชุดที่ ๑ - ๘

ชุดที่ ๑ “ผู้รอด...บนความขาดพร่อง”

ส่วนใหญ่เยาวชนมักจะเข้าใจว่าสาเหตุของความผิดพลาดของตนเกิดจากการไม่มีบิดามารดา หรือผู้ปกครองเลี้ยงดู บ้านกาญจนาภิเษกจึงมีแนวคิดนำเรื่องราวของผู้มีชื่อเสียงทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เป็นผู้ขาดพร่องในลักษณะต่าง ๆ ที่สุดท้ายแล้วกลายเป็นผู้รอด มาเป็นกรณีศึกษาเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชนที่คิดว่าตนมีปมด้อยหรือทุกข์กับความขาดพร่องของตน โดยอาศัยแนวคิด

ที่ว่า ระหว่างสิ่งที่หายไปกับสิ่งที่เหลืออยู่เราควรให้คุณค่า ให้ความสำคัญกับอะไรถ้าปรารถนาจะเป็นผู้รอด

ชุดที่ ๒ “การละเมิดสิทธิและอาชญากรรม”

เป็นการนำข่าว บทความ และภาพยนตร์ เป็นต้น ที่สะท้อนการละเมิดสิทธิและอาชญากรรมมาเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างจุดเปลี่ยนทางความคิดให้กับเยาวชน แม้ข่าว บทความ หรือภาพยนตร์ต่าง ๆ จะเป็นการสะท้อนภาพความรุนแรงให้เห็น แต่บ้านกาญจนาภิเษกมีแนวคิดว่าการสร้างจุดเชื่อมโยง เพิ่มส่วนขยาย ใส่ความเป็นมนุษย์ ใส่ความสัมพันธ์ทางใจ และเปิดพื้นที่ให้เยาวชนได้ร่วมกันคุย ร่วมกันคิด ร่วมกันตอบคำถาม เยาวชนจะสามารถพัฒนาความคิดและมุมมองต่อปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ และจะส่งผลต่อการใช้ดุลพินิจของเยาวชนที่จะกระทำหรือไม่กระทำต่อสถานการณ์นั้นอย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของความรับผิดชอบร่วมกัน

ชุดที่ ๓ “พฤติกรรมทางเพศและความรุนแรงต่อผู้หญิง”

เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดจากพฤติกรรมทางเพศและความรุนแรงต่อผู้หญิง บ้านกาญจนาภิเษกจึงนำข่าว ภาพยนตร์ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ มาเป็นกรณีศึกษาและให้เยาวชนร่วมกันวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนทั้งในรูปแบบงานกลุ่มและงานเดี่ยวถึงความสูญเสียของผู้เสียหายที่อาจกลายเป็นบาดแผลทางจิตใจ และส่งผลกระทบต่อคนรุ่นต่อไป

ชุดที่ ๔ “ต้นทุน...การเลือกค่านิยม”

ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เยาวชนเข้าสู่กระบวนการทางกฎหมาย คือ ค่านิยม บ้านกาญจนาภิเษกจึงนำข่าว หรือบทความต่าง ๆ ที่สะท้อนเหตุการณ์ของสังคมในขณะนั้นมาเป็นเนื้อหาการเรียนรู้ อาทิ ข่าวนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ สักยนต์ตามร่างกาย ข่าวก่อเจตนาฆ่าและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของปากและฟัน เป็นต้น การนำข่าวในลักษณะข้างต้นมาให้เยาวชนได้วิเคราะห์ในฐานบทบาทสมมติที่ให้เยาวชนเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้รับข่าวสาร ถือเป็นการเปิดมุมมองให้เยาวชนได้เห็นว่า การตัดสินใจกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ย่อมส่งผลกระทบต่อตัวเยาวชนเองและผู้เกี่ยวข้องอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ชุดที่ ๕ “กระตุ้นความเป็นมนุษย์ไม่ได้ สำนึกดี”

แนวคิดของชุดวิชาที่ ๕ คือ การขยายดีหรือการต่อยอดจุดดี โดยการนำบทสัมภาษณ์ หรือเรื่องเล่าจากอินเทอร์เน็ต ที่เป็นเรื่องจริงของบุคคลที่เกิดขึ้นในลักษณะถูกบีบคั้น กดดัน แต่ยังคงรักษาความเป็นมนุษย์ไว้ได้อย่างแข็งแกร่ง ซึ่งเป็นการเปิดมุมมองใหม่ที่เพิ่มทุนทางความคิดให้แก่เยาวชน และทำให้เยาวชนรู้สึกอึ้งอัมและเพิ่มแรงบันดาลใจให้กับเยาวชน

ชุดที่ ๖ “การหลบหนีและผลลัพธ์ที่ตามมา”

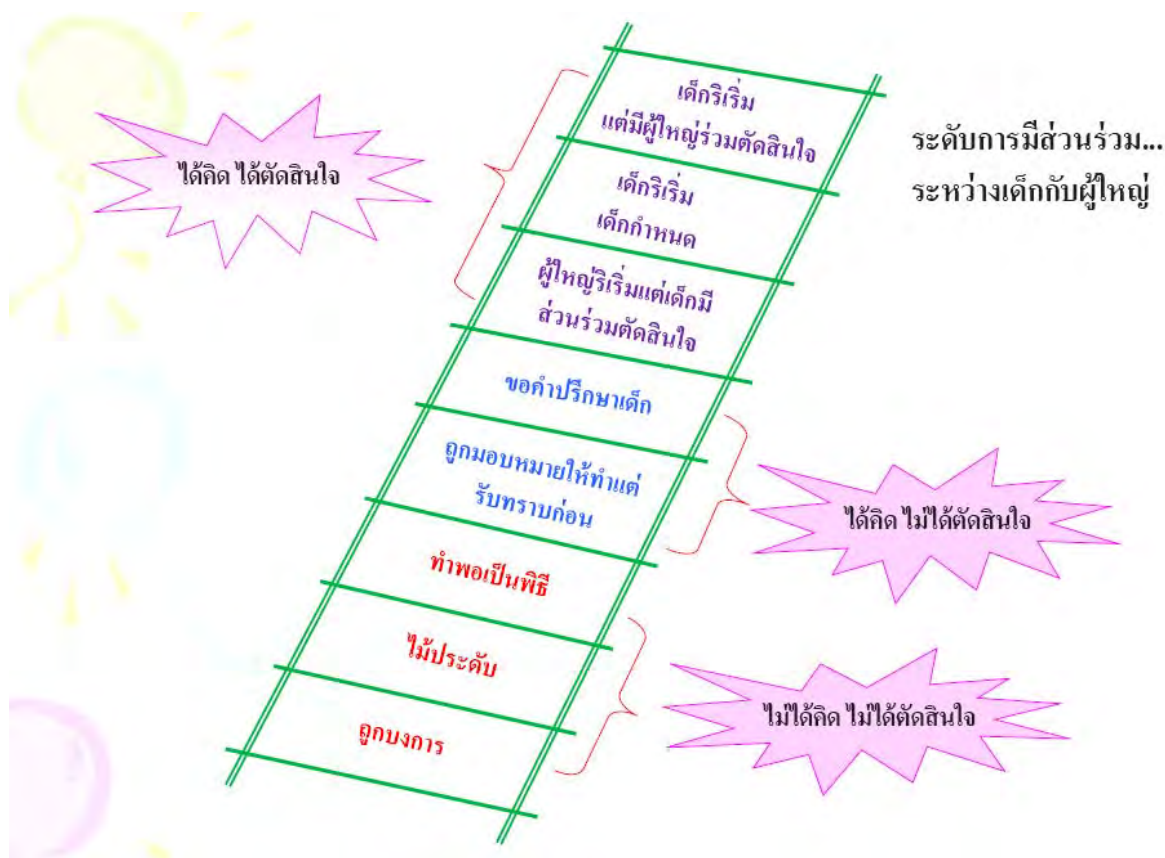
เนื่องจากบ้านกาญจนาภิเษกมีลักษณะของสถานควบคุมแบบเปิด คือ ไม่มีประตู ไม่มีกำแพง ประกอบกับแนวทางการดำเนินงานที่เน้นการส่งเสริมและกระตุ้นเยาวชนให้ควบคุมตนเองมากกว่าการใช้กฎเหล็กหรือใช้อำนาจผ่านทางผู้คุม ดังนั้น ข่าวสารเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดกฎหมายและหลบหนีจึงมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของและเพื่อสะท้อนให้เยาวชนตระหนักถึงความยากลำบากในระหว่างการหลบหนี ซึ่งไม่ว่าผู้กระทำความผิดจะหลบหนีการลงโทษตามกฎหมายอย่างไรก็ไม่อาจหนีได้

ชุดที่ ๗ “ชมภาพยนตร์และร่วมคิด ร่วมคุย ร่วมเขียนหลังชมภาพยนตร์”

โดยการคัดเลือกภาพยนตร์มาใช้เป็นสื่อให้เยาวชนได้คิดวิเคราะห์ด้วยการตั้งคำถามจากประเด็นที่เกิดจากภาพยนตร์ ซึ่งวัตถุประสงค์ของชุดวิชาที่ ๗ คือ การแปรรูปเชื้อโรค อาทิ ความรุนแรง เพศสัมพันธ์ หรือยาเสพติด เป็นต้น ให้กลายเป็นวัคซีน หรือการนำส่วนที่เป็นวัคซีนไปวิเคราะห์และปรับใช้ในชีวิต

ชุดที่ ๘ “การตอบกระทู้เพื่อพัฒนาเป็นกติกาหรือข้อตกลง”

จากแนวคิดที่ต้องการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อนำคำตอบหรือความคิดเห็นไปกำหนดกติกาหรือข้อตกลงในการใช้ชีวิตร่วมกัน ซึ่งเป็นการลดการสั่งการใช้อำนาจหรือบังคับด้วยกฎเหล็กที่กำหนดขึ้นมาโดยเจ้าหน้าที่ ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจและแทรกสาระเข้าไป จะช่วยให้เยาวชนได้พัฒนามุมมองที่มีต่อตนเองและผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากกิจกรรมวิชาชีพซึ่งประกอบด้วยกรณีศึกษาทั้ง ๘ ชุดวิชาดังกล่าวแล้ว ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่อยู่ในบริบทของวิชาชีพ อาทิ บันทึกรักจากห้องสมุด อ่านหนังสือและเล่าให้เพื่อนฟัง ทำอาหารเย็นทานเอง และเขียนสมุดบันทึกก่อนนอน เป็นต้น

ทั้งนี้ เยาวชนบ้านกาญจนาภิเษกต้องทำกิจกรรม วิชาชีวิตสัปดาห์ละ ๕ วัน วันละ ๔๕ – ๖๐ นาที โดย ๒ สัปดาห์แรก ของการรับเยาวชนใหม่จะเน้นวิชาชีวิต ชุดที่ ๖ การหลบหนีและ ผลลัพธ์ที่ตามมา สำหรับวิชาชีวิต ชุดที่ ๗ ร่วมคิด ร่วมคุย ร่วม เขียนหลังชมภาพยนตร์กำหนดไว้ ๑ ครั้ง/สัปดาห์ ส่วนวิชาชีวิต ชุดที่ ๘ การตอบกระทู้เพื่อพัฒนาเป็นกติกาสื่อหรือข้อตกลง นั้น ไม่ได้ กำหนดวันที่แน่นอนขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่จำเป็นต้องให้เยาวชน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ทั้งนี้ ชุดที่ ๑ – ๕ เจ้าหน้าที่ต้องจัดเตรียม ให้เยาวชนได้ อ่าน คุย คิด และเขียนบันทึก วันละ ๑ กรณีอย่าง สม่าเสมอ

ทั้งนี้ เป้าหมายสุดท้ายของการพัฒนาและการใช้เครื่องมือที่เรียกว่า วิชาชีวิต ตามแนวทางบ้าน กาญจนาภิเษก คือ เพื่อเข้าใจ เข้าถึงผู้เสียหายหรือเหยื่อ เพื่อเยียวยาเยาวชนที่ก้าวพลาด เพื่อการกลับสู่สังคม ในฐานะพลเมืองผู้เป็นพลั้ง

๒. ข้อมูลที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษกชี้แจงตอบข้อซักถาม

คณะกรรมการธิการได้สอบถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานในการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนของ บ้านกาญจนาภิเษก รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เป็นปัจจัยให้เยาวชนต้องเข้ารับการฝึกและอบรม ณ บ้าน กาญจนาภิเษก

นางนิชา ณ นคร ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก กล่าวว่า บ้านกาญจนาภิเษกมีความเชื่อว่าเยาวชนที่ก้าวพลาดยังมีเมล็ดพันธุ์แห่งความดีอยู่ในตัว ไม่มีใครเป็นอาชญากรมา ตั้งแต่เกิด จึงวางแนวทางการดำเนินงานในลักษณะที่ปราศจากการเป็นสถานควบคุม กักขัง ขจัดสัญลักษณ์เชิง อำนาจออกไปจากบ้านกาญจนาภิเษก ไม่มีวิทยุติดตามตัวของเจ้าหน้าที่หรือรูปแบบที่แสดงถึงความเป็นสถาน พิณิจ เปิดโอกาสให้เยาวชนได้กำหนดภาพลักษณ์ของตนในการแต่งกายและทรงผมของตนเอง การจัดกิจกรรมผูก ข้อมือรับขวัญเยาวชนที่รับใหม่ รวมถึงการส่งเสริมให้เยาวชนได้มีพื้นที่ในการร่วมคิดและร่วมตัดสินใจในทุก กิจกรรม การกำหนดกติกาที่ใช้ร่วมกันภายในบ้าน เนื่องจากเชื่อว่าเด็กและเยาวชนจะแสดงความรับผิดชอบต่อกฎ กติกาที่ตนมีส่วนร่วมในการกำหนดมากกว่าการถูกสั่งจากเจ้าหน้าที่

กิจกรรมหลักที่เด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษกต้องปฏิบัติทุกวัน คือ การคิด วิเคราะห์ และเขียน ในบริบทเนื้อหาวิชาชีวิตทั้ง ๘ วิชาทั้งแบบกลุ่มและเดี่ยว รวมถึงบันทึกก่อนนอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กและ เยาวชนได้ทบทวนความคิด มุมมอง และอารมณ์ของตนเอง เนื่องจากเชื่อว่างานเขียนจะเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ช่วย ในการกล่อมเกลาคิดใจ ช่วยให้เด็กและเยาวชนเห็นคุณค่าของตนเองเพิ่มมากขึ้น และทำให้เจ้าหน้าที่ได้รู้ถึง พัฒนาการความเปลี่ยนแปลงทางความคิดของเด็กและเยาวชนแต่ละคนในแต่ละวัน

ทั้งนี้ สาเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กต้องเข้ารับการฝึกและอบรมในศูนย์ฝึกและอบรมต่าง ๆ นั้น มาจาก หลายปัจจัยด้วยกัน อาทิ ครอบครัว สภาพแวดล้อม ค่านิยม และสิ่งเสพติด รวมถึงตัวเยาวชน แต่ปัญหาสำคัญ คือ การศึกษา โดยที่ระบบการศึกษาในประเทศไทยนั้น มุ่งส่งเสริมเฉพาะนักเรียนที่เรียนดี จนอาจเป็นการละเลย นักเรียนที่เหลื่อม ทำให้เยาวชนต้องแบกรับความหวังและความฝันของบิดามารดามากจนเกินไป จึงเห็นว่าควรมีการ จัดระบบการศึกษาโดยเน้นที่วิชาชีวิตให้มากขึ้น เพื่อให้เยาวชนได้เข้าใจกระบวนการใช้ชีวิต การรู้จักคุณค่าของ ตนเอง และสามารถรักษาความเป็นมนุษย์ของตนไว้ได้อย่างมั่นคงเมื่อต้องประสบสถานการณ์ในสภาวะกดดัน อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ คณะกรรมการมีโอกาสได้ซักถามเยาวชนที่เข้ารับการฝึกและอบรมในบ้านกาญจนาภิเษก ที่สมัครใจเข้าร่วมสนทนา ซึ่งเยาวชนทั้ง ๓ คน ต่างกล่าวไปในแนวทางเดียวกันว่า บ้านกาญจนาภิเษกแตกต่างจาก บ้านต้นทางที่เคยอยู่มาก่อน ศูนย์ฝึกฯ แห่งอื่นมีรั้วกำแพงสูง มีเวลาอดิเรกแค่เพียง ๔๕ นาที แต่ศูนย์ฝึกฯ แห่งนี้ ให้ความรู้สึกเหมือนอยู่บ้าน เยาวชนทุกคนมีความเป็นตัวของตัวเอง สามารถมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ ในทุกเรื่อง เพื่อนเยาวชนในบ้านเป็นมิตรดี เจ้าหน้าที่ให้การดูแลเอาใจใส่ทำให้รู้สึกว่ามีคุณค่า ได้มีการติดต่อสื่อสาร กับที่บ้านบ่อยครั้ง ทั้งยังช่วยปรับเปลี่ยนระบบความคิด จากที่เมื่อก่อนทำก่อนคิด ไม่เคยคิดถึงผลกระทบที่ตามมา แต่ปัจจุบันต้องคิดก่อนทำ ประเมินว่าสิ่งที่ทำไปให้ผลคุ้มค่า หรือไม่ ทั้งนี้ เป็นการเรียนรู้จากเนื้อหาวิชาชีวิตที่มีการสอน ให้คิด วิเคราะห์ ซึ่งทำให้ตนเองและเพื่อนรู้จักคุณค่าของตนเอง ไม่ซ้ำเติมตนเองในสิ่งที่เคยทำผิดพลาดมาเพราะอดีต ไม่สามารถเรียกคืนมาได้ แต่ควรรักษาสิ่งที่มีอยู่ในปัจจุบัน และใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่าให้มากที่สุด ที่สำคัญ คือ กระบวนการทางครอบครัว บ้านกาญจนาภิเษกจัดให้มีการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างเยาวชนและคนในครอบครัวตลอดเวลา เพื่อให้สามารถปรับตัว ปรับความเข้าใจกัน เพื่อเตรียมการกลับไปอยู่ร่วมกันได้อีกครั้ง

๓. ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

จากความล้มเหลวของการจัดระบบการศึกษาไทย การสอนให้เยาวชนได้รู้จักการคิด วิเคราะห์ ถึงผลกระทบจากการกระทำ เพื่อให้มีการเรียนรู้และทบทวนถึงสิ่งต่าง ๆ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางความคิด ให้เยาวชนสามารถรับมือและเผชิญกับปัญหาที่ผ่านเข้ามาได้อย่างเข้มแข็ง ดังนั้น การเรียนวิชาชีวิตจึงจำเป็น เช่นเดียวกับการเรียนวิชาสามัญและวิชาชีพทั่วไป

คณะกรรมการจะนำแนวความคิดและวิธีการดำเนินงานที่ได้รับจากการศึกษาจากศูนย์ฝึก และอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก ไปใช้เป็นแนวทางในการผลักดันให้เกิดการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ ของระบบการศึกษา และนำแนวคิดในการทำงานไปปรับใช้เพื่อการหาแนวทางในการพัฒนากิจการด้านเด็กและ เยาวชนต่อไป

นางสาวสุภาวดี ดีทรัพย์
นิติกรปฏิบัติการ สำนักงานกรรมการ ๓
ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

อำพรพันธุ์/พิมพ์
นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการศึกษาดูงาน
ณ โรงเรียนสัตยาไส อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖

๑. ข้อมูลที่โรงเรียนสัตยาไสนำเสนอ

คณะกรรมการธิการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินงานและการบริหารจัดการด้านเด็กของโรงเรียนสัตยาไส อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี โดยรับทราบข้อมูลดังนี้

วิสัยทัศน์

สร้างคนดีเหนือสิ่งใด

ปรัชญาของโรงเรียน

ปลายทางการศึกษา คือ อุบิสัยที่ดีงาม

เป้าหมาย

เป็นสถานศึกษาที่ตั้งขึ้นเพื่อยกระดับจิตใจผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความเป็นเลิศทางคุณธรรมจริยธรรม โดยยึดหลักคุณค่าความเป็นมนุษย์ ๕ ประการ คือ ความรักความเมตตา ความจริง ความประพฤติชอบ ความสงบสุข และอิหิงสา มีความเคารพในศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของตนเองและผู้อื่น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและรับใช้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเสียสละ

พันธกิจ

๑. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากรและผู้ปกครองโดยยึดหลักคุณค่าความเป็นมนุษย์ เพื่อให้มีอุปนิสัยที่ดีงาม เป็นแบบอย่างที่ดีและยกระดับจิตใจให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์
๒. จัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในทุก ๆ ด้านให้เหมาะสม สอดคล้องต่อการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนแสดงออกซึ่งความสามารถของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ
๓. ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถเป็นเลิศทางคุณธรรม วิชาการ การกีฬาและทักษะต่าง ๆ ตามศักยภาพ
๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากแหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกประเทศ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต
๕. ส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
๖. บริหารสถานศึกษาและจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

ภารกิจ

มุ่งมั่นพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยปฏิบัติตามหลักคุณค่าความเป็นมนุษย์

คำขวัญ

ล้ำเลิศคุณธรรม ก้าวนำทางการศึกษา ดีเด่นทางการกีฬา พัฒนาจิตใจ

ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนสัตยาไส ภายใต้มูลนิธิสัตยาไส มีทั้งสิ้น ๕๓ ประเทศทั่วโลก ซึ่งโรงเรียนสัตยาไสของประเทศไทยนั้น ก่อตั้งและอำนวยการโดย ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยที่สืบเนื่องจากเมื่อประมาณ ๒๕ ปีก่อน ดร.อาจองฯ ได้เข้าพบ ภควิน ศรี สัตยา ไสยบาว นักบุญชาวอินเดียผู้ก่อตั้งมูลนิธิสัตยาไส ที่เมืองพุทธปาศี ประเทศอินเดีย และได้รับคำแนะนำว่า “**ควรใช้เวลาที่เหลือของชีวิตพัฒนาเรื่องการศึกษา และควรเป็นการศึกษาที่มีคุณธรรมด้วย**” หลังจากนั้น ดร.อาจองฯ จึงได้ก่อตั้งโรงเรียนสัตยาไส ตั้งอยู่ที่ ๙๙ หมู่ ๒ ตำบลลำนารายณ์ อำเภอบ้านบาล จังหวัดลพบุรี ขนาดพื้นที่ประมาณ ๓๐๐ กว่าไร่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนเจริญเติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความเป็นเลิศทางคุณธรรม วิชาการ และการกีฬา สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุข โดยที่ นักเรียนจะได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้มีความรัก ความเมตตา กรุณา มีกิริยามารยาทที่ดีงาม มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ซื่อสัตย์สุจริต กล้าหาญ มีความกตัญญู มั่นใจในตนเอง รู้จักคิด รู้จักทำ มีความเสียสละ มีระเบียบวินัย ปฏิบัติหน้าที่ของตนในสังคมด้วยความรับผิดชอบ ศึกษาขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของไทย

โรงเรียนสัตยาไสเป็นโรงเรียนประจำ มีการเปิดการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่มีการเก็บค่าเล่าเรียน ซึ่งในระดับมัธยมปลายมีการจัดการเรียนการสอนในสายวิชาวิทย์ – คณิต และสายวิชาศิลป์ – ภาษา (อังกฤษ ญี่ปุ่น และจีน) โดยมีอาจารย์แลกเปลี่ยนจากต่างประเทศมาสอนภาษา ซึ่งในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน จะมีการจัดให้นักเรียนได้เลือกประเทศที่ต้องการและไปอยู่ร่วมกับ Host Family เพื่อเรียนรู้ภาษาและแลกเปลี่ยนด้านวัฒนธรรม ทั้งนี้ โรงเรียนสัตยาไส ดำเนินการภายใต้กฎ “**ความรัก ความเมตตา**” โดยที่นักเรียนและครูจะอยู่ร่วมกันภายในโรงเรียนเสมือนครอบครัวใหญ่ ให้ทุกคนดูแลช่วยเหลือกันและกัน โรงเรียนสัตยาไสมีแนวความคิดในการสอนให้นักเรียนเป็นคนดี ไม่มุ่งเน้นให้เป็นคนเก่งเพียงอย่างเดียว เพื่อเด็กจะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต เนื่องจากสังคมต้องการคนดีและคนเก่งควบคู่กัน

แนวทางการดำเนินงาน

โรงเรียนสัตยาไส ใช้หลัก “**Educare**” ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นสิ่งที่ดีจากนักเรียน ตั้งคำถามที่ดีและสร้างสรรค์ โน้มนำให้สวดมนต์ ปฏิบัติสมาธิ ระลึกถึงบุญคุณของผู้อื่น บุญคุณของสรรพสิ่ง มีความนอบน้อม มีความเคารพ มีความเมตตา กรุณาเป็นปกตินิสัย โดยใช้ “**คุณธรรม ๕ ประการ**” เป็นหลักในการดำเนินชีวิตและดำเนินกิจกรรมทั้งหลายในโรงเรียน ได้แก่ ๑) เปรมา คือ ความรักความเมตตา ๒) สัตยา คือ ความจริง ๓) ธรรมา คือ การประพฤติชอบ ๔) สันติ คือ ความสงบสุข และ ๕) อหิงสา คือ การไม่เบียดเบียน

ทั้งนี้ โรงเรียนสัตยาไสยังมีเป้าหมายในการจัดการศึกษาตามอักษรย่อที่รวมกันเป็นคำว่า “**EDUCATION**” ดังนี้

- Enlightenment (การรู้แจ้ง)
- Duty and Devotion (การปฏิบัติหน้าที่และการเสียสละอุทิศตน)
- Understanding (ความเข้าใจถ่องแท้)
- Character (อุปนิสัยที่ดีงาม)
- Action (การนำความรู้ไปปฏิบัติ)
- Thanking (การมีใจตัญญูรู้คุณ)
- Integrity (ความมีเกียรติ)
- Oneness (ความมีใจสมานเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน)
- Nobility (ความสง่างาม)

การจัดการเรียนการสอน

โรงเรียนสัตยาไสได้จัดการเรียนการสอนประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่ม ได้แก่

๑. ภาษาไทย อาทิ เรียนรู้มารยาทในการสนทนาเพื่อให้ผู้อื่นรู้สึกดี เป็นต้น
๒. สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม อาทิ เรียนรู้เรื่องคุณธรรมกับการดำรงชีวิต เป็นต้น
๓. ดนตรี อาทิ ขับร้องเพลง Think good – Speak good – Do good เป็นต้น
๔. คณิตศาสตร์ อาทิ เรียนรู้เรื่องปริมาณ เป็นต้น
๕. วิทยาศาสตร์ อาทิ เรียนรู้เรื่องสารเสพติดประเภทต่าง ๆ และผลกระทบต่อระบบในร่างกาย เป็นต้น
๖. การงาน อาชีพ และเทคโนโลยี อาทิ เรียนรู้การทำน้ำผลไม้ อาหารที่ให้ประโยชน์ต่อร่างกาย เป็นต้น
๗. สุขศึกษา และพลศึกษา อาทิ เรียนรู้ประโยชน์ของการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพที่ดีพร้อมสำหรับ

วัยที่กำลังเจริญเติบโต เป็นต้น

๘. ภาษาต่างประเทศ อาทิ เรียนรู้ศัพท์ภาษาอังกฤษจากบทเพลง เป็นต้น

โดยที่ก่อนเริ่มเรียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละวัน นักเรียนจะต้องเรียนวิชาคุณค่าความเป็นมนุษย์ เป็นวิชาแรกของวันอีกด้วย

นอกจากนี้ โรงเรียนสัตยาไสจัดการเรียนการสอนนั้นโดยใช้หลักการ “การเรียนรู้โดยนักเรียนเป็นศูนย์กลาง” และ “การเรียนรู้แบบบูรณาการ” โดยให้นักเรียน ซึ่งเริ่มตั้งแต่ชั้นอนุบาล ให้มีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อที่จะเรียนรู้ แล้วให้ครูเป็นผู้เอื้ออำนวย (ไม่ใช่สอน) ให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งเน้นการเรียนรู้จากการได้ปฏิบัติ เห็น ฟัง สัมผัส ทดลอง และคิดอย่างเหมาะสม ทั้งยังมีการนำหลัก “ศีล สมาธิ ปัญญา” ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นเรื่อง “ความรักความเมตตา” และ “คุณธรรม” โดยบูรณาการเข้าไปในการเรียนการสอนและกิจกรรมทั้งหลาย อาทิ ก่อนเรียนในแต่ละวิชาจะให้นักเรียนสวดมนต์และนั่งสมาธิ เพื่อเตรียมให้นักเรียนพร้อมที่จะเรียนรู้ เป็นต้น

กิจวัตรประจำวันของนักเรียน

ช่วงเช้า

เวลา ๐๕.๐๐ น.	ตื่นนอน
๐๖.๐๐ น.	สวดมนต์ห้องพระ (ตึก ๘๔)
๐๖.๓๐ น.	รับประทานอาหารเช้า
๐๗.๑๕ น.	เข้าแถวเคารพธงชาติ
๐๗.๓๐ น.	เข้าห้องเรียน
๐๘.๓๐ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
๑๐.๐๐ น.	เข้าห้องเรียน
๑๒.๐๐ น.	รับประทานอาหารกลางวัน
๑๓.๐๐ น.	เข้าห้องเรียน
๑๕.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารว่าง
๑๕.๓๐ น.	หมดการเรียนการสอน
๑๕.๓๐ – ๑๗.๓๐ น.	กิจกรรมกีฬา/ทบทวนบทเรียนกับครูประจำชั้น

ช่วงเย็น

เวลา ๑๗.๓๐ น.	รับประทานอาหารเย็น
๑๘.๑๕ น.	เข้าหอพัก
๑๘.๑๕ – ๑๙.๒๐ น.	ทำภารกิจส่วนตัว
๑๙.๒๐ น.	สวดมนต์ห้องพระ (หอพักนักเรียนชาย ๒๐.๐๐ น.)
๒๐.๐๐ น.	ปิดไฟ (นักเรียนประถมศึกษาเข้านอน)
๒๑.๐๐ น.	ปิดไฟ (นักเรียนมัธยมศึกษาเข้านอน)

๒. ข้อมูลที่โรงเรียนสัตยาไสชี้แจงตอบข้อซักถาม

คณะกรรมการได้ซักถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการด้านเด็กของโรงเรียนสัตยาไส โดยรับทราบข้อมูล ดังนี้

ดร.อาจง ชุมสาย ณ อยุธยา ผู้อำนวยการสูงสุดโรงเรียนสัตยาไส

โรงเรียนสัตยาไสเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ อาทิ ศูนย์กลางการเรียนรู้เรื่องน้ำกับคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ได้รับการคัดเลือกจาก UN-HABITAT ศูนย์กลางการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ได้รับการคัดเลือกจากกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับรางวัลพระราชทานสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติฯ “เยาวชนไทยทำดีถวายในหลวง” และรางวัลโรงเรียนมาตรฐานในการจัดการแก้ไขปัญหา น้ำ ขยะ และพลังงาน จากโครงการโรงเรียนสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อม เฉลิมพระเกียรติ จากพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรราชาทินัดดามาตุ ๒ ปีติดต่อกัน

ทั้งนี้ โรงเรียนสัตยาไส ยังได้รับการคัดเลือกจากกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน หรือ พพ. กระทรวงพลังงาน ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบด้านพลังงานที่เหมาะสมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง” โดยที่โรงเรียนสัตยาไสมีแนวทางการพัฒนาพลังงานภายในโรงเรียนจากการศึกษา สำรวจ และวิเคราะห์ข้อมูลการใช้พลังงานของกิจกรรมของโรงเรียน และการใช้พลังงานของครัวเรือนผู้ทำงานในโรงเรียน รวมถึงศักยภาพการอนุรักษ์พลังงานและพลังงานทดแทน และนำมาจัดทำแผนการพัฒนาพลังงานภายในโรงเรียนสัตยาไส เพื่อส่งเสริมให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบพลังงานที่เหมาะสมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน โดยแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

แผนงานด้านการส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์พลังงาน และพลังงานทดแทน

แผนงานด้านการส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์พลังงาน และพลังงานทดแทนในโรงเรียนสัตยาไส เป็นแผนงานที่ได้ดำเนินการขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เกิดการกระตุ้นให้นักเรียน ครู อาจารย์ และบุคลากรในโรงเรียนได้เห็นถึงความสำคัญในการใช้พลังงาน ทั้งด้านการอนุรักษ์พลังงานและการใช้พลังงานทดแทน แผนงานด้านการส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์พลังงาน และพลังงานทดแทนแบ่งออกเป็นมาตรการต่าง ๆ จำนวน ๗ มาตรการ ดังนี้

- มาตรการการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบพลังงานที่เหมาะสม
- มาตรการสวนสุขภาพพลังงาน
- มาตรการการสาธิตการใช้งานระบบกังหันลมผลิตไฟฟ้าขนาด ๒๐๐ วัตต์
- มาตรการการจัดการขยะภายในโรงเรียนโดยการใช้เตาเผาขยะประหยัดพลังงาน
- มาตรการการสาธิตการใช้งานระบบสูบน้ำด้วยพลังงานชีวมวลที่แปลงผัก
- มาตรการการใช้งานเตาเชื้อเพลิงชีวมวลในกิจกรรมเชิงบูรณาการ
- มาตรการการส่งเสริมเทคโนโลยีพลังงานทดแทนแก่ครัวเรือนที่ทำงานในโรงเรียน

แผนงานด้านการอนุรักษ์พลังงาน

แผนงานด้านการอนุรักษ์พลังงานในโรงเรียนสัตยาไส เป็นแผนงานที่ได้ดำเนินการขึ้นเพื่อปรับปรุงการใช้พลังงานไฟฟ้าในระบบต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งด้านพฤติกรรมการใช้พลังงานและการเปลี่ยนอุปกรณ์การประหยัดพลังงาน สามารถแบ่งแผนงานด้านการอนุรักษ์พลังงานออกเป็นมาตรการต่าง ๆ จำนวน ๕ มาตรการ ดังนี้

- มาตรการการเปลี่ยนโคมไฟฟ้าประสิทธิภาพสูงในอาคารเรียน
- มาตรการการเปลี่ยนหลอดคอมแพคฟลูออเรสเซนต์แทนหลอดไส้
- มาตรการการติดตั้งแผ่นสะท้อนแสงและบลาลาสต์ประสิทธิภาพสูงในโรงอาหาร
- มาตรการการส่งเสริมเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้พลังงานในโรงเรียน

แผนงานด้านการใช้พลังงานทดแทน

แผนงานด้านการใช้พลังงานทดแทนในโรงเรียนสัตยาไสเป็นแผนงานที่ได้ดำเนินการขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนประเภทต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เช่น พลังงานจากชีวมวล พลังงานจากก๊าซชีวภาพ พลังงานลม พลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๗ มาตรการ ดังนี้

- มาตรการการเพาะเห็ดสำหรับบริโภคภายในโรงเรียน
- มาตรการส่งเสริมการผลิตถ่านด้วยเตาเผาถ่าน ๒๐๐ ลิตร
- มาตรการการติดตั้งกังหันลมในการผลิตไฟฟ้าที่อาคารสถาบันน้ำ
- มาตรการการปรับปรุงระบบสูบน้ำด้วยระบบพลังงานแสงอาทิตย์
- มาตรการการส่งเสริมการใช้ถังหมักก๊าซชีวภาพ
- มาตรการการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรด้วยเรือนอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์
- มาตรการการผลิตน้ำร้อนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ในโรงอาหาร

จากการดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบพลังงานที่เหมาะสม และดำเนินการตามแผนงานทั้ง ๓ ด้าน รวม ๑๙ มาตรการ ทำให้เกิดผลประหยัดรวมทั้งสิ้น ๕๔,๗๗๖.๑๘ กิโลกรัมเทียบเท่าน้ำมันดิบต่อปี หรือคิดเป็นเงิน ๑,๘๐๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ถึง ๔๒๗.๖๓ ตันต่อปี

ประเทศเกาหลีใต้ แคนาดา ญี่ปุ่น ไต้หวัน นิวซีแลนด์ เครือรัฐออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ เป็นต้น

โรงเรียนสัตยาไสมีเป้าหมาย คือ “เป็นสถานศึกษาที่ตั้งขึ้นเพื่อยกระดับจิตใจผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความเป็นเลิศทางคุณธรรมจริยธรรม โดยยึดหลักคุณค่าความเป็นมนุษย์ ๕ ประการ คือ ความรัก ความเมตตา ความจริง ความประพฤติชอบ ความสงบสุข และอิทธิบาท มีความเคารพในศาสนา วัฒนธรรม ประเพณีอันดีงามของตนเองและผู้อื่น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและรับใช้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเสียสละ” เห็นได้ว่าเป้าหมายของโรงเรียนไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนเลย โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยให้มีหลักคุณธรรมอยู่ในทุกวิชา นักเรียนจะสวดมนต์ ๙ ครั้งต่อวัน ทั้งนี้ ก่อนเริ่มเรียนในทุกวิชา และก่อนเข้านอนนักเรียนจะสวดมนต์และนั่งสมาธิก่อนเสมอ

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน คือ “สร้างคนดีเหนือสิ่งใด” โดยให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อเป็นคนดี เพราะในสังคมมีคนเก่งมากมาย โรงเรียนแต่ละแห่งต่างแข่งขันกันด้านวิชาการ นักเรียนต้องเรียนกวดวิชาเพื่อทำคะแนน แต่โรงเรียนไม่ต้องการให้นักเรียนเป็นคนเก่งเพียงอย่างเดียว ดังนั้น นักเรียนโรงเรียนนี้ไม่ต้องเรียนกวดวิชาใด ๆ ก็สามารถสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ทุกคน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของทุกปี

โรงเรียนใช้หลักการสอน คือ ครูทุกคนจะต้องเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ต้องใช้จิตใจเป็นหลัก โดยเริ่มที่จิตสำนึก เมื่อเรามีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง ๕ และเก็บบันทึกข้อมูลไว้ในจิตสำนึก เราจึงต้องรู้จักใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนรู้ ไม่ให้กิเลสสร้างความต้องการเพียงอย่างเดียว ตัวอย่าง เมื่อผู้อื่นต่อว่า นักเรียนต้องเรียนรู้ว่าสิ่งที่เข้ามากระทบหูของเรา คือ การสั่นสะเทือนของอากาศซึ่งประกอบด้วย ออกซิเจน คาร์บอนไดออกไซด์และไนโตรเจน และมีการสร้างแรงการสั่นสะเทือนเข้ามา สิ่งเหล่านี้ไม่ได้ทำให้เราโกรธ ฉะนั้น เราต้องยั้งและต้องคิดในใจว่าเป็นเพียงการสั่นสะเทือนของอากาศเท่านั้น นักเรียนจะเรียนรู้ว่าบางครั้งต้องให้คนเขาตำราเราบ้าง เพื่อที่เราจะได้ฝึกเอาชนะตัวเอง และเขาเป็นคนสอนให้เราเรียนรู้ที่จะอดทน เป็นต้น

ทั้งนี้ เมื่อรับรู้แล้วต้องฝึกการตีความ การตีความอยู่ที่การใส่ข้อมูลไว้ในความทรงจำหรือจิตใต้สำนึก โดยที่ข้อมูลที่อยู่ในจิตใต้สำนึกนั้น เกิดจากการรับข้อมูล เปรียบเทียบข้อมูลและส่งข้อมูลไปยังจิตสำนึก การรับรู้ก็จะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นจุดสำคัญที่เมื่อเราคิดอะไรที่จิตสำนึกของเรา เราจะส่งข้อมูลนั้นไปใส่ไว้ในจิตใต้สำนึก ฉะนั้น โรงเรียนจึงสอนนักเรียนให้คิดดี พูดดี ทำดี วิเคราะห์ทุกอย่างในแง่ดีตลอดเวลา และปลูกฝังความคิดดี ๆ ไปยังจิตใต้สำนึก ซึ่งนักเรียนจะเริ่มตีความทุกอย่างในทางที่ดีมากขึ้น คล้ายกับหลัก Positive Thinking (การคิดในเชิงบวก) ของต่างประเทศ ดังนั้น การเรียนการสอนภายในโรงเรียนแห่งนี้ครูทุกคนต้องเข้าใจกระบวนการเรียนรู้และใส่คุณธรรมเข้าไปตลอดเวลาและในทุกวิชา เพื่อให้คุณธรรมนำหน้าวิชาการ ตัวอย่าง การตั้งโจทย์ในวิชาคณิตศาสตร์ หากจะตั้งโจทย์ว่า “จงหาผลลัพธ์ของ $32 \div 8$ ” วิธีการตั้งโจทย์ของโรงเรียน คือ “คุณแม่รักลูกมาก วันหนึ่งพาลูกออกไปที่ตลาดด้วยความรักจึงซื้อผลไม้ที่ลูกชอบมาก ๆ ให้ลูก ทั้งหมด ๓๒ ผล ลูกดีใจและรักคุณแม่มาก

ต่อมาเมื่อกลับไปที่บ้านมีเพื่อนมาเยี่ยม ๗ คน ลูกจำได้ว่าคุณครูสอนให้รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่กัน ลูกจึงจะแบ่งผลไม้ ๓๒ ผลให้กับเพื่อนและตัวลูกเองด้วยรวมเป็น ๘ คน จะแบ่งผลไม้ให้ได้คนละกี่ผล” โจทย์ดังกล่าวคือการหาผลลัพธ์ของ $32 \div 8$ ดังนั้น คณิตศาสตร์จึงเป็นส่วนหนึ่งของการสอนคุณธรรมเท่านั้น ซึ่งโรงเรียนจะใส่คุณธรรมเข้าไปในทุกอย่างและทุกวิชาที่สอนให้นักเรียน เพราะเป้าหมายของโรงเรียน คือ การสร้างคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์

นอกจากการฝึกการรับรู้และการตีความให้นักเรียนแล้ว สิ่งที่สำคัญ คือ การสร้างภูมิคุ้มกันให้นักเรียน โดยการใช้ศิลปะและสมาธิในการยกระดับจิตใจของนักเรียนให้เป็นจิตเหนือสำนึก กล่าวคือ การมีปัญญาเกิดการหยั่งรู้ คือ สามารถรู้ได้ด้วยตนเอง และมีโนธรรมในจิตใจ ดังนี้ นักเรียนจะมีภูมิคุ้มกัน เมื่อประสบเหตุการณ์ที่ไม่ดี จิตเหนือสำนึกจะเตือนทันทีว่าไม่ควรทำ ซึ่งเมื่อมีสติแล้วจะมีปัญญาและเมตตาในจิตใจ จากหลักการสอนข้างต้น ครูของโรงเรียนสัตยาไสจึงต้องเป็นต้นแบบของสิ่งที่ดีงาม ครูจะสอนนักเรียนให้ปฏิบัติในสิ่งใด จะต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างในสิ่งนั้นด้วย จึงจะเกิดการสอนที่มาจากใจกลายเป็นสัมผัสที่หก คือ แรงแบบดาลใจ ทำให้เด็กเห็นและเรียนรู้โดยไม่ต้องสอนอะไรมาก

นอกจากนี้ คณะกรรมการได้ตั้งคำถามเพิ่มเติม โดยมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ของโรงเรียนสัตยาไสร่วมตอบข้อซักถามในประเด็นต่าง ๆ โดยรับทราบข้อมูล ดังนี้

คณะกรรมการ : ดร.อาจงฯ มีแนวความคิดที่จะนำแนวทางการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสัตยาไสเสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนบ้างหรือไม่ อย่างไร

ดร.อาจงฯ : ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖ กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมีเป้าหมายในการสร้างมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โรงเรียนจึงดำเนินการตามเป้าหมายแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ

อีกทั้ง มาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๑) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (๔) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (๕) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ และ (๖) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

โรงเรียนจึงดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการตั้งคำถามแก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและแสดงคุณธรรมที่มีอยู่ออกมาให้มากที่สุด ซึ่งหากโรงเรียนอื่น ๆ ทำตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฯ ระบบการศึกษาของประเทศไทยจะมีประสิทธิภาพอย่างมาก

คณะกรรมการ : โรงเรียนสัตยาไส เป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ในหลาย ๆ ด้าน และมีการจัดอบรมคุณธรรมนำความรู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่นนี้ในแต่ละปีมีหน่วยงานเข้ามาศึกษาดูงานมากน้อยเพียงใด และกระทรวงศึกษาเคยมาศึกษาดูงานที่โรงเรียนหรือไม่

ดร.อาจอน : โรงเรียนมีผู้สนใจจากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มาศึกษาดูงานในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก อาทิ ราชอาณาจักรภูฏาน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และสาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า เป็นต้น รวมถึงหน่วยงานของรัฐภายในประเทศหลายแห่งเดินทางมาศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนสัตยาไส อาทิ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ปลัดกระทรวงและรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นต้น ซึ่งในช่วงหลังนี้ โรงเรียนต้องมีการจำกัดจำนวนผู้มาศึกษาดูงานได้ปีละไม่เกิน ๒,๐๐๐ คนเท่านั้น

คณะกรรมการ : การใช้หลักธรรมแทรกในบทเรียนต่าง ๆ เป็นไปในลักษณะใด มีความเกี่ยวข้องกับหลักสูตรอย่างไรบ้าง

นักเรียน : ธรรมะนั้นมีอยู่ทุกที่ เป็นศูนย์กลาง ธรรมะจึงเป็นธรรมชาติอยู่รอบตัวเรา ดังที่พระพุทธเจ้าเคยตรัสไว้ ดังนั้น เราซึ่งเกิดจากธรรมชาติและเป็นคนพุทธจึงมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามหลักของพระพุทธศาสนา ธรรมะในหลักสูตรการศึกษาจึงมีอยู่โดยปกติ ยกตัวอย่างเช่น การตั้งโจทย์เลขหากตั้งแค่ตัวเลข เราก็แค่รู้ผลลัพธ์ของโจทย์นั้น แต่หากตั้งโจทย์เป็นประโยคโดยที่เนื้อหาสอดแทรกหลักคุณธรรมอยู่ด้วย นักเรียนจะไม่เห็นแค่โจทย์เลขธรรมดา แต่ได้เห็นหลักคุณธรรมอยู่ในนั้นด้วย ซึ่งนักเรียนที่ไม่ถนัดเรื่องวิชาการก็สามารถเรียนได้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น ช่วยได้ทั้งเรื่องความจำและพื้นฐานทางจิตใจ

คณะกรรมการ : วิชาคุณค่าความเป็นมนุษย์ ครูสอนอะไรบ้าง

นักเรียน : ครูจะนำหลักคำสอนของพระพุทธเจ้ามาสอนว่าให้แกคิดอะไรบ้าง และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร สำหรับนักเรียนที่โตแล้วอย่างพวกเราการสอนจะเป็นแนวพูดคุยแลกเปลี่ยนกัน เช่น เรื่องมิตรภาพระหว่างเพื่อน หรืออาจมีกิจกรรมนอกห้องเรียนที่สื่อให้เห็นถึงคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

คณะกรรมการ : การสอบของโรงเรียนเป็นอย่างไร สอบวิชาการอย่างเดียวหรือมีสอบเกี่ยวกับคุณค่าความเป็นมนุษย์หรือไม่

นักเรียน : สอบวิชาการ ส่วนเรื่องของคุณธรรมจริยธรรมครูจะดูเป็นพฤติกรรมของนักเรียนด้วยการให้เขียนข้อคิดเห็นที่ได้จากการทำกิจกรรมหรือฟังนิทาน

คณะกรรมการ : กิจกรรมประจำวันของนักเรียนตั้งแต่ตื่นเช้าจนถึงเข้านอนเป็นอย่างไร

นักเรียน : ตื่นนอนเวลา ๐๕.๐๐ นาฬิกา เมื่อทำธุระส่วนตัวเรียบร้อยเข้าห้องพระเวลา ๐๕.๕๐ นาฬิกา เริ่มสวดมนต์ นั่งสมาธิ ฟังนิทานคุณธรรมเวลา ๐๖.๐๐ นาฬิกา จากนั้นรับประทานอาหารเช้า กิจกรรมหน้าเสาธง และเข้าเรียน ซึ่งก่อนการเรียนกลุ่มสาระวิชาทั้ง ๘ ต้องเรียนวิชาคุณค่าความเป็นมนุษย์ก่อน รับประทานอาหารเช้าเวลา ๑๒.๐๐ นาฬิกา เข้าเรียนช่วงบ่ายเวลา ๑๓.๐๐ นาฬิกา ก่อนทานข้าวเย็นจะมีเวลาพักประมาณ ๑ ชั่วโมง นักเรียนจะได้เข้าทำกิจกรรมตามความชอบของแต่ละคน อาทิ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา จากนั้นกลับเข้าหอและสวดมนต์ช่วงเย็นตอนเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา นักเรียนประถมศึกษาเข้านอนเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา และนักเรียนมัธยมศึกษาเข้านอนเวลา ๒๑.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการกิจการ : เนื่องจากโรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนประจำ เมื่อเข้าเรียนที่นี่เริ่มแรกต้องมีการปรับตัวอย่างไรบ้าง รู้สึกลำบากใจหรือไม่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และต้องอยู่ร่วมกับคนหมู่มาก

นักเรียน : เข้าเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ แรก ๆ จะรู้สึกคิดถึงบ้าน ครูและรุ่นพี่จะคอยดูแลอย่างใกล้ชิด ทำให้คุ้นเคยกับโรงเรียนและปรับตัวได้เร็วขึ้น ไม่รู้สึกโดดเดี่ยว มีเพื่อน ๆ พี่ ๆ อยู่ข้างเรา

คณะกรรมการกิจการ : ในฐานะรุ่นพี่มีบทบาทดูแลน้องอย่างไรบ้าง แล้วครูเข้ามาช่วยดูแลน้องมากน้อยแค่ไหนหรือให้เป็นหน้าที่หลักของรุ่นพี่

นักเรียน : ตอนเช้าต้องเข้าห้องพระ ครูประจำห้องจะเปิดเพลง น้องบางคนที่ยังไม่ตื่น รุ่นพี่จะช่วยกันปลุกให้ไปอาบน้ำ แต่งตัว แล้วพาไปห้องพระ เวลาเดินแถวเข้าโรงอาหารรุ่นพี่จะคอยคุมแถวน้องให้เดินอย่างเป็นระเบียบ แล้วก็ดูแลเรื่องทั่วไป เช่น บางครั้งน้องที่ยังเล็กอาจมีทะเลาะกันบ้าง ก็จะเข้าไปพูดคุยให้น้องรู้ว่าทำอย่างนี้แล้วผลจะออกมาเป็นอย่างไร การทะเลาะกันเป็นสิ่งไม่ดี ควรทำดีต่อกัน เป็นต้น

ในส่วนของครูนั้น คอยดูแลนักเรียนเสมอ แต่ที่รุ่นพี่เข้าไปดูแลน้องไม่ใช่เพียงทำตามหน้าที่ แต่เป็นสิ่งที่ควรทำ เราเป็นรุ่นพี่เคยผ่านเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านั้นมาก่อน มีประสบการณ์มาก่อน ก็ควรที่จะเข้าไปคอยแลกเปลี่ยนกับน้อง เพราะรุ่นพี่จะคุยกับน้องได้สนิทใจมากกว่าครู น้องจะมองว่าครูเปรียบเสมือนพ่อแม่ ส่วนรุ่นพี่เปรียบเสมือนพี่สาว น้องจะรู้สึกผ่อนคลายที่จะคุยกับรุ่นพี่มากกว่า ดังนั้น รุ่นพี่ก็จะแบ่งเบาภาระครูได้อีกทางหนึ่งด้วย

คณะกรรมการกิจการ : ระบบการบริหารจัดการกิจการนักเรียนเป็นอย่างไร ในแต่ละปีมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือไม่

นักเรียน : การบริหารกิจการนักเรียนวางระบบโดยสภานักเรียน ซึ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เป็นประธานสภาและเป็นผู้วางนโยบายให้สภานักเรียนปฏิบัติตามนโยบายที่เกี่ยวกับความรัก ความเมตตา และพี่ดูแลน้องโดยธรรม คือ เป็นกลางกับทุกคน ซึ่งประยุกต์ให้เข้ากับนโยบายที่สภานักเรียนมอบหมายให้ นอกจากนี้ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และปีที่ ๕ บางส่วนจะได้รับการคัดเลือกให้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการนักเรียนด้วย โดยนโยบายที่สำคัญและวางไว้ตั้งแต่โรงเรียนเปิด คือ ความรัก ความเมตตา ซึ่งจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงส่วนนโยบายอื่น ๆ ที่สภานักเรียนชุดก่อนวางไว้นั้นคืออยู่แล้ว จึงไม่ค่อยได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบริหารจัดการ เพียงปฏิบัติตามนโยบายที่ดีอยู่แล้วให้ดีขึ้นไปอีก ผลจะออกมาดีเอง

คณะกรรมการกิจการ : เวลาที่เด็ก ๆ อยู่ในโรงเรียนเจอแต่สิ่งที่ดี ๆ มาตลอด หากออกไปในสังคมภายนอกต้องพบเจอสิ่งที่ไม่ดี รู้สึกกลัวหรือไม่ว่าเราจะถูกสิ่งเหล่านั้นดูถูกกลั่น เช่น เพื่อนไม่ดี สื่อไม่ดี เป็นต้น จะมีวิธีการรับมือหรือนำหลักธรรมะไปใช้กับคนที่ไม่ได้รับการปลูกฝังธรรมะแบบเราอย่างไร

นักเรียน : เราสามารถแยกแยะได้ว่าอะไรดีหรือไม่ดี โรงเรียนสอนให้เราน่าสิ่งดี ๆ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนสิ่งที่ไม่ดีก็ควรระวังหลีกเลี่ยง และเราก็สามารถเลือกคบคนได้ เลือกคบคนดี ๆ ส่วนคนที่ไม่ดีเราก็ควรจะช่วยให้เขาดีขึ้น เอาความดีเป็นหลัก ทำตัวเราให้ดีที่สุด โรงเรียนสอนให้เรายึดมั่นในความดี ความเมตตา และความเสียสละ ต้องเริ่มที่ปรับตัวเองก่อน ให้ความรักความเมตตา ความเสียสละ เมื่อเราจะไปเจอคนใหม่ ๆ เรื่องใหม่ ๆ เราก็ต้องเปิดใจให้กับเขาก่อน เราไม่สามารถไปสั่งใครให้เปลี่ยนแปลงตัวเองได้ แต่เราต้องทำให้เขาเห็นว่าเมื่อเราทำดี จะได้สิ่งที่ดีตอบกลับมา ทำแล้วมีความสุข คนรอบข้างจะเห็นถึงผลดีเอง ครูเคยบอกว่าก่อนที่จะทำอะไรให้คิดก่อนว่าดีกับตัวเราหรือไม่ ถ้ามันดีกับตัวเรากับทุกคนก็ทำ แต่ถ้าไม่ดีกับคนอื่นก็อย่าทำ เป็นสิ่งที่เราควรยึดมั่นไว้

เสมอ และคิดว่าออกไปข้างนอกเราก็ทำได้ เมื่อเรายึดมั่นในสิ่งที่ดี อยู่ในสังคมที่ดี เราจะดีไปเองโดยไม่รู้ตัว เราทำให้สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น เราก็จะดีขึ้น ที่สำคัญคือต้องให้กำลังใจเพื่อให้เขาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีด้วย

คณะกรรมการ : รุ่นพี่ที่จบจากโรงเรียนนี้ไป เคยกลับมาเล่าประสบการณ์การทำงานหรือสิ่งดี ๆ ไปพบเจอนอกโรงเรียนแห่งนี้หรือไม่

นักเรียน : บางครั้งที่โรงเรียนจัดกิจกรรมก็จะมีพี่ ๆ เขากลับมาเยี่ยม บอกเล่าประสบการณ์ว่าไปเจออะไรมาบ้าง แล้วสอนเราว่าควรทำอะไรเมื่อออกไปอยู่ข้างนอก แนะนำว่าต้องรู้จักควบคุมตนเอง

คณะกรรมการ : ทราบว่าที่นี่ไม่ให้ใช้โทรศัพท์มือถือ คิดว่ามีข้อดีข้อเสียอย่างไร เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้เทคโนโลยีหรือไม่ แล้วติดต่อทางบ้านอย่างไร

นักเรียน : คิดว่าโทรศัพท์ได้รับการสร้างมาเพื่อวัตถุประสงค์ในการใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารนั้นง่ายขึ้น ไม่ใช่เพื่อเล่นเกมหรือใช้ส่งข้อความคุยกัน จึงคิดว่าไม่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้แน่นอน ส่วนเวลาติดต่อกับที่บ้านติดต่อกับบ้านก็ยังมีโทรศัพท์คุณครู

คณะกรรมการ : สัดส่วนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงของโรงเรียนนี้เป็นอย่างไร และพบปัญหาผู้ชายหรือการตั้งครุฑก่อนวัยอันควรบ้างหรือไม่

ผู้อำนวยการโรงเรียน : สัดส่วนของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีประมาณเท่า ๆ กัน เด็กเล็กนักเรียนจะเรียนรวมกันทั้งชายและหญิง แต่ถ้าเป็นเด็กโตจะแยกห้องเรียนชายหญิงออกจากกัน รวมทั้ง บ้านพักของนักเรียนชายก็จะแยกห่างจากบริเวณบ้านพักของนักเรียนหญิงประมาณหนึ่งกิโลเมตร

นักเรียน : เด็กโตจะแยกกันเรียน แต่ถ้าเป็นช่วงไม่ได้แยกกันก็จะมีบ้างที่เด็กชอบกัน แต่ที่โรงเรียนนี้เราอยู่กันแบบเพื่อน เหมือนเป็นพี่น้องมากกว่า เพราะอยู่ด้วยกันมาตั้งแต่เด็ก

คณะกรรมการ : ที่โรงเรียนมีผู้นับถือหลากหลายศาสนาหรือไม่ และมีการสอนเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของคนต่างศาสนาอย่างไร

ผู้อำนวยการโรงเรียน : ทั้งนักเรียนและครูต่างนับถือหลายศาสนา ทั้งพุทธ คริสต์ อิสลาม ฮินดู และซิกข์ ที่ห้องพระจะมีแท่นบูชาของทุกศาสนาไว้ให้ ช่วงที่สวดมนต์ชาวพุทธก็ใช้บทสวดของพุทธ ผู้นับถือศาสนาอื่นก็จะสวดในบทของศาสนาตนไป แต่เมื่อถึงเวลาปฏิบัติสมาธิ ทุกศาสนาย่อมสอนให้มนุษย์ทุกคนต้องมีสติ มีสมาธิ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและไม่ขัดต่อศาสนาใด ทุกคนพึงจะปฏิบัติ นักเรียนและครูก็จะปฏิบัติสมาธิด้วยกัน ดังนั้นนักเรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ได้เรียนรู้ว่าเพื่อน ๆ ศาสนาอื่นทุกคนก็มีเป้าหมายเหมือนกัน แต่หลักปฏิบัติอาจจะแตกต่างกัน ซึ่งเขาจะได้เรียนรู้ในความหลากหลาย แต่เขาจะเข้าใจได้ว่าแท้จริงแล้วเขาก็เหมือนกัน ไม่ได้มีข้อแตกต่างใด ๆ ต่างต้องใช้หลักความรัก ความเมตตาในการอยู่ร่วมกัน เคยมีนักเรียนมุสลิมบอกว่า “เรานับถือศาสนาต่างกัน ก็เหมือนดอกไม้ต่างกัน ถ้ามีสีเดียวกันไม่สวย แต่ถ้ามีหลายสีก็จะทำให้แจ่ม สวยงามขึ้น” ฉะนั้น ทุกคนก็มีคุณค่าที่งดงามเหมือนกัน

๓. ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

(๑) คณะกรรมการมีความกังวลถึงคุณภาพชีวิตของเยาวชน เนื่องจากปัจจุบันสถาบันครอบครัวนั้นมีความเข้มแข็งน้อยลง ประกอบกับการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัยที่มีการถ่ายโอนภารกิจไปยังท้องถิ่น พบว่ามีปัญหาเกิดขึ้นมาก ทั้งความไม่พร้อม และผู้บริหารไม่มีวิสัยทัศน์ในการจัดการเรียนการสอน เยาวชนจึงไม่มีภูมิคุ้มกันที่เพียงพอทั้งด้านครอบครัวและด้านการศึกษา ทำให้คุณภาพชีวิตของเยาวชนอยู่ในสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงอย่างมาก

(๒) จากการศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนสัตยาไส จังหวัดลพบุรี คณะกรรมการธิการได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างมากเกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่นำธรรมะเข้ามาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน และชีวิตประจำวันแก่เยาวชน ซึ่งเป็นการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชนโดยปริยาย โดยที่ผู้ใหญ่ไม่จำเป็นต้องบอกหรือสอนอะไรแก่เยาวชนมาก

ในการนี้ คณะกรรมการธิการจะนำประสบการณ์ที่ได้รับจากการศึกษาดูงานไปดำเนินการเพื่อหาแนวทางในการผลักดันให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาของไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของเยาวชนไทยทั้งในปัจจุบันและอนาคต

นางสาวสุภาวดี ดิษฐ์พย์
นิติกรปฏิบัติการ สำนักกรรมการธิการ ๓
ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

นิภาพร/พิมพ์
นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการศึกษาดูงาน
ณ สถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
วันศุกร์ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖

๑. ข้อมูลที่สถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำนำเสนอ

คณะกรรมการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินงานและขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำ ด้านการตรวจแรงงานในกิจการเรือประมงของสถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ โดยได้รับทราบข้อมูลดังนี้

สถานที่ตั้ง

สถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ เป็นหน่วยงานในสังกัดกองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งอยู่ริมแม่น้ำท่าจีน เลขที่ ๙๗๘ ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

เขตพื้นที่รับผิดชอบ

สถานีตำรวจน้ำ ๔ มีเขตพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมใน ๓ จังหวัด ตั้งแต่พื้นที่คลองพระราม ตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ถึงบ้านหนองศาลา อำเภอยะบะ จังหวัดเพชรบุรี

กำลังพล

กำลังพลมีจำนวนทั้งหมด ๕๐ นาย ประกอบด้วย

- นายตำรวจชั้นสัญญาบัตรจำนวน ๑๗ นาย
- นายตำรวจชั้นประทวนจำนวน ๓๓ นาย

ยานพาหนะประจำหน่วย

สถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ มียานพาหนะประจำหน่วยที่ใช้สำหรับออกปฏิบัติหน้าที่ตรวจเรือประมงในเขตน่านน้ำไทยทั้งหมด ๕ ลำ ได้แก่

- เรือตรวจการณ์ ๕๓๐
- เรือตรวจการณ์ ๕๓๖
- เรือตรวจการณ์ ๔๓๗
- เรือตรวจการณ์ ๓๔๐
- เรือตรวจการณ์ รน.๕๗

ทั้งนี้ในระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ที่ออกตรวจของเจ้าหน้าที่ จะมีเรือเล็กไว้สำหรับช่วยเหลือเมื่อมีเหตุฉุกเฉินด้วย

ภารกิจหน้าที่

๑. ถวายความปลอดภัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินีนาถและพระบรมวงศานุวงศ์
๒. รักษาความปลอดภัยบุคคลสำคัญทั้งทางบกและทางน้ำ
๓. รักษาความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของชาติ
๔. ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมต่างๆ
๕. รักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
๖. การค้นหาและช่วยเหลือเรือ อากาศยานและผู้ประสบภัยทางน้ำ

๗. การช่วยเหลือ อำนาจความสะดวกแก่ประชาชน และนักท่องเที่ยวที่สัญจรทางน้ำ โดยเฉพาะตลาดน้ำอัมพวา ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยจะมีเจ้าหน้าที่ตำรวจของกองบังคับการตำรวจน้ำคอยช่วยเหลือและรักษาความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว

กองบังคับการตำรวจน้ำ เป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐ สังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับกิจการ อำนาจการ บริการ ป้องกันปราบปรามในน่านน้ำไทย ซึ่งพื้นที่ทางน้ำจะมีสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอยู่หลายส่วน คือ

๑. เรือ
๒. ท่าเรือ
๓. อุ้งเรือ
๔. ทรัพยากรธรรมชาติในน้ำ
๕. ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวเนื่องทางน้ำ

กองบังคับการตำรวจน้ำ จึงได้จำแนกสิ่งที่จะต้องดำเนินการออกเป็นกลุ่มงานใหญ่ๆ ดังนี้

๑. งานควบคุมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ประกอบด้วย
 - ๑.๑ การรักษากฎหมายในทะเล
 - ๑.๒ การปฏิบัติการด้านการข่าว
 - ๑.๓ การปฏิบัติการต่อต้านการก่อการร้าย
 - ๑.๔ การควบคุมเรือสินค้าในประเทศ
 - ๑.๕ การควบคุมเรือประมง
 - ๑.๖ ควบคุมเรือต่างชาติที่เข้ามาในเขตท่าของ

ประเทศไทย

- ๑.๗ กำจัดเรือที่ต่ำกว่ามาตรฐาน ซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
- ๑.๘ ปราบปรามการทำลายสิ่งแวดล้อมลงสู่ น้ำ
- ๑.๙ ปราบปรามการกระทำความผิดเป็นโจรสลัด (Sea Piracy)
- ๑.๑๐ ควบคุมเรือประมงต่างชาติรุกล้ำในน่านน้ำไทย
๒. งานรักษาความปลอดภัยการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
 - ๒.๑ การคุ้มครองและรักษาทรัพยากรของชาติทางทะเล
 - ๒.๒ การคุ้มครองเส้นทางการเดินเรือ

- ๒.๓ การคุ้มครองบริเวณท่าเรือและสถานที่พักเรือ
- ๒.๔ การคุ้มครองบุคคลสำคัญและนักท่องเที่ยว
- ๒.๕ ป้องกันการก่อวินาศภัยของเรือเดินทะเล
- ๒.๖ ป้องกันการโจรกรรมเรือ
- ๒.๗ การคุ้มครองดูแลฐานชุกเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติตลอดจนท่อส่งก๊าซในทะเล
๓. งานบริการและส่งเสริมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
 - ๓.๑ การค้นหาและช่วยเหลือผู้ประสบภัย
 - ๓.๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมทางทะเล
 - ๓.๓ การปฏิบัติการทางเรือ
๔. งานวิเทศสัมพันธ์กิจการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี
 - ๔.๑ ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภายในและภายนอกประเทศ
 - ๔.๒ กฎหมายและสนธิสัญญา
 - ๔.๓ ตรวจสอบ ดูแลเรือประมงที่ไปทำการประมงนอกน่านน้ำไทย

การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่กองบังคับการตำรวจน้ำ

๑. การถวายความปลอดภัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระราชินีนาถและพระบรมวงศานุวงศ์

๒. รักษาความปลอดภัยทางบกและทางน้ำ

๒.๑ โครงการสายตรวจเรือพาย จัดเรือเพลยาวพร้อมตำรวจ ออกรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวบริเวณตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

๒.๒ โครงการตำรวจน้ำรับใช้ชุมชนอัมพวา โดยการจัดตำรวจเพื่อรับใช้ชุมชนนอกปฏิบัติหน้าที่สร้างมวลชนสัมพันธ์ และความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่อัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

๒.๓ การตั้งหน่วยบริการประชาชนเทศกาลปีใหม่ ตรุษจีน และสงกรานต์ ร่วมกับตำรวจท่องเที่ยว เทศบาลอัมพวา และเจ้าท่าสมุทรสงคราม เพื่อให้บริการ-รักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกทางน้ำบริเวณตลาดน้ำอัมพวา

๒.๔ โครงการอาสาสมัครแจ้งข่าวอาชญากรรม ช่วยเหลือผู้ประสบภัย และชุดเคลื่อนที่เร็วทางน้ำ จำนวน ๒ รุ่น รวม ๑๑๘ คน ซึ่งผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เป็นกลุ่มจิตอาสาที่มีเรือและรถยนต์สามารถออกปฏิบัติช่วยเหลือผู้ประสบภัยร่วมกับตำรวจน้ำได้ทันที

๓. การปฏิบัติหน้าที่ออกตรวจปราบปรามการกระทำความผิดกฎหมาย

๓.๑ ดำเนินการจับกุมผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ จำนวน ๕๐ ราย ผู้ต้องหาจำนวน ๘๗ คน

๓.๒ ดำเนินการจับกุมตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๙๖ จำนวน ๕๔ ราย ผู้ต้องหาจำนวน ๕๔ ราย เปรียบเทียบปรับเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๗,๕๐๐ บาท

๓.๓ ดำเนินการจับกุมตามพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง จำนวน ๔ ราย ผู้ต้องหา ๖ คน เปรียบเทียบปรับเป็นเงิน ๖๓๙,๔๕๐.๑๐ บาท

๔. การป้องกันปราบปรามและเก็บฐานข้อมูล

๔.๑ การเก็บฐานข้อมูล จัดทำประวัติเรือ เจ้าของเรือ ผู้ควบคุมเรือและผู้ใช้แรงงาน เกี่ยวกับการค้ามนุษย์และแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายในเรือประมง เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและให้ข้อมูลเกี่ยวกับเรือประมงแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคู่กับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยกองบังคับการตำรวจน้ำได้มีการร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลกับสถานีตำรวจภูธรอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังทำให้สามารถติดต่อกับเจ้าของเรือในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเกิดขึ้นได้อย่างสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

๔.๒ การออกตรวจเรือบรรทุกสินค้าประเภทต่าง ๆ บริเวณท่าเทียบเรือขึ้นสินค้า จุดพักน้ำ พื้นที่เสี่ยงต่อการโจรกรรมสินค้าทางน้ำและจัดเก็บฐานข้อมูลประวัติเรือ เจ้าของเรือ ผู้ควบคุมเรือและลูกเรือ เป็นการตรวจและจัดเก็บฐานข้อมูลเรือที่เข้า – ออกบริเวณน่านน้ำไทย เพื่อป้องกันการโจรกรรมสินค้าทางน้ำ ซึ่งจนถึงปัจจุบันยังไม่พบการกระทำความผิดในลักษณะเช่นนี้

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. สภาพของเรือตรวจการณ์ในปัจจุบันมีศักยภาพในการทำงานไม่เต็มขีดความสามารถ เนื่องจากได้ใช้ในราชการมาเป็นระยะเวลายาวนาน

๒. กำลังพลมีจำนวนจำกัด เนื่องจากไปช่วยราชการในการกิจอื่นนอกหน่วย

๓. งบประมาณน้ำมันเชื้อเพลิงและการซ่อมบำรุงเรือตรวจการณ์มีจำนวนจำกัด

๔. ปัญหาการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้แรงงานบนเรือประมง ซึ่งยังคงไม่สามารถเข้าดำเนินการได้ทุกกรณี เนื่องจากมีกรณีนายหน้าเรือที่ไม่ได้จดทะเบียนได้ทำการลักลอบนำลูกเรือที่ถูกหลอกลวงไปค้าแรงงานยังต่างประเทศ เมื่อเรือออกนอกน่านน้ำไทยไปแล้ว ลูกเรือเหล่านั้นก็มีการหลบหนีออกมาแจ้งยังสถานทูตหรือสถานีดำรวจของต่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยถูกกล่าวหาว่ามีการค้ามนุษย์ ซึ่งในการจดทะเบียนเรือและการตรวจการเข้า – ออกของเรือจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กรมเจ้าท่า ส่วนการตรวจบัญชีลูกเรือทั้งหมดจะเป็นหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยหากเป็นเรือที่มีการจดทะเบียนจะถูกตรวจก่อนออกน่านน้ำไทยเสมอ แต่ที่เป็นปัญหาคือเรือที่ไม่ได้มีการจดทะเบียนจึงไม่มีการตรวจเรือก่อนออกไป

๕. ปัญหาข้อกฎหมาย เรื่องอำนาจหน้าที่ของตำรวจน้ำในการตรวจเรือ ซึ่งจะมีอำนาจเพียงการตรวจเรือสัญชาติไทยเท่านั้น แต่ไม่มีอำนาจตรวจเรือสัญชาติอื่น

๒. ข้อมูลที่ผู้แทนสถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ ชี้แจงตอบข้อซักถาม

คณะอนุกรรมการได้สอบถามถึงวิธีการตรวจบัญชีลูกเรือ หรือหนังสือคนประจำเรือ (Seaman Book) รวมถึงการจัดเก็บประวัติฐานข้อมูลเรือ

พันตำรวจโท สมพร เก่งธีระพัฒน์ สารวัตร สถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ ได้ชี้แจงตอบข้อซักถาม ดังนี้ การตรวจบัญชีลูกเรือหรือหนังสือคนประจำเรือ (Seaman Book) โดยหลักเป็นหน้าที่ของกรมเจ้าท่าและสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองบังคับการตำรวจน้ำจะมีอำนาจหน้าที่ตรวจกรณีที่มีเหตุสงสัยหรือเป็นหน่วยงานเสริมกรณีกรมเจ้าท่าหรือสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองร้องขอ แต่จะมีอำนาจเฉพาะการตรวจบนเรือที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น ซึ่งวิธีการตรวจเจ้าหน้าที่ตำรวจจะทำการตรวจลูกเรือเป็นรายบุคคล สำหรับการจัดเก็บประวัติฐานข้อมูลเรือนั้น จำต้องกระทำทั้งหมดในเขตพื้นที่ที่เรือมีการเข้า – ออกน่านน้ำไทย โดยอาจมีการประสานขอข้อมูลที่กรมเจ้าท่าด้วย

๓. ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมการ

ในการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์บริเวณน่านน้ำมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายส่วน ซึ่งกองบังคับการตำรวจน้ำเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญในการดำเนินงานดังกล่าว ซึ่งยังคงมีปัญหาข้อกฎหมายที่เจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำยังไม่มีอำนาจเข้าตรวจเรือที่มีสัญชาติอื่นได้ จึงควรมีการพิจารณาแก้ไขกฎหมายดังกล่าว เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นางสาวจันทร์ฉาย ศรีทิพย์อาสน์
นิติกรปฏิบัติการ สำนักกรรมการ ๓
ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

นิภาพร/พิมพ์
นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการจัดการเสวนาและศึกษาดูงาน “ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ ๖ จังหวัดภาคเหนือตอนบน”

ณ จังหวัดพะเยา

ระหว่างวันศุกร์ที่ ๒๘ ถึง วันเสาร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๖

๑. สรุปผลการจัดการเสวนา เรื่อง “ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ ๖ จังหวัดภาคเหนือตอนบน”

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) และภาคีเครือข่าย จัดการเสวนา เรื่อง “ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแผนยุทธศาสตร์และควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของ ๖ จังหวัดภาคเหนือตอนบน” ณ ห้องพุดตาน โรงแรมพะเยา เกทเวย์ จังหวัดพะเยา ระหว่างวันศุกร์ที่ ๒๘ ถึง วันเสาร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๖ โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑.๑ สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบในภาพรวม และสถานการณ์ปัญหาใน ๖ จังหวัดและมาตรการที่มีประสิทธิผลในการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

นายนิमित วันไชยธนวงศ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดพะเยา

จากสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบัน จังหวัดพะเยาเป็นจังหวัดที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในอัตราที่สูงที่สุดในประเทศไทย ทั้งนี้ ความชุกของการดื่มในกลุ่มนักดื่มและนักดื่มหน้าใหม่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง ๑๕ – ๑๙ ปี ซึ่งปัญหาแอลกอฮอล์มีสาเหตุ ดังนี้

๑. จุดอ่อนของกฎหมาย ที่อนุญาตให้มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย และมีการเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราที่ต่ำ

๒. การใช้ช่องว่างของกฎหมายในการหลบเลี่ยงการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับสถานที่ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือห้ามตั้งสถานบริการ

๓. การปล่อยปละละเลยของผู้บังคับใช้กฎหมาย ที่ไม่เข้มงวดต่อการป้องกันและควบคุมในการจำหน่ายสุราหรือการตั้งสถานบริการ

๔. จำนวนเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีไม่เพียงพอ

๕. ทศนคติของประชาชนในพื้นที่ ที่มองว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติ ทำให้ผู้ประกอบการเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แสวงหาผลประโยชน์จากประชาชนในพื้นที่เป็นระยะเวลานาน

และมีการกล่าวอ้างจากผู้ประกอบการสถานบริการเกี่ยวกับความไม่รู้ในข้อกฎหมายที่บังคับใช้ในปัจจุบัน

ปัญหาแอลกอฮอล์ดังกล่าว ภาครัฐจึงต้องเร่งดำเนินการหาทางแก้ไขไม่ว่าจะเป็นด้านการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย เจ้าหน้าที่รัฐต้องมีการเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายมากขึ้น ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมเองควรมีส่วนในการสนับสนุนการดำเนินการของภาครัฐ โดยการจัดให้มีการรณรงค์ให้ประชาชนทั่วไปตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาแอลกอฮอล์ที่เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน เพื่อให้สังคมไทยดำรงไว้ซึ่งค่านิยมอันดีงามต่อไป

นายสุปรिता อุดุลยานนท์ รองผู้จัดการสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

การประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ เกิดขึ้นโดยอาศัยความร่วมมือของคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และภาคีเครือข่าย ได้แก่ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด สาธารณสุขจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และสื่อมวลชน ที่ตระหนักถึงปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน

จากการสำรวจสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รายจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า ภาคเหนือมีอัตราการบริโภคหรือสัดส่วนของนักดื่มสูงถึง ร้อยละ ๓๙.๔ ซึ่งสูงกว่าภาคอื่น ๆ และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีคะแนนความเสี่ยงต่อปัญหาแอลกอฮอล์ พบว่า ๑๐ จังหวัดที่มีความเสี่ยงสูงต่อปัญหาแอลกอฮอล์ ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ ปราจีนบุรี พะเยา แพร่ พิชณุโลก แม่ฮ่องสอน ร้อยเอ็ด ลำปาง และสุโขทัย ซึ่งมีอัตราการดื่มที่สูงที่สุดในประเทศไทยติดต่อกันมาหลายปี

ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ เพื่อนำเสนอข้อมูลเชิงวิชาการ สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัด ผลกระทบ แผนยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ มาตรการที่มีประสิทธิภาพทางหลักวิชาการ รวมถึงปัญหาข้อเท็จจริงในระดับจังหวัด และแนวทางการร่างยุทธศาสตร์จังหวัด เพื่อนำไปสู่การพัฒนายุทธศาสตร์ในการควบคุมและแก้ไขปัญหาแอลกอฮอล์ในพื้นที่ ๖ จังหวัดภาคเหนือตอนบน ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ และลำปาง ที่มีอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่สูงที่สุดในประเทศ

ทั้งนี้ ภายหลังการประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ร่วมกับสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า และสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะดำเนินการให้มีการขับเคลื่อนกระบวนการภายในแต่ละจังหวัด เพื่อพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ให้แล้วเสร็จภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖ เพื่อให้จังหวัดต่าง ๆ สามารถดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ได้ตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

นางสาวอรุณี ชำนาญยา ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร

จากข้อมูลสถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า จังหวัดพะเยามีอัตราการดื่มและการดื่มแบบเสี่ยงสูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ จากข้อมูลดังกล่าว ยังพบว่าจากจำนวนประชากรที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน ๑๗ ล้านคนนั้น ผู้หญิงและเยาวชนมีแนวโน้มที่จะดื่ม

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้นเรื่อย ๆ โดยผู้หญิงมีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ ๑๘ ทั้งนี้ ในจำนวนผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์พบว่า เยาวชน (อายุระหว่าง ๑๕ – ๒๔ ปี) นั้นดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถึงร้อยละ ๑๕ หรือเกือบ ๒.๕ ล้านคน ซึ่งเป็นสถิติที่สูงมาก และมีผลให้ปัญหาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น มีอัตราที่สูงขึ้นในแต่ละปี

ปัญหาแอลกอฮอล์ที่สำคัญที่ควรเร่งดำเนินการหาทางแก้ไข คือ เหล้าพื้นบ้าน เนื่องจากไม่มีมาตรฐานการผลิต ทั้งยังมีการตรวจพบการเจือปนสารพิษ อาทิ ยาฆ่าแมลง หรือสารเคมีชนิดอื่น เพื่อลดต้นทุนการผลิต ซึ่งสารเคมีเหล่านี้จะทำให้ผู้ดื่มมีอาการเมึนเมาเร็วขึ้น แต่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ดื่มเป็นอย่างมาก ในบางรายถึงขั้นเสียชีวิต ทั้งนี้ โรงกลั่นสุราชุมชนภายในจังหวัดพะเยามีจำนวนประมาณ ๒๕๐ โรง แต่จากสภาพปัญหา คือ ไม่สามารถตรวจสอบควบคุมได้อย่างมีประสิทธิภาพว่า โรงกลั่นโรงใดมีการเจือปนสารพิษลงไปในสุราหรือไม่ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่สรรพสามิตและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข มีจำนวนไม่เพียงพอในการเข้าดำเนินการตรวจสอบและควบคุมให้การผลิตมีมาตรฐานในการผลิตที่ดีและมีความปลอดภัยยิ่งขึ้น

เมื่อคณะกรรมการธิการได้รับทราบข้อมูลข้างต้น จึงตระหนักถึงปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนมากขึ้น เนื่องจากปัญหาและผลกระทบที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้นส่งผลกระทบในการลดคุณภาพชีวิตของ

ประชาชน ซึ่งนอกจากการร่วมรณรงค์สนับสนุนให้ประชาชนลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้ว เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้บังคับใช้กฎหมายต้องเข้มงวดต่อการบังคับใช้กฎหมายอีกด้วย

การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ จึงมุ่งหมายให้เกิดผลอันเป็นรูปธรรม ที่สามารถใช้ในการวางยุทธศาสตร์นโยบายในการแก้ไขปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถลดจำนวนผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่ของภาคเหนือให้มีจำนวนน้อยลงโดยเร็วที่สุด เพื่อเป็นการพัฒนาให้

ประชาชนในพื้นที่ภาคเหนือมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

นายสุรศักดิ์ ไชยสงค์ รองผู้อำนวยการศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.)

สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบในภาพรวม

ปัญหาการดื่มสุราประกอบด้วย ๒ กลไก ประกอบด้วย รูปแบบ และปริมาณการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งนำไปสู่

ก. ความเป็นพิษทางด้านกายภาพหรือด้านสุขภาพ ได้แก่ โรคตับแข็ง โรคมะเร็ง

ข. ความเมา ทำให้เกิดปัญหาต่อผู้ดื่มเองและคนรอบข้าง

ค. ฤทธิ์เสพติด นำไปสู่ปัญหาการเสพติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และก่อให้เกิดปัญหาสังคมต่าง ๆ ตามมาจากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า คนไทยอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป เป็นนักดื่ม

ในปัจจุบันหรือผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน ๑๒ เดือนที่ผ่านมาจำนวน ๑๖,๙๙๒,๐๑๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕ ของประชากรผู้ใหญ่ โดยที่สัดส่วนของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั้น คงที่ในรอบ ๑๐ ปีที่ผ่านมา แต่ในสัดส่วนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กและสตรีนั้น มีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ๓๑๐,๐๐๐ คน ในกลุ่มสตรี และ ๒๒๐,๐๐๐ คนในกลุ่มเด็ก

โดยที่สถานการณ์การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่สำรวจในปี ๒๕๕๔ สำหรับการดื่มในแต่ละภูมิภาคนั้นพบว่า ภาคเหนือมีความชุกการดื่มสูงที่สุด คือ ร้อยละ ๓๙.๔ รองลงมา คือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร้อยละ ๓๗.๒ สำหรับภูมิภาคอื่นนั้นมีความชุกการดื่มน้อยกว่าความชุกการดื่มในภาพรวมของประเทศ ร้อยละ ๓๑.๕ ซึ่งภาคกลางมีความชุกการดื่ม ร้อยละ ๒๘.๑ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ ๒๓.๕ และภาคใต้ ร้อยละ ๑๘.๘ ดังนั้น ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีความเสี่ยงในการเผชิญกับปัญหาแอลกอฮอล์มากที่สุด

ซึ่งการคำนวณความเสี่ยงต่อปัญหาแอลกอฮอล์นั้น เปรียบเทียบกับค่าของจังหวัดที่มีค่าสูงสุดและต่ำสุดประกอบ โดยคำนวณจากปัจจัย ๕ ด้านประกอบกัน ดังนี้

(๑) ความชุกของนักดื่มผู้ใหญ่ทั่วไป

กลุ่มประชากรที่มีความชุกของนักดื่มสูงที่สุด คือ วัยผู้ใหญ่ (อายุ ๒๕ – ๕๔ ปี) รองลงมา คือ กลุ่มเยาวชนที่มีอายุระหว่าง ๑๕ – ๒๔ ปี

(๒) ความชุกของนักดื่มเยาวชน อายุระหว่าง ๑๕ – ๑๙ ปี

จากการสำรวจในปี ๒๕๕๔ พบว่า อายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ ๒๐.๔ ปี โดยประชากรชายที่อายุ ๑๕ ปีขึ้นไปเริ่มดื่มที่อายุเฉลี่ย ๑๙.๔ ปี ส่วนประชากรหญิงเริ่มดื่มเฉลี่ยที่อายุ ๒๔.๕ ปี โดยกลุ่มนักดื่มเยาวชนอายุระหว่าง ๑๕ – ๑๙ ปี มีอัตราการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ ๑๖ ของจำนวนประชากรทั้งหมด โดยที่เยาวชนชายมีอัตราการดื่ม ร้อยละ ๑๖ และเยาวชนเพศหญิง ร้อยละ ๑๖.๓

(๓) สัดส่วนของนักดื่มประจำ

ในช่วงปี ๒๕๔๔ - ๒๕๕๔ นั้น สัดส่วนของนักดื่มประจำมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมาก โดยสัดส่วนของนักดื่มประจำต่อนักดื่มทั้งหมดเพิ่มจากร้อยละ ๓๕ ในปี ๒๕๔๔ เป็นร้อยละ ๔๔.๒ ในปี ๒๕๕๔ ซึ่งคิดเป็นการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒.๖ ต่อปี

(๔) สัดส่วนของนักดื่มหนัก

การดื่มหนักหรือการดื่มแบบหัวราน้ำ คือ การดื่มในลักษณะที่มีปริมาณมากในครั้งเดียว ซึ่งกำหนดไว้ที่การดื่ม ๕ หน่วยดื่มมาตรฐานขึ้นไป กล่าวคือ ดื่มมากกว่า ๕ แก้วขึ้นไป ซึ่งผู้ชายมีอัตราการดื่มหนักมากกว่าผู้หญิง โดยนักดื่มชายร้อยละ ๔๐ และนักดื่มหญิง ร้อยละ ๑๘ และกลุ่มเยาวชนอายุ ๑๕ – ๒๔ ปี มีสัดส่วนของผู้ดื่มหนักมากกว่ากลุ่มอายุอื่นที่ ร้อยละ ๔๑.๗

(๕) สัดส่วนของผู้ดื่มแล้วขับ

พฤติกรรมการดื่มแล้วขับและอัตราการได้รับอุบัติเหตุจราจรจากการดื่มมีความสัมพันธ์กับรูปแบบของการดื่ม โดยที่ การดื่มแล้วขับและโอกาสของอุบัติเหตุจะเพิ่มตามความถี่ของการดื่ม กว่าร้อยละ ๔๐ ของนักดื่มที่ดื่มบ่อยกว่าสัปดาห์ครั้งเคยขับรถหลังดื่มในระยะเวลา ๑๒ เดือนที่ผ่านมา ซึ่งสูงกว่ากลุ่มนักดื่มนาน ๆ ครั้ง อย่างชัดเจนหรือกลุ่มผู้บริโภคที่ดื่มทุกวันมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุจราจรมากกว่ากลุ่มดื่มหนึ่งถึงสามครั้งต่อปีถึง ๑๐ เท่า

มาตรการในการจัดการปัญหาแอลกอฮอล์

มาตรการของนโยบายแอลกอฮอล์มีประสิทธิผลและต้นทุน หรือความคุ้มค่าที่ต่างกัน มาตรการที่ดีที่สุดของนโยบายแอลกอฮอล์ ประกอบด้วย ๑๐ ประการ ได้แก่

- ของผู้ขับขี่
- (๑) การจำกัดอายุผู้ซื้อ
 - (๒) รัฐเป็นเจ้าของร้านขายสุราปลีก
 - (๓) การจำกัดเวลาในการขาย
 - (๔) การจำกัดความหนาแน่นของจุดขาย
 - (๕) ระบบภาษีสุรา
 - (๖) การสุ่มตรวจระดับแอลกอฮอล์ในลมหายใจ
 - (๗) การลดเพดานระดับแอลกอฮอล์ในเลือด
- ของผู้ขับขี่

- (๘) การยึดใบอนุญาตขับขี่ ซึ่งหมายถึง การห้ามผู้ขับขี่ขณะมีเมามาไปขับขี่อีก
- (๙) การกำหนดระดับบุตรอนุญาตขับขี่เป็นขั้นตอนโดยคำนึงถึงพฤติกรรมขับขี่ขณะมีเมามา
- (๑๐) การคัดกรองผู้มีความเสี่ยงเบื้องต้นด้วยระบบ Brief Intervention

โดยที่มาตรการห้ามหรือควบคุมการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างเข้มข้น มีประสิทธิภาพในการป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ และควบคุมการบริโภคของเยาวชน จึงเป็นประโยชน์ต่อสังคมในระยะยาว ดังนั้น กลุ่มมาตรการที่มีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าสูงสุดสำหรับสังคมไทย ได้แก่ มาตรการทางภาษีและราคา การจำกัดการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การควบคุมหรือห้ามการโฆษณา และการควบคุมพฤติกรรมขับขี่ขณะมีเมามาอย่างจริงจัง ทั้งนี้ ต้องอาศัยการปรับเปลี่ยนทัศนคติและปลูกฝังค่านิยมทางสังคมควบคู่กันไป

๑.๒ นำเสนอแผนยุทธศาสตร์ควบคุมแอลกอฮอล์ระดับชาติ

นางสาวสิริกุล วงษ์ศิริโสภาคย์ รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อปัญหาต่อสุขภาพทางกาย จิต สังคม และปัญหาของประชากรไทย ผลกระทบจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงตัวผู้บริโภคเท่านั้น ครอบครัว บุคคลรอบข้าง ชุมชน สังคม และประเทศ โดยที่ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทยมีมูลค่าสูงถึง ๑.๕๑ แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑.๙๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ซึ่งสูงกว่าผลประโยชน์ที่สังคมได้รับในรูปแบบของภาษีในอัตรา ๑ ต่อ ๒ กล่าวคือ รัฐจัดเก็บภาษีจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ๑ บาท แต่รัฐต้องจ่าย ๒ บาท เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศไทยนั้น มีกฎหมายหลัก คือ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่มีแนวคิดเพื่อการควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการป้องกันแก้ไขปัญหาจากการบริโภคแอลกอฮอล์ ยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ จึงเป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของรัฐ ในการพัฒนามาตรการของนโยบายแอลกอฮอล์ สร้างความเข้มแข็งในการนำไปปฏิบัติ ศักยภาพในการติดตามประเมินผลนโยบายแอลกอฮอล์ และกำหนดเป้าหมายระยะยาวของสังคมไทยในการจัดการกับปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เป้าหมายหลักของแผนยุทธศาสตร์ ได้แก่

- (๑) ควบคุม และลดปริมาณการบริโภคของสังคม
- (๒) ป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ และควบคุมความชุกของผู้บริโภค

(๓) ลดความเสี่ยงของการบริโภค ทั้งในมิติของปริมาณการบริโภค รูปแบบของการบริโภค และพฤติกรรมหลังการบริโภค

(๔) จำกัด และลดความรุนแรงของปัญหาจากการบริโภค

แผนยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ ประกอบด้วย ๕ ยุทธศาสตร์ย่อย ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การควบคุมการเข้าถึงทางเศรษฐศาสตร์และทางกายภาพ

เพื่อควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนโดยรวม และประชาชนกลุ่มเสี่ยง ผ่านกลไกการควบคุมให้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสินค้าที่มีราคาแพงและหาซื้อยาก โดยมีมาตรการการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) มาตรการภาษีและราคา

(๒) มาตรการควบคุมสถานที่ และวันเวลา ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๓) มาตรการควบคุมการเข้าถึงสุราของเยาวชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและลดแรงสนับสนุนในการดื่ม

เพื่อสร้างค่านิยม บรรยากาศทางสังคมไปสู่ทัศนคติที่ว่า สุราไม่ใช่สินค้าธรรมดา และลดกระแสการบริโภคในกลุ่มเยาวชน โดยมีมาตรการการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) มาตรการควบคุมการตลาดและโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

(๒) มาตรการการให้ความรู้ ปรับทัศนคติ และเพิ่มโอกาสการไม่ดื่มสุรา

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การลดอันตรายจากการบริโภค

เพื่อลดความเสี่ยงต่อปัญหาในกลุ่มผู้บริโภค และจำกัดขนาดและความรุนแรงของปัญหาในกลุ่มผู้ที่มีปัญหา และได้รับผลกระทบจากการบริโภค โดยมีมาตรการการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) มาตรการควบคุมการบริโภคในเงื่อนไขและสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาสูง

(๒) มาตรการควบคุมพฤติกรรม การขับขี่ยานพาหนะขณะมีเมเ

(๓) มาตรการการคัดกรองและบำบัดรักษา

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การจัดการปัญหาแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่

เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งของกลไกการจัดการปัญหาแอลกอฮอล์ในระดับพื้นที่และกลุ่มประชากรเฉพาะ โดยมีมาตรการการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) มาตรการนโยบายแอลกอฮอล์ระดับชุมชน

(๒) มาตรการนโยบายแอลกอฮอล์ระดับหน่วยงานและสถานประกอบการ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การพัฒนากลไกการจัดการและสนับสนุนที่เข้มแข็ง

เพื่อสร้างกลไกสนับสนุนกระบวนการจัดการปัญหาแอลกอฮอล์อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีมาตรการการดำเนินงาน ดังนี้

(๑) มาตรการสร้างความมุ่งมั่นและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทุกระดับ

(๒) มาตรการส่งเสริมความโปร่งใสในกระบวนการ

(๓) มาตรการส่งเสริมให้เป็นกระบวนการที่มีรากฐานจากองค์ความรู้ และการเรียนรู้ร่วมกัน

(๔) มาตรการปกป้องความเข้มแข็งของนโยบายแอลกอฮอล์จากผลกระทบของข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศ

(๕) มาตรการรณรงค์สาธารณะเพื่อสนับสนุนนโยบายแอลกอฮอล์

(๖) มาตรการพัฒนาศักยภาพของระบบการจัดการกับปัญหาจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

๑.๓ วงเสวนาข้อคิด มุมมอง สถานการณ์ปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา

ประเด็นสะท้อนปัญหาจากมุมมองผู้นำท้องถิ่น

นายศุภชีพ หาญใจ ประธานเครือข่ายตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดพะเยา

จากข้อมูลสถานการณ์ที่จังหวัดมีอัตราการดื่มสูงที่สุดในประเทศไทย มีข้อสังเกตว่าผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่แท้จริงอาจไม่ใช่ประชากรในพื้นที่จังหวัดพะเยา อาจเป็นนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในจังหวัดพะเยา

ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดนักดื่มหน้าใหม่ที่เป็นเยาวชน สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากที่ผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างและมีธรรมเนียมที่ปฏิบัติต่อกันมา คือ ดื่มเหล้าในทุกโอกาส ทั้งจัดงานวันเกิด งานขึ้นบ้านใหม่ งานบวช งานศพ และการหาเสียงเลือกตั้งในท้องถิ่นมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้บริการเช่นกัน รวมถึงบทบาทของกลุ่มสตรี ที่มีการเรียกร้องสิทธิความเท่าเทียมระหว่างสตรีและบุรุษ จึงนำไปสู่การดื่มเหล้าของนักดื่มผู้หญิง ทำให้อัตราการดื่มเหล้าของนักดื่มผู้หญิงเพิ่มขึ้นอีก นอกจากนี้ สภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากยิ่งขึ้น เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้มีกำลังในการจ่ายมากขึ้น

ตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดพะเยา มีโครงการรณรงค์งานบุญ งานศรั้า ปลอดเหล้า โดยมีการตั้งคณะทำงานศูนย์พัฒนาชุมชนตำบลบ้านเหล่าในการดำเนินงาน เพื่อให้การดูแลสุขภาพและครอบครัวของคนในชุมชนเป็นไปอย่างต่อเนื่องหลายปี ในช่วงแรกของโครงการได้รับการสนับสนุนจากคนในชุมชนเป็นอย่างมาก แต่ภายหลังคนในชุมชนมีความกระตือรือร้นน้อยลง เสียงตอบรับเริ่มน้อยลง เนื่องจากทัศนคติของคนในชุมชนที่ถือว่าการเลี้ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานบุญ งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นการแสดงถึงความมีฐานะที่ดี

ประเด็นสะท้อนปัญหาจากมุมมองประชาชน

นายรัฐภูมิชัย ใจกล้า ประธานสภาท้องถิ่นไทย จังหวัดพะเยา

อัตราการปัญหาแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้นทุกปีนั้น มีสาเหตุมาจากการบังคับใช้กฎหมายภายในพื้นที่ของจังหวัดพะเยายังไม่มีความเข้มแข็งเพียงพอ ควรมีการกำหนดให้การขอใบอนุญาตผลิตสุรามีอัตราค่าธรรมเนียมที่สูงขึ้น รวมถึงกำหนดมาตรฐานโรงกลั่นสุราให้มีมาตรฐานและภาครัฐสามารถเข้าทำการตรวจสอบและควบคุมได้อย่างทั่วถึง

ปัจจัยการว่างงานของคนในพื้นที่ที่มีอยู่มากก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น ดังนั้น ภาครัฐควรใส่ใจในการจัดหาให้คนว่างงานในพื้นที่ได้มีงานทำ และควรมีนโยบายเสริมสร้างวัฒนธรรมที่ดีจากการใช้เวลาว่างจากการทำงานให้เป็นประโยชน์

ทั้งนี้ บุคคลสาธารณะไม่ว่าจะเป็นผู้นำทางการเมือง ข้าราชการ ตำรวจ นักแสดง ที่บุคคลต้นแบบก็เป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดค่านิยมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมองว่าสิ่งที่เป็นบุคคลเหล่านั้นทำเป็นเรื่องที่ดี เป็นเรื่องปกติ จึงทำให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม ดังนั้น หากบุคคลผู้เป็นต้นแบบทั้งหลายมีบทบาทที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ประชาชนในการเลิกดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือสิ่งเสพติด ก็จะเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยเป็นแรงกระตุ้นให้ประชาชนสามารถลดหรืองดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้อีกทาง

ด้วยเหตุนี้ การที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในชุมชน จะต้องเริ่มด้วยการสร้างภูมิคุ้มกัน โดยใช้ธรรมะเป็นสื่อกลางในการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องกันอย่างยาวนาน เริ่มจากสร้างความตระหนักในศีล ๕ อันเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำรงชีวิต โดยเน้นในข้อที่ ๕ เป็นหลัก เพราะสาเหตุแห่งการผิดศีล

ที่เหลืออีก ๔ ข้อนั้น ส่วนใหญ่มาจากการละเมิดข้อ ๕ ฉะนั้น เมื่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุหลักของปัญหาต่าง ๆ ในสังคม ทางแก้ที่ดีที่สุดขณะนี้ คือ ต้องสร้างนิสัยการเลิกเหล้าเป็นอันดับแรก และควรสร้างวัฒนธรรมในการดื่มให้เป็น เพื่อลดการเกิดผลกระทบที่ตามมาจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น อุบัติเหตุบนท้องถนน และปัญหาความรุนแรง เป็นต้น

ประเด็นนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และทิศทางการบังคับใช้กฎหมาย

พันตำรวจตรีปชา รัตนพันธ์ รองผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ๕ ผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นโยบายของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี ๓ แนวทาง คือ

๑) การป้องกัน โดยมีนโยบายการป้องกันการจำหน่ายและดื่มสุรา ซึ่งป้องกันไม่ให้มีการดื่มสุราในสถานที่ที่ประกาศห้าม ได้แก่ ปับ โรงเรียน วัด สวนสาธารณะ และสถานพยาบาล เป็นต้น การห้ามดื่มสุราบนรถที่อยู่ในทางหรือขับขี้อยู่ในทาง และได้มีการเชิญผู้ประกอบการที่จำหน่ายสุราหรือเปิดสถานบริการต่าง ๆ เข้ารับฟังการชี้แจงข้อกฎหมายเกี่ยวกับสุรา ทั้งยังมีการจัดอบรมข้าราชการใน ๘ จังหวัดทั่วประเทศ เพื่อให้ทราบถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการจำหน่ายสุราและบทลงโทษตามที่กฎหมายกำหนดไว้

๒) การปราบปราม สำนักงานตำรวจแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมสรรพสามิต ในการตรวจจับร้านจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ไม่มีใบอนุญาต รวมถึงตรวจจับโรงกลั่นเหล้าที่ไม่ได้รับใบอนุญาต และได้มีการร่วมมือกับคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในการตรวจจับสถานที่ที่ห้ามจำหน่าย ห้ามดื่ม และผู้ที่ฝ่าฝืนข้อกำหนดเกี่ยวกับอายุของผู้ดื่ม

๓) การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ประชาชนได้ทราบถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงข้อกฎหมายและบทลงโทษทางกฎหมายที่ควรทราบ

ทั้งนี้ ในการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควรมีการร่วมมือกันของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากอาศัยแค่กำลังของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสรรพสามิต หรือคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพียงหน่วยงานเดียวที่จะเข้าไปปฏิบัติการในแต่ละพื้นที่นั้น อัตรากำลังไม่เพียงพอและไม่สามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง จึงเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน

นอกจากนี้ มีสถิติที่น่าสนใจเกี่ยวกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ ตั้งแต่พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลบังคับใช้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ออกคำสั่งที่ ๒๕๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

๑) จับกุมการกระทำในกรณีภาพถ่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัด โรงพยาบาล สถานที่ราชการ หอพัก โรงเรียน ปับ

๒) ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แก่บุคคลที่มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์

๓) ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยลักษณะเร่ขาย

๔) ห้ามจำหน่ายหรือบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสถานที่ห้ามจำหน่าย

๕) ห้ามโฆษณาประชาสัมพันธ์เครื่องดื่มแอลกอฮอล์อันเป็นการอวดอ้างสรรพคุณหรือชักจูงใจ

๖) ห้ามจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัน เวลา ที่รัฐมนตรีกำหนด เช่น วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา หรือวันสำคัญทางพุทธศาสนา เป็นต้น

ทั้งยังมีการดำเนินคดีเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจำนวนที่เพิ่มขึ้นทุกปี กล่าวคือ ในปี ๒๕๕๓ มีการดำเนินคดีทั่วประเทศจำนวน ๑,๔๙๕ ราย ปี ๒๕๕๔ จำนวน ๔,๙๘๐๒ ราย ปี ๒๕๕๕ จำนวน ๖๖,๘๘๑ ราย และในปี ๒๕๕๖ เพียง ๔ เดือนแรก กล่าวคือ ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนเมษายน มีการดำเนินคดีแล้วจำนวน ๓๘,๐๒๒ ราย เห็นได้ว่าสถิติการดำเนินคดีนั้นเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี เนื่องจากการเข้มงวดกวดขันต่อการกระทำผิดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น ในทางกลับกันก็มีการกระทำฝ่าฝืนมากขึ้นเช่นกัน

ประเด็นสุราชุมชน นโยบายของกรมสรรพสามิตและทิศทาง

นายสมเดช ศรีสวัสดิ์ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานและพัฒนาภาษี กรมสรรพสามิต

ในปี ๒๕๔๒ สุราเป็นสินค้าต้องควบคุม โดยรัฐต้องเป็นผู้อนุญาตให้มีการสัมปทาน จึงมีโรงผลิตสุราเพียง ๔๒ รายเท่านั้น ต่อมาเมื่อสิ้นปี ๒๕๔๒ รัฐบาลหมดสัญญาในการควบคุมการให้สัมปทานโรงผลิตสุรา ทำให้การผลิตสุราเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น ประชาชนทั่วไปสามารถขออนุญาตเปิดโรงผลิตสุราได้ง่ายขึ้น ทำให้เกิดโรงกลั่นชุมชนขึ้นเป็นจำนวนมาก กรมสรรพสามิตสามารถเข้าควบคุมดูแลโรงผลิตสุราได้เกี่ยวกับคุณภาพการผลิต และจำนวนสารต้องควบคุมเท่านั้น มีผลให้ในปัจจุบันมีโรงผลิตสุราชุมชนมากถึง ๓,๘๐๐ ราย ซึ่งอยู่ในภาคเหนือ ร้อยละ ๒๕ โดยที่อัตราการผลิตที่ถูกกฎหมายนั้น อันดับที่ ๑ จังหวัดแพร่ จำนวน ๗ ล้านลิตรต่อปี อันดับที่ ๒ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑.๘ ล้านลิตรต่อปี อันดับที่ ๓ จังหวัดเชียงราย จำนวน ๗ แสนลิตรต่อปี และจังหวัดพะเยาอยู่ลำดับที่ ๖ จำนวน ๔ แสนลิตรต่อปี

สิ่งที่กรมสรรพสามิตสามารถดำเนินการได้ดีที่สุด คือ การควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของสุราที่ผลิต ซึ่งจะนำไปสู่การควบคุมการผลิตในโรงผลิตสุราชุมชน แต่เนื่องจากบุคลากรที่มีอย่างจำกัด ทำให้การทำงานเพื่อให้สามารถเข้าถึงในทุกพื้นที่เป็นไปอย่างลำบาก หากมีการร่วมมือกันกับทุกภาคส่วนจัดหน่วยเฉพาะกิจ ร่วมกันทำงานในแต่ละพื้นที่จะทำให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ เป็นข้อมูลที่ทราบโดยทั่วไปว่า รายได้หลักของรัฐบาลนั้น มาจากการจัดเก็บภาษีสุรา ในการดำเนินการเกี่ยวกับการลดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงต้องอาศัยการจัดเก็บภาษีในอัตราที่สูงขึ้น ซึ่งมีผลให้ราคาจำหน่ายสูงขึ้น และทำให้ผู้ดื่มซื้อได้ยากขึ้น แต่ในทางกลับกันก็ทำให้เกิดช่องว่างในการหลีกเลี่ยงให้สามารถผลิตสุราในต้นทุนที่ต่ำลง ทำให้เกิดปัญหาการผลิตสุราโดยผิดกฎหมายและปัญหาการเจ็บปวเรื้อรังเพื่อให้เห็นทุนการผลิตที่ลดลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนผู้ดื่มตามมา

ประเด็นปัญหาผู้ป่วยที่เข้าโรงพยาบาล กลไกการบำบัด

นายแพทย์ปริทรรศ ศิลปะกิจ นายแพทย์เชี่ยวชาญโรงพยาบาลสวนปรุง จังหวัดเชียงใหม่

ปัจจุบัน ผู้เข้ารับการรักษาอาการทางจิตและประสาทโดยมีสาเหตุจากเหล้านั้น มีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ และอยู่ในเกณฑ์อายุที่น้อยลงเรื่อย ๆ เช่นกัน ซึ่งส่งผลจากที่พิษสุราเข้าทำลายเยื่อหุ้มสมอง เนื่องจากเยื่อหุ้มสมองของวัยรุ่นนั้นไม่แข็งแรงพอเมื่อบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณที่มากอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ถูกทำลายได้โดยง่าย อาการเหล้านี้จะไม่ปรากฏในช่วงแรก แต่จะมีผลในช่วงระยะยาว

นอกจากนี้ บุคคลทั่วไปมีความเข้าใจที่ผิดเกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ป่วยพิษสุราเรื้อรังว่า เมื่อได้รับการบำบัดแล้วจะสามารถหายขาดได้ ไม่กลับไปติดสุราอีก ซึ่งข้อเท็จจริง คือ ผู้ป่วยที่เข้ารับการบำบัดรักษานั้น มีโอกาสกลับไปติดอีกครั้ง โดยอาศัยปัจจัยทั้งจากตัวผู้ป่วยเองและจากสภาพแวดล้อมรอบข้างที่มีผลเป็นการกระตุ้นให้ผู้ป่วยกลับไปติดสุราอีกครั้ง ทั้งนี้ ในการบำบัดรักษาผู้ป่วยนั้นต้องมีการดูแลและติดตามอย่างใกล้ชิดทั้งจากแพทย์ผู้ทำการรักษาและญาติของผู้ป่วย

เกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติด้านการบำบัดรักษาผู้ป่วยพิษสุราเรื้อรังนั้น โรงพยาบาลสวนปรุงได้มีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติตัวของผู้ป่วยและญาติของผู้ป่วย และทำการเผยแพร่ให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติได้ทราบ แต่ยังไม่ได้ผลมากนัก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเองยังคงมีความรู้ความเข้าใจในแนวทางการรักษาที่ผิด และไม่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาได้

เห็นได้ว่าการติ่มสุรานั้น ส่งผลกระทบต่อสังคมในทุกด้าน ทั้งยังเป็นสาเหตุของปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเสพติด ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น ซึ่งผู้ที่มีอาการคลุ้มคลั่งที่เป็นผลกระทบจากการติ่มสุรานั้นสามารถใช้พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. ๒๕๕๑ บังคับให้เข้ารับการรักษาได้ แต่ในทางปฏิบัตินั้นยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างแท้จริง ต้องใช้ความระมัดระวังในการดำเนินการเป็นอย่างมาก และอาจเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ป่วยได้

ประเด็นคุณภาพชีวิตประชาชน และความจำเป็นที่ต้องมีแผนยุทธศาสตร์

นางสาวอรุณี ชำนาญยา ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร

สืบเนื่องจากวัฒนธรรม ทศนคติ และความเชื่อที่ผิดของคนไทยที่มีมายาวนานเกี่ยวกับการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์เพื่อรักษาโรคหรือแก้เคล็ดชดชวยนอกของคนในพื้นที่เป็นสิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการ เพราะเป็นความเชื่อที่สั่งสมมานาน ยากต่อการเปลี่ยนแปลง ส่วนปัญหาการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ในเยาวชนนั้นสามารถหาทางแก้ไขได้ค่อนข้างง่ายกว่า การแก้ไขปัญหาแอลกอฮอล์จึงต้องมุ่งเน้นให้ถูกจุด โดยเริ่มจากหน่วยเล็ก ๆ อย่างครอบครัว ต้องเสริมสร้างให้ครอบครัวมีความเข้มแข็ง เพื่อเป็นเกราะกำบังปัญหาต่าง ๆ ที่จะออกไปสู่ภายนอก

ปัญหาทางอาชญากรรมทางเพศ ทั้งการถูกข่มขืน ถูกลวนลาม จากข้อเท็จจริงแล้วส่วนใหญ่เกิดจากสมยอมกัน ซึ่งเป็นผลจากการติ่มแอลกอฮอล์แล้วนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงภายในครอบครัว อุบัติเหตุการจราจร ล้วนมีสาเหตุจากการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์ทั้งสิ้น เมื่อตัวเลขของการสูญเสียที่เกิดจากการติ่มเครื่องติ่มแอลกอฮอล์นั้นมีมูลค่าสูงกว่ารายได้ที่ได้จากการจัดเก็บภาษีสุราเป็นจำนวนมาก จึงย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของคนในวงกว้าง ปัญหาแอลกอฮอล์จึงเป็นปัญหาที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไข

แนวทางการแก้ไขปัญหที่สำคัญ คือ ต้องลดความกลัวของหน่วยงานต่าง ๆ ในการเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาแอลกอฮอล์ ซึ่งในปัจจุบันมีกฎหมายจำนวนมาก แต่ไม่มีการดำเนินการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด การหวังพึ่งการรณรงค์ภาคประชาสังคมเพียงอย่างเดียวนั้น ไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหา สิ่งที่สำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำชุมชน และภาคประชาชน ต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจังตามบทบาทหน้าที่ของตน และดำเนินการร่วมกันของทุกฝ่าย เพื่อให้การแก้ไขปัญหามาสามารถเข้าถึงทั้งโดยภาพรวมและในแต่ละพื้นที่ควบคู่กันไป และควรมี

มาตรการในการติดตามประเมินผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางในการปรับเปลี่ยนการดำเนินการให้เหมาะสมกับปัญหาในแต่ละช่วงเวลา

๒. สรุปผลการเดินทางศึกษาดูงาน ณ ชุมชนต้นแบบโครงการ “วัฒนธรรมงานศพปลอดเหล้า” ณ ตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา

คณะกรรมการธิการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการจัดการปัญหาในชุมชนพื้นที่ตำบลบ้านเหล่า ชุมชนต้นแบบโครงการ “วัฒนธรรมงานศพปลอดเหล้า” ณ ตำบลบ้านเหล่า อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา โดยรับทราบข้อมูล ดังนี้

๒.๑ ข้อมูลที่ชุมชนตำบลบ้านเหล่านำเสนอ

ตำบลบ้านเหล้ามี ๑๔ หมู่บ้าน มีที่ทำการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๒ แห่ง ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านเหล่า และตำบลบ้านดงอินตา ตำบลบ้านเหล้ามีประชากรทั้งหมด ๗,๘๒๖ คน เป็นเพศชาย ๓,๘๗๒ คน และเพศหญิง ๓,๙๕๔ คน

วัฒนธรรมงานศพปลอดเหล้า ได้มีการเริ่มดำเนินการโครงการเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๑ มาตรการที่นำมาใช้ คือ ทุกหมู่บ้านนำป้าย “งานศพ งานโสก งานเศร้า งดเลี้ยงเหล้ากันเถอะ” ติดบริเวณงานศพทุกงานในพื้นที่ โดยเน้นขอความร่วมมือในชุมชนเพื่อแสดงถึงความเห็นอกเห็นใจ ให้เกียรติแก่ผู้ไว้อาลัยและเจ้าภาพงานศพ วัตถุประสงค์ก็เพื่อครอบคลุม ชุมชนบ้านเหล่า ลด ละ เลิกเหล้า และเพื่อให้ทุกภาคส่วนในตำบลบ้านเหล่าได้ตระหนัก และมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจแก้ปัญหาในตำบลอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

ชุมชนตำบลบ้านเหล้ามีกระบวนการทำงาน โดยการจัดประชุมคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วย คณะทำงานสุขภาพภาคประชาชน และทีมงานศูนย์พัฒนาครอบครัวตำบลบ้านเหล่า ทีมงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเหล่า ทีมงานสถานีอนามัยบ้านเหล่า เพื่อชี้แจงโครงการครอบครัวอบอุ่น ชุมชนปลอดเหล้า เพื่อให้มีการลด ละ เลิกเหล้าในงานต่าง ๆ และโดยเฉพาะงานศพในชุมชน

พร้อมจัดเวทีประชาคมเครือข่ายครอบครัว ตำบลบ้านเหล่า โดยกระบวนการมีส่วนร่วม มีกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม ฝ่ายสงฆ์ เจ้าคณะอำเภอมะนัง เจ้าคณะตำบลบ้านเหล่า และกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าสถานีอนามัย ประธานผู้สูงอายุ ประธานกลุ่มแม่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้านระดับแกนนำ ตัวแทนสถาบันการศึกษา ประธานประชาคมตำบลบ้านเหล่า มีมติในที่ประชุมให้มีการงดเหล้าในงานศพทุกหมู่บ้าน และเชิญชวนให้งดเหล้าในช่วงเข้าพรรษา

ผลจากการรณรงค์ลด ละ เลิกการดื่มแอลกอฮอล์ในงานศพ ถือว่าประสบความสำเร็จ เน้นการสร้าง ความเข้าใจ สร้างความรู้แก่คนในหมู่บ้าน ให้ตระหนักถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งเป็นต้นเหตุแห่งปัญหาที่เกิดขึ้น รุกรานเข้าสู่ทุกครัวเรือน และเป็นการกลั่นกินวัฒนธรรมท้องถิ่นอันดีงาม เป็นค่านิยมที่ผิดในเรื่องการนำเครื่องดื่มซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน

นอกจากนี้ ชุมชนตำบลบ้านเหล้ายังวางแผนโครงการเพื่อขยายผลการดำเนินงานนอกเหนือจาก วัฒนธรรมงานศพปลอดเหล้า โดยจัดให้มีโครงการปลอดเหล้าทุกวันพระ เพื่อเป็นการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพของคนภายในชุมชนเป็นไปอย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง

๒.๒ ข้อมูลที่ชุมชนตำบลบ้านเหล่าชี้แจงตอบข้อซักถาม

คณะกรรมการได้สอบถามผู้นำชุมชนตำบลบ้านเหล่าเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามโครงการพัฒนารวมงานศพปลอดเหล้า โดยได้รับทราบข้อมูลดังนี้

อุปสรรคในการทำโครงการ คือ ช่วงแรกของการเริ่มโครงการประชาชนให้ความร่วมมือดี แต่ประชาชนบางส่วนยังมีการดื่มเหล้า โดยอ้างว่าอยู่เป็นเพื่อนเจ้าภาพในงานศพ เจ้าภาพบางงานยังมีการเกรงใจแขกที่มาร่วมงาน โดยเฉพาะแขกต่างถิ่นที่มาไกล มีการแอบนำเหล้ามาต้อนรับแขกต่างถิ่น หรือในบางงานศพไม่มีการดื่มเหล้าในบ้านงานศพ แต่ในละแวกบ้านใกล้เคียงยังมีการดื่มเหล้า ทั้งนี้ ในการจัดโครงการดังกล่าว ความสำเร็จหรือปัญหาต่าง ๆ นั้น มีผลอยู่ภายในจังหวัดพะเยาเท่านั้น ไม่มีโอกาสในการประชาสัมพันธ์ออกนอกเขตพื้นที่จังหวัด จึงเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาโครงการ รวมถึงการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน เนื่องจากไม่มีข้อเท็จจริงหรือตัวอย่างภายนอกพื้นที่ในการเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย เพื่อนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินโครงการ

ดังนั้น หากจะทำให้สำเร็จต้องอาศัยคณะทำงาน ที่มีความเสียสละและมีความตั้งใจจริง มีทุนใจสูงต่อชุมชนของตนเอง ผู้นำที่มีความเข้มแข็ง และเป็นที่เชื่อถือของชุมชน มีความเข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชน มีความเชื่อมั่นในศักยภาพของชุมชน โดยมีองค์กรและโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติงานให้กับชุมชนได้ รวมถึงการอุดหนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้กับทุกกลุ่ม ทุกองค์กร ตามแผนงานที่เสนอ และมีการถอดบทเรียนการทำงาน มีการเปรียบเทียบข้อมูล แนวคิด ผลการดำเนินงาน ตลอดจนระยะเวลาในการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบข้อผิดพลาดจากการทำงาน สามารถแก้ไขปัญหาและหาวิธีการทำงานที่เหมาะสมต่อไป

๒.๓ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

ปัญหาแอลกอฮอล์ในระดับชุมชน เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ต้องมีการเร่งดำเนินการแก้ไข การที่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถหาซื้อขายได้ง่าย รวมถึงกรณีที่โรงผลิตสุราไม่มีมาตรฐานในการผลิตอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ดังนั้น ทุกคนในชุมชนต้องร่วมมือร่วมใจกันปลูกฝังจิตสำนึกในการตระหนักรู้ถึงโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยที่คนชุมชนต้องมีความเข้มแข็งและพร้อมใจกัน ผู้นำชุมชนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีและมีความมุ่งมั่นในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เนื่องจากปัญหาแอลกอฮอล์ ได้ฝังรากลึกอยู่ในสังคมไทยเป็นระยะเวลานาน การแก้ไขปัญหาจึงต้องอาศัยเวลา ความร่วมมือร่วมใจ และความมุ่งมั่นของทุกคนในการผลักดันเกิดการปฏิบัติอย่างจริงจังและผลที่เป็นรูปธรรม ที่จะนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างแท้จริงในภายภาคหน้า

นางสาวสุภาวณี ดีทรัพย์

นิติกรปฏิบัติการ สำนักกรรมการ ๓

ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

นิภาพร/พิมพ์

นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการจัดเสวนา
เรื่อง “การวางแผนงานพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”
ณ สหกรณ์การเกษตรอำเภอเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ในวันเสาร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๖

สรุปผลการจัดเสวนาเรื่อง การวางแผนงานพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

๑. มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็ก

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลแม่กาได้ใช้มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็กจัดตั้งโดย คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา ยังไม่มีหน่วยงานอื่นเข้ามาส่งเสริมการดำเนินงาน ซึ่งมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์ใช้มาตรฐานของคณะพยาบาลเป็นหลัก โดยเน้นการดูแลด้านสุขภาพ

และพัฒนาการเด็ก นอกจากนี้การบริหารงานขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยโดยตรง ซึ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คณะพยาบาลศาสตร์ รับเด็กอายุตั้งแต่ ๓ เดือน – ๓ ปี โดยพันธกิจของศูนย์จะเน้นด้านสุขภาพ และพัฒนาการของเด็กเป็นหลัก อีกทั้งยังเป็นสถานที่ดูงานของนิสิตคณะต่าง ๆ ในส่วนของมาตรฐานการดำเนินการที่ใช้ในศูนย์ยังไม่มีชัดเจน

นอกจากนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ใจ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลรวมใจพัฒนา, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าวังทอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น มีความเห็นดังนี้

๑. มาตรฐานในการดำเนินงาน บางมาตรฐานไม่มีคำอธิบายในการใช้ดำเนินงานทำให้นำไปปฏิบัติได้ยาก เห็นควรให้มีการอบรมสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน เพื่อให้การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีทิศทางเดียวกัน อันจะส่งผลที่ดีต่อคุณภาพของเด็กต่อไป

๒. จากการที่ได้มีการจัดทำมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เดิมได้มีการจัดแฟ้มมาตรฐานของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อมาภายหลังได้มีมาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ และของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขเพิ่มเติมขึ้นมา ทำให้การจัดทำแฟ้มมาตรฐานของศูนย์ฯ เกิดความยุ่งยาก ซ้ำซ้อน มีประเด็นที่ต้องดำเนินการคล้ายคลึงกัน จึงไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมในทุกด้านได้

๓. ในการดำเนินงานมีการใช้หลายมาตรฐานจนเกินไป อีกทั้งงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนมาก การดำเนินงานต้องพัฒนางานให้ตรงกับมาตรฐานหลายอย่างพร้อมกัน การดำเนินงานจึงไม่ตรงกับประเมิน ซึ่งปกติแล้วการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งนั้นจะมีความแตกต่างกัน ถ้าใช้มาตรฐานเดียวกันทั้งหมด จะไม่ตรงกับการดำเนินงาน ทำให้เกิดข้อแตกต่างและไม่ตรงกับมาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านโครงสร้างอาคารสถานที่ที่ไม่ได้มาตรฐานของท้องถิ่นและสาธารณสุข

๒. การประเมินผลงานตามมาตรฐาน

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลแม่กา ประเมินโดยคณะพยาบาลศาสตร์ ซึ่งการประเมินผลงานของศูนย์ ยังไม่มีหน่วยงานใดเข้ามาทำการประเมินที่ชัดเจน เพราะการดำเนินงานจะขึ้นอยู่กับคณะพยาบาลศาสตร์ จะมีเพียงแต่การประเมินภายใน ปีละ ๑ ครั้ง จากส่วนกลางของมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลแม่ใจ, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลรวมใจพัฒนา, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลท่าวังทอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น มีความเห็นดังนี้

๑. เอกสารประเมินบางหัวข้อมีประเด็นที่เข้าใจยาก เห็นควรให้มีการอบรมซักซ้อมในเรื่องมาตรฐานการดำเนินงาน และบางหัวข้อ (ในส่วนน้อย) มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

๒. การประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรฐานของศูนย์อยากให้หน่วยงานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาทำการประเมิน

๓. ได้รับการประเมินจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมอนามัย ไม่มีการประเมินภายในจากต้นสังกัด การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นไปไม่ตรงตามมาตรฐานการประเมินผลงาน เนื่องจากการปฏิบัติงานที่แตกต่างกันและการไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงาน ทำให้ผลงานที่ได้จึงไม่ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด

๓. ด้านผู้นำและบุคลากร

ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากรไม่เพียงพอ เช่น ตำแหน่งผู้ทำความสะอาดและผู้ประกอบอาหาร นักการ เพราะที่ศูนย์มีบริเวณกว้าง เวลาตัดหญ้าต้องขออนักการเทศบาล บุคลากรที่เป็นผู้ดูแลเด็กขาดทักษะด้านวิชาการ ขาดบุคลากรทางการศึกษามาควบคุมดูแลบุคลากรในศูนย์และขาดแคลนบุคลากรด้านการบริหารงานศูนย์เด็ก

ด้านผู้นำ

ผู้นำชุมชนหรือท้องถิ่น ไม่มีความสนใจที่จะพัฒนาศูนย์ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญที่จะส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพแก่ผู้ดูแลเด็กผู้บริหารตัดสินใจล่าช้า ไม่มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการ เน้นวิชาการมากกว่าการปฏิบัติ ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในศูนย์ไม่เห็นความสำคัญต่อการพัฒนาส่งเสริม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อีกทั้งครูไม่ได้รับการอบรมพัฒนาศักยภาพเท่าที่ควร ไม่ส่งเสริมการศึกษา หรือกิจกรรมที่ส่งเสริมการศึกษาให้แก่เด็กและผู้ดูแลเด็ก เช่น การแข่งขันกีฬา เป็นต้น

หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไม่มีวิสัยทัศน์เท่าที่ควร ทำให้การส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้มาตรฐาน ไม่มีความต่อเนื่อง ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ก็ไม่ได้มาตรฐาน เครื่องเล่นอุปกรณ์ในการพัฒนาร่างกายของเด็กมีไม่เพียงพอ

๔. ด้านสถานที่และอุปกรณ์

ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก รั้วรอบขอบชิดไม่ได้มาตรฐาน (รั้วต่ำ มีไม้ สุนัข เข้ามา) การจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนที่ใช้ในศูนย์มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการ และไม่ตรงตามที่ต้องการไป

ขาดอุปกรณ์และสื่อในการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก สนามเด็กเล่นไม่มีหรือมีไม่เพียงพอสำหรับเครื่องเล่นเสริมพัฒนาการ และสื่อการเรียนการสอน เครื่องเล่นสนามบางชิ้นไม่เหมาะสมกับเด็กอนุบาลที่เทศบาลตำบลจัดซื้อมาให้ศูนย์เด็ก มีความต้องการเครื่องสนามจากไฟร์เบอร์ที่ดีมีมาตรฐานและปลอดภัยในการใช้งาน

อาคารเก่าชำรุด ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ใช้ประเมิน ควรปรับปรุงอาคารสถานที่ให้ได้มาตรฐานและปลอดภัยสำหรับเด็ก ควรปรับปรุงทัศนียภาพให้ดูดีและปลอดภัย

๕. ด้านวิชาการ

ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษา และอบรมการประเมินมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และควรให้มีการกำหนดมาตรฐานมาประเมินศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยยึดมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่ง

นางสาวรัตติยา พนาจันทร์
นิติกรปฏิบัติการ สำนักกรรมการ ๓
ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

นิภาพร/พิมพ์
นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการศึกษาดูงาน
ณ วัดทรงธรรมกัลยาณี ตำบลพระประโทน
อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
วันพุธที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

๑. ข้อมูลที่วัดทรงธรรมกัลยาณี นำเสนอ

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร เดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินการบวชภิกษุณีในประเทศไทย รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ณ วัดทรงธรรมกัลยาณี ตำบลพระประโทน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยได้รับทราบข้อมูล ดังนี้

ประวัติความเป็นมาของวัด

วัดทรงธรรมกัลยาณี ภิกษุณีอาราม สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๓ โดยภิกษุณี วรมัย กบิลสิงห์ วัดอุประสงค์ในการสร้างเพื่อให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมสำหรับผู้หญิงโดยเฉพาะ ปัจจุบันวัดตั้งอยู่ที่ เลขที่ ๑๙๕ ถนนเพชรเกษม ตำบลพระประโทน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม มีเนื้อที่ทั้งหมด ๖ ไร่ มีภิกษุณี สามเณรีและแม่ชีรวมทั้งสิ้นประมาณ ๘๐ รูป

พระมหาโพธิธรรมาจารย์ วงศ์ศากยะ (ภิกษุณี วรมัย กบิลสิงห์) เจ้าอาวาสรูปแรกและผู้ก่อตั้งวัด เกิดที่ตำบลหนองปลาตุก อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ในวันที่ ๖ เมษายน พ.ศ. ๒๔๕๑ ออกบวชเมื่อวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ โดยเจ้าคุณพระพรหมมุนี (ผิน สุวโจ) รองเจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวรวิหาร เป็นอุปัชฌาย์ ท่านได้สร้างวัดทรงธรรมกัลยาณีตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๓ ในช่วงชีวิตของท่านได้เผยแผ่พระศาสนาและสนับสนุนผู้หญิงให้มีโอกาสได้ปฏิบัติธรรม ดำเนินชีวิตตามแนวทางโพธิสัตว์ ท่านมรณภาพวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖

ดร.ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ บุตรีของท่านได้ออกบวชในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยได้รับฉายาว่า“ธัมมนันทา” และได้อุปสมบทเป็นภิกษุณีรูปแรก ในสายเถรวาทที่ประเทศศรีลังกา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ มีภิกษุณี ร.สัทธา สุมนา เป็นอุปัชฌาย์ โดยท่านเน้นงานสายโพธิสัตว์ และการสืบสานพระศาสนาในการสร้างภิกษุณีสงฆ์

สถานที่สำคัญภายในวัด

๑. พระวิหารอรหันตเถรี ขณะนี้อยู่ระหว่างการก่อสร้าง เพื่อใช้เป็นอาคารฝึกอบรมพระพุทธศาสนาให้แก่ผู้ที่สนใจทั่วไป

๒. อาคารโพธิสัตตาลัย เป็นอาคารที่พักสำหรับญาติโยม ผู้มาปฏิบัติธรรม หรือบรรพชาเป็นสามเณรี ๙ วัน ซึ่งวัดจะจัดขึ้นปีละ ๒ ครั้ง คือ ช่วงวันที่ ๖ - ๑๔ เมษายน เพื่อถวายแด่ราชวงศ์จักรี เนื่องในวันจักรีและหลวงย่าภิกษุณี วรมัย กบิลสิงห์ และ ช่วงวันที่ ๕ - ๑๓ ธันวาคม เพื่อถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันพ่อแห่งชาติ ภายในอาคารประกอบด้วย ห้องพักห้องละ ๒ เตียง มีห้องน้ำภายในห้องพัก

๓. รูปเคารพหลวงย่า เดิมตั้งอยู่ภายในโบสถ์ชั้น ๒ เป็นรูปเคารพของหลวงย่าอ้อมเด็กไว้ เขียนสลักหลังไว้ว่า “แม่ของโลก” เป็นการเปรียบเทียบกับว่า พันใดที่เราเกิดเป็นผู้หญิง ก็ได้ชื่อว่าเป็นแม่แล้ว ซึ่งไม่ได้เป็นแม่เฉพาะของลูกหลานเราเท่านั้น แต่เป็นแม่ของลูกหลานคนอื่น ๆ ด้วยทุกคน หากทุกคนมีความคิดเช่นนี้แล้ว เราก็จะแผ่แผ่ความรักไปยังลูกหลานคนอื่น ๆ ด้วย สังคมจะน่าอยู่และสงบสุขมากยิ่งขึ้น ด้านหลังของรูปเคารพหลวงย่าเป็นเรือโพธิสัตว์ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของวัตร หลวงย่านิมิตเห็นว่าเป็นเรือขนาดใหญ่ สีฟ้า สามารถเล่นได้ เป็นการเปรียบเทียบกับ คนเราทุกคนในโลกจะก้าวไปข้างหน้าพร้อม ๆ กัน ดังเช่นการลงเรือลำเดียวกันแล้วแล่นไปข้างหน้า

๔. พระวิหาร เป็นที่ประดิษฐานของพระโฆษชัยคุรุพุทธเจ้า เป็นพระพุทธรูปปางทิเบต องค์สีน้ำเงิน พระหัตถ์ซ้ายถือหม้อยาหรือหม้อน้ำมนต์ พระหัตถ์ขวาลักษณะคล้ายติดน้ำมนต์ จึงเรียกว่าปางติดน้ำมนต์

ประวัติความเป็นมาของพระโฆษชัยคุรุพุทธเจ้า

หลวงแม่ภิกษุณีธัมมันทาครั้งที่ยังเป็น ดร.ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์ และสอนที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์นั้น ได้แปลพระสูตรพระโฆษชัยคุรุพุทธเจ้าออกมาเป็นครั้งแรกในช่วง พ.ศ. ๒๕๒๕

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ หลวงแม่ได้นิมิตเห็นพระโฆษชัยคุรุพุทธเจ้าในสมาธิ ภาพที่เห็นมีความแจ่มชัดว่าเป็นพระขนาดใหญ่ แกะสลักด้วยหินจากภูเขาทั้งลูก ทรงนั่งอยู่บนพื้นดินที่รายล้อมด้วยภูเขา มีประตูทางเข้าที่เขาด้านขวา มีผู้คนเดินทางเข้าสักการะและขอให้ท่านเยี่ยวยารักษาโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งหลวงแม่ได้วาดเป็นภาพร่างไว้

ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ หลังจากที่หลวงแม่บวชแล้ว ท่านได้กลับมาระลึกถึงนิมิตได้ และตระหนักว่าที่พระโฆษชัยคุรุพุทธเจ้าให้หลวงแม่เห็นนั้น น่าจะเป็นงานที่ได้รับมอบหมายให้สร้างพระรูปของท่าน หลวงแม่ภิกษุณีธัมมันทาจึงใช้เวลา ๑ ปี ในการเดินทางแสวงหาพระพุทธรูปที่นิมิตเห็นยังประเทศต่าง ๆ จนในที่สุดหลวงแม่ก็คิดสร้างเป็นองค์สัมฤทธิ์หล่อที่ประเทศไทย เนื่องจากช่างของประเทศไทยต่างมีฝีมือเป็นเลิศและยังสามารถควบคุมการสร้างได้อีกด้วย เมื่อมีการสร้างองค์พระเสร็จได้มีการนำมาประดิษฐานที่วิหารในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้วจึงสร้างพระวิหารคลุมองค์พระอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งองค์พระมีความสูง ๓.๒๕ เมตร หน้าตักกว้าง ๑๐๘ นิ้ว ดอกบัวที่ฐานสูง ๕๐ เซนติเมตร และฐานสูง ๑ เมตร ลวดลายที่ฐานองค์พระเป็นศิลปะปูนดำ นายช่างต้องมาปั้นด้วยปูนเปียกที่หน้างาน เมื่อเททองหล่อพระ ญาติโยมได้ถวายทองรูปพรรณหนัก ๓๒ บาท เพื่อเทลงในเบ้าหลอมหล่อพระ

นับตั้งแต่มีการสร้างองค์พระโฆษชัยคุรุพุทธเจ้า ได้มีการสวดมนต์คาถาพระโฆษชัยคุรุพุทธเจ้า ๑๐๘ จบ ทุกคืนวันพระ สำหรับผู้ที่ขอให้ท่านรักษาโรคภัย จะสัมฤทธิ์ผลหากรักษาศีลงดเว้นเนื้อสัตว์มาครบ ๗ วัน ซึ่งเป็นการเปรียบเสมือนว่าการขอชีวิตเรา ต้องอยู่บนเงื่อนไขของการเคารพชีวิตผู้อื่นด้วย

บรรยายสรุปการดำเนินการบวชภิกษุณีในประเทศไทย รวมถึงปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข โดย หลวงแม่ภิกษุณีธัมมนันทา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

พุทธบริษัท ๔ ตามหลักพระพุทธศาสนา คือ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงเคยตรัสไว้และถือเป็นเจตจำนงของพระองค์ที่จะจัดตั้ง พระองค์ได้ทรงวางโครงสร้างการสืบทอดพระพุทธศาสนาไว้ โดยการมอบหมายให้พุทธบริษัท ๔ รับผิดชอบร่วมกันในการสืบทอดพระพุทธศาสนา และให้พึงปฏิบัติ ดังนี้

๑. ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัย

๒. นำสิ่งที่ได้ศึกษานั้นไปปฏิบัติ

๓. หากมีคนมาจ้วงจาบ สามารถแก้ต่างได้ กล่าวคือ สามารถชี้ข้อบกพร่องและแสดงคำสอนที่ถูกต้องให้ปรากฏได้

การล่มสลายของพระพุทธศาสนา ตามพุทธวจนะ คือ “เมื่อพุทธบริษัทไม่เคารพยำเกรงในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ลึกซึ้ง และเมื่อพุทธบริษัทไม่เคารพยำเกรงซึ่งกันและกัน”

ที่กล่าวมาข้างต้น เป็นหลักการเมื่อทำความเข้าใจในเบื้องต้นว่า การให้มีภิกษุณีเป็นไปตามพุทธานุญาต และเป็นพระประสงค์ของพระพุทธเจ้า

ตามความเชื่อที่ว่า พระพุทธเจ้าไม่ประสงค์จะให้มีการบวชภิกษุณี แต่พระองค์ทรงทนการรบกวนจากพระอานนท์ไม่ได้ นั่น มีประวัติดังนี้ พระนางปชาบดีโคตมีหรือพระแม่นาง ทรงทูลขอพระพุทธเจ้าบวช แต่พระพุทธเจ้าไม่ทรงยินยอม พระแม่นางจึงได้เล่าเรื่องดังกล่าวนี้ให้พระอานนท์ฟัง พระอานนท์จึงไปทูลถามพระพุทธเจ้าว่าเหตุใดจึงไม่ทรงยินยอมให้พระนางบวช เพราะผู้หญิงไม่สามารถบรรลุธรรมได้ใช่หรือไม่ พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่า ผู้หญิงก็สามารถบรรลุธรรมได้ในทุกชั้น ผู้หญิงจึงสามารถบวชได้เช่นกัน พระพุทธเจ้าจึงให้พระแม่นางบวช เรื่องเล่าดังกล่าวนี้เป็นที่ยืนยันว่าพระพุทธเจ้าไม่ได้ห้ามผู้หญิงบวช แต่ยินยอมให้บวชได้

หลังจากที่พระพุทธเจ้าทรงให้ผู้หญิงบวชแล้ว ทรงตรัสกับพระอานนท์ มีเนื้อความทั้งหมด ๕ ย่อหน้า แต่ประเทศไทยมีการอ้างอิงเนื้อความเพียง ๔ ย่อหน้า ทำให้มีการตีความไปว่าหากมีการให้บวชภิกษุณีแล้ว จะเกิดผลร้ายต่อพระพุทธศาสนา

อนึ่ง การบวชภิกษุณีที่ต้องกระทำโดยสงฆ์ ๒ ฝ่ายนั้น พระธรรมวินัยได้ระบุไว้ว่า พระพุทธเจ้าตรัสว่า ผู้หญิงที่จะขอบวชเป็นภิกษุณีสงฆ์ต้องบริสุทธฺิ์ในสงฆ์ ๒ ฝ่าย คือ ต้องบริสุทธฺิ์ทั้งจากฝ่ายภิกษุสงฆ์และภิกษุณีสงฆ์ และอนุญาตให้ภิกษุบวชให้ภิกษุณีได้ ซึ่งการบวชด้วยวิธีสงฆ์ ๒ ฝ่าย มีประวัติความเป็นมา ดังนี้ ในสมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าให้ภิกษุสงฆ์บวชให้ภิกษุณีเสมอมา จนกระทั่งมีการถามเรื่องอันตรายกธรรมที่เป็นเรื่องส่วนตัว ทำให้ผู้หญิงไม่กล้าตอบท่ามกลางคณะสงฆ์ การบวชจึงดำเนินต่อไปไม่ได้ ต่อมาพระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า เรื่องอันตรายกธรรม ๒๔ ข้อ ในการบวชภิกษุณีน้น ให้ตอบในฝ่ายภิกษุณีสงฆ์เสร็จสิ้นแล้วจึงมาสู่พิธีบวชโดยคณะภิกษุสงฆ์ต่อไป

ทั้งนี้ ในประเทศไทย ยังไม่ได้ให้การยอมรับการบวชภิกษุณี จึงต้องไปบวชที่ประเทศศรีลังกา เนื่องจากสมเด็จพระสังฆราช (กรมหลวงชินวราลงกรณ) ทรงมีพระบัญชา เรียกว่า พระวรคต ห้ามมิให้พระภิกษุไทยบวชสตรีเป็นภิกษุณี สิขมานา หรือสามเณรี ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๔๗๑ ซึ่งพระบัญชาดังกล่าวได้ถูกนำมาอ้างอิงจนถึงปัจจุบัน

ซึ่งตามพระธรรมวินัย คณะสงฆ์ หมายถึง หมู่คณะของพระภิกษุและภิกษุณี ที่ปฏิบัติตามพระธรรมวินัย ที่พระพุทธร่องทรงวางรากฐานไว้ให้ คณะสงฆ์มีระบบกฎเกณฑ์ที่จะจัดการดูแลกันเองเวลาเกิดคดีขึ้น สำหรับ พระสงฆ์นั้นมีสิกขาบท ๒๒๗ ข้อ ภิกษุณี ๓๑๑ ข้อ ในแต่ละหมวดของปาติโมกข์นั้น วางกฎเกณฑ์การลงโทษ ไว้ชัดเจนสำหรับผู้ละเมิด โดยใช้คณะสงฆ์เป็นผู้กำหนดและตัดสิน แต่คณะสงฆ์ไทยมีลักษณะการบริหารปกครอง ที่แตกต่างไปจากประเทศที่นับถือพุทธศาสนาอื่น ๆ เนื่องจากคณะสงฆ์ไทยถูกปกครองด้วยพระธรรมวินัยและ พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ ทำให้คณะสงฆ์ไทยตกอยู่ภายใต้ทั้งการอุปการะ และการควบคุมของรัฐบาลไปโดย อัตโนมัติ

โดยเมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้ให้คำนิยามคำว่า “คณะสงฆ์” หมายถึง ภิกษุสงฆ์ เท่านั้น นอกจากนั้นในมาตรา ๕ ทวิ ให้คำนิยาม “คณะสงฆ์อื่น” หมายความว่า บรรดาบรรพชิตจันนิกาย หรืออนัมนิกาย ซึ่งตรงนี้เองที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการรับรองสถานะของภิกษุณีในประเทศไทย ดังนั้น สมาชิก วุฒิสภาและนักวิชาการหลายท่าน จึงประสงค์จะขอแก้ไขกฎหมายโดยจะขอแก้ไขเพิ่มเติม เป็น “คณะสงฆ์อื่น” หมายความว่า บรรดาบรรพชิตจันนิกาย หรืออนัมนิกาย หรือภิกษุณีสงฆ์ หรือขอแก้ไขเพิ่มเติมโดยการใส่คำว่า “เช่น” ลงไปในมาตรา ๕ ทวิ เพื่อให้สามารถเพิ่มเติมภิกษุณีสงฆ์เข้าไปได้

จากการที่ประเทศไทยไม่มีกฎหมายรับรองสถานภาพของภิกษุณีอย่างชัดเจนนั้น ส่งผลกระทบที่เป็น ปัญหาอุปสรรคของการบวชภิกษุณีในประเทศไทย ดังนี้

๑. ประเทศไทย พระภิกษุสงฆ์ไม่สามารถบวชสตรีเป็นภิกษุณีได้ ตามพระวรคตของสมเด็จพระสังฆราช ในปี พ.ศ. ๒๔๗๑

๒. ภิกษุณีและสามเณรี ไปทำบัตรประจำตัวประชาชน หรือหนังสือเดินทาง จะถูกขอให้เปลี่ยน ชุดเป็นชุดฆราวาส หรือให้ใส่ชุดทับจีวร อีกทั้ง ยังใช้คำนำหน้านามว่า “ภิกษุณี” ไม่ได้ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่อ้าง ว่าไม่มีในรหัสคอมพิวเตอร์ จึงต้องใช้คำนำหน้านามว่า “นางสาว” แทน

๓. ปัญหาอุปสรรคด้านการขอต่ออายุวีซ่า จากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๔๗ ที่วัดทรงธรรมกัลยาณี จัดการอบรมสตรีชาวพุทธนานาชาติในช่วงเข้าพรรษา มีทั้ง ภิกษุณี สามเณรี แม่ชี จากประเทศต่าง ๆ มาเข้ารับการอบรมร่วมกัน แต่มีภิกษุณีจำนวน ๕ รูปที่วีซ่าหมดอายุ เพียง ๒ เดือน และจำเป็นต้องต่ออายุให้อยู่ได้ครบ ๓ เดือน กรณีนี้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองได้แนะนำว่า ควรจะ ติดต่อผ่านสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ซึ่งวัดของภิกษุณีนั้นยังไม่มีโดยกฎหมาย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องไปหา วัดเพื่อจะได้ขึ้นสังกัดได้ เจ้าคณะจังหวัดจึงได้แนะนำให้ภิกษุณีนั้น สังกัดวัดที่อยู่ใกล้ที่สุด ซึ่งก็ได้รับการรับรองจาก วัดนั้น และได้มีการเสนอเรื่องเพื่อให้เจ้าคณะอำเภอและเจ้าคณะจังหวัดตามลำดับต่อไปแล้ว จนท้ายที่สุดภิกษุณี ทั้ง ๕ รูป ได้รับการประทับตราต่อวีซ่าจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ในวันที่ ๒๘ กันยายน แต่ต่อมาในวันที่ ๓๐ กันยายน สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองโทรศัพท์มาแจ้งภิกษุณีธัมมันทา ขอให้ให้นำหนังสือเดินทางของภิกษุณีทั้ง ๕ รูป มาเพื่อประทับตรายกเลิกวีซ่า เป็นผลให้ภิกษุณีต้องเสียค่าปรับวันละ ๒๐๐ บาทต่อคน จนกว่าจะต่อวีซ่าได้ ซึ่ง นับเป็นปัญหาที่ทำให้ภิกษุณีได้รับผลกระทบโดยตรง

จากปัญหาดังกล่าวเป็นเพียงส่วนหนึ่งของผลกระทบที่เกิดขึ้นกับภิกษุณีในประเทศไทย สมาชิก วุฒิสภาและนักวิชาการแขนงต่าง ๆ จึงได้พยายามผลักดันให้เกิดการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย เพื่อให้เกิดการรับรอง สถานะของภิกษุณีที่เป็นรูปธรรม เช่น การจัดการประชุม โครงการสัมมนา การออกรายการทางวิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

๒. ข้อมูลที่ผู้แทนวัตรทรงธรรมกัลยาณี ชี้แจงตอบข้อซักถาม

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ได้สอบถามถึง ขั้นตอนและวิธีการบวชภิกษุณีในประเทศไทย

หลวงแม่ภิกษุณีธัมมันทา ได้ชี้แจงตอบข้อซักถาม ดังนี้ การบวชภิกษุณีในประเทศไทยนั้น ปัจจุบันพระภิกษุสงฆ์ไทยไม่สามารถทำการบวชให้ได้ ตามพระวรคตของสมเด็จพระสังฆราช เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๗๑ ผู้หญิงที่จะทำการบวชจึงต้องเดินทางไปบวชที่ประเทศศรีลังกา หรือประเทศอินเดีย โดยผู้หญิงจะต้องบวชเป็นสามเณรก่อนเป็นเวลา ๒ ปี จึงจะสามารถบวชเป็นภิกษุณีได้ ซึ่งการบวชสามเณรี้ หลวงแม่จะเป็นผู้ทำการบวชให้ แต่หลวงแม่จะไม่สามารถเป็นอุปัชฌาย์บวชภิกษุณีได้ เพราะต้องเป็นภิกษุณีที่มีอายุพรรษา ครบ ๑๒ พรรษา เท่านั้น ซึ่งหลวงแม่จะมีอายุครบ ๑๒ พรรษาในปีหน้า

สำหรับการขึ้นตอนการบวชสามเณรี้ที่วัตรทรงธรรมกัลยาณี ต้องมีการกรอกใบสมัคร และเขียนจดหมายถึงหลวงแม่บรรยายเหตุผลที่ประสงค์จะบวช ความยาว ๑ กระดาษ A๔ โดยจะมีพิธีการดังเช่นการบวชภิกษุสงฆ์ เช่น การทำขวัญนาค เป็นต้น

๓. ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการ

การบวชภิกษุณีในประเทศไทยยังคงมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ซึ่งในการผลักดันให้มีการบวชภิกษุณีในประเทศไทย รวมถึงการรับรองสถานะตามกฎหมายของภิกษุณี ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน อีกทั้งต้องมีการพิจารณาศึกษาอย่างละเอียดรอบด้าน โดยแนวทางแก้ไขปัญหามีความสำคัญและอาจนำไปสู่ผลที่เป็นรูปธรรมประการหนึ่ง คือ การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ เพื่อให้ภิกษุณีได้รับการรับรองสถานะตามกฎหมาย ซึ่งเหตุผลที่สามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาในเรื่องดังกล่าวได้ คือ ในสายตาของประชาชนตามท้องที่จังหวัดต่าง ๆ มักมองว่าการบวชภิกษุณีต้องมีการฝึกปฏิบัติธรรมโดยการบวชเป็นสามเณรก่อน ๒ ปี จึงทำให้สามารถถ่ายทอดพระธรรมแก่ประชาชนได้อย่างน่าเลื่อมใส อีกทั้ง ยังเป็นการส่งเสริมให้ผู้หญิงตั้งแต่เด็กจนถึงผู้ใหญ่สามารถเข้าถึงพระพุทธศาสนาได้ง่ายมากยิ่งขึ้นด้วย

นางสาวจันทร์ฉาย ศรีทิพย์อาสน์
นิติกรปฏิบัติการ สำนักกรรมการกิจการ ๓
ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

นิภาพร/พิมพ์
นารีนารถ/ตรวจ

สรุปรายงานศึกษาคุณงาน
ณ ศูนย์ ๓ วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง
และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเข้มแข็งบ้านปลายคลอง ๑๘
อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
วันจันทร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

คณะกรรมการธิการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ได้เดินทางไปศึกษาคุณงานและรับฟังการบรรยายสรุปการดำเนินงานด้านกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ ศูนย์ ๓ วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง และศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเข้มแข็งบ้านปลายคลอง ๑๘ จังหวัดฉะเชิงเทรา เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ศูนย์ ๓ วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง จังหวัดฉะเชิงเทรา

๑.๑ ข้อมูลที่ศูนย์ ๓ วัยฯ นำเสนอต่อคณะกรรมการธิการ

นายศุภฤทธิ กุสุโมทย์ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ ๗ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปฏิบัติงานผู้จัดการศูนย์ ๓ วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้นำเสนอข้อมูลของศูนย์ ๓ วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง จังหวัดฉะเชิงเทรา ดังนี้

ศูนย์ ๓ วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งอยู่ที่บ้านสุเหร่าคลอง ๑๘ เลขที่ ๑๗ หมู่ ๕ ตำบลหมอนทอง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีนายศุภฤทธิ กุสุโมทย์ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ ๗ จังหวัดฉะเชิงเทรา ปฏิบัติงานเป็นผู้จัดการศูนย์ ๓ วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง จังหวัดฉะเชิงเทรา

ความเป็นมา

ศูนย์ ๓ วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง จังหวัดฉะเชิงเทรา ในพระอุปถัมภ์ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายา ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จัดตั้งขึ้นเพื่อน้อมนำพระปณิธานของทั้งสองพระองค์ในการขยายผลการดำเนินการในโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว และพระราชบัญญัติของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

ที่ว่า “ควรมีศูนย์กลางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เน้นความต่อเนื่องเชื่อมโยงเป็นวงจรของทุกช่วงวัย ภายใต้การดำเนินงานของหลักเหตุผล ตั้งแต่การสร้างความคิดรวบยอด (Concept) การกำหนดคำจำกัดความที่ชัดเจน (Definition) และการถ่ายทอดลงสู่ระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม (Implementation)

โดยคำนึงถึงปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จตลอดจนข้อดี ข้อเสียต่าง ๆ มาดำเนินการในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนทุกช่วงวัยในชุมชน”

พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร จึงทรงน้อมนำพระกระแสรับสั่งดังกล่าวมาเป็นแนวทางดำเนินงาน โดยทรงมอบหมายให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานหลักจัดตั้งศูนย์ ๓ วัยฯ และร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานบูรณาการโครงการสายใยรักแห่งครอบครัวฯ ที่ประกอบด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน ศูนย์นมแม่แห่งประเทศไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ เครือข่ายสุขภาพมารดาและทารก กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานระดับภูมิภาคทั่วประเทศ

โดยคำว่า “๓ วัย” หมายถึง

- ๑) วัยเด็ก ถึง วัยเตรียมพร้อมก่อนครองคู่
- ๒) วัยพ่อแม่ ถึง วัยกลางคนส่งลูกถึงฝั่ง
- ๓) วัยปู่ ย่า ตา ยาย ปูชนียบุคคลลี้มหลาน และ

เสาหลักของครอบครัว

วิสัยทัศน์

มุ่งมั่นเพื่อเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ต่อเนื่องเชื่อมโยงเป็นวงจรทุกช่วงวัย

ภารกิจ

มุ่งมั่นปฏิบัติงานตามโครงการศูนย์ ๓ วัย สายใยรักแห่งครอบครัวทั้ง ๕ แนวคิด ดังนี้

- ๑) เตรียมพร้อมก่อนครองคู่
- ๒) เรียนรู้ร่วมกันแต่ในครรภ์
- ๓) คิดสร้างสรรค์แต่เยาว์วัย
- ๔) ครอบครัวเสริมกายใจ
- ๕) ผู้สูงวัยสายใยรัก

วัตถุประสงค์

- ๑) เตรียมพร้อมก่อนครองคู่
- ๒) เรียนรู้ร่วมกันแต่ในครรภ์
- ๓) คิดสร้างสรรค์แต่เยาว์วัย
- ๔) ครอบครัวเสริมกายใจ
- ๕) ผู้สูงวัยสายใยรัก

๑.๒ ข้อมูลที่ศูนย์ ๓ วัยฯ ชี้แจงตอบข้อซักถามของคณะกรรมการธิการ

คณะกรรมการธิการได้สอบถามผู้จัดการศูนย์ ๓ วัยฯ เกี่ยวกับการบริหารจัดการ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยได้รับทราบข้อมูลดังนี้

วัตถุประสงค์ในการดำเนินการของศูนย์ ๓ วัย ทั้ง ๕ ข้อ มีความหมายดังนี้

๑) เตรียมพร้อมก่อนครองคู่ เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมก่อนมีครอบครัว โดยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตคู่แก่ประชาชนที่วางแผนจะแต่งงานมีครอบครัว อันจะนำไปสู่ชีวิตคู่ที่ผาสุกและมีคุณภาพ

๒) เรียนรู้ร่วมกันแต่ในครรภ์ เพื่อส่งเสริมให้มารดาและบุตรในครรภ์มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ และเตรียมความพร้อมให้มารดาและครอบครัวในการดูแลบุตร

๓) คิดสร้างสรรค์แต่เยาว์วัย เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มารดาและบุตรในครรภ์มีพัฒนาการที่สมบูรณ์

๔) ครอบครัวเสริมกายใจ เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาคอขวด

๕) ผู้สูงวัยสานใยรัก เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงวัยมีสถานภาพ บทบาทและคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีความสุข มีคุณภาพและศักดิ์ศรี สามารถเข้าถึงบริการสวัสดิการสังคม ทั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ในการดูแลผู้สูงอายุ

กลุ่มเป้าหมาย

ประกอบด้วยบุคคลทุกคนในครอบครัว แบ่งออกเป็นช่วงวัยได้ดังนี้

- ๑) กลุ่ม A วัยเด็ก อายุ ๐ – ๑๘ ปี
- ๒) กลุ่ม B วัยพ่อแม่ อายุ ๑๙ – ๕๙ ปี
- ๓) กลุ่ม C วัยปู่ ย่า ตา ยาย อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป

หลักฐานประกอบการสมัครสมาชิกศูนย์ ๓ วัยฯ

- ๑) ใบสมัครสมาชิก
- ๒) รูปถ่ายหน้าตรงขนาด ๑ นิ้ว จำนวน ๑ รูป
- ๓) สำเนาทะเบียนบ้าน ๑ ฉบับ
- ๔) สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน ๑ ฉบับ (เด็กอายุไม่เกิน ๑๕ ปี ใช้สำเนาสูติบัตร)

สวัสดิการบริการสมาชิก

๑) ศูนย์เรียนรู้ เช่น โครงการศูนย์ ๓ วัยฯ ทั้ง ๕ แนวคิด ภูมิปัญญาพื้นบ้าน และศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น

๒) ศูนย์สุขภาพ บริการเครื่องออกกำลังกาย อุปกรณ์กีฬา และบริการตรวจสุขภาพประจำเดือน

๓) ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน

๔) ศูนย์ข้อมูล เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

๕) ให้บริการด้านอื่น ๆ ที่เป็นการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่สมาชิกของศูนย์ ๓ วัยฯ

จำนวนสมาชิกศูนย์ ๓ วัยฯ หมอนทอง จังหวัดฉะเชิงเทรา

กลุ่มสมาชิกจำแนกตามวัย	จำนวน(คน)			ร้อยละ
	ชาย	หญิง	ทั้งหมด	
สมาชิกศูนย์ ๓ วัยฯ วัยเด็ก A (๐-๑๘ ปี)	๑๖๘	๒๒๒	๓๘๙	๓๙.๑๗
สมาชิกศูนย์ ๓ วัยฯ วัยทำงาน B (๑๙-๕๙ ปี)	๑๒๒	๓๖๒	๔๘๔	๔๘.๗๔
สมาชิกศูนย์ ๓ วัยฯ วัยสูงอายุ C (๖๐ปีขึ้นไป)	๔๓	๗๔	๑๒๐	๑๒.๐๘
ทั้งหมด	๓๓๓	๖๖๑	๙๙๓	๑๐๐

ข้อมูลพื้นฐานตำบลหมอนทอง

หมู่ที่	ชื่อเรียกหมู่บ้าน	ชื่อผู้ใหญ่บ้าน	ประชากรชาย (คน)	ประชากรหญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
1	บ้านบึงมะกอก	นายสุทธิพงศ์ แก้วนุช	400	386	786	181
2	บ้านบึงหมอนทอง	นายเสนา กาบตุ้ม	883	961	1844	565
3	บ้านคลอง 18	นายทนงศักดิ์ มินสุวรรณ	387	361	748	152
4	บ้านบึงหอคอย	นายชูชีพ และเยาะ	382	404	786	171
5	บ้านสุเหว่าคลอง 18	นายแสวง ขอสะชัน	494	480	974	233
6	บ้านบึงตาป้อ	นายสมยศ หวังขึ้น(ก้านัน)	284	270	554	137
7	บ้านบึงสิงโต	นายมานะ มะลูสิม	422	409	831	203
8	บ้านปากบึงสิงโต	นายลักรินทร์ มะลูสิม	304	298	602	137
9	บ้านคลอง 19	นายบุญลือ คนข่า	691	706	1,397	317
10	บ้านสะแกโตด	นายอ้อย จันทรเล็ก	462	452	914	211
11	บ้านปลายคลอง 18	นางมยุเรศ ปลอดเปลื้อง	252	254	506	123
รวมทั้งสิ้น			4,961	4,981	9,942	2,430

อาคารดำเนินงาน

สำนักงานศูนย์ ๓ วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง ประกอบด้วย

- ๑) ห้องสมุดชุมชน
- ๒) ห้องนันทนาการแม่และเด็ก
- ๓) ลานกิจกรรมศูนย์ ๓ วัยฯ ๕ แนวคิด
- ๔) ลานออกกำลังกายหรือลานอเนกประสงค์

๑.๓ ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

คณะกรรมการธิการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่ในการกำกับและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล และดูแลงานที่เกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ โดยส่วนใหญ่จะประสานงานกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ฉะนั้นกิจการใดที่เป็นความเดือดร้อนหรือปัญหาของคนในชุมชนหรือมีผลกระทบต่องานที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ คณะกรรมการธิการยินดีที่จะดำเนินงานและประสานความร่วมมือไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนชาวไทยทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

ในการนี้ คณะกรรมการธิการได้มอบทุนทรัพย์จำนวนหนึ่งให้แก่ศูนย์ ๓ วัย สานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและจัดหาปัจจัยเสริมแก่สมาชิกของศูนย์ในการดำเนินกิจกรรมด้านต่าง ๆ ต่อไป

๒. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเข้มแข็งบ้านปลายคลอง ๑๘

๒.๑ ข้อมูลที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ นำเสนอต่อคณะกรรมการ

ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเข้มแข็งบ้านปลายคลอง ๑๘ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๑ ตำบลหมอนทอง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา เกิดจากการรวมตัวกันของคนในชุมชน หมู่บ้านปลายคลอง ๑๘ โดยมีแนวความคิดที่ว่า “ชุมชนดูแลชุมชน แก้ไขปัญหาของชุมชน ประชาชนในชุมชนต้องแก้ไข เพื่อความยั่งยืน” เพื่อให้สมาชิกในชุมชนมีความรักและสามัคคีกัน สามารถบริหารจัดการให้คนในชุมชนมีรายได้และสามารถเลี้ยงดูตัวเองได้ทุกครัวเรือน โดยได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานจากศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติด (ศตส.) กระทรวงมหาดไทย อำเภอบางน้ำเปรี้ยว และองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง

นอกจากการเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเข้มแข็งแล้ว ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านปลายคลอง ๑๘ ยังเป็นศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ที่เป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้ในด้านต่าง ๆ ให้แก่คนในชุมชน ดังนี้

- ๑) หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เฉลิมพระเกียรติ ๘๔ พรรษา
- ๒) ศูนย์สาธิตเกษตรมูลฐานประจำหมู่บ้านปลายคลอง ๑๘
- ๓) ที่ทำการกองทุนแม่ของแผ่นดินบ้านปลายคลอง ๑๘ ศูนย์รวมศรัทธาพัฒนาชุมชน
- ๔) สถาบันการจัดการเงินทุนชุมชน บ้านปลายคลอง ๑๘
- ๕) แหล่งการเรียนรู้ชุมชน การทำผลิตภัณฑ์ในครัวเรือนจากสมุนไพร

๒.๒ ข้อมูลที่ศูนย์การเรียนรู้ฯ ชี้แจงตอบข้อซักถามของคณะกรรมการ

คณะกรรมการได้สอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ และวิธีการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันภายในชุมชน โดยได้รับทราบข้อมูลดังนี้

หมู่บ้านปลายคลอง ๑๘ ได้รับการสนับสนุนด้านการอบรมส่งเสริมอาชีพและพัฒนาฝีมือการทำผลิตภัณฑ์น้ำยาอเนกประสงค์เพื่อจัดจำหน่ายจากสำนักงานพัฒนาชุมชน ทั้งยังได้รับการสนับสนุนด้านทุนทรัพย์จากศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา และองค์การบริหารส่วนตำบลหมอนทอง จากนั้นสมาชิกของชุมชนได้นำความรู้ที่ได้มาต่อยอดในการทำดอกไม้ประดิษฐ์ รวมถึงดอกไม้จันและพวงหรีด และนำรายได้มาใช้เป็นสวัสดิการหมู่บ้าน

นอกจากนี้ สมาชิกของหมู่บ้านปลายคลอง ๑๘ ได้ร่วมกันตั้งกฎระเบียบหมู่บ้านเพื่อใช้ในการอยู่ร่วมกันทั้งหมด ๗ ข้อ ดังนี้

- ๑) ครวเรือนในหมู่บ้านมีส่วนร่วมในโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของหมู่บ้าน
- ๒) ช่วยกันดูแลและบำรุงรักษาถนนให้สะอาดน่ามอง
- ๓) ไม่ทิ้งขยะหรือสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ลงถนน แม่น้ำ

ลำคลอง และช่วยกันดูแลรักษาแม่น้ำ ลำคลอง ให้เป็นคลองสวย น้ำใส

- ๔) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
- ๕) การปฏิบัติตน เพื่อลด ละ เลิก อบายมุขต่าง ๆ
- ๖) รู้จักสิทธิ รักษาหน้าที่ เสรีภาพทางการเมือง เป็นพลเมืองที่ดี
- ๗) การน้อมนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง นำมาปฏิบัติเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต

๒.๓ ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตของคณะกรรมการธิการ

การจัดทำผลิตภัณฑ์ที่เป็นงานฝีมือเพื่อจัดจำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัวและชุมชนนั้น จะต้องมีการพัฒนาฝีมือและต่อยอดทางความคิดอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างจุดเด่นแก่ผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่น่าสนใจและน่าจดจำของตลาด ทั้งเป็นการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน

ในการนี้ คณะกรรมการธิการได้มอบทุนทรัพย์จำนวนหนึ่งให้แก่ศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อใช้เป็นทุนสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์การเรียนรู้ฯ ต่อไป

นางสาวสุภาวณี ดิษฐ์ทรัพย์

นิติกรปฏิบัติการ สำนักกรรมการธิการ ๓

ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

อำพรพันธุ์/พิมพ์

นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการศึกษาดูงาน
ณ สาธารณรัฐอิตาลี สมาพันธรัฐสวิส และสหราชอาณาจักร
ระหว่างวันอังคารที่ ๑๗ ถึง วันศุกร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕

๑. การศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐอิตาลี

วันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๕.๐๐ – ๑๖.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ศึกษาดูงานด้านการดูแลเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ของเมือง Venice สาธารณรัฐอิตาลี โดยเข้าพบบุคคลจาก The Office of Participant and Reception Social Politics ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. Mr. Luigi Gislone ผู้บริหารศูนย์สิทธิเด็กเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

๒. Mrs. Lucia Trivellato ผู้กำกับดูแลด้านเด็กและเยาวชน

๓. Mrs. Francesca Corsi ผู้กำกับดูแลด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ และการบริการด้านสุขภาพ

สถานที่เข้าพบ คือ Venice City Council ที่อยู่ Ca'Farsetti, S. Marco ๔๑๓๖

Mr. Luigi Gislone ผู้บริหารศูนย์สิทธิเด็กเยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ของเทศบาลนครเวนิส ได้กล่าวต้อนรับคณะกรรมการในการมาศึกษาดูงานในครั้งนี้และกล่าวแนะนำบุคคลดังกล่าวข้างต้นที่ได้มาร่วมให้การต้อนรับ โดยได้กล่าวในภาพของภารกิจของศูนย์ที่จะต้องดูแลกลุ่มเป้าหมายในลักษณะ ๓๖๐° ทั้งในเรื่องสิทธิและบริการทั้งหมด

Mrs. Lucia Trivellato ผู้กำกับดูแลด้านเด็กและเยาวชน ได้กล่าวว่า ในส่วนของสิทธิของเด็ก เยาวชนนั้นมีที่มาจากกฎหมายของประเทศที่ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง ๑๘ ปี กฎหมายข้อแรกเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ดีของเด็ก เน้นให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมนั้น ๆ โดยมี ๓ เรื่องหลัก ๆ คือ

๑. สุขภาพ

๒. การศึกษา

๓. สิทธิ

ในส่วนของผู้บุคคลที่มีความรับผิดชอบเกี่ยวกับเด็กจะได้แก่ ครอบครัว ครู ผู้ปกครอง จะอยู่ภายใต้การควบคุมของกฎหมายนี้ด้วย ซึ่งจะมีการวางแผนงาน การป้องกันสิ่งที่เกิดขึ้นในทางไม่ดีแก่เด็ก และมีการหาหนทางแก้ไขปัญหา ในการวางแผนล่วงหน้านั้นจะมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง จะต้องมีความเข้าใจ มีความรู้สึกตระหนักในสำคัญของกลุ่มต่าง ๆ เช่น เด็กถูกกลั่นแกล้ง ยาเสพติดในกลุ่มเด็ก จะต้องมีการป้องกันและแก้ไข

โครงสร้างการทำงานจะต้องมีการลงรายละเอียด ผู้ปกครองจะต้องดูแลเด็กในด้านสมอง สติปัญญา มีความสมบูรณ์แค่ไหน มีนักสังคมวิทยาดูแลด้านกายภาพและจิตภาพ บางครั้งเด็กมีปัญหาทางสมองอันเนื่องมาจากครอบครัว พ่อแม่ หากพบกรณีนี้อาจใช้วิธีแยกเด็กกับผู้ปกครองออกจากกันชั่วระยะหนึ่ง โดยไปฝากเด็กไว้กับครอบครัวหรือศูนย์ที่มีผู้ดูแล โดยมีระยะเวลา ๑ - ๒ ปี

ในเมืองเวนิส คนต่างชาติมีการช่วยเหลือเด็กที่พูดภาษาอิตาลีไม่ได้ มีการส่งผู้แปลไปแปลที่โรงเรียนให้ ในแต่ละปีจะมีเด็กต่างชาติเข้ามาโดยไม่มีพ่อแม่ เมืองเวนิสจะช่วยเหลือโดยส่งไปตามครอบครัวหรือศูนย์ดูแลให้ผู้ดูแลจนกว่าจะช่วยเหลือตัวเองได้

Mrs. Francesca Corsi ผู้กำกับดูแลด้านผู้สูงอายุ ผู้พิการ และการบริการด้านสุขภาพ ได้กล่าวในประเด็นผู้สูงอายุ มี ๒ ประเภท

๑. ผู้สูงอายุที่อยู่ที่บ้าน

๒. ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ

ซึ่งทั้ง ๒ ประเภทจะต้องได้รับการดูแลเช่นกัน

กรณีผู้สูงอายุและคนพิการอยู่ที่บ้าน จะมีอาสาสมัครไปเยี่ยมตามบ้าน ทางเทศบาลนครเวนิสจะมีการอบรมคนในครอบครัวในการดูแลกลุ่มบุคคลเหล่านี้เนื่องจากนครเวนิสมีคลองมาก จะมีเรือพร้อมพนักงานพยาบาลไปรับในกรณีที่เจ็บป่วย เป็นระบบการขนส่งทางน้ำเพื่อช่วยเหลือ นอกจากนี้ยังมีรถพยาบาล (Trasporto su gomma) เพื่อการเชื่อมโยงเนื่องจากนครเวนิสมี ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็นเกาะ (เวนิส) และส่วนที่เป็นฝั่ง (Mestre)

บ้านพักของคนชราและผู้พิการ ที่อยู่บนส่วนของฝั่ง (Mestre) นั้น จะเป็นอพาร์ทเมนต์เล็ก ๆ มีห้องรับแขก ห้องนอน ห้องน้ำให้พออยู่ได้ มีอาหารทานรวมกัน มีห้องสมุด สนามเด็กเล่น มีการให้บริการต่าง ๆ ที่เป็นกันเอง ไม่เหมือนอยู่แปลกที่ สามารถทำอะไรได้ด้วยตัวเอง ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่สามารถดูแลตนเองได้ เคลื่อนไหวได้น้อย อัลไซเมอร์ จะมีเตียงนอน เป็นห้องพยาบาล โดยจะมีการกายภาพบำบัด มีเครื่องมือช่วยในการเคลื่อนไหว ป้องกันข้อติด ไหล่ติด

การทำงานของเทศบาลนครเวนิสจะไม่เข้าไปดูแลโดยตรง จะมีการให้สัมปทานให้บริษัทดูแล ซึ่งมีข้อกำหนดควบคุมดูแล โดยกฎหมายของเทศบาล การจำแนกผู้พิการจะแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม

กลุ่มที่ ๑ อายุ ๐ - ๖๕ ปี จะอยู่ศูนย์คนพิการ

กลุ่มที่ ๒ อายุ ๖๕ ปี จะอยู่บ้านพักคนชราแบบพิเศษ

ในด้านกฎหมายได้มีการพัฒนาขึ้น โดยดูแลตั้งแต่เด็ก จนถึงผู้สูงอายุ ซึ่งแต่เดิมไม่ค่อยมีกฎหมายมาดูแล กฎหมายของอิตาลีนั้นจะให้สิทธิเท่าเทียมกันในการเข้าเรียนหนังสือ เด็กพิการ

จะส่งคนเข้าไปช่วยในการเดินทาง จะมีการช่วยเหลือในเบื้องต้น

ในเรื่องการใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยเหลือคนพิการก็ได้มีการพัฒนา และในเรื่องการอำนวยความสะดวกในทางเข้าออกอาคารต่าง ๆ ทางเทศบาลนครเวนิสก็ได้จัดทำให้เพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิเท่าคนปกติ สิทธินั้นรวมถึงการทำงานด้วย ถ้าคนปกติทำได้คนพิการก็ทำได้ด้วย ต้องพยายามให้ผู้พิการเข้าอยู่ในสังคมแบบชนิดไม่มีความแตกต่าง

หลังปี ค.ศ. ๒๐๐๐ มีกฎหมายของอิตาลีเกี่ยวกับ
คนพิการ โดยให้ปิดองค์กรที่ดูแลคนพิการจำนวนมาก ๆ ให้มี
ขนาดเล็กลง โดยให้ดูแล ๑๐ คนก็เพื่อคุณภาพในการดูแล
นั่นเอง

จากนั้นได้มีการตั้งคำถาม ดังนี้

คำถาม งบประมาณที่เทศบาลนครเวนิสใช้ในการ
ดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการใช้ปีละเท่าไร และงบประมาณมาจาก
ส่วนใดบ้าง

คำตอบ งบประมาณแต่ก่อนรัฐบาลได้จัดสรร
งบกลางมาช่วยบ้าง แต่นับแต่ปี ค.ศ. ๒๐๑๑ เป็นต้นมา เทศบาลนครเวนิสได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้เอง
โดยไม่ต้องอาศัยงบประมาณจากส่วนกลาง เนื่องจากนครเวนิสมีรายได้ดี การจัดเก็บภาษีก็ดีตามไปด้วย โดยใช้
งบประมาณปีละ ๔๐ ล้านยูโร ค่าใช้จ่ายจะเป็นค่ายา ค่าเช่าที่อยู่อาศัย คนที่มีรายได้น้อยเทศบาลนครเวนิส
จะอุดหนุนให้ นอกจากนี้ยังมีสวัสดิการอำนวยความสะดวกในเรื่องการเดินทางทั้งเรือและรถ เทศบาลนครเวนิส
จัดให้ฟรี

คำถาม ปัญหาของเด็กในนครเวนิส ส่วนใหญ่คืออะไร การส่งเด็กไปสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก ศาล
ต้องสั่งหรือไม่

คำตอบ ปัญหาแต่ละช่วงวัยไม่เหมือนกัน จำแนก ดังนี้

- เด็กเล็ก : จะมีปัญหาเรื่องสุขภาพร่างกาย อาหารไม่เพียงพอ
- เด็กวัยเรียน : การอยู่คนเดียว เรียนไม่ดี สมาธิสั้น ปัญหาครอบครัว ปัญหายาเสพติด ปัญหา
ทางด้านจิตใจ

ส่วนในเรื่องการดำเนินคดีกับเด็ก ศาลจะต้องเป็นผู้สั่งคดี

คำถาม นครเวนิสมีปัญหากับสตรีถูกกระทำความรุนแรงหรือไม่ และมีวิธีปฏิบัติอย่างไรกรณีถูก
ทำร้ายทางเพศ

คำตอบ มี และมีการช่วยเหลือโดยมีศูนย์ Call Center จะมีอาสาสมัครให้คำแนะนำต้องปฏิบัติตาม
ขั้นตอนอย่างไร

เมื่อได้เวลาพอสมควรแล้ว ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ได้กล่าวขอบคุณเทศบาลนครเวนิสและคณะที่ให้การต้อนรับและได้รับข้อมูลอันจะเป็นประโยชน์ จากนั้น

ได้แลกเปลี่ยนของที่ระลึกและถ่ายรูปร่วมกัน

๒. การศึกษาดูงาน ณ สมาพันธรัฐสวิส

วันอังคารที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๒.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการธิการเข้าเยี่ยมชมวัดศรีนครินทรวราราม ซึ่งเป็นวัดไทยในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งนับเป็นสถานที่ที่ทั้งคนไทยและชาวต่างชาติที่ต้องการที่พึ่งทางใจ ได้ยึดเหนี่ยวและได้รับพระธรรมคำสั่งสอน อันมีผลต่อคุณภาพชีวิตที่จะดำรงอยู่ในสังคมต่อไป

คณะกรรมการธิการได้เข้ากราบนมัสการพระครูกิตติธรรมวิเทศ รักษาการแทนเจ้าอาวาส (พระเทพกิตติโมลี) โดยได้รับทราบประวัติความเป็นมาและกิจกรรมของวัดโดยสังเขป ดังต่อไปนี้

ประวัติวัดศรีนครินทรวราราม

วัดศรีนครินทรวราราม เป็นวัดเฉลิมพระเกียรติในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี สาขา วัดเบญจมบพิตรดุสิตวนาราม ได้รับพระราชทานนามนี้ เมื่อวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๓๖ (๑๙๙๓) ตั้งอยู่ในเขต กิ่งอุตสาหกรรมที่หมู่บ้านเกรทเซินบาค (Gretzenbach) เขตจังหวัดโซโลธูร์น (Solothurn) ซึ่งอยู่ในใจกลาง ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ มีขนาดพื้นที่ ๓๔๐๑ ตารางเมตร (๒ ไร่เศษ)

วัดศรีนครินทรวราราม เดิมมีชื่อว่า “วัดไทยในประเทศสวิตเซอร์แลนด์” ได้เริ่มก่อตั้งขึ้นในรูปแบบ

สมาคม ชื่อว่า “สมาคมวัดไทย” เมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๒๗ การก่อตั้งสมาคมวัดไทยขึ้นนั้น ท่านกงสุล สไตเนอร์ ในฐานะประธานสมาคม พร้อมด้วยคณะกรรมการได้นำความ ขึ้นกราบบังคมทูลล้นเกล้าฯ ทั้งสองพระองค์ คือ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ เพื่อทรงทราบถึงความเป็นไปทุกประการ และในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๓๑ สมเด็จพระพุทธชินวงศ์ เจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตร พร้อมทั้งคณะผู้ติดตาม ได้เดินทางไปเยือน

ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในระหว่างนี้ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าถวายทั้งสองพระองค์ โดยทั้งสองพระองค์ต่างได้ให้การสนพระทัยในการวางแผนการก่อตั้งวัดไทยในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ นับตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๓๓ เป็นต้นมา ทั้งสองพระองค์ได้พระราชทานพระราชทรัพย์แด่วัดไทยเป็นจำนวนมากกว่า ๑ ล้าน สวิสฟรังก์

เมื่อคำนึงถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ท่าน พระเทพกิตติโมลีได้นำเรื่องเข้าเสนอต่อที่ประชุม คณะกรรมการสมาคมวัดไทย เพื่อให้วัดแห่งนี้เป็นวัดเฉลิมพระเกียรติในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วยทุกประการจึงได้ทำเรื่องเสนอขอพระราชทานุญาตให้วัดนี้เป็นวัดเฉลิมพระเกียรติในพระองค์ท่าน โดยได้รับพระราชทานนามว่า “วัดศรีนครินทรวราราม” เมื่อวันที่ ๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๖ นับแต่นั้นมา จนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมต่าง ๆ ของวัดศรีนครินทรฯ อาจแบ่งเป็น ๓ ประการใหญ่ ๆ คือ

๑) กิจกรรมที่เกี่ยวกับพิธีกรรมทางศาสนา จำแนกออกเป็น ๒ ประเภท คือ

(๑) การประกอบพิธีทำบุญเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา ต่าง ๆ เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา วันออกพรรษา ฯลฯ

(๒) การประกอบพิธีทำบุญประเพณีเนื่องในเทศกาลต่าง ๆ เช่น วันสารทไทย วันสงกรานต์ วันลอยกระทง

๒) กิจกรรมที่เป็นโครงการต่อเนื่อง

ก. โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดศรีนครินทรวราราม เปิดทำการสอนตั้งแต่ต้นเดือนกันยายน ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ (๑๙๙๗) เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

(๑) เพื่อเทิดทูนพระราชประสงค์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

(๒) เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยเรียนรู้หลักธรรมทางพุทธศาสนา และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ชีวิตประจำวัน

(๓) เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยรู้จักคุณค่าทางพระพุทธศาสนา ศีลธรรม และจริยธรรม โดยทั่วไป

(๔) เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยเข้าใจและยึดมั่นอยู่ในประเพณีและวัฒนธรรมไทย รู้จักเคารพต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ และญาติผู้ใหญ่

(๕) เพื่อให้เด็กและเยาวชนไทยมีความมั่นใจในตนเองและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถปรับตัวได้ดีกับสภาพแวดล้อมในโลกตะวันตก

ข. การบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เริ่มโครงการนี้ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ (๑๙๙๗) เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบัน เปิดรับสมัครในแต่ละปีประมาณเดือนพฤษภาคม – เดือนมิถุนายน และทำการบรรพชาในตอนปิดภาคเรียน ซึ่งอยู่ระหว่างกลางเดือนกรกฎาคม ของแต่ละปี โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑) เพื่อเผยแพร่พระพุทธศาสนาและดำรงรักษาไว้ซึ่งประเพณีวัฒนธรรมไทย

๒) เพื่อปลูกฝังศีลธรรม จริยธรรมและประเพณีวัฒนธรรมให้แก่เยาวชน

๓) เพื่อเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและพัฒนาลักษณะนิสัยที่ถูกต้องและดีงามให้เกิดขึ้นแก่เยาวชนแล้วสามารถปรับตัวได้ตามสภาพแวดล้อมที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้องและอาศัยอยู่

๔) เพื่อสร้างคุณภาพชีวิต และความมั่นใจในตนเองให้เกิดแก่เยาวชน ซึ่งจะสามารถดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

๕) เพื่อเทิดทูนพระราชประสงค์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี และน้อมเกล้าฯ ถวาย เป็นพระราชกุศลแด่พระองค์ท่านด้วย

ค. การฝึกอบรมกัมมัฏฐานและสอนธรรมแก่ชาวต่างชาติ เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ เป็นต้นมา จนกระทั่งปัจจุบันการฝึกอบรม กำหนดสัปดาห์ละ ๑ วัน ตอนเริ่มต้นกำหนดวันศุกร์ ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นวันอังคาร

และเมื่อประมาณ ๖ ปีที่แล้ว ได้กำหนดเอาวันพุธ เป็นวันปฏิบัติกัมมัฏฐานของผู้ที่ได้เรียนรู้ทฤษฎีแล้ว และตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นต้นมา ได้มีผู้สนใจ ปฏิบัติมีจำนวนมากขึ้น จึงได้กำหนดฝึกและอบรมแก่ ผู้ได้เรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติและอบรมเพื่อหา ประสบการณ์เพิ่มเติมใน ๒ วันต่อสัปดาห์ คือวันอังคาร หรือวันพุธ เริ่มเวลา ๑๙.๐๐ นาฬิกา เป็นต้นไป ใช้เวลา ประมาณ ๒ ชั่วโมง ส่วนผู้ที่ยังไม่เคยฝึกปฏิบัติให้มา รับการฝึกอบรมในวันจันทร์ หรือวันพฤหัสบดี เวลา ประมาณตั้งแต่เวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา เป็นต้นไปจนถึง

เวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา แต่ถ้าฝึกปฏิบัติได้ดีแล้วก็ให้เลือกร่วมปฏิบัติเพื่อหาประสบการณ์เพิ่มเติมกับเพื่อน ๆ ในวันพุธหรือวันอังคารตามแต่ละสะดวก บางครั้งอาจมากกว่า ๒ ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับว่ามีคำถามจากผู้ปฏิบัติมากหรือน้อย (ตอนท้ายของการปฏิบัติจะมีการสนทนาธรรม ในรูปแบบของท่านถามเราตอบ ประมาณ ๓๐ นาที)

๓) กิจกรรมเฉพาะกิจ อาจจำแนกได้ดังนี้

ก) การอบรมศีลธรรมและการปฏิบัติธรรมแก่ชาวไทย

๑) กิจกรรมจะมีขึ้นเนื่องในวันสำคัญ

ทางศาสนา เช่น วันวิสาขบูชา และวันทำบุญประเพณีต่าง ๆ ทางวัดจะประกาศบวชชีพรหมณ์ โดยรับจำนวนจำกัด ตั้งแต่ ๑๕ ท่าน – ๓๐ ท่าน แล้วแต่โอกาสจะเอื้ออำนวย จะเริ่มตั้งแต่ตอนเย็นวันศุกร์ ๑๙.๐๐ นาฬิกา เป็นต้นไป จนถึงวันอาทิตย์เวลาประมาณ ๑๖.๐๐ นาฬิกา จึงจะทำพิธีลาเพศ ชีพรหมณ์ ทั้งนี้เพื่ออบรมการปฏิบัติธรรม ศีลธรรม ศาสนพิธี ประเพณีวัฒนธรรม และอื่น ๆ ให้แก่ผู้เข้าฝึกอบรม (ชาย – หญิง) ในปีหนึ่ง ๆ จะมีผู้เข้าฝึกอบรมบวชชีพรหมณ์นี้ไม่ต่ำกว่า ๑๒ ท่าน

๒) การอบรมธรรมและปฏิบัติธรรมแก่ชาวไทย การอบรมแบบนี้จะมีเพียงครั้งคราวตามแต่จะมีเหตุการณ์จะเกิดขึ้น คนไทยบางคนมีภารกิจที่จะต้องปฏิบัติมากมาย จนไม่อาจผ่อนคลายได้จึงกลายเป็นปัญหาครอบครัวปัญหาการดำเนินชีวิต เมื่อหาทางออกไม่ได้ก็จะขอมาพำนักฝึกอบรมอยู่ที่วัดเป็นส่วนบุคคลบ้าง (เฉพาะผู้ชาย) มากับเพื่อน ๒ – ๓ คน บ้าง (เฉพาะผู้หญิง) บางครั้งอยู่ ๓ วันบ้าง ๗ วันบ้าง ๙ วันบ้าง ตามแต่โอกาสจะเอื้ออำนวย การฝึกอบรมแบบนี้จะมีอยู่บ่อยครั้ง เฉลี่ยแล้วประมาณเดือนละครั้ง

อีกประการหนึ่ง การอบรมเฉพาะบุคคลที่มีปัญหาครอบครัว หรือปัญหาชีวิต ซึ่งเกิดความท้อแท้ต่อเหตุการณ์และสภาพแวดล้อม ไม่อยากจะทำต่อสู้กับปัญหาชีวิตจิตใจหดหู่ท้อเหี่ยว ผู้นั้นจะถามปัญหาหรือสนทนาเป็นการส่วนตัวเป็นครั้งคราว ครั้งละ ๒ – ๓ ชั่วโมง ก็จะกลับไปดำเนินชีวิตของตน บางคนอาจจะเวียนวนมาอีก บางคนเมื่อได้พลังใจหรือแสงสว่างเครื่องส่องทางเดินชีวิตแล้ว ก็จะบอกให้เพื่อน ๆ ได้ทราบต่อไป

ข) การอบรมธรรมและปฏิบัติธรรมแก่ชาวต่างชาติ

๑) มีการอบรมเป็นครั้งคราว วัดศรีนครินทรวราราม ได้รับความสนใจจากชาวต่างชาติเป็นอย่างมาก เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ (๑๙๙๖) ซึ่งเป็นปีเปิดวัดอย่างเป็นทางการเป็นต้นมาจนกาลปัจจุบัน ในแต่ละปีมีประชาชน

ชาติอื่นที่จัดกันเป็นกลุ่มเป็นคณะมาเยี่ยมวัดเป็นครั้งคราว เฉลี่ยแล้วเดือนละ ๑ ครั้งเป็นอย่างน้อย แต่ละกลุ่มจะมีจำนวนประมาณ ๘ คนขึ้นไปจนถึง ๕๕ คน กลุ่มชนเหล่านี้เป็นครูอาจารย์ นักเรียนนักศึกษา พยาบาล ประชาชนทั่วไป ทั้งที่เป็นหนุ่มสาวและผู้สูงอายุ ซึ่งมีมาจากสโมสร สมาคม หรือกลุ่มคนสูงอายุ ที่เคยเป็นนักเรียนร่วมรุ่นเดียวกันตามโรงเรียนในหมู่บ้านต่าง ๆ ในสมัยอดีต ซึ่งจะมีธรรมเนียมที่จะพบปะกันปีละครั้ง เพื่อที่จะมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น ไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ ไปปิกนิก ไปเที่ยว และรับประทานอาหาร

ร่วมกันที่ใดที่หนึ่ง กลุ่มคนสูงอายุที่เคยเป็นนักเรียนร่วมรุ่นนี้ จะมีการมาเยี่ยมวัดบ่อยครั้งที่สุด มีประมาณ ๒๕ คนขึ้นไป จนถึง ๕๕ คน จุดที่ชาวต่างชาติให้ความสนใจที่สุดก็คือ ความเป็นมาของศูนย์พระพุทธศาสนาแห่งนี้

มีวัตถุประสงค์อย่างไร วิธีชีวิตตามหลักของพระพุทธศาสนาสอนอย่างไร มนุษย์เกิดมาทำไม ทำไมจึงมีศาสนาเกิดขึ้นในโลกมากมาย พุทธศาสนาสอนนิกายแตกต่างกันอย่างไร ทำไมจึงต้องมีศาสนา ฯลฯ การบรรยายและสนทนาจะใช้เวลาประมาณ ๒ – ๓ ชั่วโมง จากการมาฟังการบรรยายนี้ บางท่านได้ให้ความสนใจในพระพุทธศาสนาแล้วมาเรียนกัมมัฏฐาน ฝึกปฏิบัติในวันอังคารหรือวันพุทธทุกสัปดาห์อย่างต่อเนื่องก็มี

๒) การจัดอบรมส่วนบุคคล ชาวสวิสหรือชาวต่างชาติที่อพยพมาพำนักพักพิงอยู่ในสวิตเซอร์แลนด์

ได้เผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ทั้งปัญหาครอบครัวและปัญหาชีวิตส่วนตัว ไม่อาจแก้ไขได้จึงต้องมาขอปฏิบัติและอบรมเป็นการส่วนตัวบ้าง กับเพื่อน ๆ ๒ – ๓ คนบ้าง บางครั้งจะขอมาอาศัยอยู่ในวัด ๒ – ๓ วันบ้าง ๑ สัปดาห์บ้าง บางคนได้เวียนแวะมาเยี่ยมสนทนาเป็นครั้งคราว บางคนหลังจากอบรมแล้วประมาณ ๖ – ๗ เดือน ได้ขอร้องที่จะแสดงตนเป็นพุทธมามกะหรือพุทธมามิกะก็มี

กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางวัดได้จัดขึ้นนั้น ล้วนเป็นการสนองความต้องการของประชาชนผู้ต้องการที่พึ่งทางใจหรืออาหารใจเป็นการเผยแผ่และดำรงมั่นพระพุทธศาสนาให้เป็นหลักใจของชาวโลกต่อไป และในขณะเดียวกันก็เป็นการเทิดทูนพระราชประสงค์และเทิดพระเกียรติแห่งองค์สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ผู้ทรงมีพระหฤทัยเปี่ยมล้นไปด้วยพระเมตตากรุณาที่ทรงปรารถนาที่จะให้พระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจของชาวไทยและชาวโลกตะวันตกสืบต่อไป นับได้ว่าพระราชประสงค์ของพระองค์ได้บรรลุเป้าหมายทุกประการ

๒.๓ การศึกษาดูงาน ณ สหราชอาณาจักร

วันพุธที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๒.๑๕ – ๑๓.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการเข้าพบประธานคณะกรรมการการศึกษาของรัฐสภาสหราชอาณาจักร
MP Graham Stuart

สืบเนื่องจากคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ได้ทำการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน เพราะในปัจจุบันการศึกษาของเด็กปฐมวัยในประเทศไทยนั้น ยังมีความแตกต่างกันมาก และมีหลายหน่วยงานดำเนินการในลักษณะต่างคนต่างทำ และมีข้อสังเกตว่าหากที่ใดงบประมาณมีมาก การพัฒนาการศึกษาของเด็กปฐมวัยก็จะมี

คุณภาพมากกว่าที่ ๆ มีงบประมาณน้อย ดังนั้น จึงเป็นประเด็นสำคัญในการขอเข้าพบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับประธานคณะกรรมการการศึกษาของรัฐสภาสหราชอาณาจักรนี้

ประธานคณะกรรมการการศึกษาของสหราชอาณาจักรได้ให้ข้อมูลในเบื้องต้นว่า หลักใหญ่ ๆ ของการศึกษาของเด็กนั้นขึ้นอยู่กับโรงเรียน ตัวเด็กเอง ศูนย์กลางการจัดการศึกษา คุณภาพการสอน การคุ้มครองเด็ก ตลอดจนการศึกษาแบบ Home Education เป็นต้น ส่วนเนื้อหาที่ดูแลในขณะนี้ คือ

๑. คุณภาพการสอน ให้ครูมีการอบรมให้มีการสอนอย่างมีคุณภาพ จากผลการวิจัยของ Erick Hangsek ชาวอเมริกัน พบว่า การจ้างครูในระดับ ๙๐ เพอร์เซ็นต์ไทล์ เทียบกับครูในระดับ ๕๐ เพอร์เซ็นต์ไทล์ คุณภาพการสอนที่มีต่อนักเรียนในชั้นก่อนอุดมศึกษาเป็นทางบวกจากครูคุณภาพสูงมากกว่าครูที่มีคุณภาพต่ำ สหราชอาณาจักรกำลังให้ความสนใจในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอาจจะกระตุ้นให้กระทรวงการคลังทำการวิจัยเพื่อการจัดสรรงบประมาณ

๒. คณะกรรมการธิการการศึกษานี้จะเข้าไปแทรกแซงในกรณีที่เด็กมีความเสี่ยงในเรื่องการศึกษานักเรียนจะสามารถเรียนรู้ได้ขนาดไหนขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูด้วย ซึ่งได้มีการดูแบบแผนการ Training ครูจากสหรัฐอเมริกา รัฐบาลของสหราชอาณาจักรควรลงทุนในเรื่องการศึกษาให้มากกว่านี้ เพราะประเทศต้องการคนที่มีคุณภาพ ตัวอย่างเช่น ประเทศสิงคโปร์ เป็นตัวอย่างที่ดีมาก มีการลงทุนในการศึกษามาก คนจึงมีคุณภาพมากตามไปด้วย

ที่ผ่านมารัฐบาลของสหราชอาณาจักรได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา แต่ก็เคยมีปัญหาที่นักศึกษาได้รับความเดือดร้อนในการขึ้นค่าเทอมในมหาวิทยาลัย แต่ในปัจจุบันรัฐบาลได้ลงทุนเพิ่มงบประมาณให้แก่มหาวิทยาลัยมากขึ้น

คณะกรรมการธิการการศึกษานี้ได้พยายามเน้นความสำคัญที่นักเรียนระดับ ๓ - ๔ ขวบ รวมถึงระดับอนุบาล ได้ดูแลในระดับปฐมวัยยิ่งเล็กลงยิ่งแทรกแซง ส่วนในระดับมหาวิทยาลัย คณะกรรมการธิการนี้ไม่ได้ดูแล ในระดับปฐมวัยนั้นรัฐบาลสนับสนุนลงทุนมากในด้านเนสเซอร์ งบประมาณราว ๗๐๐ ล้านปอนด์/ปี จุดประสงค์เพื่อยกระดับการศึกษาระดับต้นให้มีคุณภาพและลดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยทางการศึกษา (Close Cap) เพราะนักเรียนเก่งที่ยากจนในระยะยาวมักก้าวไม่ทันนักเรียนที่ไม่เก่งที่ร่ำรวย ดังนั้น นักเรียนยากจนแต่ฉลาดควรได้รับการสนับสนุน การแทรกแซงจึงเป็นเรื่องที่ถูกต้อง คุณภาพของการสอนก็เป็นเรื่องสำคัญ การสอนที่ดีอยู่คุณภาพถือได้ว่าเป็นความไม่เสมอภาคทางสังคม

ส่วนเรื่องคุณภาพของผู้ปกครองก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน โดยจะมี Class อบรม มีการจัดแนะแนวให้กับผู้ปกครอง เพราะถ้าผู้ปกครองขาดความเข้าใจและไม่สนใจก็อาจเป็นอุปสรรค ในสภาวะปัจจุบันตลาดแรงงานได้เปลี่ยนแปลงไป สังคมเปลี่ยนไป ผู้เรียนจะต้องเรียนให้สูงขึ้น แต่ก่อนแค่ชั้นมัธยมก็ทำงานได้แล้ว

จากนั้น คณะกรรมการธิการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ได้มีการซักถาม ดังนี้

คำถาม การศึกษาในระดับปฐมวัยที่มีการบริหารงานแบบรวมศูนย์โดยส่วนกลางหรือกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ซึ่งในส่วนของประเทศไทยนั้น ได้มีการถ่ายโอนจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่น โดยแต่ละท้องถิ่นความสามารถก็ไม่เท่ากัน งบประมาณที่จัดเก็บได้ไม่เท่ากัน การอุดหนุนจากส่วนกลางก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

คำตอบ นโยบายการศึกษาของสหราชอาณาจักรเป็นแบบรวมศูนย์ และพยายามลดบทบาททางการศึกษาของท้องถิ่นให้น้อยลงโดยลำดับ ควรให้มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโรงเรียน มีโรงเรียนสอนครูให้มีมาตรฐานเดียวกัน ช่วยกันพัฒนาครู บางที่ก็

สำเร็จบางที่ก็ไม่สำเร็จ เพราะมีการคอร์รัปชั่นเกิดขึ้น

คำถาม ประเทศไทยขณะนี้รัฐบาลมีนโยบายแจก Tablet ให้แก่เด็กนักเรียน (เด็ก ๑ คน ต่อ ๑ เครื่อง) ประธานคณะกรรมการกิจการศึกษามีความคิดเห็นอย่างไรต่อนโยบายนี้

คำตอบ ประธานคณะกรรมการกิจการศึกษายังมีความสงสัยว่าประเทศไทยจะประสบความสำเร็จหรือไม่ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับครูจะสอนการใช้ Tablet อย่างไร การสอนผ่านทางไกลน่าจะทำให้ได้มาตรฐานการเรียนการสอนเดียวกันมากกว่า แต่ก็เห็นว่าประโยชน์จาก Tablet นั้นก็มี สามารถสอนย่อยได้โดยไม่ต้องแจกเอกสาร แต่ทั้งนี้ควรมีการตรวจวัดมาตรฐานจากการเรียนว่าเด็กเข้าใจหรือไม่

คำถาม นโยบายเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย จะเน้นเรื่องอะไรบ้าง

คำตอบ นโยบายจะเน้นตัวเด็กเป็นสำคัญ ให้มีการศึกษาอย่างมีคุณภาพ มีการตรวจสุขภาพ มีการประสานงานกับทางบ้าน มีการแทรกแซงให้ตรงจุด มีการปกป้องเด็ก เด็กที่ถูกกระทำอาจจะไม่กล้าพูด จะดูแลทั้งที่โรงเรียนและเน้นที่บ้านด้วย ต้องให้ความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาทั้งโรงเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งนี้ได้มีการจัดตั้งมูลนิธิดูแลเรื่องเด็กเล็กโดยเฉพาะ ซึ่งรัฐบาลได้อนุมัติแล้วและประธานคณะกรรมการกิจการศึกษาได้ยอมรับว่าผู้หญิงให้ความเอาใจใส่และมีบทบาทมากกว่าผู้ชายในเรื่องการศึกษา

เมื่อได้เวลาพอสมควรแล้ว ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ได้กล่าวขอบคุณในการเข้าพบและมอบของที่ระลึกให้กับประธานคณะกรรมการการศึกษาของรัฐสภาสหราชอาณาจักร

นางนารีนารถ เหน่อรักษ์

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานฯ สำนักกรรมการ ๓

ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

อำพรพันธุ์/พิมพ์

นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการศึกษาดูงาน
ณ นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน
ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ถึง วันจันทร์ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕

๑. บ้านสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายเลข ๑ นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน วันศุกร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕
เวลา ๙.๐๐ – ๑๑.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการสิทธิการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ศึกษาดูงานด้านการดูแลผู้สูงอายุของ นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเข้าพบผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจาก SHANGHAI NO.1 ELDERLY HOME ซึ่งได้ให้การต้อนรับและนำเสนอข้อมูลของหน่วยงาน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

SHANGHAI NO.1 ELDERLY HOME เป็นสถานที่ที่ รัฐบาลนครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน จัดไว้ให้บริการในการ ดูแลผู้สูงอายุในเขตพื้นที่นี้ โดยรัฐบาลได้กำหนดให้ผู้สูงอายุต้อง จ่ายเงินเป็นรายเดือนให้กับบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุเพื่อที่จะได้นำเงิน รายได้ส่งต่อให้กับรัฐบาลและรัฐบาลจะจัดสรรเงินงบประมาณคืน ให้แก่บ้านสวัสดิการผู้สูงอายุตามแผนดำเนินงานที่หน่วยงานได้ยื่น ค่าขอรับการอุดหนุนจากรัฐบาล นอกจากนี้จะมีการเรียกเก็บ ค่าใช้จ่ายเป็นรายเดือนแล้ว ยังมีการพิจารณาให้บริการฟรีแก่ผู้ยากไร้ จริงที่มีการตรวจสอบประวัติแล้วหรือเป็นผู้เคยทำคุณประโยชน์ให้กับ ประเทศมาก่อน

อัตราค่าใช้จ่ายสำหรับผู้สูงอายุต้องชำระต่อเดือน ๆ ละ ๑๕๐ หยวน สูงสุด ๑,๕๐๐ หยวน เนื่องจากการดูแลพิเศษที่มีความแตกต่างกัน ทำให้อัตราค่าใช้จ่ายของแต่ละผู้สูงอายุไม่เท่ากัน ในปัจจุบันไม่มีอัตราการ จ่ายเงิน ๑๕๐ หยวนต่อเดือนแล้ว เนื่องจากการปรับอัตราที่สูงขึ้นกว่าในอดีตและเพื่อเพิ่มการบริการให้ผู้สูงอายุ มีคุณภาพชีวิตที่ดีมากยิ่งขึ้นซึ่งปัจจุบันประชากรจีนมีรายได้เพียงพอในการจ่ายค่าบริการดังกล่าว บ้านสวัสดิการ ผู้สูงอายุ หมายเลข ๑ จึงเป็นสถานที่ที่ดูแลการใช้ชีวิตของคนชราโดยมีการให้บริการครบวงจรในทุกด้านที่เกี่ยวกับ ผู้สูงอายุ ทั้งผู้สูงอายุที่มีอาการเป็นปกติ มีได้มีอาการเจ็บป่วยและผู้สูงอายุที่มีอาการเจ็บป่วย บ้านสวัสดิการผู้สูงอายุ แห่งนี้จึงมีเตียงในการรองรับคนชรากว่า ๑๙๐ เตียง อายุเฉลี่ยของผู้สูงอายุอยู่ที่ ๘๖ ปี และอายุ ๙๐ ปีขึ้นไปมีอยู่ ๕๐ คน การเข้าพักในสถานที่แห่งนี้จะเป็นการพักอาศัยอย่างต่อเนื่องจนวาระสุดท้ายของชีวิต ซึ่งพบว่าผู้สูงอายุ จำนวนน้อยที่ออกจากบ้านพักไปด้วยเหตุผลที่มีผู้ดูแลที่บ้าน

ปณิธานของบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายเลข ๑ คือ การบริหารจัดการที่เน้นคนเป็นหลัก บริการครบครันทุกด้าน เจาะลึกเฉพาะทางและตอบสนองต่อสังคม

การบริการต่อผู้สูงอายุ จึงเป็นการให้บริการรายบุคคล ซึ่งมีการตรวจสอบทางร่างกาย จิตใจ มีการประเมินผู้สูงอายุ เพื่อทำ ให้การบริการตรงตามความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความเหงาให้กับ

ผู้สูงอายุ ตลอดจนการจัดสิ่งแวดล้อมให้ใกล้เคียงความรู้สึกที่เป็นบ้านให้ได้มากที่สุด บ้านสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายเลข ๑ เป็นอาคาร ๕ ชั้น ภายในอาคารในแต่ละชั้นจะทาสีที่ไม่เหมือนกัน เนื่องจากสีแต่ละสีมีความหมายที่

แตกต่างกันและมีอิทธิพลต่อผู้พบเห็นที่ไม่เหมือนกัน อาทิ สีบางสีทำให้เกิดความรู้สึกปลอดภัย สีบางสีทำให้เกิดความรู้สึกสงบ เป็นต้น นอกจากนั้นบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุยังมีการใช้อุปกรณ์ทางกายภาพภายใต้คำแนะนำของแพทย์อีกด้วย

จำนวนบุคลากรที่ดำเนินงานในบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายเลข ๑ มีดังนี้ เจ้าหน้าที่ ๑๗๐ คน , แพทย์ ๗ คน พยาบาล ๑๔ คน , ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ๔๐ คน (ด้านยา , ด้านกายภาพ ฯลฯ) , เจ้าหน้าที่ดูแลทั่วไป ๔๗ คน

สำหรับแนวความคิดของรัฐบาลจีนเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุจะใช้ตัวเลข “๙๐๗๓” มีความหมายว่า ๙๐ คือ การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้พักอาศัยอยู่ที่บ้านของตนเอง มีลูกหลานดูแล , ๗ คือ สัดส่วนที่รัฐบาลให้การสนับสนุน และ ๓ คือ สัดส่วนผู้สูงอายุที่อาศัยในบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุ และในอนาคตอันใกล้ นครเซี่ยงไฮ้จะมีจำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น รัฐบาลจึงได้มีการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ไว้รองรับผู้สูงอายุแล้วโดยใช้ตัวแบบจากบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุเป็นต้นแบบ นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่กับครอบครัวของตนเองนั้นสามารถแจ้งขอรับความช่วยเหลือในด้านต่างๆ จากรัฐบาลได้ โดยที่รัฐบาลจะมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านผู้สูงอายุโดยตรงเพื่อเข้าไปให้การสนับสนุนดูแลได้อย่างทันทั่วถึง และมีความสะดวกรวดเร็วอีกด้วย

การตอบข้อซักถามของคณะกรรมการ

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ศึกษางานด้านการดูแลผู้สูงอายุของนครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจาก SHANGHAI NO.1 ELDERLY HOME ได้ตอบข้อซักถามของคณะกรรมการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

บ้านสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายเลข ๑ (SHANGHAI NO.1 ELDERLY HOME) เป็นเพียงชื่อของสถานที่ที่ดูแลผู้สูงอายุเท่านั้นซึ่งได้มีการก่อตั้งเป็นแห่งแรก ๆ ของนครเซี่ยงไฮ้ มิได้มีนัยยะว่าเป็นบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุชั้นเยี่ยมอันดับที่ ๑ และในนครเซี่ยงไฮ้เองจะมีบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุในลักษณะเช่นนี้อีกกว่า ๖๓๐ แห่ง มีเตียงนอนกว่าหนึ่งแสนเตียง นอกจากนั้นเจ้าหน้าที่ให้บริการในบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายเลข ๑ จะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลทั้งหมด สังกัดสำนักงานบริหารราชการพลเรือนรัฐบาลนครเซี่ยงไฮ้

หากผู้สูงอายุท่านอื่นมีความประสงค์เข้าพักและใช้บริการที่บ้านสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายเลข ๑ ต้องรอรับการเรียกจากบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุก่อน เนื่องจากมีผู้สนใจเข้าพักเป็นจำนวนมากแต่เนื่องจากจำนวนเตียงมีจำกัดและเป็นเพราะทัศนคติที่ประชาชนมีต่อบ้านสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายเลข ๑ ซึ่งเห็นว่าเป็นสถานที่ที่ให้บริการอย่างต่อเนื่องและยาวนานหลายปี จึงมักจะได้รับความนิยมเสมอมาทำให้สถานที่แห่งนี้ไม่สามารถให้บริการสนองความต้องการกับประชากรผู้สูงอายุที่มีเพิ่มมากยิ่งขึ้นได้อีกจนกว่าจะมีผู้สูงอายุที่ได้เสียชีวิตหรือมีผู้ดูแลรับกลับไปพักอาศัยที่ครอบครัว

๒. ศูนย์ให้คำแนะนำด้านเด็กตั้งแต่อายุในครรภ์จนถึงอายุ ๓ ปี นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน
วันจันทร์ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕ เวลา ๙.๓๐ – ๑๒.๐๐ นาฬิกา

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ศึกษางานด้านการดูแลเด็กของนครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน ได้เข้าพบผู้แทนจากสมาคมสตรีนครเซี่ยงไฮ้และได้นำเข้าเยี่ยมชมการดำเนินงาน

ของศูนย์ให้คำแนะนำด้านเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์จนถึงอายุ ๓ ปี (Early Childhood Education Consulting & Service Center of Huangpu District) ซึ่งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ได้ให้การต้อนรับและนำเสนอข้อมูลของหน่วยงาน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ศูนย์ให้คำแนะนำด้านเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์จนถึงอายุ ๓ ปี (Early Childhood Education Consulting & Service Center of Huangpu District) ขึ้นตรงกับเขตการศึกษาหวงผู่ สนับสนุนนโยบายโดยภาครัฐ เพื่อไม่ให้เด็กพลาดโอกาสทองของช่วงกระตุ้นให้สมองของเด็กมีการพัฒนาที่ดีเพื่อให้ได้เด็กฉลาด ไหวพริบดี หรืออารมณ์ดี ศูนย์ฯ ได้เริ่มก่อตั้งตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๕ มีผลการดำเนินงานที่ดีสู่สายตาประชาชนเสมอจนเป็นที่ยอมรับของพ่อแม่ผู้ปกครองในเขตเมืองหวงผู่ การบริหารงานแบ่งตามเขตเมือง โดยในแต่ละเขตแบ่งเป็นหน่วยงานย่อยซึ่งเครือข่ายสามารถเข้าถึงตัวเด็กได้ทันทีหากมีกรณีต้องการความช่วยเหลือโดยด่วน

ศูนย์ฯ มีหน้าที่ในการบริหารจัดการ ศึกษาและบริการสอนเทคนิคแก่พ่อแม่ในการเลี้ยงดูลูก มิใช่สถานที่ในการรับเลี้ยงเด็ก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของรัฐบาลข้างต้น จึงเกิดศูนย์ฯ นี้ขึ้นมาและมีนโยบายหลักเพื่อฝึกอบรมด้านเด็กทั้งต่อตัวเด็กเองและพ่อแม่ผู้ปกครอง โดยเน้นที่แนวความคิดในการพัฒนาของเด็ก อีกหน้าที่หนึ่งคือ การดูแลผู้ปกครองเพื่อสอบถามถึงความรู้สึกที่มีอยู่หรือปัญหาที่ต้องการคำตอบในเรื่องใด ๆ โดยที่จะมีผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษาตามปัญหาของแต่ละครอบครัว อาทิ เรื่องการใช้ชีวิต สุขภาพของเด็ก ชีวอนามัย และความปลอดภัยของเด็ก ของเล่นเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของเด็ก ฯลฯ โดยจะเป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง ทั้งนี้ เนื้อหาหลักในการดูแลเด็กแบ่งเป็น ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านการใช้ชีวิต ๒. ด้านการเคลื่อนไหว ๓. ด้านนันทนาการ และเกมส์ ๔. ด้านการพัฒนาการเด็ก วิธีการคือ การเข้ารับคำปรึกษาจากอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ โดยให้พ่อแม่ผู้ปกครองมาที่ศูนย์ฯ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยที่อนุญาตให้มาไม่พร้อมกัน และในหนึ่งชั้นเรียนจะประกอบด้วย ๘ ครอบครัวมาร่วมกันแชร์ประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูกและทำกิจกรรมร่วมกัน

การดำเนินการของศูนย์ฯ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๖ – ๒๐๑๐ มีสถิติการมารับบริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับเด็กอายุ ๖ – ๒๔ เดือน จะมีคอร์สที่แบ่งตามช่วงอายุของเด็ก มีการแนะนำการดูแลเด็ก เน้นให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมกับศูนย์ฯ โดยมีการสอนผู้ปกครองให้รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยในการดูแลเด็ก การเตรียมตัวเด็กก่อนเข้าชั้นอนุบาล ทั้งนี้ การให้คำแนะนำของศูนย์ฯ มี ๒ อย่าง คือ ๑. ฟังบรรยาย ๒. ปฏิบัติในสถานที่จริง ซึ่งศูนย์ฯ จะทำสิ่งแวดล้อมภายในศูนย์ฯ ให้มีสภาพใกล้เคียงบ้านมากที่สุด

เพื่อให้เด็กรู้สึกผ่อนคลายและแสดงตัวตนที่แท้จริงออกมาเพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อการประเมินพฤติกรรมโดยคำแนะนำของอาจารย์ นอกจากนี้ยังมีการพูดคุยระหว่างพ่อแม่ผู้ปกครองกับอาจารย์และมีกิจกรรมการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของเด็กในหลากหลายครอบครัว เพื่อให้เกิดการเรียนรู้การอยู่ร่วมกันซึ่งอยู่ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

การตอบข้อซักถามของคณะกรรมการกิจการ

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ศึกษางานด้านการดูแลเด็กของนครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยเข้าพบผู้แทนจากสมาคมสตรีนครเซี่ยงไฮ้และได้นำเข้าเยี่ยมชมการดำเนินงานของศูนย์ให้คำแนะนำด้านเด็กตั้งแต่วัยอยู่ในครรภ์จนถึงอายุ ๓ ปี (Early Childhood Education Consulting & Service Center of Huangpu District) ซึ่งผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ ได้ตอบข้อซักถามของคณะกรรมการ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การดำเนินงานของศูนย์ฯ เป็นของรัฐบาล การบริหารจัดการ งบประมาณขึ้นอยู่กับรัฐบาลทั้งหมด ในแต่ละปีงบประมาณที่ศูนย์ฯ ได้รับจะไม่คงเดิม โดยเฉลี่ยแล้วศูนย์ฯ จะได้รับงบประมาณในระยะยาว ๒ – ๓ ล้านหยวน ซึ่งไม่รวมเงินเดือน คอมพิวเตอร์และอุปกรณ์อื่น ๆ ผู้ปกครองไม่ต้องจ่ายเงินในการเข้าใช้บริการที่ศูนย์ฯ ซึ่งรัฐบาลจะอนุญาตให้เข้ารับบริการ ๖ ครั้งต่อปีต่อครอบครัว (เด็กอายุ ๐ – ๓ ปี) ถ้าเกินกว่าจำนวนครั้งที่รัฐบาลกำหนด คิดค่าบริการในอัตรา ๕๐ หยวนต่อครั้ง ทุก ๆ ครั้งในชั้นเรียนจะมี ๘ ครอบครัว ๆ หนึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ ๑ คู่และลูก ๑ คน

ในการที่รัฐบาลจีนได้กำหนดนโยบายให้แต่ละครอบครัวมีลูกเพียง ๑ คน ในการมีลูกคนเดียวนั้นอาจทำให้เด็กมีนิสัยเอาแต่ใจตนเองและไม่เกิดการแบ่งปันเหมือนการมีลูกหลายคนในอดีต รัฐบาลจีนมีแนวทางการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาในเรื่องนี้โดยจัดตั้งศูนย์ฯ เช่นนี้ในหลายเขตเมือง เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำอบรมและให้องค์ความรู้ในเรื่องวิธีการในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นกับพ่อแม่ผู้ปกครอง ซึ่งจะเป็นการเน้นให้พ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูกเป็นหลัก นอกจากนี้การนำลูกเข้ามารับคำปรึกษาและรับบริการบริการในศูนย์ฯ นั้นจะเป็นการเพิ่มประสบการณ์การใช้ชีวิตให้กับเด็กซึ่งมาจากหลากหลายครอบครัวให้เกิดการเรียนรู้การใช้ชีวิตร่วมกัน ซึ่งภายหลังที่พ่อแม่แต่ละครอบครัวได้รับโอกาสในการได้รับคำแนะนำการเทคนิคการเลี้ยงดูลูกแล้ว จะมีการนำประสบการณ์เหล่านั้นมาถ่ายทอดลงในหนังสือที่ศูนย์ฯ ได้จัดทำขึ้น อันจะเป็นแหล่งรวบรวมและสะสมความรู้ ประสบการณ์ตรงของพ่อแม่ เพื่อให้พ่อแม่ผู้ปกครองในรุ่นหลังที่เข้ารับการอบรมได้ความรู้หรือประสบการณ์ในการเลี้ยงดูลูกและด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ในด้านสวัสดิการของอาจารย์ที่ดูแลให้คำปรึกษาในศูนย์ฯ แห่งนี้จะได้รับสวัสดิการเช่นเดียวกับการเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ การเลื่อนขั้นเงินเดือนจะได้รับเช่นอาจารย์ทั่วไป แต่สิ่งพิเศษของอาจารย์ศูนย์ฯ แห่งนี้คือ การมีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านเด็กมากกว่าการเป็นอาจารย์ในสถานที่อื่น และในการรับบุคคลภายนอกเข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นอาจารย์ในศูนย์ฯ แห่งนี้ คุณสมบัติเบื้องต้นจะต้องจบการศึกษาด้านครูและผ่านการประเมินการสอนด้วย โดยผ่านเกณฑ์ตามที่คณะกรรมการกำหนด อาจารย์ในศูนย์ฯ แห่งนี้มี ๘ คน สติติการขอเข้ารับบริการจากครอบครัวในเขตเมืองหวงผู่ตั้งแต่ปีที่ก่อตั้งศูนย์ฯ จนถึงปัจจุบัน มีจำนวน ๖๐๐ – ๗๐๐ ครอบครัว วันทำการของศูนย์ฯ จะเป็นวันอังคาร ถึง วันอาทิตย์ หยุดทุกวันจันทร์

นางสาวปนัดดา ระกิติ

วิทยากรปฏิบัติการ สำนักกรรมการกิจการ ๓

ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

อำพรพันธุ์/พิมพ์

นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการศึกษาดูงาน
ณ ประเทศญี่ปุ่น
ระหว่างวันที่ ๑๙ ถึง วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

การศึกษาดูงาน ณ เมืองนาโกย่า

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๕ เวลา ๑๐.๓๐ นาฬิกา

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สมาผู้แทนราษฎร ศึกษาทางด้าน การดูแลผู้สูงอายุ ของกรมสวัสดิการสังคม ณ ที่ว่าการเมืองนาโกย่า โดยมี อธิบดีกรมสวัสดิการสังคม ผู้อำนวยการ กองผู้สูงอายุ และผู้อำนวยการกองประกันสังคมผู้สูงอายุ ในหัวข้อเรื่อง Long-term insurance system in Nagoya

นายมัตซึโมโตะ ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายสวัสดิการผู้สูงอายุและสวัสดิการสุขภาพ

ปัจจุบันประเทศญี่ปุ่นมีอัตราผู้สูงอายุคิดเป็น ร้อยละ ๒๓ ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นประเทศ ที่มีอัตราส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรมากที่สุดประเทศหนึ่งของโลก และคาดว่าในปี ๒๐๑๕ อาจมีประชากรผู้สูงอายุ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยคาดว่าจะมีประชากรผู้สูงอายุประมาณ ๓๐ ล้านคน ซึ่งสัดส่วนประชากร ๑ ต่อ ๔ คนมีผู้สูงอายุที่มี อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ๑ คนและจะมีแนวโน้มอัตราส่วนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ ๗๕ ปีขึ้นไป จำเป็นจะต้องการได้รับการดูแลมากยิ่งขึ้น เนื่องจากมี ปัญหาเรื่องสภาพร่างกายเพราะผู้สูงอายุตั้งแต่อายุ ๗๕ ปีขึ้นไปสภาพร่างกายจะอ่อนแอหรือเป็นโรคความจำเสื่อม

จึงเป็นประชากรที่รัฐจะต้องดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างมาก

เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นประชากรผู้สูงอายุ ที่มีอายุตั้งแต่ ๗๕ ปีขึ้นไปมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จึงทำให้ ต้องสร้างระบบเกี่ยวกับการดูแลสวัสดิการให้กับผู้สูงอายุ เพื่อลดภาระการดูแลของคนในครอบครัวและเป็นหน้าที่ ของรัฐในการจัดสวัสดิการให้กับประชาชนญี่ปุ่น โดยการสร้าง ระบบประกันการดูแล ทั้งนี้จะได้อธิบายเกี่ยวกับระบบ ประกันการดูแลและสวัสดิการผู้สูงอายุในเมืองนาโกย่า ดังนี้

นางอิโนเอะ หัวหน้าแผนกการดูแลผู้สูงอายุ

อธิบายเกี่ยวกับประกันสวัสดิการและการดูแลด้านผู้สูงอายุ ประเทศญี่ปุ่นเป็นสังคมผู้สูงอายุ โดย อัตราส่วนผู้สูงอายุในปี ๑๙๘๐ - ๑๙๘๑ อัตราส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งประเทศยังไม่สูงมากนัก ในปี ๑๙๙๐ อัตราส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งประเทศอยู่ในระดับปานกลาง และต่อมาเมื่อปี ๒๐๐๕ ประเทศญี่ปุ่นถือว่าเป็น ประเทศที่มีอัตราส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งประเทศสูงมาก

สำหรับสังคมผู้สูงอายุของประเทศไทยนั้นถือว่าการเคลื่อนตัวอย่างรวดเร็ว จากผลสำรวจผู้สูงเมื่อปีที่ผ่านมาอัตราส่วนผู้สูงอายุต่อประชากรทั้งประเทศญี่ปุ่น มีอัตราส่วนผู้สูงอายุร้อยละ ๒๓.๓ ของประชากรทั้งหมด ซึ่งเปรียบเทียบประชากรผู้สูงอายุในเมืองนาโกย่าคิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๐ และเมื่อเปรียบเทียบประชากรผู้สูงอายุในประเทศไทยในปี ๒๐๑๑ คิดเป็นอัตราร้อยละ ๑๒ ซึ่งเป็นอัตราผู้สูงอายุ

ต่ำมาก แต่อัตราส่วนคงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นกัน

ดังนั้นประเทศญี่ปุ่นจำเป็นต้องมีนโยบายดูแลผู้สูงอายุอย่างเร่งด่วน โดยคำนึงถึงปัญหาในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุในครอบครัว เนื่องจากครอบครัวที่มีผู้สูงอายุไม่มีเวลาดูแลผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว ประเทศญี่ปุ่นจึงได้พัฒนาระบบในการดูแลและประกันสุขภาพ

สำหรับระบบประกันการดูแลผู้สูงอายุของประเทศไทย ซึ่งได้ใช้ระบบประกันการดูแลผู้สูงอายุเหมือนกับของประเทศเยอรมนี โดยการใช้บริการของระบบประกันการดูแล รัฐจะสร้าง Careplan ซึ่งเป็นโปรแกรมการดูแลโดยมีผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ดำเนินการวิเคราะห์ว่าผู้สูงอายุควรได้รับการดูแลเรื่องใดบ้าง ซึ่งระบบดังกล่าวได้นำเอาระบบการประกันการดูแลของประเทศอังกฤษมาปรับใช้

ลักษณะสำคัญของระบบประกันการดูแลของประเทศไทย (Nursing Care Insurance System)

ประเทศไทย มีประชากรผู้สูงอายุที่มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความดูแลด้านการแพทย์ การสาธารณสุข ซึ่งรัฐได้วางเป้าหมายไว้ว่าการดำรงอยู่ของประชาชนญี่ปุ่นจะต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดี เจ้าหน้าที่จะเข้าไปดูแลในเชิงปฏิบัติ โดยเข้าไปบริการในสถานการณ์จริง ซึ่งผู้ที่ได้รับการดูแลจะต้องเสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากการให้บริการแต่ละครั้งต้องมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ถึงแม้เป็นระบบปฏิบัติงานที่รัฐจะต้องเข้าไปช่วยเหลือก็ตาม เพราะหากช่วงที่อยู่ในวัยทำงานบุคคลไม่สามารถทำงานได้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวเนื่องจากเกิดอุบัติเหตุหรืออาจถูกพักงาน รัฐถือว่ากรณีดังกล่าวเป็นการทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์ของสังคมในภาพรวมอย่างไรก็ตาม ยังถือว่าเป็นความเสียหายของสังคมที่หลีกเลี่ยงไม่ได้

ระบบประกันการดูแล

การบริหารจัดการดูแลอาจเป็นหน่วยงานในระดับเมือง อำเภอ หมู่บ้าน ซึ่งขึ้นอยู่กับว่าเจ้าหน้าที่หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบดูแล ซึ่งระบบนี้จะเข้าไปดูแลค่าใช้จ่าย และการให้บริการกับผู้ที่มีจำเป็นต้องได้รับการดูแล หรือครอบครัวใดต้องการให้เจ้าหน้าที่ดูแล

โครงสร้างหลักของระบบประกันการดูแลผู้สูงอายุ

โดยงบประมาณค่าใช้จ่ายสำหรับระบบ

ประกันการดูแลผู้สูงอายุจะมาจาก ค่าประกัน ๕๐% และอีก ๕๐% เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษี

การเข้าสู่ระบบประกันการดูแล

ผู้สูงอายุประสงค์เข้าระบบการดูแลจำแนกออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่หนึ่ง ผู้มีอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไป และกลุ่มที่สอง ผู้มีอายุระหว่าง ๔๐ - ๖๐ ปี ซึ่งเป็นผู้ที่มีความจำเป็นในการรักษาหรือดูแลสุขภาพ

บุคคลที่มีสิทธิในระบบประกันการดูแล

คือบุคคลที่ประกันการดูแลรักษา โดยได้รับบัตรประกันและหากต้องการใช้บริการก็สามารถเข้ารักษาพยาบาลในโรงพยาบาลได้ ซึ่งคนเหล่านี้จะได้รับการดูแลจะต้องเป็นผู้ที่ทราบถึงความจำเป็นว่าตนจะต้องเข้าสู่กระบวนการดูแลรักษาพยาบาล ถึงเข้ารักษาได้

สำหรับผู้ที่มีอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปที่มีสภาพร่างกายดีแต่ไม่ได้ทำงานหรือมีโรคความจำเสื่อม บุคคลดังกล่าวสามารถยื่นเรื่องเพื่อรับการรักษาดูแลได้

สำหรับผู้ที่มีอายุระหว่าง ๔๐ – ๖๔ ปี ต้องเป็นโรคเกี่ยวกับระบบประสาท ที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ที่จะต้องได้รับการรักษา ถึงจะได้รับการรักษาได้

การบริการแก่ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ที่บ้าน

ซึ่งเป็นบริการที่ผู้ใช้บริการมากที่สุด กล่าวคือ บริการที่เจ้าหน้าที่ไปให้บริการถึงที่บ้าน โดยจะให้ความอำนวยความสะดวกในการทำความสะดวกในบ้าน ทำอาหาร ช่วยอาบน้ำให้กับผู้สูงอายุ หรือสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ยังมีบริการที่เรียกว่า Day service center ซึ่งเป็นสถานที่ที่ผู้รับบริการสามารถจะเข้าไปใช้บริการเกี่ยวกับความจำเป็นในการดำรงชีวิต เช่น อาบน้ำหรือรับประทานอาหาร เป็นต้น ซึ่งสถานที่ดังกล่าวผู้รับบริการจะได้รับการดูแลจากสถานที่ดังกล่าว โดยงบประมาณค่าใช้จ่ายการบริการการดูแลมาจากเงินประกัน ๙๐% และผู้ใช้บริการจะเสียค่าใช้จ่ายเพียง ๑๐%

สัดส่วนในความจำเป็นที่ได้รับการดูแล

แบ่งเป็นระดับการดูแล โดยขึ้นอยู่กับความจำเป็นของแต่ละบุคคลว่ามีความจำเป็นที่จะได้รับการช่วยเหลือมากน้อยเพียงใด กล่าวคือ ผู้ที่ต้องการได้รับการดูแลในระดับที่ ๑ จะต้องเสียค่าใช้จ่าย ๔,๙๗๐ ยูนิต์ต่อเดือน (๑ ยูนิต์เท่ากับ ๑๐ เยน) ซึ่งเมื่อเทียบเป็นเงินบาท จะเห็นได้ว่าผู้ที่ต้องการได้รับการดูแลในระดับที่ ๑ จะต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ ๑๘,๔๐๐ บาท ผู้ที่ต้องการได้รับการดูแลในระดับที่ ๒ จะต้องเสียค่าใช้จ่าย ๑๐,๔๐๐ ยูนิต์ต่อเดือน คิดเป็นเงินบาทเท่ากับ ๓๔,๕๐๐ บาท และผู้ที่ต้องการได้รับการดูแลในระดับที่ ๕ จะต้องเสียค่าใช้จ่าย ๓๕,๘๓๐ ยูนิต์ต่อเดือน คิดเป็นเงินบาทประมาณ ๑๓๗,๑๐๐ บาท

จำนวนเงินของผู้ใช้บริการที่จะต้องเสียค่าใช้จ่าย

ภาระการเสียค่าใช้จ่ายของผู้ใช้บริการจะอยู่ที่ ๑๐% ของค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยในอัตราดังกล่าวไม่ว่าผู้ที่มีรายได้น้อยหรือมากทุกคนจะเสียอัตราค่าใช้จ่ายที่เท่ากัน สำหรับค่าใช้จ่ายการประกันดูแลของผู้ใช้บริการกำหนดไว้ว่าแต่ละครอบครัวมีความสามารถใช้บริการและเสียค่าใช้จ่ายมากน้อยเพียงใด คือ จำนวนเงินที่จะต้องรับผิดชอบหากเทียบกับเงินบาท (๑ บาทเท่ากับ ๒.๗ เยน) กรณีครอบครัวที่มีรายได้ไม่ถึง ๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี จะเสียค่าใช้จ่าย ๕,๖๐๐ บาท หรือครอบครัวที่มีรายได้เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี จะเสียค่าใช้จ่าย ๙,๑๐๐ บาท แต่สำหรับผู้เสียภาษีจะต้องเสียค่าใช้จ่ายประมาณ ๑๘,๑๐๐ บาท

กรณีภาระที่จะต้องรับผิดชอบหรือต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ที่ประชาชนต้องจ่ายเกินกว่าค่ารักษาพยาบาลที่จ่ายจริงประชาชนสามารถเรียกเงินคืนได้ซึ่งระบบดังกล่าวได้เริ่มใช้เมื่อปี ๒๐๐๘

กรณีประชาชนจะต้องรับภาระเสียค่าใช้จ่ายในการใช้บริการสิ่งอำนวยความสะดวกของรัฐ เช่น ค่าห้อง ค่าอาหารที่ผู้ใช้บริการจำเป็นจะต้องใช้ มากกว่ารายได้ของตน ผู้นั้นก็ไม่ต้องรับผิดชอบ ซึ่งจะมีขีดจำกัดสูงสุดไว้ให้

ข้อยกเว้นไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการใช้บริการ

ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากอุบัติเหตุทางธรรมชาติ หรือผู้ที่ต้องรักษาพยาบาลเป็นระยะเวลานาน ทำให้รายได้ลดลงหรือผู้ให้บริการมีปัญหาไม่สามารถจ่ายค่าใช้จ่ายได้ จึงจะยกเว้นไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ๑๐% ลดลงเหลือ ๕%

การประกันการดูแลผู้สูงอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไป จำนวนเงินที่จะต้องเสียค่าใช้จ่ายจะคิดตามรายได้ โดยจะมีทั้งหมด ๑๒ ชั้น ค่าประกันมีทั้งหมด ๖ ชั้น โดยเสียค่าประกันประมาณ ๖๕,๒๘๒ เยน คิดเป็นเงินไทย ประมาณ ๒๔,๖๐๐ บาท โดยค่าประกันจะคิดจากฐานรายได้ คือระหว่าง ๐.๔๕ เท่า – ๒.๓ เท่า

การจ่ายค่าประกันดูแลสามารถจ่ายได้ ๒ วิธี คือวิธีที่หนึ่ง สำหรับผู้ที่ได้รับเงินบำนาญ รัฐจะหักค่าใช้จ่ายประกันการดูแลจากเงินบำนาญ วิธีที่สอง เป็นการจ่ายโดยวิธีทั่วไปโดยอาจหักจากบัญชีหรือไปจ่ายตามที่รัฐเรียกเก็บ หากผู้ที่มีปัญหาในการจ่ายค่าประกันก็สามารถไปขอจ่ายลดเปอร์เซ็นต์ได้ ผู้ที่มีอายุช่วง ๔๐ – ๖๔ ปี จะหักค่าใช้จ่ายในระหว่างการดูแลรักษาพยาบาล

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ได้ซักถาม ดังนี้

นางสาวอรุณี ชำนาญยา ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ได้กล่าวว่า ในการจัดสวัสดิการการช่วยเหลือผู้สูงอายุในประเทศไทย ได้มีกฎหมายบัญญัติให้รัฐต้องจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๐ ปีขึ้นไป ซึ่งกำหนดอัตราเบี้ยยังชีพรายเดือนแบบขั้นบันไดสำหรับผู้สูงอายุ มีดังนี้

๑. ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๖๐-๖๙ ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา ๖๐๐ บาท

๒. ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๗๐-๗๙ ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา ๗๐๐ บาท

๓. ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๘๐-๘๙ ปี จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา ๘๐๐ บาท

๔. ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ ๙๐ ปีขึ้นไป จะได้รับเบี้ยยังชีพ อัตรา ๑,๐๐๐ บาท

ซึ่งเป็นสวัสดิการเบื้องต้นที่ประเทศไทยได้ดำเนินการให้เป็นสวัสดิการแก่ประชากรผู้สูงอายุ โดยการดำเนินงานของประเทศไทยเป็นเพียงการเริ่มต้น หากเปรียบเทียบกับระบบสวัสดิการประเทศญี่ปุ่น หากมีการแลกเปลี่ยนการดำเนินงานของทั้งสองประเทศจะเป็นประโยชน์และนำไปปรับใช้ในการส่งเสริมแก่รัฐสวัสดิการภายในประเทศต่อไป

๑. คำถาม หน่วยงานของรัฐส่งเสริมเรื่องการดูแลสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่นอย่างไรถึงทำให้ประชาชนประเทศญี่ปุ่นมีอายุยืนกว่าประเทศอื่น

คำตอบ หากเปรียบเทียบเมืองนาโกย่ามีผู้สูงอายุประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ คน มีผู้สูงอายุขอใช้บริการประมาณ ๕๐,๐๐๐คน แสดงว่ามีผู้สูงอายุที่มีความแข็งแรงอยู่มาก สำหรับเหตุผลว่าทำไมผู้สูงอายุถึงมีสุขภาพแข็งแรง ประเทศญี่ปุ่นมีระบบการรักษาพยาบาลที่ดี และคนญี่ปุ่นจะเป็นคนที่ดูแลตัวเองดี หากไม่สบายจะรีบรักษาให้หายโดยเร็วจึงไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องสุขภาพ นอกจากนี้ผู้สูงอายุที่มีอายุ ๖๕ ปีขึ้นไปเมื่อเกษียณอายุ จะมีเวลาในการดูแลสุขภาพของตัวเองมากขึ้น หรือได้ร่วมกิจกรรมต่างๆที่สามารถผ่อนคลายและมีเป้าหมายว่าจะทำอะไรต่อไป ทำให้สุขภาพจิตดีขึ้นร่างกายก็แข็งแรง

๒. คำถาม ผู้สูงอายุที่มีภาระในการเสียค่าใช้จ่ายในระบบประกันการดูแลสัดส่วนระหว่างหญิงชายเท่าไร และค่าใช้จ่ายระหว่างหญิงและชายต่างกันเท่าไร

คำตอบ สำหรับเรื่องยกเว้นการจ่ายค่าประกันจะให้ระยะเวลายาวนานที่สุด ๖ เดือน โดยจะมีสองประเภท คือการงดเว้น ๑๐๐ % หรืองดเว้น ๕๐ % ถ้าเลย ๖ เดือนจะต้องจ่ายเต็มราคา ส่วนผู้ที่ไม่สามารถจ่ายค่าประกันสามารถเข้ามาปรึกษาหน่วยงานของรัฐได้หรืออาจจะต้องแบ่งจ่าย สำหรับอัตราส่วนระหว่างผู้สูงอายุหญิงชายอายุตั้งแต่ ๖๕ ปีขึ้นไป ชายคิดเป็นร้อยละ ๔ หญิงคิดเป็นร้อยละ ๖๗ ซึ่งเห็นได้ว่าผู้หญิงมีสัดส่วนมากกว่าชายเพราะหญิงมีอายุยืนมากกว่า ดังนั้นสัดส่วนผู้หญิงที่เข้าสู่ระบบประกันการดูแลจะมากกว่า คือร้อยละ ๖๘ ส่วนผู้ชายที่เข้าสู่ระบบประกันการดูแลร้อยละ ๓๒

๓. คำถาม หน่วยงานที่ดูแลระบบประกันการดูแลเป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน และอยู่ภายใต้ของหน่วยงานใด และผู้สูงอายุที่อยู่นอกระบบจะทำให้ผู้สูงอายุในกลุ่มดังกล่าวเข้าสู่ระบบได้อย่างไร และผู้ที่ไม่ได้อยู่ในระบบหน่วยงานของรัฐจะดูแลผู้สูงอายุเหล่านั้นอย่างไร

คำตอบ ระบบประกันการดูแลเป็นระบบเชิงนโยบายที่รัฐบาลคิด แต่ผู้ที่ดำเนินการต่างๆจะเป็นผู้ที่อยู่ในส่วนท้องถิ่น เพราะว่าแต่ละเมือง อำเภอ มีประชากรไม่เท่ากัน ดังนั้นการดูแลหรือจำนวนคนดูแล รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกจะไม่เท่ากัน สำหรับระบบประกันการดูแลที่จะเข้าระบบนั้น ผู้ที่มีอายุระหว่าง ๔๐ – ๖๔ ปีจะมีระบบประกันต่างๆ เช่นระบบคนพิการ

๔. คำถาม เงินที่กระจายไปสู่ท้องถิ่น เมืองนาโกย่าได้รับเงินและเป็นผู้ดูแลหรือไม่

คำตอบ เงินที่ได้มาเมืองนาโกย่าจะเป็นผู้ดูแล ซึ่งจะเป็นเงินที่ได้รับจากรัฐบาล ๕๐% และเป็นเงินจากภาษีประชาชนอีก ๕๐% ซึ่งเงินที่ได้รับมาจากรัฐบาลท้องถิ่นจะนำเงินดังกล่าวมาบริหารจัดการเอง อย่างไรก็ตามระบบในการดูแลควรเป็นหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ แต่ความเป็นจริงหน่วยงานที่ดูแลเป็นหน่วยงานเอกชน ซึ่งอาจเป็นผู้ที่ประกอบกิจการการดูแลสุขภาพโดยตรง

๕. คำถาม ปัญหาหนี้สาธารณะที่เกิดจากการดูแลผู้สูงอายุของประเทศญี่ปุ่น ในอนาคตหน่วยงานรัฐจะมีแนวทางในการสร้างความสมดุลระหว่างการดูแลผู้สูงอายุอย่างมีประสิทธิภาพกับการควบคุมค่าใช้จ่ายที่รัฐต้องเสียไปอย่างไร และหากย้อนเวลาไปเท่ากับประเทศไทยในปัจจุบัน ญี่ปุ่นจะมีแนวทางแก้ไขหรือปรับปรุงอะไรเพื่อรองรับการจัดระบบประกันการดูแลที่มีประสิทธิภาพ

คำตอบ ประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นเรื่อยๆภาระค่าใช้จ่ายจึงเพิ่มขึ้น ดังนั้นจึงมีนโยบายในการเพิ่มภาษีประชาชน การดูแลผู้สูงอายุหากไปเพิ่มเบี้ยประกันไม่สามารถทำได้ จึงอยู่ระหว่างการพิจารณาว่าจะทำอย่างไรให้ระบบการดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ให้ผู้ที่มีอายุน้อยได้เข้าใจในระบบประกันการดูแลมากขึ้น

๖. คำถาม จากข้อมูลทราบว่าประเทศญี่ปุ่นพยายามที่จะส่งเสริมให้คนญี่ปุ่นออกไปอาศัยนอกประเทศ เช่น ประเทศไทย จริงหรือไม่

คำตอบ ประชาชนประเทศญี่ปุ่นเมื่อเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ จะมีเงินบำนาญ ดังนั้นการหาที่อยู่ต่างประเทศจะเป็นตัวเลือกหนึ่งในการหาที่อยู่อาศัย เช่น ประเทศออสเตรเลีย หรือประเทศในแถบเอเชีย ซึ่งเงินบำนาญหากใช้ในประเทศจะมีค่าครองชีพสูงมาก ดังนั้นจึงเห็นว่าหากนำเงินบำนาญไปใช้ในประเทศที่มีค่าครองชีพต่ำกว่าจะคุ้มค่ามากกว่า ทั้งนี้ ได้คำนึงถึงระบบการรักษาพยาบาลที่ดี ค่าครองชีพต่ำ หรือความสงบปลอดภัย แต่ในเรื่องดังกล่าวประเทศญี่ปุ่นไม่ได้มีนโยบาย ซึ่งส่วนใหญ่บริษัทเอกชนจะเป็นผู้แนะนำมากกว่า

นางสาวรัตติยา พนาจันทร์
นิติกรปฏิบัติการ สำนักกรรมการ ๓
ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

อำพรพันธุ์/พิมพ์
นารีนารถ/ตรวจ

สรุปผลการศึกษาดูงาน
ณ ราชอาณาจักรนอร์เวย์ และราชอาณาจักรสวีเดน
ระหว่างวันอังคารที่ ๑๘ ถึง วันจันทร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

๑. การศึกษาดูงาน ณ ราชอาณาจักรนอร์เวย์

๑.๑ การศึกษาดูงานรัฐสภาราชาอาณาจักรนอร์เวย์

วันพุธที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖

คณะกรรมการธิการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ศึกษาดูงานด้านการดูแลและจัดสวัสดิการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการของกรุงออสโล ราชอาณาจักรนอร์เวย์ โดยเข้าพบ คณะกรรมการธิการกิจการครอบครัวและวัฒนธรรม (The Standing Committee on Family and Cultural Affairs) และคณะกรรมการธิการแรงงานและสังคม (The Standing Committee on Labour and Social Affairs) ณ รัฐสภาราชาอาณาจักรนอร์เวย์ ซึ่งมีบุคคลผู้มาให้การต้อนรับดังรายนามต่อไปนี้

คณะกรรมการธิการกิจการครอบครัวและวัฒนธรรม

๑. MS. Horne Solveig รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒. MS. Helleland Linda C. Hofstad กรรมการ
๓. MS. Grotting Olov กรรมการ

คณะกรรมการธิการแรงงานและสังคม

๑. MS. Sylvi Graham กรรมการ
๒. MS. Tove Linnea Brandvik กรรมการ

MS. Horne Solveig รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง ในคณะกรรมการธิการกิจการครอบครัวและวัฒนธรรมได้กล่าวต้อนรับคณะกรรมการ และนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลและจัดสวัสดิการเด็กของราชอาณาจักรนอร์เวย์ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

คณะกรรมการธิการกิจการครอบครัวและวัฒนธรรม (The Standing Committee on Family and Cultural Affairs) ของรัฐสภาราชาอาณาจักรนอร์เวย์ มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการครอบครัว เด็กและเยาวชน ความเสมอภาคทางเพศ กิจการเกี่ยวกับผู้บริโภคและวัฒนธรรม

เด็กเล็กในราชอาณาจักรนอร์เวย์ ประมาณร้อยละ ๙๐ จะเข้าโรงเรียนอนุบาล ซึ่งมีทั้งของรัฐบาลและเอกชน โดยการเข้าโรงเรียนในระดับอนุบาลนี้จะต้องเสียค่าเล่าเรียนที่ขึ้นอยู่กับ

รายได้ของผู้ปกครอง กล่าวคือ หากผู้ปกครองมีรายได้น้อยก็จะเสียค่าเล่าเรียนน้อย แต่หากผู้ปกครองมีรายได้มาก ก็จะต้องเสียค่าเล่าเรียนที่สูงขึ้น

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี ค.ศ. ๒๐๐๔ เป็นต้นมา สมาชิกสภาในทุกพรรคการเมืองมีความเห็นเป็นไปแนวทางเดียวกันว่าต้องมีการเพิ่มจำนวนโรงเรียนอนุบาลพร้อมกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนควบคู่กัน โดยปัจจุบันการเพิ่มจำนวนครูผู้ดูแลเด็กให้มีจำนวนเพียงพอกับเด็กถือเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก รัฐบาลได้พยายามสร้างแรงจูงใจ

ให้ประชาชนเข้ามาทำงานในโรงเรียนอนุบาลเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญในการพัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิภาพคือต้องมีการศึกษาด้านการดูแลเด็กเล็กโดยตรงด้วย

คณะกรรมการกิจการครอบครัวและวัฒนธรรมได้ให้สวัสดิการแก่ผู้ปกครองในการลาคลอด ซึ่งมี การกำหนดให้ผู้ปกครองสามารถลาคลอดได้ ๕๗ สัปดาห์ แต่ตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ จะเพิ่มวันลาคลอด เป็น ๕๙ สัปดาห์ สำหรับผู้เป็นพ่อแม่มีสิทธิลาเลี้ยงลูกได้ ๑๔ สัปดาห์ โดยได้รับเงินเดือนในระหว่างการลาด้วย แต่จะมีอัตราที่ไม่เท่ากันในแต่ละคน หากมีการลาเต็มจำนวนวันจะได้รับเงินเดือนร้อยละ ๘๐ แต่หากลาคลอดจำนวนวัน น้อยจะได้รับเงินเดือนเต็มอัตรา ซึ่งในการลาคลอดนี้ทั้งพ่อและแม่สามารถตกลงกันโดยอาจมีการแบ่งหรือสลับกัน ลาได้ เนื่องจากรัฐบาลต้องการให้ผู้หญิงสามารถกลับเข้าทำงานได้เร็วขึ้น พร้อมทั้งให้โอกาสพ่อได้ใกล้ชิดกับลูก มากยิ่งขึ้น โดยผู้ปกครองสามารถนำกฎหมาย ดังกล่าวใช้อ้างกับฝ่ายนายจ้างถึงสิทธิดังกล่าวได้

ทั้งนี้ หากผู้ปกครองไม่ประสงค์ให้ บุตรที่มีอายุตั้งแต่ ๑ ปีเป็นต้นไป เข้าโรงเรียน อนุบาล รัฐบาลจะให้เงินช่วยเหลือในการเลี้ยงดู แทนการเข้าโรงเรียน

MS. Sylvi Graham กรรมการใน คณะกรรมการกิจการแรงงานและสังคม ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดูแลสวัสดิการผู้พิการและ ผู้ทุพพลภาพ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

คณะกรรมการกิจการแรงงานและสังคม (The Standing Committee on Labour and Social Affairs) ของรัฐสภาราชอาณาจักรนอร์เวย์ มีอำนาจหน้าที่ดูแลเกี่ยวกับตลาดแรงงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน สิทธิประโยชน์และเงินบำนาญที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน รวมถึงนโยบายเกี่ยวกับผู้ไร้ความสามารถ การจัด สวัสดิการของผู้พิการและทุพพลภาพด้วย

ราชอาณาจักรนอร์เวย์มีประชากร ๖ ล้านกว่าคน มีจำนวนผู้พิการและผู้ทุพพลภาพ จำนวน ๘๐,๐๐๐ คน อัตราเงินเดือนของประชาชนในราชอาณาจักรนอร์เวย์อยู่ในระดับที่สูง แต่ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสมักจะไม่ได้รับการจ้างงานเท่าที่ควร โดยรัฐสภาและคณะกรรมการกิจการแรงงานและสังคมได้พยายาม หาแนวทางแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำแผนการดำเนินงานตั้งแต่เดือนมิถุนายน ค.ศ. ๒๐๐๙ เพื่อให้ ผู้พิการได้รับสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป

๑.๒ ข้อมูลการตอบข้อซักถามของคณะกรรมการ

คำถาม แนวทางการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กของนอร์เวย์

คำตอบ MS. Home Solveig รองประธานคณะกรรมการคนที่หนึ่ง ในคณะกรรมการกิจการครอบครัว และวัฒนธรรม ได้ชี้แจงตอบข้อซักถาม ดังนี้ แนวทางการดูแลและพัฒนาเด็กเล็กของนอร์เวย์ รัฐบาลมีการกำหนด ไว้ว่า เด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๖ ขวบทุกคนต้องได้เข้าเรียนที่โรงเรียนอนุบาล หากผู้ปกครองมีความประสงค์เช่นนั้น ดังนั้น การเพิ่มจำนวนโรงเรียนอนุบาลให้มีจำนวนเพียงพอต่อการดูแลเด็กเล็ก จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่รัฐบาลและ สมาชิกรัฐสภาทุกพรรคการเมืองมีความเห็นตรงกันว่าเป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน โดยองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะเป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลในแต่ละท้องที่ของตน ซึ่งงบประมาณที่ได้รับมีแหล่งที่มา แบ่งเป็น ๓ ส่วน คือ

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้จัดตั้งรับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เอง
๒. รัฐบาลให้การสนับสนุนงบประมาณสมทบ
๓. การจ่ายค่าเล่าเรียนของผู้ปกครอง

คำถาม คณะกรรมการการกิจการครอบครัวและวัฒนธรรมกับกระทรวงศึกษาธิการ มีการทำงานที่ซ้ำซ้อนกันหรือไม่

คำตอบ Ms. Horne Solveig ได้ตอบข้อซักถามว่า ในส่วนของการจัดการศึกษาเด็กและเยาวชน กระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่จัดการศึกษาทั้งระบบ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา ส่วนคณะกรรมการการกิจการครอบครัวและวัฒนธรรมจะดำเนินการดูแลจัดการศึกษาเฉพาะในระดับอนุบาลเท่านั้น ซึ่งจะมีการประสานงานกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองอย่างต่อเนื่องอันเป็นการดูแลจัดการด้านครอบครัวร่วมด้วย

ทั้งนี้ ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความพยายามในการเพิ่มจำนวนครูผู้ช่วยในระดับอนุบาลและประถมศึกษา เนื่องจากควรให้เด็กได้มีการเรียนรู้พฤติกรรมทั้งจากครูผู้ช่วยและครูผู้หญิง เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างเหมาะสม อีกทั้งผู้ที่จบการศึกษาเฉพาะด้านการดูแลเด็กเล็กมักจะเป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ทำให้ครูผู้ช่วยมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการดูแลเด็กเล็ก

คำถาม การจัดสวัสดิการของเด็กและผู้สูงอายุ

คำตอบ Ms. Horne Solveig ได้ตอบข้อซักถามว่า การดูแลและจัดสวัสดิการของเด็กและผู้สูงอายุ ในส่วนของเด็ก รัฐบาลได้มีการกำหนดแนวทางการให้สวัสดิการเด็กตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ ๑๘ ปี ดังนี้

๑. การให้เงินสนับสนุนแก่การดูแลเด็กเล็กอายุ ๑-๒ ขวบ ที่ผู้ปกครองทำการดูแลเองที่บ้าน โดยไม่ได้เข้าเรียนอนุบาล

๒. ด้านการศึกษา เด็กทุกคนจะได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา ในระดับอนุบาลเด็กเล็กทุกคนสามารถเข้าโรงเรียนได้แต่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากการศึกษาระดับอนุบาลมีค่าใช้จ่ายในการจ้างครูผู้ดูแลเด็กและครูผู้ช่วยที่ค่อนข้างสูง ประกอบกับจำเป็นต้องมีการเพิ่มจำนวนครูผู้ดูแลเด็กด้วย

๓. การกำหนดวันลาคลอดให้แก่ผู้ปกครองที่สามารถลาได้ถึง ๕๙ สัปดาห์

ในส่วนของผู้สูงอายุ การดูแลจะเป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้สูงอายุที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านเมื่อต้องการความช่วยเหลือ ท้องถิ่นจะมีการส่งผู้ช่วยพยาบาลส่วนตัวไปดูแลถึงที่บ้าน ซึ่งเมื่อเกิดการเจ็บป่วยหรือมีความพิการก็สามารถมาพนักที่บ้านพักคนชรา เพื่อทำการรักษาได้ ทั้งนี้ ปัจจุบันนอร์เวย์มีความต้องการเพิ่มจำนวนผู้ช่วยพยาบาลส่วนตัว เนื่องจากผู้ที่จบการศึกษาเฉพาะด้านนี้ยังคงมีจำนวนน้อย และแม้จะมีการจ้างชาวต่างชาติมาดำเนินงานแล้วก็ยังคงมีจำนวนไม่เพียงพอต่อความต้องการ นอกจากนี้ รัฐบาลมีการจ่ายเงินบำนาญให้แก่ผู้สูงอายุทุกคนไม่ว่าจะเคยทำงานในหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน ซึ่งเงินบำนาญนี้จะได้รับจาก ๒ ส่วน คือ ๑) รัฐบาลให้การสนับสนุน ๒) การสะสมจากการทำงาน ดังนั้น เงินบำนาญที่ผู้สูงอายุได้รับจะไม่เท่ากัน แต่จะขึ้นอยู่กับการทำงานด้วย

คำถาม ผู้ชายได้รับการปลูกฝังให้เป็นสามีที่ดี เป็นสุภาพบุรุษจริงหรือไม่ มีการเริ่มต้นอย่างไร ผู้ชายรู้สึกต่อต้านหรือไม่

คำตอบ MS. Sylvi Graham กรรมการ ในคณะกรรมการกิจการแรงงานและสังคม ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามในประเด็นการปลูกฝังความเป็นสุภาพบุรุษของชายชาวนอร์เวย์ ดังนี้ ในอดีตผู้ชายชาวนอร์เวย์จะยังไม่เกิดความเคยชินต่อการต้องทำหน้าที่ดูแลลูกที่บ้านดังเช่นภริยา บางส่วนมีปฏิริยาเริ่มต้นใน ค.ศ. ๑๙๗๐ หญิงและชายต้องเท่าเทียมกัน มีการรับรองหลักความเสมอภาค ในปัจจุบันผู้ชายอยู่บ้านเลี้ยงลูก ๓ เดือน เลี้ยงลูกเป็นเรื่องปกติ ๕๐ ปีที่แล้วไม่เคยคิดว่าจะอยู่บ้านเลี้ยงลูก แต่ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป ผู้หญิงชาวนอร์เวย์ต่างเรียกร้องความเท่าเทียมกันระหว่างชายหญิง ทั้งด้านการศึกษา การทำงาน (ผู้หญิงชอบทำงานในหน่วยงานของรัฐ เพราะได้รับสิทธิประโยชน์มากกว่าเอกชน) ตลอดจนการจัดการงานบ้าน ทำให้ปัจจุบันกลายเป็นเรื่องปกติที่พ่อและแม่จะช่วยกันเลี้ยงดูลูกอย่างใกล้ชิด โดยรัฐบาลมีการออกกฎหมายที่สนับสนุนเรื่องนี้คือ การกำหนดให้พ่อสามารถลาไปดูแลลูกที่บ้านได้นานถึง ๑๔ สัปดาห์

๒. การศึกษาดูงาน ณ ราชอาณาจักรสวีเดน

๒.๑ การศึกษาดูงาน Department for Elderly Care เทศบาลเมืองคาร์ลสตัด

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๖

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ศึกษาดูงานด้านการดูแลและจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและผู้พิการของเทศบาลเมืองคาร์ลสตัด ราชอาณาจักรสวีเดน (Klarstad Kommun) โดยเข้าพบผู้บริหารของ Department for Elderly Care เทศบาลเมืองคาร์ลสตัด ซึ่งได้ให้การต้อนรับและนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงาน สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลเมืองคาร์ลสตัด

ราชอาณาจักรสวีเดนมีเทศบาลจำนวนทั้งหมด ๒๕๖ เทศบาล ซึ่งเทศบาลเมืองคาร์ลสตัดมีเนื้อที่ประมาณ ๑,๑๒๕ ตารางกิโลเมตร เป็น ๑ ใน ๒๕ เทศบาลเมืองที่มีขนาดใหญ่ในสวีเดน

สัญลักษณ์ ตรารูปพระอาทิตย์

สถานที่ตั้ง เมืองคาร์ลสตัดตั้งอยู่ระหว่างทะเลสาบใหญ่กับแม่น้ำที่ไหลมาจากราชอาณาจักรนอร์เวย์ จึงเป็นเมืองที่มีแม่น้ำล้อมรอบและมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างมาก

โครงสร้างการปกครองและบริหารของ

เทศบาลเมือง การปกครองและบริหารงานต่าง ๆ จะดำเนินการโดยสภาเมืองที่ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๖๑ คน มีประธานสภาเมืองจำนวน ๑ คน ซึ่งมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี ทั้งนี้ การดำเนินงานภายใต้ภารกิจของเทศบาล จะมีคณะกรรมการจำนวน ๙ คณะ ทำหน้าที่ดำเนินงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการสังคมเป็นส่วนใหญ่ โดยจะมีนักการเมืองที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามากำกับดูแลในแต่ละคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเด็ก เยาวชนและผู้พิการ ด้านการดูแลคนตกงาน ด้านสุขภาพ เป็นต้น

จำนวนประชากร ๘๖,๔๐๐ คน (๑๓% อายุมากกว่า ๗๐ ปี) จำนวน ๘๙% ของประชากรอยู่ในพื้นที่ใจกลางเมือง

การจัดสรรงบประมาณ (๘๕% ของงบประมาณจะใช้ในการดูแลสุขภาพ) งบประมาณของเทศบาลมีแหล่งที่มาจาก ๓ ส่วน ดังนี้

๑. การจัดเก็บภาษีจากประชาชน ในสวีเดนประชาชนมีหน้าที่ต้องเสียภาษีในอัตราที่สูง คือ ร้อยละ ๓๐ ของรายได้ เนื่องจากปัจจุบันประชากรในวัยทำงานมีจำนวนลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้สูงอายุที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น รัฐบาลจึงจำเป็นต้องมีการเรียกเก็บภาษีจากประชาชนผู้มีรายได้เพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้มีเงินเพียงพอต่อการนำมาจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุและด้านสังคมอื่น ๆ

๒. รัฐบาลกลางให้การสนับสนุน

๓. การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากการใช้บริการสวัสดิการของประชาชน ซึ่งหากผู้มาใช้บริการไม่มีเงินเพียงพอที่จะไม่เสียค่าธรรมเนียม เงินงบประมาณที่จัดเก็บได้ในส่วนนี้จึงมีจำนวนน้อย คือ งบประมาณร้อยละ ๑๒ จากงบประมาณทั้งหมดเท่านั้น

การดำเนินงานด้านการดูแลและจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและผู้พิการ มีคณะกรรมการที่ประกอบด้วยนักการเมืองที่ได้รับการคัดเลือกมาจำนวน ๒๒ คน ทำหน้าที่เป็นผู้กำหนดนโยบาย และมีเจ้าหน้าที่ของเทศบาลระดับผู้อำนวยการเป็นผู้ดูแลการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว ซึ่งในการปฏิบัติงานจะมีการแบ่งหน้าที่เป็นหน่วยต่าง ๆ ตามภารกิจ คือ หน่วยที่ดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ และสุขภาพ ในแต่ละหน่วยจะดำเนินงานโดยเจ้าหน้าที่ของเทศบาลและภาคเอกชนที่มีการจ้างด้วย

หน่วยงานที่ดูแลด้านผู้สูงอายุและผู้พิการ มีเจ้าหน้าที่จำนวน ๒,๕๐๐ คน พลเมืองที่ต้องดูแลจำนวน ๓,๕๐๐ คน งบประมาณในการดำเนินงานจำนวน ๑,๒๐๐ ล้านโครนสวีเดน (๑.๒ billion Swedish crowns) ในการดำเนินงานจะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชน (Assistance office) เพื่อให้เกิดการบริการดูแลที่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของประชาชน ซึ่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานมีดังนี้

๑. กฎหมายเทศบาล
๒. กฎหมายบริการทางสังคม
๓. กฎหมายสุขภาพ
๔. กฎหมายการสนับสนุนและให้บริการทางสังคม

การดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการของเทศบาลเมืองคาร์ลสตัด มีการให้บริการหลากหลายตามความต้องการของประชาชน (๑๐ บริการ) ซึ่งหนึ่งในบริการนั้น คือ การบริการผู้ช่วยส่วนตัวสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านของตนเอง ซึ่งผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือสามารถได้รับบริการนี้ที่บ้านพักได้ทันที (ปัจจุบันมี ๖๐๐ คนที่ใช้บริการผู้ช่วยส่วนตัว) แต่การบริการดังกล่าวต้องมีการใช้งบประมาณจำนวนมาก จึงต้องมีการประเมินจากเทศบาลว่าผู้ใดเหมาะสมที่จะได้รับบริการนี้ เพียงใด ทั้งนี้ นอกจากการบริการข้างต้นแล้ว ผู้สูงอายุยังสามารถเลือกมาพำนักรักษาที่บ้านพักคนชรา (Nursing Home) ได้ โดยที่บ้านพักคนชราประกอบด้วยห้องพักสำหรับรักษาผู้ป่วยหนักประมาณ ๑๐๐ ห้อง ห้องพักรักษาผู้ป่วยสมองเสื่อมประมาณ ๔๐๐ ห้อง และห้องพักสำหรับดูแลรักษาทั่วไปประมาณ ๒๐๐ ห้อง พร้อมทั้งมีเครื่องมือแพทย์และเครื่องมืออำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ทันสมัยพร้อมต่อการ

ดูแล ซึ่งปัจจุบันพบว่าผู้สูงอายุที่ป่วยโรคสมองเสื่อมมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นจึงต้องมีการเพิ่มจำนวนห้องพักและพัฒนาการให้บริการอยู่เสมอ เพื่อให้มีศักยภาพเท่าเทียมกับการบริการของโรงพยาบาล และบริการที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งก็คือ การให้บริการสัญญาณเตือน (Security Alarm) สามารถเรียกรถพยาบาลฉุกเฉินมารับได้ทันที เพราะผู้สูงอายุส่วนใหญ่มักจะอยู่บ้านของตนเอง

ทั้งนี้ หน่วยงานที่ดูแลสุขภาพของประชาชน (Health and Medical Care) ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จำนวน ๒๖๐ คน คนไข้ ๒,๕๐๐ คนในการดูแลจะมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการเจ็บป่วย (Prevention action) เช่น การเชิญชวนให้ไปออกกำลังกาย การพบปะสังสรรค์เพื่อพูดคุยและให้คำแนะนำเรื่องสุขภาพ (Health talk) การป้องกันโรคสมองเสื่อมในผู้สูงอายุและการจัดที่พักอาศัยให้ถูกสุขลักษณะ (Safety team/Medical attention at home) เป็นต้น ซึ่งขณะนี้มีการรับอาสาสมัครเพื่อมาเป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการให้มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน โดยในการดำเนินงานนั้น ยึดหลักรับฟังความต้องการของประชาชนในพื้นที่ว่าต้องการอะไร แล้วนำมาพัฒนารูปแบบการให้บริการ

นางสาวจันทร์ฉาย ศรีทิพย์อาสน์
นิติกรปฏิบัติการ สำนักกรรมการธิการ ๓
ผู้สรุปผลการศึกษาดูงาน

อำพรพันธุ์/พิมพ์
นารีนารถ/ตรวจ

ภาคผนวก

ภาพการประชุม
ภาพการออกรายการโทรทัศน์รัฐสภา
ภาพการรับรองแขก
ภาพการจัดสัมมนา การศึกษาดูงาน

การประชุมคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ครั้งที่ ๑

วันพุธที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๑๓ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒
เรื่องพิจารณา : พิจารณาเลือกตั้งตำแหน่งต่าง ๆ ในคณะกรรมการ ตามข้อบังคับการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘๕ วรรคสอง

การประชุมคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ครั้งที่ ๓

วันพฤหัสบดีที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๓ ตึก ๖๐ ปี (บ้านราชวิถี)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เรื่องพิจารณา : รับฟังบรรยายสรุปจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
หรือผู้แทน เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการ
ดูแล ส่งเสริมและพัฒนาเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ มอบของที่ระลึกแก่นางพนิดา กำภู ณ อยุธยา
ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การประชุมคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ครั้งที่ ๕

วันพุธที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๔

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๕๐๒ ชั้น ๕ อาคารรัฐสภา ๓

เรื่องพิจารณา : พิจารณาศึกษาเรื่องแนวทางการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการแก้ไขปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์
โดยเชิญ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้บังคับการ
กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

การประชุมคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ครั้งที่ ๑๒

วันพุธที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๕๐๒ ชั้น ๕ อาคารรัฐสภา ๓

- เรื่องพิจารณา : ๑. พิจารณาศึกษาแนวนโยบายและแผนงานในการดำเนินการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
๒. พิจารณาเรื่อง คณะกรรมการการปกครอง สมาชิกแทนราษฎร ขอบข่ายเวลาการพิจารณาศึกษา
และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนวทางการปฏิรูปของคณะกรรมการปฏิรูป (คปร.)
๓. พิจารณาศึกษารายงานของคณะกรรมการการพัฒนาสังคมและกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส วุฒิสภา เรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

การประชุมคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ครั้งที่ ๕๔

วันพุธที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๖

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๕๐๒ ชั้น ๕ อาคารรัฐสภา ๓

เรื่องพิจารณา : พิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในการบวชภิกษุณีในประเทศไทย

การประชุมคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ครั้งที่ ๕๗

วันพุธที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๓๕๐๒ ชั้น ๕ อาคารรัฐสภา ๓

เรื่องพิจารณา : พิจารณาหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ ตลอดจนปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการดำเนินการ
เรื่อง เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยเชิญ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร และอธิบดีกรมส่งเสริมการ
ปกครองท้องถิ่น เข้าร่วมประชุม

ผู้แทนผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้แทนอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กล่าวชี้แจงต่อที่ประชุม

การออกรายการมอรัฐสภา “รณรงค์ยุติความรุนแรง”
วันพุธที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

นางสาวอรุณี ชำนาญยา ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
และร้อยตำรวจเอกปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ กรรมการที่ปรึกษา
ให้สัมภาษณ์ในรายการมอรัฐสภา “รณรงค์ยุติความรุนแรง”

การรับรองแขก

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ร่วมกับ คณะกรรมการการสวัสดิการสังคม สภาผู้แทนราษฎร และชมรมสมาชิกรัฐสภาสตรีไทย ให้การต้อนรับ พันโทหญิง ลัดดา แทมมี ดักเวิร์ธ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐอเมริกา วันศุกร์ที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๖ ณ ห้องราชดำเนิน โรงแรมรอยัลปรีนเซส หลานหลวง กรุงเทพมหานคร โดยคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ เป็นเจ้าภาพเลี้ยงอาหารกลางวันในลักษณะ Working Lunch

การศึกษาดูงาน
ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลเวียงสระ อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
วันพฤหัสบดีที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๕

การศึกษาดูงาน

ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง ตำบลลาดบัวขาว และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสีคิ้ว
อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา
วันศุกร์ที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๕

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว

คณะกรรมการธิการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินงานด้านเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านใหม่สำโรง ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว

คณะกรรมการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็กเทศบาลตำบลสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา

การจัดสัมมนา

เรื่อง “การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนต่อการพัฒนาบทบาทสตรี จังหวัดชัยภูมิ”
ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ
วันจันทร์ที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๕

การศึกษาดูงาน
ณ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม
วันศุกร์ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๕

คณะกรรมการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินงานด้านการฝึกอบรมนักเรียน
นายร้อยตำรวจหญิงของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

การเสวนา
เรื่อง “ความรุนแรงยุติได้...โดยทุกคน
วันพุธที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

การศึกษาดูงาน

ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านดอกบัว และโรงเรียนอนุบาลจำเนียรวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
วันจันทร์ที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๖

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

โรงเรียนอนุบาลจำเริญวิทยา ตำบลแม่ใส อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การศึกษาดูงาน

ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษก อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม
วันพุธที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๖

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านกาญจนาภิเษกนำเสนอ

คณะกรรมการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินงานและการบริหารจัดการ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เกี่ยวกับการฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนในบ้านกาญจนาภิเษก อำเภอฟุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม

การศึกษาดูงาน
ณ โรงเรียนสัตยาไส อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี
วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖

การศึกษาดูงาน

ณ สถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตำบลมหาชัย อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร
วันศุกร์ที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๖

คณะกรรมการธิการเดินทางเข้าเยี่ยมชมและรับฟังบรรยายสรุปการดำเนินงานและขั้นตอนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจน้ำ ด้านการตรวจแรงงานในกิจการเรือประมงของสถานีตำรวจน้ำ ๔ กองกำกับการ ๔ กองบังคับการตำรวจน้ำ

การศึกษาดูงานและการจัดเสวนา
ณ จังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดพะเยา
ในระหว่างวันที่ ๗ - ๘ พฤษภาคม ๒๕๕๖

การศึกษาดูงาน ณ โรงเรียนตันกกล้า อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ วันอังคารที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖

จัดการเสวนา เรื่อง ทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน วันพุธที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ณ สหกรณ์ออมทรัพย์ครูพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

**การศึกษาดูงานและการจัดเสวนา
ณ จังหวัดกาฬสินธุ์
ระหว่างวันที่ ๑๒ ถึง วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖**

วันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๖ ศึกษาดูงาน ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
คณะกรรมการธิการเดินทางเข้าเยี่ยมชมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการ
แนวทางการบริหารงาน และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลนาจารย์ อำเภอเมือง
จังหวัดกาฬสินธุ์

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๖ จัดการเสวนา เรื่อง “ทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
และโรงเรียน”

คณะกรรมการธิการ ได้จัดการเสวนา เรื่อง “ทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียน”
ณ สวนดอนธรรมรีสอร์ท อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

การจัดสัมมนา

เรื่อง “โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม เยาวชนพะเยาหัวใจไผ่ธรรม”
ณ วัดมงคลธรรมกายาราม ตำบลโป่งงาม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย
ระหว่างวันศุกร์ที่ ๕ ถึง วันจันทร์ที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๖

การศึกษาดูงาน
ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลสนั่นราษฎร์ อำเภोधัญบุรี จังหวัดปทุมธานี
วันจันทร์ที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๖

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร โดย นางสาวพรพิมล ธรรมสาร โฆษกคณะกรรมการ ได้รับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการดำเนินงานและเยี่ยมชมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เทศบาลตำบลสนั่นรักษ์

การแสดงเต้นฮูล่าฮูปประกอบดนตรี

คณะกรรมการถ่ายภาพร่วมกับบุคลากรโรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองสนั่นรักษ์ ๑

การจัดเสวนา
เรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชน”
ณ โรงแรมเดอะสุโกศล กรุงเทพมหานคร
วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๖

การบรรยายเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชน

นายทศศักดิ์ เล็กอุทัย รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชน

นางสาวอรุณี ชำนาญยา ประธานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
สภาผู้แทนราษฎร ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชุมชน

การศึกษาดูงาน
ณ วัดทรงธรรมกัลยาณี ตำบลพระประโทน อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
ในวันพุธที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖

คณะกรรมการธิการเยี่ยมชมภายในพระวิหารที่ประดิษฐานพระโกษชัยคุรุพุทธเจ้า

คณะกรรมการการรับฟังบรรยายสรุปเกี่ยวกับการดำเนินการบวชภิกษุณีในประเทศไทย รวมถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางแก้ไข จาก ภิกษุณีธัมมนันทา

**การจัดสัมมนาและศึกษาดูงาน
ณ จังหวัดพะเยา
วันเสาร์ที่ ๑๒ ถึง วันจันทร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖**

วันเสาร์ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๖

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ร่วมกับ จังหวัดพะเยา ได้จัดการเสวนา เรื่อง “แนวทางการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับผู้นำชุมชน” ในวันเสาร์ที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ หอประชุมวิทยาลัยเทคนิคพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

ผู้เข้าร่วมการเสวนาร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

วันอาทิตย์ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๖

คณะกรรมการการเดินทางเข้ารับฟังบรรยายสรุปและเยี่ยมผู้ได้รับผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของโรงพยาบาลพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร รับฟังการบรรยายสรุป เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการควบคุมดูแลผู้ต้องขังหญิงและเยี่ยมชมเรือนจำ ณ เรือนจำจังหวัดพะเยา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

วันจันทร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ สภาผู้แทนราษฎร ได้จัดการสัมมนา เรื่อง “การแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยมีส่วนร่วมของชุมชน” วันจันทร์ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ อาคารอเนกประสงค์บ้านดอกบัว ตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

การสัมมนากลุ่มย่อย หัวข้อ “การวางแผนงานในการแก้ไขปัญหาการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยมีส่วนร่วมของชุมชน”

การศึกษาดูงาน
ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา
ในวันจันทร์ที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

การศึกษาดูงานและรับฟังการบรรยายสรุปการดำเนินงานด้านกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ณ ศูนย์ ๓ วัย สถานสายใยรักแห่งครอบครัว หมอนทอง อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

การศึกษาดูงานและรับฟังการบรรยายสรุปการดำเนินงานด้านกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ณ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเข้มแข็งบ้านปลายคลอง ๑๘ อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

ศึกษาดูงาน

ณ สาธารณรัฐอิตาลี สมาพันธรัฐสวิส และสหราชอาณาจักร
ระหว่างวันอังคารที่ ๑๗ ถึง วันศุกร์ที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕

การศึกษาดูงาน ณ สาธารณรัฐอิตาลี วันศุกร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๕

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ศึกษาดูงานด้านการดูแลเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ของเมือง Venice สาธารณรัฐอิตาลี โดยเข้าพบบุคคลจาก The Office of Participant and Reception Social Politics

ศึกษาดูงาน ณ สมาพันธรัฐสวิส วันอังคารที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๕

คณะกรรมการธิการเข้าเยี่ยมชมวัดศรีนครินทรวราราม ซึ่งเป็นวัดไทยในประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และเข้ากราบนมัสการพระครูกิตติธรรมวิเทศ รักษาการแทนเจ้าอาวาส (พระเทพกิตติโมลี) ซึ่งนับเป็นสถานที่ที่ทั้งคนไทยและชาวต่างชาติที่ต่างต้องการที่พึ่งทางใจ ได้ยึดเหนี่ยวและได้รับพระธรรมคำสั่งสอน อันมีผลต่อคุณภาพชีวิตที่จะดำรงอยู่ในสังคมต่อไป โดยได้รับทราบประวัติความเป็นมาและกิจกรรมของวัดโดยสังเขป

ศึกษาดูงาน ณ สหราชอาณาจักร วันพุธที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕

คณะกรรมการเข้าพบประธานคณะกรรมการการศึกษาของรัฐสภาสหราชอาณาจักร MP Graham Stuart ในประเด็นเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาของเด็กปฐมวัย

คณะกรรมการเข้าเยี่ยมชมบริเวณภายในอาคารรัฐสภาสหราชอาณาจักร

ศึกษาดูงาน

ณ นครเซี่ยงไฮ้ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ระหว่างวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ถึง วันจันทร์ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕

การศึกษาดูงานด้านการดูแลผู้สูงอายุ ณ บ้านสวัสดิการหมายเลข ๑ นครเซี่ยงไฮ้ วันศุกร์ที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๕

กิจกรรมนันทนาการของผู้สูงอายุ

รับฟังการบรรยายของคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ้านสวัสดิการหมายเลข ๑ นครเชียงใหม่

การศึกษาดูงาน ณ ศูนย์ให้คำแนะนำด้านเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์จนถึงอายุ ๓ ปี วันจันทร์ที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕

รับฟังการบรรยายของผู้แทนสมาคมสตรีและผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
ถ่ายภาพร่วมกับผู้แทนสมาคมสตรีและเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ

ศึกษาดูงาน
ณ ประเทศญี่ปุ่น
ระหว่างวันที่ ๑๙ ถึง วันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕

คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ เข้าศึกษาดูงานด้านการดูแลผู้สูงอายุ ของกรมสวัสดิการสังคม ณ ที่ว่าการเมืองนาโกย่า โดยมี อธิบดีกรมสวัสดิการสังคม ผู้อำนวยการกองผู้สูงอายุ และผู้อำนวยการกองประกันสังคมผู้สูงอายุ ในหัวข้อเรื่อง Long-term insurance system in Nagoya

ศึกษาดูงาน

ณ ราชอาณาจักรนอร์เวย์ และราชอาณาจักรสวีเดน
ระหว่างวันอังคารที่ ๑๘ ถึง วันจันทร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๖

วันพุธที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๖

เข้ารับฟังการบรรยายสรุปด้านการดูแลและจัดสวัสดิการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการของ กรุงออสโล ราชอาณาจักรนอร์เวย์ โดยเข้าพบคณะกรรมการกิจการครอบครัวและวัฒนธรรม (The Standing Committee on Family and Cultural Affairs) และคณะกรรมการกิจการแรงงานและสังคม (The Standing Committee on Labour and Social Affairs) ณ รัฐสภาราชอาณาจักรนอร์เวย์

คณะกรรมการธิการเข้าเยี่ยมชมบริเวณภายในอาคารรัฐสภาราชอาณาจักรนอร์เวย์

คณะกรรมการเข้ารับฟังการบรรยายสรุปของคณะกรรมการกิจการครอบครัวและวัฒนธรรม และ
คณะกรรมการกิจการแรงงานและสังคม รัฐสภาราชอาณาจักรนอร์เวย์

คณะกรรมการถ่ายภาพร่วมกับคณะกรรมการกิจการครอบครัวและวัฒนธรรม และคณะกรรมการ
กิจการแรงงานและสังคม รัฐสภาราชอาณาจักรนอร์เวย์

วันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๖

เข้าร่วมฟังการบรรยายสรุปด้านการดูแลและจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและผู้พิการของ Department for Elderly Care เทศบาลเมืองคาร์ลสตัดด์ ราชอาณาจักรสวีเดน (Klarstad Kommun)

ศึกษาดูงาน
ณ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
ระหว่างวันอาทิตย์ที่ ๑ ถึง วันอังคารที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยที่ ๓ กรุงเทพมหานคร สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์
วันอังคารที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๖

เข้ารับฟังบรรยายด้านการจัดการศึกษาให้แก่เด็กปฐมวัยและเด็กประถมศึกษาในกรุงย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ โดยเข้าพบผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน หน่วยที่ ๓ (Yangon Division Department of Basic Education No. 3)

ฝ่ายเลขานุการ
คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน
สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ
สภาผู้แทนราษฎร

ฝ่ายเลขานุการ
คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

นางนารีนารถ หेतานุรักษ์
ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน
คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

นางสาวสุภาวดี สุทธิ
วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวเบญจมาศ สุภาชัย
วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นางสาวมณฑิชา ผลหาญ
นิติกรชำนาญการพิเศษ

นางสาวรัตติยา พนาจันทร์
นิติกรปฏิบัติการ

นางสาวปนัดดา ระกิติ
วิทยากรปฏิบัติการ

นางสาวจันทรฉาย ศรีทิพย์อาสน์
นิติกรปฏิบัติการ

นางสาวสุภาวิณี ดีทรัพย์
นิติกรปฏิบัติการ

นางสาวบุญแท้ โตดเครือ
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

นางสาวมยุรา กันสีชา
เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน

นางอำพรพันธุ์ อินทรแพทย์
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

นางสาวนิภาพร นาคสวาสดี
เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน

กลุ่มงานคณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ

โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๗ โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๕๗๘

E-mail : child_sapa@hotmail.co.th

ที่อยู่ สำนักงานกรรมการ ๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
อาคารดีพร้อม (ชั้น ๓ โซน B)
ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร